

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ & ΚΡΙΣΕΩΝ

POST GRADUATE PROGRAM
ENVIRONMENTAL, DISASTER & CRISES MANAGEMENT STRATEGIES

Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης
Master Thesis

Πανδημία Covid-19: Διαχείριση και ανταπόκριση στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Covid-19 pandemic: Management and response
in the Higher Education Institutions

Ευάγγελος Καραγκούνης / Evangelos Karagkounis

A.M. / R.N. : 7114132100113

Ειδικές Εκδόσεις / Special Publications:

No. 2024268

Αθήνα, Ιούνιος 2024
Athens, June 2024

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ & ΚΡΙΣΕΩΝ
POST GRADUATE PROGRAM
ENVIRONMENTAL, DISASTER & CRISES MANAGEMENT STRATEGIES

Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης
Master Thesis

**Πανδημία Covid-19: Διαχείριση και ανταπόκριση
στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα**

Covid-19 pandemic: Management and response
in the Higher Education Institutions

Ευάγγελος Καραγκούνης / Evangelos Karagkounis

A.M. / R.N. : 7114132100113

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

Δρ. Αθανάσιος Τσακρής,
Καθηγητής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

Δρ. Ευθύμιος Λέκκας,
Καθηγητής, Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ

Δρ. Στυλιανός Λόζιος,
Αν. Καθηγητής, Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ

Ειδικές Εκδόσεις /
Special Publications:

No. 2024268

Αθήνα, Ιούνιος 2024
Athens, June 2024

Στους γονείς μου
Παναγιώτη και Μαρία

Στη Δήμητρα
τη Μαίρη και τον Στράτο

Ευχαριστίες

*Τον Καθηγητή κ. Αθανάσιο Τσακρή,
ευχαριστώ θερμά για τη συνεισφορά του στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και,
ιδιαίτερα, για τη δυνατότητα ολοκλήρωσης της Μεταπτυχιακής Διατριβής.*

*Τον Καθηγητή κ. Ευθύμιο Λέκκα,
ευχαριστώ πολύ για τη δυνατότητα παρακολούθησης του Π.Μ.Σ.
«Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων».*

*Τον Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Στυλιανό Λόζιο,
ευχαριστώ για τη συμμετοχή του στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή.*

*Την Καθηγήτρια Προληπτικής και Κοινωνικής Οδοντιατρικής
κα Αργυρώ Πολυχρονοπούλου,
ευχαριστώ πολύ για την παρότρυνση και την διαρκή υποστήριξη.*

*Τη συνάδελφο μου κα Αλεξία Λίνου,
ευχαριστώ πολύ για την ενθάρρυνση και
τη συμπαράσταση στην εργασιακή καθημερινότητα.*

*Τη σύζυγο μου Δήμητρα και
τα παιδιά μου Μαίρη και Στράτο,
ευχαριστώ προσωπικά για την αγάπη, τη στήριξη και την υπομονή τους!*

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	ix
Περίληψη	xi
Abstract	xii
Κατάλογος Διαγραμμάτων	xiii
Κατάλογος Εικόνων	xiv
Κατάλογος Πινάκων	xiv

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1^ο

ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19 - ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

1.1. Πανδημία COVID-19 και κορωνοϊοί	3
1.2. Μια νέα κρίση στην ελληνική κοινωνία	4
1.2.1. Θεμελιώδη στοιχεία κρίσης	4
1.2.2. Τρωτότητα ελληνικής κοινωνίας	4
1.2.3. Μέτρα μείωσης διακινδύνευσης	6
1.3. Εξέλιξη υγειονομικής καταστροφής	7
1.3.1. Φάσεις της πανδημίας στην Ελλάδα	7
1.3.1.1. 1 ^η Φάση	7
1.3.1.2. 2 ^η Φάση	8
1.3.1.3. 3 ^η Φάση	9
1.3.1.4. 4 ^η Φάση	10
1.3.1.5. 5 ^η Φάση	11
1.3.2. Λοιπά επιδημιολογικά χαρακτηριστικά	12
1.3.2.1. Κατανομή ηλικίας και φύλλου	12
1.3.2.2. Γεωγραφική διασπορά	13
1.4. Επιπτώσεις πανδημίας	14
1.4.1. Λοιπές επιπτώσεις υγείας	14
1.4.2. Οικονομία – Εργασία	14
1.4.3. Περιβάλλον	15
1.4.4. Κοινωνία	16
1.4.5. Εκπαίδευση	16

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 2^ο

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

2.1. Ακαδημαϊκό έτος 2019-2020	19
2.1.1. Εαρινό εξάμηνο	19
2.2. Ακαδημαϊκό έτος 2020-2021	26
2.2.1. Χειμερινό εξάμηνο	26
2.2.2. Εαρινό εξάμηνο	33
2.3. Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022	42
2.3.1. Χειμερινό εξάμηνο	42
2.3.2. Εαρινό εξάμηνο	50

2.4. Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023	54
2.4.1. Χειμερινό εξάμηνο	54
2.4.2. Εαρινό εξάμηνο	55

Κεφάλαιο 3^ο

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

3.1. Γενικά	57
3.2. Έκτακτα μέτρα και ρυθμίσεις	58
3.2.1. Έκτακτες προμήθειες	58
3.2.2. Έκτακτες ανάγκες ανθρώπινου δυναμικού	58
3.2.3. Καθαριότητα, απολύμανση, αερισμός	59
3.2.4. Αποστασιοποίηση	60
3.2.5. Χρήση προστατευτικής μάσκας	60
3.2.6. Προστασία ευπαθών ομάδων	61
3.2.7. Πρωτόκολλα λειτουργίας, διαχείριση κρούσματος COVID-19	62
3.2.8. Ελεγχόμενη πρόσβαση, προϋποθέσεις φυσικής παρουσίας	63
3.2.9. Κυρώσεις	67
3.2.10. Συγγράμματα	67
3.3. Εξέλιξη της εκπαιδευτική λειτουργίας	68
3.3.1. Ακαδημαϊκό έτος 2019-2020	68
3.3.1.1. Εαρινό εξάμηνο	68
3.3.2. Ακαδημαϊκό έτος 2020-2021	71
3.3.2.1. Χειμερινό εξάμηνο	71
3.3.2.2. Εαρινό εξάμηνο	72
3.3.3. Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022	73
3.3.3.1. Χειμερινό εξάμηνο	73
3.4. Η ανταπόκριση του ΕΚΠΑ στην τηλεεκπαίδευση	73
3.5. Βαθμός ικανοποίησης και γνώμη των φοιτητών	74
3.6. Επιστημονική παρουσία, ερευνητική δραστηριότητα, παροχή υπηρεσιών υγείας και κοινωνική δράση	81
3.7. Συμπεράσματα	83

Βιβλιογραφία	85
Παράρτημα Α	110
Παράρτημα Β	111

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πανδημία Covid-19 υπήρξε μία παγκόσμια κρίση και καταστροφή που επηρέασε κράτη και κοινωνίες. Στην Ελλάδα ο κορωνοϊός 2019-nCoV έφθασε στα τέλη Φεβρουαρίου 2020 και μέχρι το τέλος του 2022 επιβεβαιώθηκαν εργαστηριακά με COVID-19 περισσότερα από 5.500.000 κρούσματα και 35.000 θάνατοι, καθώς επίσης, επηρέασε πολλαπλά τη διαβίωση και τις δραστηριότητες των Ελλήνων πολιτών. Με στόχο τη μείωση της διακινδύνευσης και τη μη κατάρρευση των υγειονομικών υποδομών, επιδιώχθηκε η επιβράδυνση της πανδημίας με εφαρμογή διαφόρων μέτρων, όπως της κοινωνικής αποστασιοποίησης για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Σύμφωνα με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της τυπικής εκπαίδευσης και την ανάγκη περιορισμού του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού 2019-nCoV, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα χρειάστηκε να προσαρμοστούν τάχιστα στις πρωτόγνωρες συνθήκες της πανδημίας COVID-19.

Η Ελληνική Πολιτεία νομοθέτησε πλήθος διατάξεων και αποφάσεων για την έκτακτη διαχείριση της ανώτατης εκπαίδευσης, με υποχρέωση ενιαίας και ορθής εφαρμογής απ' όλα τα ακαδημαϊκά Ιδρύματα. Τα ελληνικά πανεπιστήμια τροποποίησαν ή και ανέστειλαν τη λειτουργία τους ανάλογα με τις εκπαιδευτικές συνθήκες και τη φάση της πανδημίας. Η διδασκαλία με φυσική παρουσία διακόπηκε από τις 11 Μαρτίου 2020 έως το Καλοκαίρι του 2021 και αντικαταστάθηκε από σύγχρονη και ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση με χρήση τεχνολογικών μέσων και ψηφιακών εφαρμογών. Το εκπαιδευτικό έργο που αφορούσε εργαστηριακές, κλινικές και πρακτικές ασκήσεις αναστάληκε σε μεγάλο βαθμό, χωρίς δυνατότητα ουσιαστικής αναπλήρωσης με μεθόδους τηλεεκπαίδευσης. Μετά την επανέναρχη της δια ζώσης λειτουργίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων εφαρμόστηκαν μέτρα πρόληψης και προστασίας έναντι της πανδημίας COVID-19 ανάλογα με τη χρονική περίοδο.

Παράλληλα, τα Ελληνικά Πανεπιστήμια υπήρξαν πηγές επιστημονικής γνώσης, πρωτοποριακής έρευνας και έγκυρης ενημέρωσης της κοινωνίας, καθώς και φορείς παροχής υψηλής ποιότητας εργαστηριακών και νοσοκομειακών υπηρεσιών υγείας στη μάχη κατά της πανδημίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Λέξεις κλειδιά: Πανδημία COVID-19, Τηλεκπαίδευση, Δια ζώσης διδασκαλία, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατη Εκπαίδευση

ABSTRACT

The Covid-19 pandemic has been a global crisis and disaster that has affected states and societies. The 2019-nCoV coronavirus arrived in Greece at the end of February 2020 and by the end of 2022 more than 5,500,000 cases and 35,000 deaths were laboratory confirmed with COVID-19, as well as having a multiple impact on the living and activities of Greek citizens. In order to reduce the risk and avoid the collapse of the health infrastructures, it was sought to slow down the pandemic by implementing various measures, such as long-lasting social distancing.

According to the operational characteristics of formal education and the need to limit the risk of spreading the coronavirus 2019-nCoV, Higher Educational Institutions had to adapt quickly to the unprecedented conditions of the COVID-19 pandemic.

The Greek State legislated many provisions and decisions for the extraordinary management of higher education, all academic institutions having an obligation to apply them uniformly and correctly. Greek universities modified or suspended their operation depending on the educational conditions and the phase of the pandemic. Face-to-face teaching was suspended from March 11, 2020 until Summer 2021 and replaced by synchronous and asynchronous e-learning methods with the use of technological means and digital applications. The education, involving laboratory, clinical and practical exercises, was mostly suspended, without the possibility of substantial replenishment with e-learning methods. After the resumption of university operations through physical presence, measures of prevention and protection against the COVID-19 pandemic were implemented depending on the time.

At the same time, Greek Universities have been sources of scientific knowledge, pioneering research and valid information for society, as well as providers of high-quality laboratory and hospital health services in the fight against the pandemic.

National and Kapodistrian University of Athens was a typical example.

Keywords: COVID-19 pandemic, higher education, higher educational institution, face to face teaching, e-learning

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1.1.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/8/2020	7
Διάγραμμα 1.2.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/8/2020	8
Διάγραμμα 1.3.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2020	8
Διάγραμμα 1.4.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2020	9
Διάγραμμα 1.5.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 30/6/2021	9
Διάγραμμα 1.6.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 30/6/2021	10
Διάγραμμα 1.7.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 30/12/2021	10
Διάγραμμα 1.8.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 30/12/2021	11
Διάγραμμα 1.9.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 18/12/2022	11
Διάγραμμα 1.10.	Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 18/12/2022	12
Διάγραμμα 1.11.	Ηλικιακή κατανομή κρουσμάτων, νοσηλευόμενων στις ΜΕΘ και θανόντων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2021	12
Διάγραμμα 1.12.	Χάρτης αθροιστικής επίπτωσης επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 έως 31/12/2021	13

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1.1.	Πραγματική απεικόνιση κορωνοϊού 2019-nCoV	3
Εικόνα 1.2.	Βασικό μήνυμα της Ελληνικής Πολιτείας στα πρώτα στάδια της πανδημίας	6

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1.1.	Ηλικιακή κατανομή κρουσμάτων και θανόντων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2021	13
--------------	--	----

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

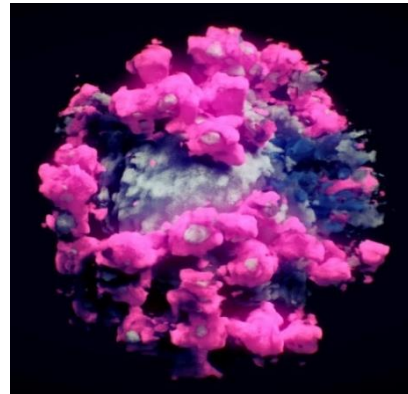
Κεφάλαιο 1^ο

ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19 - ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

1.1. Πανδημία COVID-19 και κορωνοϊοί

Οι κορωνοϊοί ή κορωνοϊοί είναι RNA ιοί που δύνανται να προκαλέσουν ασθένειες σε θηλαστικά και πτηνά. Στον άνθρωπο μπορεί να προκαλέσουν ήπιες έως θανατηφόρες λοιμώξεις του αναπνευστικού συστήματος. Εκτιμάται ότι περίπου το ένα τρίτο των λοιμώξεων ανώτερου αναπνευστικού στον άνθρωπο μπορεί να προκαλείται από κορωνοϊούς. Οι ήπιες λοιμώξεις περιλαμβάνουν ορισμένες περιπτώσεις κοινού κρυολογήματος, ενώ στις θανατηφόρες περιλαμβάνονται λοιμώξεις όπως το Σοβαρό Οξύ Αναπνευστικό Σύνδρομο (SARS), που πρωτοεμφανίστηκε το 2002 στην Κίνα, το Αναπνευστικό Σύνδρομο της Μέσης Ανατολής (MERS, 2012) και το σοβαρό Οξύ Αναπνευστικό Σύνδρομο τύπου 2 (Covid-19) της τρέχουσας πανδημίας. (Fehr & Perlman, 2015; Forgie & Marrie, 2009; ICTV, n.d.; King & King, 2020; Murray et al., 2012; Smith & Smith, 2006; Zumla et al., 2015)

Η νόσος COVID-19 προκαλείται από τον κορωνοϊό SARS-CoV-2. Για πρώτη φορά, στα τέλη του 2019 εμφανίστηκε στην πόλη Wuhan της επαρχίας Hubei στην Κίνα ως συρροή κρουσμάτων πνευμονίας και ενημερώθηκε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Στις 9 Ιανουαρίου 2020 οι υγειονομικές αρχές της Κίνας ανακοίνωσαν ότι πρόκειται για νέο στέλεχος κορωνοϊού (2019-nCoV). Σύντομα επεκτάθηκε σε όλον τον πλανήτη. (WHO - Coronavirus Disease (COVID-19), n.d.; ΕΟΔΥ, n.d.-a)

Εικόνα 1: Πραγματική απεικόνιση κορωνοϊού 2019-nCoV (Nanographics, n.d.)

Στην Ευρώπη για πρώτη φορά στις 24 Ιανουαρίου η Γαλλία γνωστοποίησε επίσημα τρία επιβεβαιωμένα κρούσματα 2019-nCoV. Και οι τρεις ασθενείς είχαν ταξιδέψει από την πόλη Wuhan της Κίνας. (WHO/Europe | Health Emergencies - 2019-NCov Outbreak: First Cases Confirmed in Europe, n.d.)

Η Ελλάδα επιβεβαίωσε το πρώτο θετικό κρούσμα 2019-nCoV στις 26 Φεβρουαρίου 2020 και αφορούσε μια 38χρονη γυναίκα από τη Θεσσαλονίκη. Την επομένη ημέρα ανακοινώθηκε το πρώτο επιβεβαιωμένο κρούσμα στην Αθήνα. (Bamias et al., 2020; ΕΟΔΥ, n.d.-b; Σακκάς Γιώργος, 2020)

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) στις 30 Ιανουαρίου 2020 κήρυξε Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης για τη Δημόσια Υγεία σε Διεθνές Επίπεδο (PHEIC) σχετικά με τον κορωνοϊό 2019-nCoV. Αργότερα, στις 11 Μαρτίου 2020, η νόσος COVID-19 χαρακτηρίστηκε ως πανδημία και παρέμεινε περισσότερο από τρία έτη. (Kousi et al., 2021; WHO Director-General's Opening Remarks at the Media Briefing on COVID-19 - 11 March 2020, n.d.; WHO Statement on the Second Meeting of the International Health Regulations (2005) Emergency Committee Regarding the Outbreak of Novel Coronavirus (2019-NCov), n.d.)

Η πανδημία COVID-19 έχει προκαλέσει περίπου 700 εκατομμύρια διαγνωσμένες λοιμώξεις και 7 εκατομμύρια θανάτους παγκόσμια, εκ των οποίων περίπου 6,1 εκατομμύρια διαγνωσμένα κρούσματα και 37,9 χιλιάδες εργαστηριακά επιβεβαιωμένους θανάτους με COVID-19 στην Ελλάδα, έως το τέλος 2023. (COVID Live - Coronavirus Statistics - Worldometer, n.d.)

1.2. Μια νέα κρίση στην ελληνική κοινωνία

Η Ελλάδα την τελευταία δεκαπενταετία βιώνει μια βαθιά οικονομική κρίση με μεγάλες κοινωνικές προεκτάσεις. Τυπικά, την τελευταία διετία πριν το ξέσπασμα της πανδημίας η κατάσταση άρχισε να βελτιώνεται. Δυστυχώς, τα δεινά της πανδημίας ήρθαν να επιδεινώσουν την άθλια ελληνική πραγματικότητα. (Tzanis, 2021)

1.2.1. Θεμελιώδη στοιχεία κρίσης

Κάθε κρίση περιλαμβάνει τρία θεμελιώδη συστατικά στοιχεία. (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015)

Απειλή

Ο κίνδυνος της ζωής αποτελεί την ύψιστη απειλή που μπορεί να βιώσει κάθε άτομο. Η δίμηνη περίοδος που μεσολάβησε μέχρι να εκδηλωθεί στην Ελλάδα το πρώτο κρούσμα 2019-nCoV ήταν αρκετή για να πληροφορηθούν οι Έλληνες σχετικά με τα πλήθη λοιμώξεων και θανάτων σε άλλα κράτη και να αισθανθούν έντονα την απειλή του κινδύνου. Η απειλή αυτή κυριάρχησε σε μεγάλο τμήμα της κοινωνίας (Τούντας, 2021).

Χρονική στενότητα

Η μεγάλη ευκολία μετάδοσης της λοίμωξης μεταξύ των πολιτών και η υψηλή πιθανότητα διασποράς της μεταξύ των κρατών λόγω της καθημερινής παγκόσμιας μετακίνησης των ανθρώπων προκάλεσαν σαφή πεποίθηση ότι σύντομα η λοίμωξη δύναται να απειλήσει κάθε άτομο και οικογένεια στην Ελλάδα. Ήταν άμεση ανάγκη η ανεύρεση λύσεων και βέλτιστων πρακτικών.

Αβεβαιότητα

Η λοίμωξη COVID-19 προκαλείται από ένα νέο στέλεχος κορονοϊού (2019-nCoV) που η επιστημονική κοινότητα γνώριζε ελάχιστα για τα επιδημιολογικά χαρακτηριστικά του κατά την έναρξη της πανδημίας. Η απουσία εμβολίων και ειδικών φαρμάκων καθιστούσε ιδιαίτερα αβέβαιη την επιδημιολογική εξέλιξη της πανδημίας. (Haleem et al., 2020)

1.2.2. Τρωτότητα ελληνικής κοινωνίας

Κατά την έναρξη της πανδημίας η Ελλάδα βρισκόταν σε αρχική φάση οικονομικής και κοινωνικής ανάκαμψης μετά από μακροχρόνια οικονομική κρίση και πολιτικές λιτότητας. Η πανδημία θα επιβάρυνε επιπλέον την οικονομική κατάσταση σε επίπεδο ατόμου ή οικογένειας, αλλά και την εθνική οικονομική ανάκαμψη. (Bamias et al., 2020; Bank of Greece. Governor's Annual Report - 2019: From Crisis to Pandemic to Growth., n.d.; Kousi et al., 2021)

Πολλές οικογένειες είχαν αναγκαστεί να παραμελήσουν την υγείας τους ή να καλύψουν τα απόλυτα αναγκαία την περίοδο της λιτότητας. Η Ελλάδα κατείχε τη δεύτερη χειρότερη θέση σχετικά με τις ανεκπλήρωτες ανάγκες υγειονομικής

περίθαλψης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα, σε πολλές περιπτώσεις τα σοβαρά οικονομικά προβλήματα διατάραξαν σημαντικά την ατομική ψυχική υγεία. Επακόλουθα, πιθανή λοίμωξη από 2019-nCoV, αφενός, θα τους εύρισκε ευάλωτους και, αφετέρου, θα επιβάρυνε επιπλέον την ατομική και οικογενειακή υγεία. (Kousi et al., 2021; WHO - Regional Office for Europe, 2019)

Εξαιτίας της ασφυκτικής οικονομικής λιτότητας και των πολιτικών που εφαρμόστηκαν επί δεκαετίες, έχει παραμεληθεί επικίνδυνα το Δημόσιο Σύστημα Υγείας. Υπάρχει έντονη υποστελέχωση σε ιατρικό, νοσηλευτικό και εργαστηριακό προσωπικό, σοβαρές ελλείψεις σε μέσα και υποδομές, παραμελημένες εγκαταστάσεις και σημαντική ανεπάρκεια Μονάδων Εντατικής Θεραπείας που δεν ξεπερνούσαν τις 1000 συνολικά σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Μάλιστα, οι λιγοστές Μονάδες Υγείας δεν είναι ομοιόμορφα κατανομημένες στην Ελληνική Επικράτεια. Όλα αυτά παρέχουν περιορισμένες δυνατότητες και ανασφαλείς εγγυήσεις για ικανοποιητική ανταπόκριση του Δημόσιου Συστήματος Υγείας στις διογκωμένες ανάγκες υγείας λόγω της πανδημίας. (Bamias et al., 2020; Kousi et al., 2021; Rhodes et al., 2012; WHO - Regional Office for Europe, 2019)

Η υπογεννητικότητα των τελευταίων δεκαετιών, που επιδεινώθηκε με την οικονομική κρίση, και η φυγή των νέων στο εξωτερικό προς αναζήτηση καλύτερων συνθηκών εργασίας και διαβίωσης έχει ως αποτέλεσμα την μεγάλη ηλικία του πληθυσμού στην Ελλάδα, τη δεύτερη μεγαλύτερη στα ευρωπαϊκά κράτη, επιβαρύνοντας τις ανάγκες υγείας. (Bamias et al., 2020; Bank of Greece. Governor's Annual Report - 2019: From Crisis to Pandemic to Growth., n.d.; Index Mundi. Greece Age Structure - Demographics, n.d.; Kousi et al., 2021; Zheng et al., 2020)

Οι αρχές και συνθήκες της ελληνικής οικογένειας και η αυξημένη οικονομική ανέχεια των τελευταίων ετών διαμορφώνουν συνθήκες συγκατοίκησης των νέων με γονείς και παππούδες, αυξάνοντας τον κίνδυνο ενδοοικογενειακής λοίμωξης των ευαίσθητων ηλικιωμένων από τους δραστήριους νέους. (Bamias et al., 2020)

Η παχυσαρκία, που επιδεινώνεται σε περιόδους λιτότητας λόγω κακής ποιότητας διατροφής, αποτελεί βασικό επιβαρυντικό παράγοντα στις λοιμώξεις. Ευρωπαϊκή έκθεση του 2016 θεωρεί παχύσαρκο το 17,3% των ενηλίκων Ελλήνων, κατατάσσοντας την Ελλάδα πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. (Kousi et al., 2021)

Από την αρχή της πανδημίας έγινε γνωστό ότι ο 2019-nCoV προσβάλλει κυρίως το αναπνευστικό και κυκλοφορικό σύστημα. Στην Ελλάδα πριν την πανδημία οι παθήσεις του κυκλοφορικού συστήματος ήταν η κύρια αιτία θανάτου και ο καρκίνος του πνεύμονα κατείχε την πρώτη θέση στους θανάτους από καρκίνο. (Kousi et al., 2021)

Η ύπαρξη ιδιαίτερων και μεγάλων πληθυσμιακών ομάδων στην ελληνική κοινωνία με υποβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης και υψηλό συγχρωτισμό, όπως κοινωνικά μη αφομοιωμένοι μετανάστες, πρόσφυγες, ρομά και φυλακισμένοι, δημιουργούν συνθήκες ανεξέλεγκτης διασποράς της πανδημίας στην Ελλάδα. (Bamias et al., 2020; Kousi et al., 2021)

Το επαναστατικό πνεύμα των Ελλήνων, ιδίως μετά την επιβολή των μνημονίων λιτότητας, εκδηλώνεται με επιφυλακτικότητα και αμφισβήτηση των νέων μέτρων της πανδημίας. (Bamias et al., 2020)

1.2.3. Μέτρα μείωσης διακινδύνευσης

Γνωρίζοντας την τρωτότητα της ελληνικής κοινωνίας και έχοντας αποκτήσει τις πρώτες εμπειρίες από την έκταση της πρώιμης καταστροφής σε άλλα κράτη η πανδημία αναμενόταν να είχε τραγική εξέλιξη στην ελληνική επικράτεια. Επιστημονική Επιτροπή και Ελληνική Κυβέρνηση προσπάθησαν να μειώσουν τη διακινδύνευση επιδιώκοντας την επιβράδυνση της πανδημίας με περιορισμό του αριθμού κρουσμάτων, ιδιαίτερα στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, ώστε η κατάσταση να είναι διαχειρίσιμη, να αποφευχθεί η κατάρρευση του Εθνικού Συστήματος Υγείας και η επερχόμενη καταστροφή.

Τακτική ενημέρωση

Καθημερινά ή εβδομαδιαία καθιερώθηκε συνέντευξη τύπου των επιστημονικών και πολιτικών αρμοδίων, κοινοποίηση των ημερήσιων εκθέσεων του ΕΟΔΥ και πλήθος ενημερωτικών μηνυμάτων και συζητήσεων στα ΜΜΕ, με υψηλό ποσοστό ανταπόκρισης και αποτέλεσμα την εγχώρια επιβράδυνση της πανδημίας το 1ο εξάμηνο. (ΕΟΔΥ, 2020a, 2020c)

Μέτρα αποστασιοποίησης

Η κοινωνική αποστασιοποίηση υπήρξε βασική πολιτική επιλογή, ιδίως στις πρώτες περιόδους. Ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματική και εκφράστηκε από το γενικό μήνυμα «Μένουμε σπίτι». (Sypsa et al., 2021)

Ανάλογα με την διασπορά των κρουσμάτων, επιβλήθηκε πλήθος σποραδικών περιοριστικών μέτρων τοπικά ή κατά δραστηριότητα. Ειδικά, τα Πανεπιστήμια λειτούργησαν με τηλεκπαίδευση από τις 11 Μαρτίου 2020 έως το Καλοκαίρι 2021.

(ΦΕΚ Β'722 / 24.2.2021 (ΥΑ 20877) Ρυθμίσεις Σχετικά Με Την Εκπαιδευτική Διαδικασία Των Προγραμμάτων Σπουδών Πρώτου Και Δεύτερου Κύκλου Κατά Το Εαρινό Εξάμηνο Του Ακαδημαϊκού Έτους 2020-2021, 2021; ΦΕΚ Β'783 / 10-3-2020 (ΚΥΑ 16838) Αναστολή Λειτουργίας ΑΕΙ & Λοιπής Εκπαίδευσης 11-24.3.2020, 2020)

Εσχάτως, επιβλήθηκε γενικός περιορισμός συναθροίσεως και κυκλοφορίας έξι εβδομάδων στις 23 Μαρτίου 2020, όπου αναστάλθηκε συνολικά κάθε δραστηριότητα πλην συγκεκριμένων εξαιρέσεων. Όμοιο lockdown πέντε εβδομάδων επαναλήφθηκε στις 7 Νοεμβρίου 2020. (Ελληνική Κυβέρνηση, 2020b; ΦΕΚ Β' 986 / 22-3-2020 (ΚΥΑ 20036) Επιβολή Του Μέτρου Του Προσωρινού Περιορισμού Της Κυκλοφορίας Των Πολιτών Λόγω COVID-19, 2020)

Εικόνα 2. Βασικό μήνυμα της Ελληνικής Πολιτείας στα πρώτα στάδια της πανδημίας

Χρήση μέσων προστασίας, ελέγχου και περιορισμού διασποράς

Η ευρεία χρήση προστατευτικής μάσκας, ο καλός αερισμός του χώρου, το πλύσιμο χεριών και η εκτεταμένη χρήση αντισηπτικών και απολυμαντικών υλικών αποτέλεσαν εξ αρχής στοιχειώδη όπλα στην πανδημία. (Ελληνική Κυβέρνηση, 2020a; ΕΟΔΥ, n.d.-c; ΦΕΚ Β' 1780 / 10-5-2020 (ΚΥΑ 29114) Κανόνες... Προς Περιορισμό Της Διασποράς Κορωνοϊού COVID-19, 2020)

Η πρόσβαση σε γρήγορη και αξιόπιστη εργαστηριακή διάγνωση ήταν σημαντική για τον έλεγχο και διαχείριση της πανδημίας, αφού επιτρέπει την άμεση απομόνωση των κρουσμάτων και τη λήψη κλινικής απόφασης. Μάλιστα, σε αρκετές περιπτώσεις αποφασίστηκε προληπτικός ή και υποχρεωτικός έλεγχος μέσω self-test, rapid test ή PCR test (ΕΟΔΥ, 2021a; ΦΕΚ Β' 4558 / 1-10-2021 (ΚΥΑ 124068) Edupass - Τήρηση Προϋποθέσεων Φυσικής Παρουσίας Στην Εκπαίδευση, 2021).

Η επιτακτική ανάγκη αποτελεσματικής φαρμακευτικής προστασίας επιτάχυνε τη δημιουργία εμβολίων. Στην Ελλάδα ο πρώτος εμβολιασμός έγινε στις 27 Δεκεμβρίου 2020 (Iefimerida.gr, 2020). Κλιμακώθηκε μέχρι τον Ιούλιο 2021 με προτεραιότητα στους υγειονομικούς και στις ευπαθείς ομάδες. Στον μαζικό πανελλαδικό εμβολιασμό ήταν διαθέσιμα χωρίς χρέωση δύο εμβόλια mRNA [Pfizer-BioNTech, Moderna] και δύο εμβόλια αδενοϊικού φορέα [AstraZeneca, Janssen]. (Lytras et al., 2022) Η γρήγορη και καινοτόμα ανάπτυξη εμβολίων κορονοϊού δημιούργησε ανασφάλεια και διόγκωσε το αντιεμβολιαστικό κίνημα, καταγράφοντας πρόθεση εμβολιασμού 85% πανελλαδικά τον Μάιο 2021 (Sypsa et al., 2022).

Προσαρμογή του Συστήματος Υγείας

Η πανδημία εκτίναξε τις ανάγκες υπηρεσιών υγείας. Τα ειδικά και γενικά νοσοκομεία, όπως «Σωτηρία» και «Ευαγγελισμός», αναδιοργανώθηκαν για νοσηλεία COVID και αυξήθηκαν οι ΜΕΘ (Bamias et al., 2020). Οι έντονες ανάγκες προσωπικού στις μονάδες COVID, καλύφθηκαν κυρίως με ανακατατάξεις προσωπικού, βραχυπρόθεσμες προσλήψεις και επίταξη ιδιωτών ιατρών. Η απουσία ποσοτικής και ποιοτικής επένδυσης στο αποδεκατισμένο δημόσιο σύστημα υγείας επέφερε πανευρωπαϊκά υψηλά ποσοστά θνησιμότητας. (Lytras & Tsiodras, 2021)

1.3. Εξέλιξη υγειονομικής καταστροφής

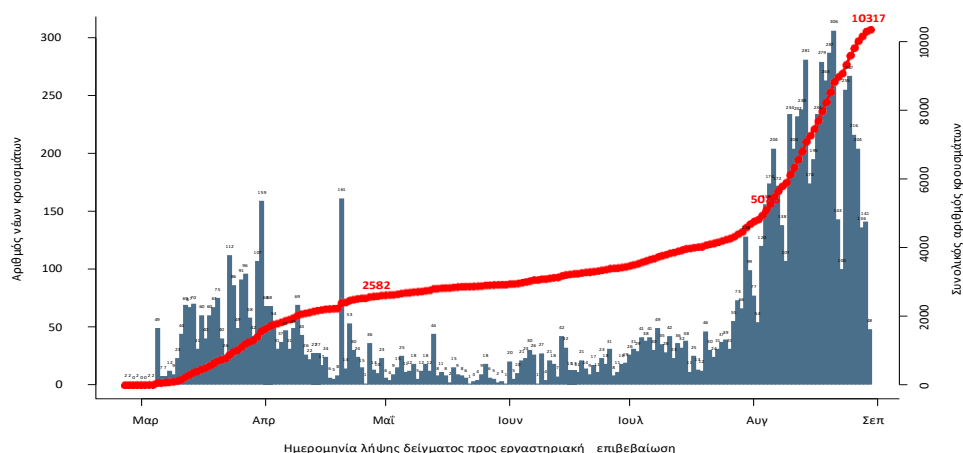
1.3.1. Φάσεις της πανδημίας στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα το πρώτο κρούσμα 2019-nCoV ανακοινώθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Τις πρώτες ημέρες η πλειοψηφία των κρουσμάτων που σημειώθηκαν στην Ελλάδα σχετιζόταν με ανθρώπους που ταξίδεψαν στην Ιταλία και με μια ομάδα προσκυνητών που είχαν ταξιδέψει στο Ισραήλ και την Αίγυπτο, καθώς και επαφές των ατόμων αυτών. (Wikipedia - Χρονολόγιο Κρουσμάτων Της Πανδημίας COVID-19 Στην Ελλάδα, n.d.; ΕΟΔΥ, n.d.-b; Σακκάς Γιώργος, 2020)

1.3.1.1. 1^η Φάση (Α' εξάμηνο 2020)

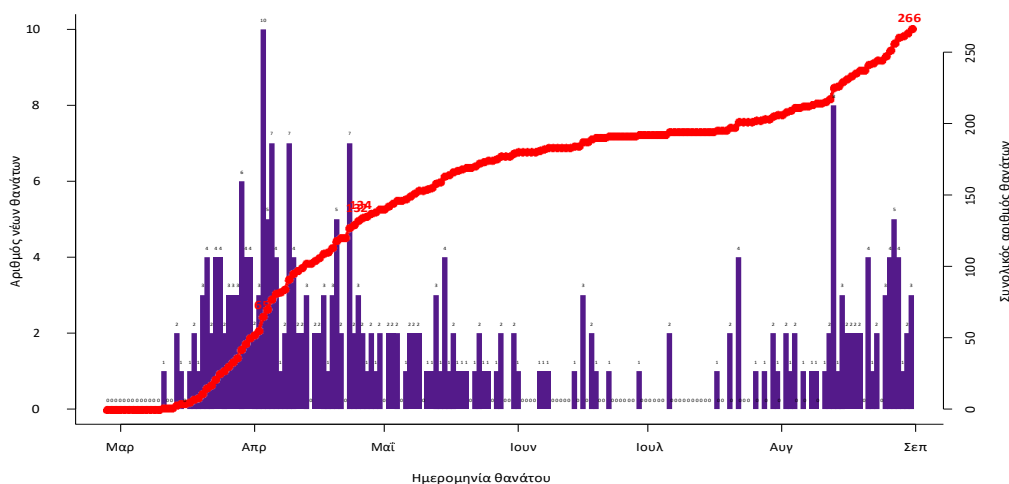
Τα έγκαιρα και έντονα περιοριστικά μέτρα στην Ελλάδα κατά τους πρώτους μήνες της πανδημίας και η συνεπής ανταπόκριση των πολιτών κατάφεραν έως το καλοκαίρι 2020 να κρατήσουν τη διασπορά του 2019-nCoV και τους θανάτους σε πολύ χαμηλά επίπεδα συγκριτικά με άλλα κράτη. Μόλις χαλάρωσαν τα περιοριστικά μέτρα και λόγω καλοκαιρινών διακοπών αυξήθηκαν άμεσα τα κρούσματα τον Αύγουστο 2020. (COVID Live - Coronavirus Statistics - Worldometer, n.d.; ΕΟΔΥ, 2020c)

Διάγραμμα 1: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/8/2020 (ΕΟΔΥ, 2020c)

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΕΟΔΥ, τη συγκεκριμένη περίοδο τα διαγνωσμένα κρούσματα συνήθως διακυμάνθηκαν κάτω από 100 και οι θάνατοι λιγότεροι από 10 ημερησίως. Μέχρι 31 Αυγούστου 2020 είχαν εκδηλωθεί συνολικά 10.317 διαγνωσμένα κρούσματα και 266 εργαστηριακά επιβεβαιωμένοι θάνατοι με COVID-19. (ΕΟΔΥ, 2020c)

Διάγραμμα 2: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/8/2020 (ΕΟΔΥ, 2020c)

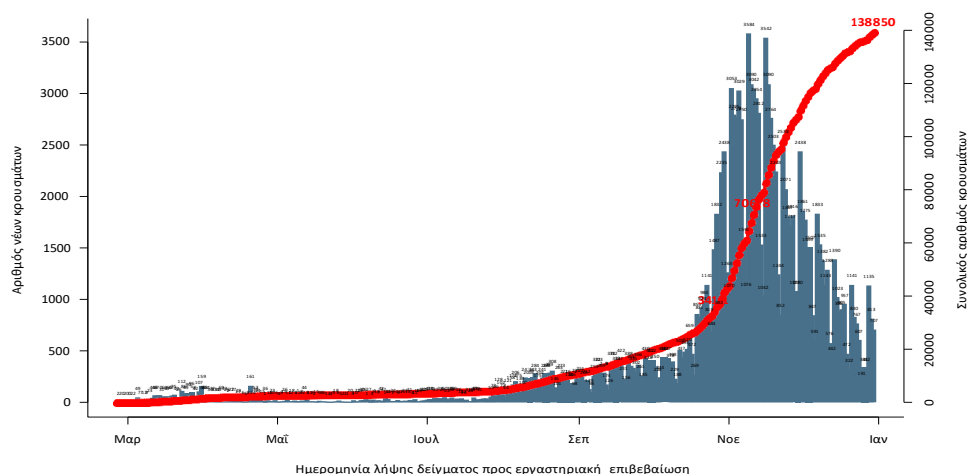
Ο αποτελεσματικός περιορισμός της πανδημίας στην Ελλάδα τη συγκεκριμένη περίοδο αποτέλεσε αντικείμενο αναγνώρισης και θαυμασμού. (Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, n.d.)

Ταυτόχρονα παρείχε την χρονική άνεση εμπλουτισμού της επιστημονικής γνώσης, κοινωνικής εμπειρίας και ενίσχυσης των δημόσιων υποδομών.

1.3.1.2. 2^η Φάση (Β' εξάμηνο 2020)

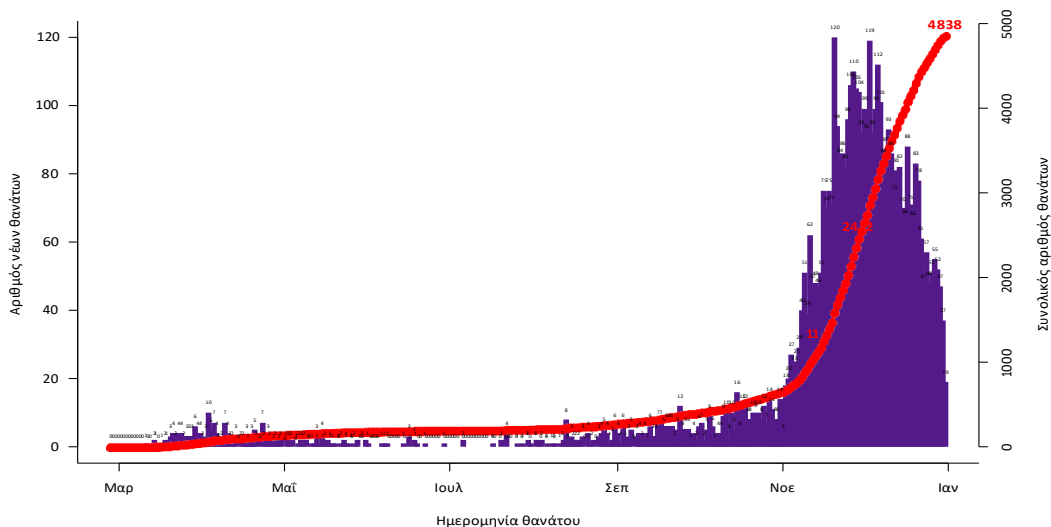
Η άρση των περιοριστικών μέτρων από τις αρχές καλοκαιριού, το άνοιγμα των συνόρων και του τουρισμού, η επαναλειτουργία των σχολείων και διάφορες εκδηλώσεις έντονου συνωστισμού, όπως ο εορτασμός του Αγίου Δημητρίου 26 Οκτωβρίου στη Θεσσαλονίκη, είχαν ως αποτέλεσμα την εκτόξευση των κρουσμάτων στο Β' εξάμηνο του 2020. (CNN, 2020; NEWSCENTER, n.d.; ΕΟΔΥ, 2020b)

Διάγραμμα 3: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2020 (ΕΟΔΥ, 2020b)

Χαρακτηριστικά, το Νοέμβριο 2020 τα κρούσματα COVID-19 έφτασαν έως 3.584 και οι θάνατοι έως 120 ημερησίως. Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020 είχαν εκδηλωθεί συνολικά 138.850 διαγνωσμένα κρούσματα και 4.838 εργαστηριακά επιβεβαιωμένοι θάνατοι με COVID-19. (ΕΟΔΥ, 2020b)

Διάγραμμα 4: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2020 (ΕΟΔΥ, 2020b)

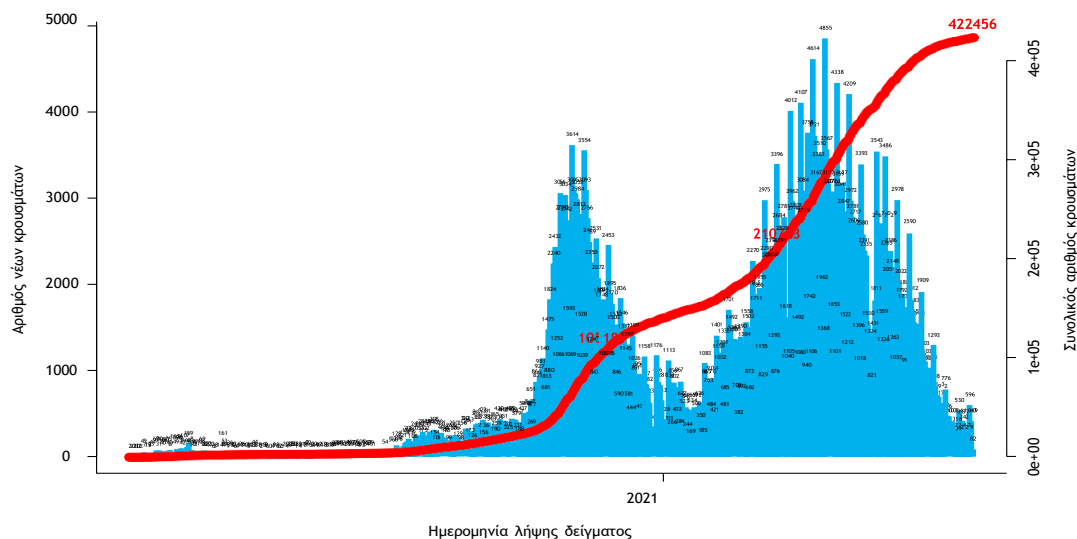

Η άφιξη στην Ελλάδα των πρώτων εμβολίων 2019-nCoV και η έναρξη εμβολιασμού στις 27/12/2020 έδωσε ελπίδες για την εξέλιξη της πανδημίας. (Iefimerida.gr, 2020)

1.3.1.3. 3^η Φάση (Α' εξάμηνο 2021)

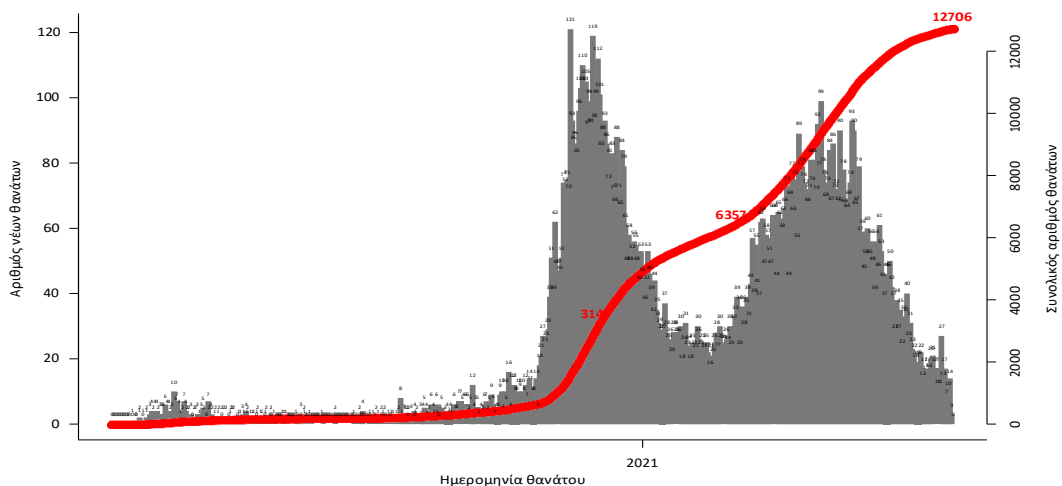
Η μείωση των περιορισμών και η προσπάθεια επανόδου προσαρμοσμένης κανονικότητας, η χαλάρωση στην συνεπή τήρηση των αναγκαιών προληπτικών μέτρων, η μικρή εμβολιαστική κάλυψη του πληθυσμού και τα ελάχιστα κυβερνητικά μέτρα ουσιαστικής στήριξης του ΕΣΥ είχαν ως αποτέλεσμα τη γιγάντωση της πανδημίας κατά την μεγαλύτερη περίοδο του Α' εξαμήνου 2021. (Lytras & Tsiodras, 2021; ΕΟΔΥ, 2021ε; Ρούσσου, 2021)

Διάγραμμα 5: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 30/6/2021 (ΕΟΔΥ, 2021ε)

Στα μέσα του εξαμήνου τα κρούσματα COVID-19 ξεπέρασαν τα 4.850 και οι θάνατοι πλησίασαν τους 100 ημερησίως. Μέχρι 30 Ιουνίου 2021 είχαν εκδηλωθεί συνολικά 422.456 διαγνωσμένα κρούσματα και 12.706 εργαστηριακά επιβεβαιωμένοι θάνατοι με COVID-19. (ΕΟΔΥ, 2021e)

Διάγραμμα 6: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 30/6/2021 (ΕΟΔΥ, 2021e)

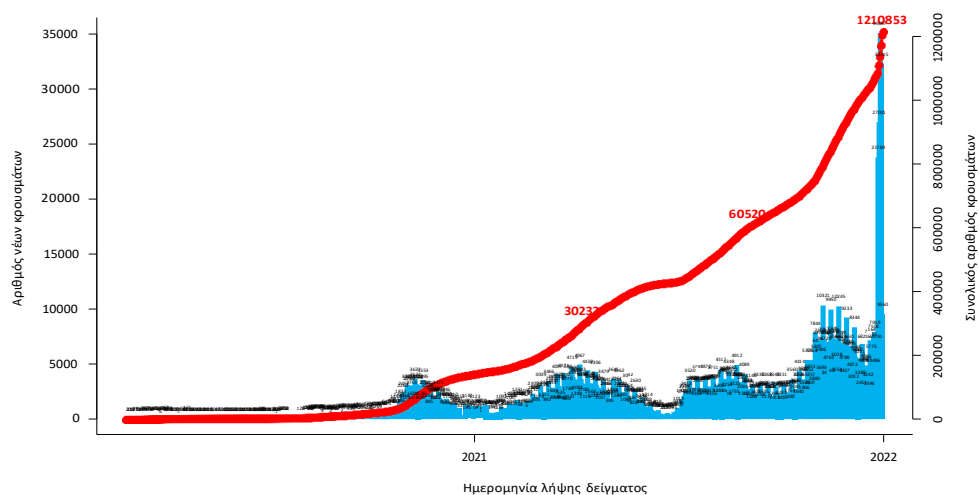
Η ταυτοποίηση των πρώτων ελληνικών κρουσμάτων της μετάλλαξης Delta [B.1.617.2] την Άνοιξη 2021 έφερε περισσότερη ανασφάλεια για την εξέλιξη της πανδημίας. (ΕΟΔΥ, 2021d, 2021b)

1.3.1.4. 4^η Φάση (Β' εξάμηνο 2021)

Η μετάλλαξη Delta κυριάρχησε γρήγορα έναντι των προηγούμενων μεταλλάξεων 2019-nCoV, έχοντας υψηλότερη μεταδοτικότητα και νοσηρότητα, σε συνθήκες λειτουργίας της αγοράς, της διασκέδασης, της εκπαίδευσης, αλλά και συσσωρευμένης κόπωσης και χαλαρής εφαρμογής των μέτρων. (ΕΟΔΥ, 2021c, 2021f)

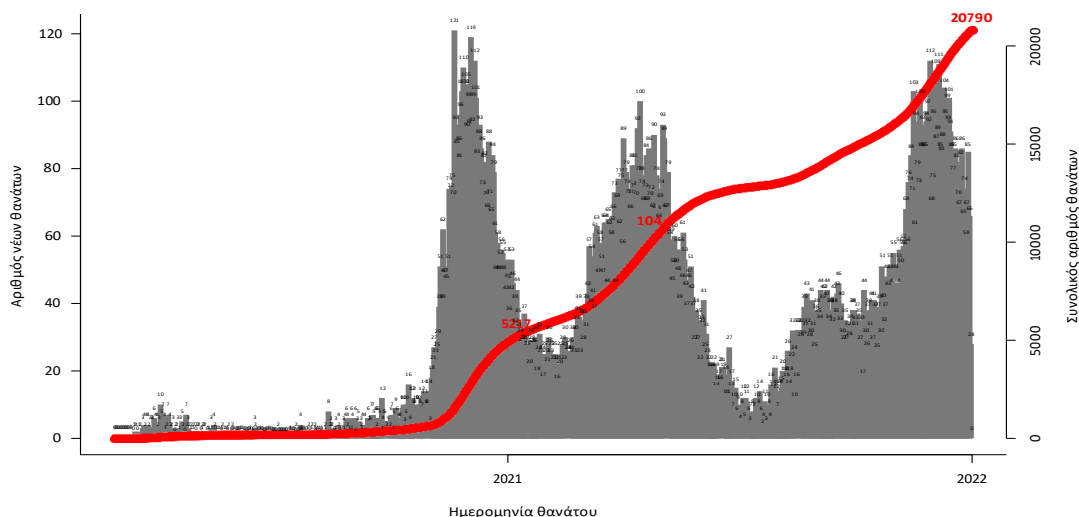
Η μέτρια ανταπόκριση των Ελλήνων για εμβολιασμό και η συνεχιζόμενη ανεπαρκής στήριξη του ΕΣΥ, επιδείνωσαν την κατάσταση προκαλώντας πλήθη ημερήσιων κρουσμάτων και θανάτων καθ' όλη την περίοδο. (Lytras & Tsiodras, 2021; Monajjemi et al., 2022; ΕΟΔΥ, 2021g)

Διάγραμμα 7: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2021 (ΕΟΔΥ, 2021g)

Χαρακτηριστικά, το Νοέμβριο 2021 τα κρούσματα COVID-19 έφτασαν έως 10.321 και οι θάνατοι έως 112 ημερησίως. Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021 είχαν εκδηλωθεί συνολικά 1.210.853 διαγνωσμένα κρούσματα και 20.790 εργαστηριακά επιβεβαιωμένοι θάνατοι με COVID-19. (ΕΟΔΥ, 2021g)

Διάγραμμα 8: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2021 (ΕΟΔΥ, 2021g)

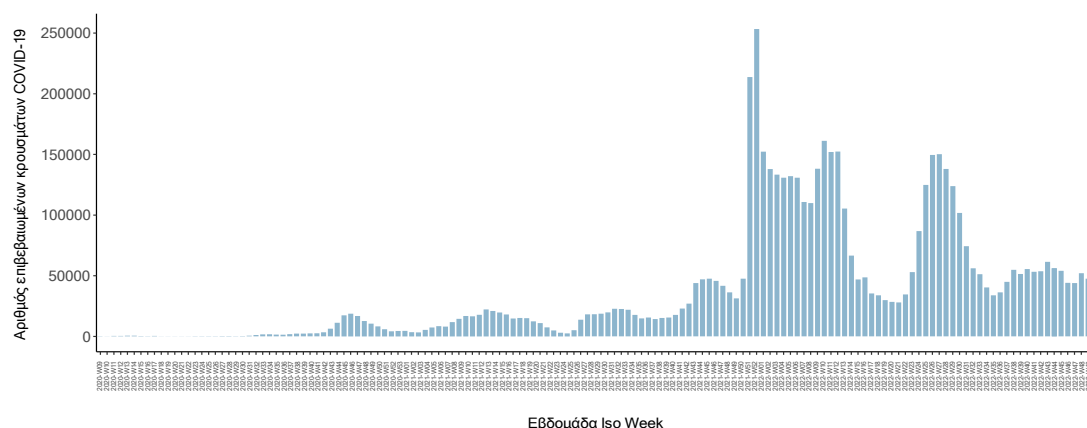

Η ταυτοποίηση της νέας μετάλλαξης Omicron [B.1.1.529] στην Ελλάδα αρχές Δεκεμβρίου προκάλεσε ανησυχία λόγω πολύ υψηλότερης μεταδοτικότητας, ακόμη και σε εμβολιασμένους ή πρώην νοσήσαντες. Τέλη Δεκεμβρίου τα κρούσματα ξεπέρασαν τις 60.000 ημερησίως. (Bhattacharyya & Hanage, 2022; Brandal et al., 2021; ΕΟΔΥ, 2021g, 2021c)

1.3.1.5. 5^η Φάση (Α' & Β' εξάμηνο 2022)

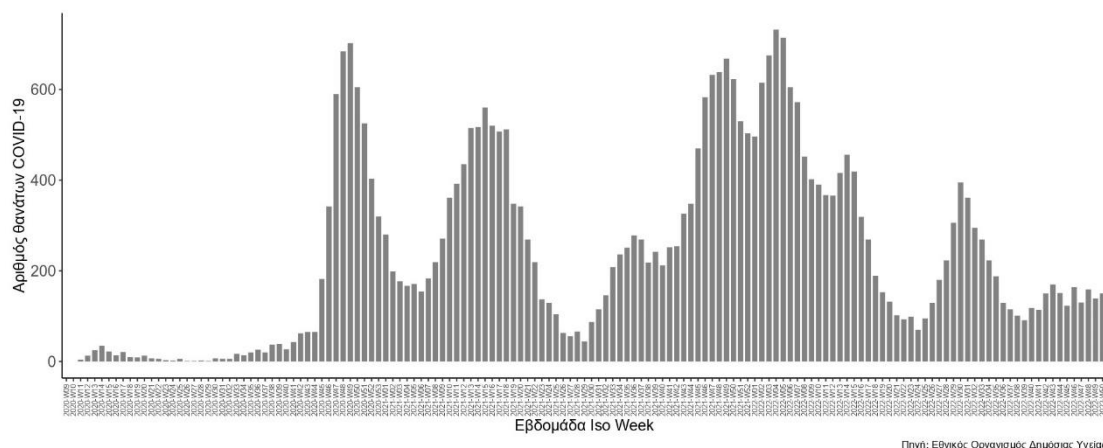
Οι λοιμώξεις είναι ηπιότερες, συμβάλλοντας και τυχόν αποκτημένη φυσική ή επίκτητη ανοσία. Τα πλήθη λοιμώξεων Omicron δημιούργησαν πλήθη φυσικής ανοσίας έναντι πιο παθογόνων παλαιότερων και πιθανώς επόμενων στελεχών 2019-nCoV, γεγονός που έφερε ελπίδα για σταδιακή φθορά της πανδημίας. (Iftekhar et al., 2021; Maslo et al., 2022)

Διάγραμμα 9: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα έως 18/12/2022 (ΕΟΔΥ, 2022a)

Αρχές του 2022 καταγράφηκαν 60.584 κρούσματα και 129 θάνατοι ημερησίως (ΕΟΔΥ, 2022b). Στα τέλη του έτους ο συνολικός αριθμός κρουσμάτων ξεπέρασε τα 5.500.000 και οι θάνατοι τους 35.000 από την αρχή της πανδημίας, ενώ η ΒΑ.5 παρέμεινε η συχνότερη υπο-παραλλαγή της μετάλλαξης Omicron (ΕΟΔΥ, 2022a, 2023).

Διάγραμμα 10: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων θανάτων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 18/12/2022 (ΕΟΔΥ, 2022a)

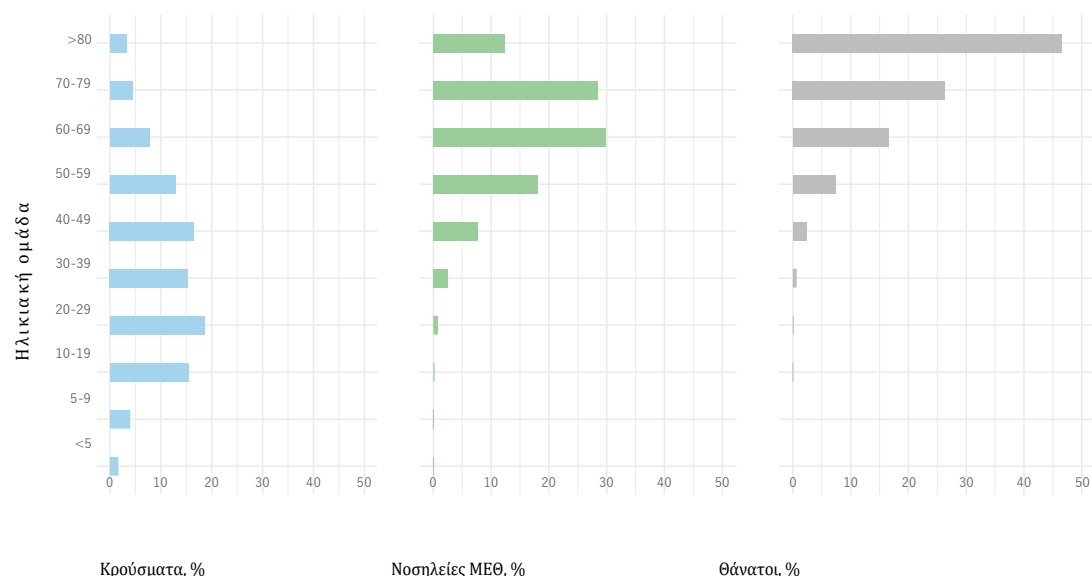
Στις 14/3/2023, κατόπιν εισήγησης του Υπουργείου Υγείας, η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων αποφάσισε την άρση των μέτρων έναντι Covid-19 με εξαίρεση τις δημόσιες και ιδιωτικές υγειονομικές δομές και Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων. (Υπουργείο Υγείας, n.d.).

1.3.2. Λοιπά επιδημιολογικά χαρακτηριστικά

1.3.2.1. Κατανομή ηλικίας και φύλλου

Ποσοστό 50,3% των κρουσμάτων και 55,9% των θανάτων με COVID-19 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021 αφορούν άνδρες. (ΕΟΔΥ, 2021g)

Διάγραμμα 11: Ηλικιακή κατανομή κρουσμάτων, νοσηλευόμενων στις ΜΕΘ και θανόντων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2021 (ΕΟΔΥ, 2021g)

Η διάμεση ηλικία των κρουσμάτων είναι 36 έτη (εύρος 0,2-110) και η διάμεση ηλικία των θανόντων είναι 78 έτη (εύρος 0,2-106). Ποσοστό 95,2% των θανόντων είχε υποκείμενο νόσημα ή/και ηλικία 70 ετών τουλάχιστον. (ΕΟΔΥ, 2021g)

Πίνακας 1: Ηλικιακή κατανομή κρουσμάτων και θανόντων με COVID-19 στην Ελλάδα έως 31/12/2021
(ΕΟΔΥ, 2021g)

	Σύνολο κρουσμάτων COVID-19 *	Θάνατοι ασθενών με COVID-19
Σύνολο		
0 – 17 ετών	208316 (17.3%)	4 (0.0%)
18 – 39 ετών	456050 (37.8%)	171 (0.8%)
40 – 64 ετών	408907 (33.9%)	3421 (16.5%)
65 και άνω	133027 (11.0%)	17194 (82.7%)
Άνδρες		
0 – 17 ετών	108003 (17.8%)	1 (0.0%)
18 – 39 ετών	235298 (38.8%)	127 (1.1%)
40 – 64 ετών	200403 (33.0%)	2269 (19.5%)
65 και άνω	62788 (10.4%)	9233 (79.4%)
Γυναίκες		
0 – 17 ετών	100312 (16.7%)	3 (0.0%)
18 – 39 ετών	220746 (36.8%)	44 (0.5%)
40 – 64 ετών	208489 (34.8%)	1152 (12.6%)
65 και άνω	70233 (11.7%)	7961 (86.9%)

* Αφορά κρούσματα με γνωστή και επιβεβαιωμένη ηλικία

1.3.2.2. Γεωγραφική διασπορά

Η πανδημία COVID-19 κυριάρχησε στο σύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας έως 31 Δεκεμβρίου 2021. Η χρονική εξέλιξη της διασποράς της ανά Περιφερειακή Ενότητα αποτυπώνεται αναλυτικά στα διαγράμματα του Παραρτήματος. (ΕΟΔΥ, 2021g)

Διάγραμμα 12: Χάρτης αθροιστικής επίπτωσης επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 έως 31/12/2021
(ΕΟΔΥ, 2021g)

1.4. Επιπτώσεις πανδημίας

Η κρίση αντιμετώπισης της πανδημίας και η πανδημική καταστροφή προκάλεσαν έντονες επιπτώσεις, δημιουργώντας δευτερογενή κρίση σε πολλά επίπεδα και πτυχές της ελληνικής κοινωνίας.

1.4.1. Λοιπές επιπτώσεις υγείας

Την περίοδο της πανδημίας κορυφώθηκαν οι κοινωνικές ανισότητες πρόσβασης στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης. (Vatavali et al., 2020) Εκτός των άνισων δυνατοτήτων αντιμετώπισης λοιμώξεων COVID-19 λόγω γεωγραφικής θέσης, αφού τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας διαθέτουν περισσότερες μονάδες περίθαλψης και με αρτιότερες ικανότητες, οι Έλληνες αναγκάστηκαν να παραμελήσουν επικίνδυνα τα υπόλοιπα προβλήματα υγείας λόγω περιοριστικών μέτρων ή του φόβου έκθεσης σε νοσηλευτικούς χώρους και λόγω της σοβαρής έλλειψης non-covid μονάδων υγείας εξαιτίας κατάργησης ή «μετατροπής» τους σε μονάδες COVID-19. Αρκετοί πολίτες κατέφυγαν στο ιδιωτικό σύστημα υγείας, εφόσον είχαν οικονομική ευχέρεια. (Bamias et al., 2020; Dianeosis.org, 2021; Lytras & Tsiodras, 2021; WHO - Regional Office for Europe, 2019; Βενετίδης, 2021)

Η Ελλάδα είχε βιώσει πανδημία πριν έναν αιώνα και έτσι η πανδημία COVID-19 ήταν πρωτόγνωρη και τρομακτική εμπειρία (Parlapani et al., 2020). Με την έναρξη της πανδημίας υπήρξε διάχυτη ανησυχία των πολιτών, γεγονός που εκφράστηκε με ουρές στα super markets και αυξημένες αγορές ειδών πρώτης ανάγκης, масκών, αντισηπτικών και απολυμαντικών (Kousi et al., 2021). Σε μελέτες κατά την 1^η φάση της πανδημίας καταγράφηκαν υψηλά επίπεδα φόβου, μέτρια έως σοβαρά συμπτώματα άγχους και κατάθλιψης, περισσότερο στις γυναίκες και τους ηλικιωμένους (Parlapani et al., 2020; Vatavali et al., 2020). Επίσης, υψηλότερα επίπεδα φόβου COVID-19 συσχετίστηκαν με λήψη ψυχιατρικών φαρμάκων (Parlapani et al., 2020). Μετά την πάροδο δύο ετών πανδημίας, μεγάλα ποσοστά Ελλήνων διακατέχονται από αβεβαιότητα (39,6%) και ανασφάλεια (30,9%), το ποσοστό των ατόμων με κατάθλιψη ανήλθε στο 12%, περίπου τριπλάσιο έναντι 2014 και 2019, ενώ, αγχώδεις διαταραχές δήλωσε το 26,1%, πενταπλάσιο από το 2019. Αξιοσημείωτο είναι ότι η ηλικιακή ομάδα που δήλωσε σε υψηλότερο ποσοστό ότι έπασχε από κατάθλιψη το 2021 ήταν 17-24 ετών (19,5%), ακολουθούμενη από την ομάδα 25-39 ετών, σε αντίθεση με την περίοδο προ πανδημίας που κυριαρχούσαν οι ομάδες άνω των 55 ετών. (Dianeosis.org, 2021; Τούντας, 2021)

1.4.2. Οικονομικές και εργασιακές επιπτώσεις της πανδημίας

Η πανδημία έπληξε την Ελλάδα κατά την προσπάθεια ανάκαμψης μετά από τη μεγάλη οικονομική κρίση και τις σκληρές πολιτικές λιτότητας 2008-2018, επιδεινώνοντας ακόμη περισσότερο την οικονομία, την ανεργία και τη φτώχεια (Tzanis, 2021).

Το Ελληνικό δημόσιο χρέος, το μεγαλύτερο στην ευρωζώνη, στο 3ο τρίμηνο 2021 ανήλθε στα 357,3 δισεκατομμύρια ευρώ (200,7% του ΑΕΠ), αυξημένο κατά 19,6 δισεκατομμύρια το τελευταίο δωδεκάμηνο (ΗΜΕΡΗΣΙΑ, 2021). Επισημαίνεται ότι η Ελλάδα το 2008 είχε δημόσιο χρέος 265 δισεκατομμύρια ευρώ (109% του ΑΕΠ), αφορμή για την επιβολή της σκληρής μνημονιακής πολιτικής (Στρατόπουλος, 2016).

Τα οικονομικά στοιχεία του έτους 2020 σχετικά με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) αντανakλούν τις επιπτώσεις της πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων που εφαρμόστηκαν. Το ελληνικό ΑΕΠ 2020 σε όρους όγκου παρουσίασε ύφεση έναντι 2019 κατά 9,0%. Το 2021 καταγράφηκε αύξηση έναντι 2020. (ΕΛΣΤΑΤ, 2021)

Επιχειρήσεις που αντιπροσωπεύουν το 69% του συνολικού κύκλου εργασιών των Ελληνικών επιχειρήσεων επλήγησαν άμεσα από την πανδημία ως αποτέλεσμα του περιορισμού ή και της διακοπής λειτουργίας τους. Συνολικά, διέκοψαν τη δραστηριότητα επιχειρήσεις που παράγουν το 11% του συνολικού κύκλου εργασιών και απασχολούν περίπου 1,1 εκατομμύρια εργαζομένους (25% του συνόλου). (GrantThornton, 2020)

Ειδικά, οι μικρές επιχειρήσεις, που απασχολούν περίπου το 80% του συνολικού εργατικού δυναμικού, αντιμετώπισαν ασφυκτικά προβλήματα με τις προμήθειες, τις πωλήσεις και τη ρευστότητα (Kousi et al., 2021).

Οι κλάδοι που επλήγησαν περισσότερο αφορούν τις Υπηρεσίες Καταλύματος & Εστίασης, την Εκπαίδευση και την Ψυχαγωγία (GrantThornton, 2020).

Η πανδημία και τα μέτρα καραντίνας είχαν σοβαρές επιπτώσεις στο εργατικό δυναμικό της χώρας. Πρώτιστα, οι εργαζόμενοι στον χώρο της υγείας χρειάστηκε να εργαστούν σε συνθήκες επικίνδυνες, επαγγελματικής εξάντλησης και κούρασης, δεδομένων των τεράστιων αναγκών και της έντονης υποστελέχωσης (Sikaras et al., 2022).

Οι εργαζόμενοι στην αγορά τροφίμων, στις ταχυμεταφορές, κ.α. εργάστηκαν ή απασχολήθηκαν ευκαιριακά υπό εντατικούς ρυθμούς και ανασφάλεια για να καλυφθεί η έντονη ζήτηση κατά την προσαρμοσμένη λειτουργία της αγοράς (Capital.gr, 2020). Παράλληλα, μεγάλο πλήθος εργαζομένων του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την εκπαίδευση, αναγκάστηκε να τηλεργαστεί από το σπίτι, αντιμετωπίζοντας προβλήματα τεχνολογικού εξοπλισμού, σχετικής γνώσης και διευρυμένου ωραρίου, εκτός της οικογενειακής αναστάτωσης και της οικονομικής εκμετάλλευσης (Vatavali et al., 2020). Σημαντικό ποσοστό εργαζομένων παρέμεινε σε τηλεργασία έως τέλη 2021 (Dianeosis.org, 2021).

Δυστυχώς, σημαντικό ποσοστό εργαζομένων έχασαν τη δουλειά τους και πολλαπλάσιοι τέθηκαν σε αναστολή εργασίας με κρίσιμες οικονομικές επιπτώσεις και κοινωνικές προεκτάσεις (Dianeosis.org, 2021; Tzanis, 2021; Vatavali et al., 2020).

1.4.3. Επιπτώσεις στο περιβάλλον

Η ευρεία και συστηματική χρήση μάσκας από τους πολίτες, γαντιών μιας χρήσης και απολυμαντικών χεριών σε καθημερινή βάση είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία τεράστιας ποσότητας τέτοιων αποβλήτων στο περιβάλλον (Saadat et al., 2020). Μάλιστα, οι φόβοι για την υγεία φαίνεται υπερισχύουν των περιβαλλοντικών ανησυχιών (Grodzinska-Jurzak et al., 2020). Επίκαιρη μελέτη μεταξύ ελλήνων χρηστών μάσκας μιας χρήσης διαπιστώνει ότι δημογραφικά χαρακτηριστικά και φιλοπεριβαλλοντική ανησυχία δεν σχετίζονται με γνώση και ανησυχία για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μάσκας (Botetzagias & Malesios, 2021).

Το lockdown στην ανθρώπινη δραστηριότητα οδήγησε σε εξοικονόμηση ενέργειας, επιφέροντας αισθητή μείωση των θαλάσσιων και ατμοσφαιρικών ρύπων, όπως CO₂, CO και οξειδίων αζώτου. Η μείωση της συγκεκριμένης ρύπανσης υπήρξε θετική επίπτωση στο περιβάλλον, όμως χωρίς μόνιμο αντίκτυπο (Saadat et al., 2020).

Χαρακτηριστικά, σε περιοχές της Θεσσαλονίκης κατά την καραντίνα διαπιστώνεται μείωση των επιπέδων NO₂ περίπου 25%, παρέχοντας αποδείξεις ότι απαιτείται εξελιγμένος έλεγχος εκπομπών καυσαερίων για μια καλύτερη μελλοντική διαχείριση της ποιότητας αέρα σε αστικά περιβάλλοντα (Akritidis et al., 2021).

Στην Αθήνα καταγράφηκε αλλαγή χημικής περιεκτικότητας στα μη επεξεργασμένα λύματα αποκαλύπτοντας διαφορές στην κατανάλωση αντιψυχωσικών φαρμάκων και ναρκωτικών, σημαντική αύξηση βιοκτόνων και επιφανειοδραστικών ουσιών, και σημαντική μείωση βιομηχανικών χημικών (Alygizakis et al., 2021).

1.4.4. Κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας

Η πανδημία προκάλεσε αβεβαιότητα και φόβο στην κοινωνία. Επηρεάστηκαν όλα τα κοινωνικά στρώματα, ιδίως οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων, νέων, αναπήρων, φτωχών, αστέγων, προσφύγων-μεταναστών και εθνικών μειονοτήτων (Mofijur et al., 2021).

Μεγάλα ποσοστά Ελλήνων, περισσότερες γυναίκες, δήλωσαν αβεβαιότητα και ανησυχία για το μέλλον και την υγεία συγγενών και φίλων. Απέφυγαν χειραψίες, αγκαλιές και χώρους συνάθροισης. Ένιωσαν ανάγκη για περίπατο και κοινωνικές επαφές, αλλά και αισθάνθηκαν πλησιέστερα ως οικογένεια. (Τσάπου et al., 2022)

Οι περιορισμοί της κινητικότητας εκτός οικιακού περιβάλλοντος αύξησε τις δραστηριότητες μεταξύ οικογενειακών μελών και μείωσε δραστηριότητες με φίλους, ιδίως στις μεγαλύτερες ηλικίες. (Vatavali et al., 2020)

1.4.5. Χαρακτηριστικές επιπτώσεις στην εκπαίδευση

Προς αποφυγή συναθροίσεων, διακόπηκε η δια ζώσης διδασκαλία και καθιερώθηκε η τηλεεκπαίδευση σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες για μεγάλο διάστημα. Παιδιά με κοινωνικά και εκπαιδευτικά εμπόδια δυσκολεύτηκαν ή εγκατέλειψαν λόγω τεχνολογικών αναγκών και τρόπου διδασκαλίας. (Tsolou et al., 2021)

Η πλειονότητα των μαθητών δεν ήταν ικανοποιημένη με την τηλεεκπαίδευση, ιδίως με την πρόοδο της γνώσης τους. Επίσης, πολλοί εκπαιδευτικοί είχαν ζητήματα τεχνολογικής ανταπόκρισης. (Vlassopoulos et al., 2021)

Μεγάλο ποσοστό των φοιτητών δήλωσε ότι δεν είχε αξιόπιστη διαδικτυακή σύνδεση κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως διδασκαλίας, καθώς επίσης, σημαντικό ποσοστό συμμετείχε μέσω κινητού τηλεφώνου. Οι ελλείψεις τεχνολογικού εξοπλισμού και η ανεπαρκής υποδομή επιδείνωσαν τις εκπαιδευτικές ανισότητες. (Giannoulas et al., 2021; Zagkos et al., 2022)

Το ακαδημαϊκό άγχος αυξήθηκε κατά τη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης και σχετιζόταν με την πολύωρη παρακολούθηση στην οθόνη, τον φόρτο εργασίας, την κόπωση και την ανασφάλεια των σπουδών. (Giannoulas et al., 2021; Stathopoulou et al., 2020)

Η ελκυστικότητα των μαθημάτων και η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών στην τηλεεκπαίδευση κατά την πανδημία COVID-19 ήταν στατιστικά χαμηλότερη από την παραδοσιακή εκπαίδευση, ιδίως σε χώρες χωρίς εμπειρία τηλεεκπαίδευσης, όπως η Ελλάδα. (Ochnio et al., 2022)

Οι φοιτητές εκτίμησαν την τηλεεκπαίδευση ενδιαφέρουσα, σύγχρονη, βολική, αλλά εργαστηριακά ανεπαρκή και χωρίς κοινωνική αλληλεπίδραση με συμφοιτητές και διδάσκοντες. Η δια ζώσης εκπαίδευση δεν μπορεί να αντικατασταθεί από τηλεεκπαίδευση, πολύ περισσότερο όταν αφορά εργαστηριακή άσκηση. (Kedra & Kaltsidis, 2020; Zagkos et al., 2022)

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 2^ο

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Η Ελληνική Πολιτεία χρειάστηκε να θεσμοθετήσει πλήθος διατάξεων για την έκτακτη διαχείριση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, δεδομένων των λειτουργικών χαρακτηριστικών της τυπικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και της ανάγκης περιορισμού του κινδύνου της διασποράς του κορονοϊού.

2.1. Ακαδημαϊκό έτος 2019-2020

2.1.1. Εαρινό εξάμηνο

Αναμένοντας την επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης και επιδιώκοντας τη δυνατότητα άμεσης έκδοσης Υπουργικών Αποφάσεων, στις 25 Φεβρουαρίου 2020 εκδίδεται η πρώτη Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού». Στο πρώτο άρθρο της προβλέπεται ότι μπορεί να επιβάλλονται μέτρα πρόληψης, υγειονομικής παρακολούθησης και περιορισμού της διάδοσης της νόσου, τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας πάσης φύσεως εκπαιδευτικών δομών, φορέων και ιδρυμάτων. Στο τέταρτο άρθρο της ΠΝΠ παρέχεται η εξουσιοδότηση τα αναγκαία μέτρα να εξειδικεύονται ανά περίπτωση δυνάμει απόφασης των αντίστοιχων Υπουργών, ήτοι των Υπουργών Παιδείας και Υγείας για τα Πανεπιστήμια. (ΦΕΚ Α' 42 / 25-2-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 10 Μαρτίου 2020 αποφασίζεται η προσωρινή διακοπή λειτουργίας από 11 έως 24 Μαρτίου 2020 όλων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και υπολοίπων δομών της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης για προληπτικούς λόγους δημόσιας υγείας. Επιπλέον της εκπαιδευτικής λειτουργίας με φυσική παρουσία, απαγορεύονται η λειτουργία των αιθουσών κοινόχρηστων Η/Υ, των βιβλιοθηκών, των αναγνωστηρίων, των εστιατορίων, των κυλικείων και όλων των χώρων συνάθροισης κοινού στις πανεπιστημιακές δομές. Επίσης, απαγορεύονται οι τελετές, ημερίδες, συνέδρια και πάσης φύσεως εκδηλώσεις και δραστηριότητες. Από την απαγόρευση εξαιρούνται οι διοικητικές υπηρεσίες και λειτουργίες, οι ερευνητικές δραστηριότητες και η λειτουργία των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας, καθώς και η λειτουργία των εστιών στέγασης φοιτητών. (ΦΕΚ Β' 783 / 10-3-2020 (ΚΥΑ 16838) Αναστολή Λειτουργίας ΑΕΙ & Λοιπής Εκπαίδευσης 11-24.3.2020, 2020)

Για την ρύθμιση έκτακτων αναγκών, στις 11 Μαρτίου 2020 εκδίδεται νέα Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, όπου, μεταξύ άλλων, στο 12^ο άρθρο ρυθμίζονται ζητήματα εκπαίδευσης. Για το διάστημα απαγόρευσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, νομοθετείται η δυνατότητα διενέργειας της εκπαιδευτικής διαδικασίας α' και β' κύκλου σπουδών με μεθόδους και μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Για την υποστήριξη των αυξημένων αναγκών τηλεεκπαίδευσης, παρέχεται για ένα τετράμηνο η δυνατότητα έκτακτης προμήθειας εξοπλισμού κεντρικών εξυπηρετητών και αδειών χρήσης πλατφόρμας λογισμικού με διαδικασίες απευθείας ανάθεσης κατά

παρέκκλιση άλλων διατάξεων. Με αντίστοιχες διαδικασίες, δίδεται η δυνατότητα αγοράς υπηρεσιών απολύμανσης και έκτακτης προμήθειας μέσων ατομικής υγιεινής ή συλλογικής προστασίας από την διάδοση του κορωνοϊού. Ομοίως, παρέχεται η δυνατότητα έκτακτης προμήθειας υγειονομικού υλικού, πάσης φύσεως φαρμάκων και μέσων ατομικής υγιεινής ή συλλογικής προστασίας για τις ανάγκες Πανεπιστημιακών Κλινικών, Μονάδων και Εργαστηρίων ΑΕΙ και Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων. (ΦΕΚ Α΄ 55 / 11-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Με νέα Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου τρείς μέρες αργότερα, στις 14 Μαρτίου 2020, με το άρθρο 20 δίνεται η δυνατότητα πρόσληψης για ένα έτος επικουρικού ιατρικού, νοσηλευτικού, λοιπού και φάσης φύσεως προσωπικού στα πανεπιστημιακά νοσοκομεία, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, χωρίς να απαιτείται σχετική έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 και η πρότερη ανάληψη δέσμευσης πίστωσης. Για την προστασία ιδιαίτερα ευπαθών ομάδων εργαζομένων, με το άρθρο 25 παρέχεται η δυνατότητα ειδικής άδειας από την εργασία μεταμοσχευμένων και καρκινοπαθών υπό χημειοθεραπεία, ενώ εξουσιοδοτείται η έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης για δυνατότητα ειδικής άδειας και για άλλες ευπαθείς ομάδες. Επίσης, συμπληρωματικά της προηγούμενης ΠΝΠ 11 Μαρτίου 2020, η έκτακτη παροχή υπηρεσιών επεκτείνεται σε εξάμηνης διάρκειας και συμπεριλαμβάνει την καθαριότητα και φύλαξη των κτιρίων, ενώ η έκτακτη προμήθεια εξοπλισμού και υπηρεσιών πληροφορικής αφορά και την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εργασίας. (ΦΕΚ Α΄ 64 / 14-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Στις 20 Μαρτίου 2020 εκδίδεται τέταρτη Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου και στο 59^ο άρθρο της παρέχεται στον ΕΟΔΥ η δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών διαγνωστικών εξετάσεων σε Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία και σε Πανεπιστημιακές Κλινικές, Μονάδες και Εργαστήρια μέσω ΕΛΚΕ των Πανεπιστημίων της ημεδαπής για χρονική περίοδο έως τεσσάρων μηνών. Στο 65^ο άρθρο εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Παιδείας να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να καθίσταται δυνατή η εξ αποστάσεως διδασκαλία, να αποδέχεται κάθε δωρεά ειδών και υπηρεσιών για την εκπαιδευτική διαδικασία και να αποφασίσει την κατανομή και διάθεσή τους. Παρέχεται η δυνατότητα συμβάσεων απευθείας ανάθεσης για την προμήθεια φορητών υπολογιστών, συσκευών και λογισμικών, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών εγκατάστασης αυτών, υποστήριξης, επικοινωνίας και ενημέρωσης με σκοπό την εξ αποστάσεως επίτευξη εκπαίδευσης, εργασίας και εξυπηρέτησης των πολιτών για χρονική περίοδο έως έξι μηνών. Τα Πανεπιστήμια αποκτούν τη δυνατότητα χρήσης των ταμειακών διαθεσίμων τους κατά το χρονικό διάστημα της προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας τους, με απόφαση Συγκλήτου και χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, έως του ποσού των 60.000 € αποκλειστικά για την προμήθεια ειδών πληροφορικής για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και εργασία. Γενικότερα, στο 67^ο άρθρο παρέχεται εξουσιοδότηση έκδοσης Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων για την απαγόρευση εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια υπηκόων τρίτων χωρών, την απαγόρευση της κυκλοφορίας των πολιτών τοπικά ή συνολικά στην Επικράτεια, καθώς και τη δυνατότητα του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας να επιβάλλει απαγόρευση δημόσιων υπαίθριων συναθροίσεων ελάχιστου πλήθους, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής προστασίας της Δημόσιας Υγείας. (ΦΕΚ Α΄ 68 / 20-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 21 Μαρτίου 2020 αποφασίζεται η διατήρηση της απαγόρευσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας με φυσική παρουσία και η διατήρηση της εξαίρεσης των διοικητικών υπηρεσιών και λειτουργιών, των ερευνητικών δραστηριοτήτων και των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας

για την επόμενη περίοδο 21 Μαρτίου έως 10 Απριλίου 2020. Επιπλέον, κατά την ίδια περίοδο, απαγορεύονται η πρακτική άσκηση φοιτητών και η λειτουργία των φοιτητικών εστιών και των αθλητικών εγκαταστάσεων στις πανεπιστημιακές δομές. Επίσης, απαγορεύονται όλες οι μετακινήσεις φοιτητών και προσωπικού των ελληνικών Πανεπιστημίων, εκτός όσων βρίσκονται προσωρινά στο εξωτερικό και επιθυμούν να επιστρέψουν. (ΦΕΚ Β' 956 / 21-3-2020 (ΚΥΑ 20021) Νέα Αναστολή Λειτουργίας ΑΕΙ & Λοιπής Εκπαίδευσης (21-3 έως 10-4), 2020)

Στις 22 Μαρτίου 2020 εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση, η οποία συμπληρώνεται στις 26 Μαρτίου, τροποποιείται στις 9 Απριλίου και παρατείνεται στις 4 και 25 Απριλίου 2020, όπου επιβάλλεται ο περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών σε όλη την Ελληνική Επικράτεια από το πρωί της 23^{ης} Μαρτίου έως και το πρωί της 4^{ης} Μαΐου 2020, περιλαμβάνοντας ειδικές εξαιρέσεις και λεπτομέρειες εφαρμογής του μέτρου πρόληψης από τον κορωνοϊό. (ΦΕΚ Β' 986 / 22-3-2020 (ΚΥΑ 20036) Επιβολή Του Μέτρου Του Προσωρινού Περιορισμού Της Κυκλοφορίας Των Πολιτών Λόγω COVID-19, 2020; ΦΕΚ Β' 1040 / 26-3-2020 (ΚΥΑ 20797) Συμπλήρωση Της ΚΥΑ 20036 / 22-3-2020, 2020; ΦΕΚ Β' 1168 / 4.4.2020 (ΚΥΑ 22824) Παράταση Ισχύος Της ΚΥΑ 20036 / 22.3.2020 Έως 27.4.2020, 2020; ΦΕΚ Β' 1272 / 9.4.2020 (ΚΥΑ 24112) Τροποποίηση Της ΚΥΑ 20036 / 22.3.2020, 2020; ΦΕΚ Β' 1585 / 25.4.2020 (ΚΥΑ 26794) Παράταση Ισχύος Της ΚΥΑ 20036 / 22.3.2020 Έως 4.5.2020, 2020)

Στις 30 Μαρτίου 2020 εκδίδεται νέα Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου και στο 50^ο άρθρο της προβλέπεται, κατά το διάστημα της προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας των πανεπιστημιακών εστιών, η δυνατότητα σύναψης δημόσιων συμβάσεων με τουριστικά καταλύματα, παρά την προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας τους και με διαδικασίες απευθείας ανάθεσης κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων, για τη διαμονή φοιτητών και αλλοδαπών επισκεπτών των ΑΕΙ που στεγάζονται με φροντίδα των ΑΕΙ και αποδεδειγμένα αδυνατούν να διαμείνουν σε εγχώρια κατοικία. Στο 51^ο άρθρο παρέχεται στους φοιτητές η δυνατότητα δωρεάν προμήθειας επιπλέον συγγράμματος σε ηλεκτρονική μορφή, κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων και αποκλειστικά για την περίοδο της προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας των ΑΕΙ, εφόσον το διδακτικό σύγγραμμα της επιλογής τους για το διδασκόμενο μάθημα προσφέρεται μόνο σε έντυπη μορφή. Γενικότερα, αξίζει να αναφερθούν ως έκτακτες προβλέψεις, η σύσταση και η λειτουργία Εθνικού Μητρώου Ασθενών COVID-19, η δυνατότητα μετατροπής ως προς τη χρήση δημόσιων και ιδιωτικών Μονάδων Αυξημένης Φροντίδας ή Μονάδων Νοσηλείας σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας ή Αυξημένης Φροντίδας, η απασχόληση ενήλικων εθελοντών σε δομές δημόσιας υγείας, καθώς και η έγκριση χορήγησης φαρμάκων με προσωρινή άδεια πρώιμης πρόσβασης ή εκτός εγκεκριμένων ενδείξεων σε νοσούντες με COVID-19. (ΦΕΚ Α' 75 / 30-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Στις 3 Απριλίου 2020 η Ελληνική Βουλή ψήφισε νόμο για την κύρωση των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου 25-2-2020, 11-3-2020 και 14-3-2020. (ΦΕΚ Α' 76 / 3-4-2020 (Ν.4682) Κύρωση Των ΠΝΠ 25.2.2020, 11.3.2020, 14.3.2020, 2020)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 9 Απριλίου 2020 αποφασίζεται η διανομή των διδακτικών συγγραμμάτων προς όλους τους δικαιούχους φοιτητές των ΑΕΙ για το εαρινό εξάμηνο 2019-2020 να πραγματοποιηθεί με κατ'οίκον διανομή μέσω εταιρειών ταχυμεταφοράς, με επιμέλεια και δαπάνη των εκδοτικών οίκων και κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων. (ΦΕΚ Β' 1271 / 9-4-2020 (ΚΥΑ 44726) Διανομή Εντύπων Συγγραμμάτων, 2020)

Νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 10 Απριλίου 2020 παρατείνει την ισχύ της προηγούμενης (ΚΥΑ 20021/21-3-2020, ΦΕΚ Β΄ 956), διατηρώντας την αναστολή φυσικής λειτουργίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων έως 10 Μαΐου 2020. (ΦΕΚ Β΄ 1293 / 10-4-2020 (ΚΥΑ 24343) Παράταση Αναστολής Λειτουργίας ΑΕΙ Έως 10-5-2020, 2020)

Με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου στις 13 Απριλίου 2020, στο 52^ο άρθρο αποφασίζεται ότι, κατά την περίοδο της προσωρινής απαγόρευσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας των ΑΕΙ, η δημόσια υποστήριξη των διδακτορικών διατριβών πραγματοποιείται μέσω τηλεδιάσκεψης, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Γενικότερα, αξίζει να αναφερθεί, η απασχόληση ιδιωτών ιατρών σε δημόσια νοσοκομεία, η δυνατότητα κατ' οίκον ή εξ αποστάσεως παροχής υπηρεσιών των ιατρών του ΕΟΠΥΥ σε ασθενείς με COVID-19 και η παροχή υπηρεσιών υγείας μέσω τηλεϊατρικής. (ΦΕΚ 84 / 13-4-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Νέα Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου την 1^η Μαΐου 2020, στο 36^ο άρθρο της, παρέχει εξουσιοδότηση έκδοσης Κοινής Υπουργικής Απόφασης για κάθε αναγκαίο μέτρο, μετά από άρση προσωρινής αναστολής λειτουργίας, ειδικώς έως 31 Δεκεμβρίου 2020, ώστε να καθίσταται δυνατή η ομαλή και ασφαλής εκπαιδευτική και γενικότερη λειτουργία κάθε εκπαιδευτικής δομής, καθώς και η διενέργεια κάθε εξεταστικής διαδικασίας. Ειδικά, για τα Πανεπιστήμια, εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την εκπαιδευτική διαδικασία στα προγράμματα σπουδών α΄ και β΄ κύκλου, την παράταση και τη δυνατότητα σύντμησης του εαρινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2019-2020, τη δυνατότητα αναπλήρωσης διδακτικών ωρών για διενέργεια εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων, την πρακτική εξάσκηση των φοιτητών και τα ζητήματα σχετικά με τις εξετάσεις των φοιτητών α΄ και β΄ κύκλου σπουδών. Στο 37^ο άρθρο της τρέχουσας ΠΝΠ τροποποιείται η προηγούμενη ΠΝΠ/11-3-2020, οπότε παρατείνεται έως 30 Σεπτεμβρίου 2020 η δυνατότητα έκτακτης αγοράς υπηρεσιών απολύμανσης και έκτακτης προμήθειας μέσων ατομικής υγιεινής ή συλλογικής προστασίας για τις εκπαιδευτικές δομές, καθώς και η δυνατότητα έκτακτης προμήθειας υγειονομικού υλικού, πάσης φύσεως φαρμάκων και μέσων ατομικής υγιεινής ή συλλογικής προστασίας για τις ανάγκες Πανεπιστημιακών Κλινικών, Μονάδων και Εργαστηρίων ΑΕΙ, κατά παρέκκλιση άλλων σχετικών εθνικών διατάξεων. (ΦΕΚ Α΄ 90 / 1-5-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 5 Μαΐου 2020 παρατείνεται εκ νέου η προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων έως και 31 Μαΐου 2020. Όμως, από 11 Μαΐου 2020 οι φοιτητές α΄ και β΄ κύκλου σπουδών μπορούν να πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σύμφωνα με τις προβλέψεις του προγράμματος σπουδών τους και τα μέτρα προστασίας έναντι COVID-19, εφόσον οι φορείς υλοποίησης της πρακτικής άσκησης δεν βρίσκονται σε καθεστώς προσωρινής αναστολής λειτουργίας. Επίσης, από 25 Μαΐου 2020 ξεκινάει η διεξαγωγή δια ζώσης εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων α΄ και β΄ κύκλου σπουδών που δεν δύνανται να διεξαχθούν με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι εξετάσεις που κρίνεται αναγκαία η φυσική παρουσία, καθώς και η λειτουργία των αναγκαίων αιθουσών, εγκαταστάσεων, εργαστηρίων και φοιτητικών εστιών για την διεξαγωγή των συγκεκριμένων ασκήσεων και εξετάσεων. (ΦΕΚ Β΄ 1699 / 5-5-2020 (ΚΥΑ 28237) Παράταση Αναστολής ΑΕΙ Έως 31-5 & Μερική Λειτουργία Από 25-5, 2020)

Με Απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας στις 20 Μαΐου 2020 εξειδικεύονται και ρυθμίζονται ζητήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και των εξαιρέσεων δια ζώσης λειτουργίας των Πανεπιστημίων. Το διδακτικό έργο στα προγράμματα σπουδών α΄ και β΄ κύκλου πραγματοποιείται αποκλειστικά με μεθόδους εξ αποστάσεως

διδασκαλίας κατά το θερινό εξάμηνο 2020-2021, με εξαίρεση την κλινική και εργαστηριακή εκπαίδευση, καθώς και τις εξετάσεις, όπου δεν είναι εφικτή η υλοποίηση εξ αποστάσεως. Για την ομαλή ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, με Πρυτανική Απόφαση κατόπιν εισήγησης του Προέδρου του Τμήματος ή απόφαση του Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, ανάλογα με τις ανάγκες κατά περίπτωση και αποκλειστικά για το συγκεκριμένο εξάμηνο:

1. Οι εβδομάδες διδασκαλίας δύνανται να είναι λιγότερες από δεκατρείς, αλλά τουλάχιστο 10, υπό την προϋπόθεση ότι έχει ολοκληρωθεί το σύνολο των προβλεπόμενων διδακτικών ωρών.
2. Η χρονική διάρκεια του εξαμήνου μπορεί να παραταθεί περισσότερο από δύο εβδομάδες, κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων, κανονισμών και αποφάσεων.

Για την ομαλή υλοποίηση και ολοκλήρωση εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων, οι διδακτικές ώρες που δεν υλοποιήθηκαν, λόγω αναστολής της δια ζώσης εκπαίδευσης, με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος δύνανται κατ' εξαίρεση:

1. να αναπληρώνονται από 25-5-2020 έως τη λήξη του εαρινού εξαμήνου 2019-2020, πέραν των υποχρεωτικών διδακτικών ωρών ανά εβδομάδα,
2. συμπεριλαμβάνοντας τις ημέρες Σάββατο και Κυριακή, καθώς και την εξεταστική περίοδο.

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών, λόγω διακοπής 10-3-2020 έως 10-5-2020, δεν δύναται να λαμβάνεται υπόψη 21-3-2020 έως 10-5-2020. Στη συνέχεια η πρακτική άσκηση μπορεί να ξεκινάει ή να συνεχίζεται στον ίδιο ή άλλο φορέα για το υπόλοιπο διάστημα, εφόσον ο φορέας λειτουργεί νόμιμα, εφαρμόζοντας τα προβλεπόμενα μέτρα προστασίας έναντι covid-19. Εάν ο χρόνος δεν επαρκεί, κατόπιν εισήγησης του Υπευθύνου πρακτικής άσκησης και απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος, δύναται μεμονωμένα ή συνδυαστικά:

1. να παρατείνεται έως 31-12-2020,
2. να μεταφέρεται σε επόμενο εξάμηνο,
3. να μειώνεται η ελάχιστη αναγκαία διάρκεια, κατ' ανώτατο όριο έως 30%, εφόσον υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ολοκλήρωσης της πρακτικής άσκησης,
4. να επιλέγονται εναλλακτικοί τρόποι ή υποκατάσταση της πρακτικής άσκησης επί πτυχίω φοιτητών σε σχολικές μονάδες ή άλλους φορείς με υποχρεωτική αναστολή λειτουργίας.

Οι εξετάσεις του εαρινού εξαμήνου 2019-2020 δύνανται να διενεργούνται καθ' υπέρβαση της περιόδου που ορίζεται προγενέστερα σε Κανονισμό ή Απόφαση του ΑΕΙ και κάθε άλλης διάταξης, ακόμη και κατά τη διάρκεια αναπλήρωσης κλινικών και εργαστηριακών ασκήσεων, καθώς και τις ημέρες Σάββατο και Κυριακή, όπου και εφόσον κρίνεται αναγκαίο με Απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος. Με Απόφαση Συγκλήτου, που αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», μεταξύ άλλων, ορίζονται οι τρόποι και τα μέσα διενέργειας των εξετάσεων που καθορίζουν τη βαθμολογία των μαθημάτων στα προγράμματα σπουδών α' και β' κύκλου, επιλέγοντας μέρος ή το σύνολο των ακόλουθων τρόπων και μέσων εξέτασης:

1. ασκήσεις ή/και γραπτή εργασία
2. εργαστηριακές ασκήσεις
3. δια ζώσης γραπτή εξέταση
4. δια ζώσης προφορική εξέταση
5. εξ αποστάσεως γραπτή ή προφορική εξέταση, υπό την προϋπόθεση διασφάλισης του αδιάβλητου και της αξιοπιστίας της, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

(ΦΕΚ Β' 1935 / 20-5-2020 (ΥΑ 59181) Ρυθμίσεις Εκπαιδευτικής Διαδικασίας ΑΕΙ 2019-2020, 2020)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και του Υπουργού Υγείας στις 21 Μαΐου 2020, με στόχο την προστασία έναντι COVID-19, ρυθμίζεται ο τρόπος επαναλειτουργίας της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των αντίστοιχων δομών των ΑΕΙ που προσδιορίζει η Υπουργική Απόφαση της 20^{ης} Μαΐου 2020.

Εάν ο διδάσκων ανήκει σε ευπαθή ομάδα αυξημένου κινδύνου νόσησης, εφόσον το κλινικό και εργαστηριακό διδακτικό έργο απαιτείται να εκτελεστεί με φυσική παρουσία, δύναται να ανατίθεται σε άλλον διδάσκοντα με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος.

Για την κλινική άσκηση των φοιτητών Επιστημών Υγείας σε χώρους παροχής υγειονομικών υπηρεσιών, η ορθή τήρηση των μέτρων και κανόνων ασφαλείας παρακολουθείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και το διδακτικό προσωπικό ανάθεσης του διδακτικού έργου και εφαρμόζονται τα εξής:

1. Το διδακτικό προσωπικό ενημερώνει τους φοιτητές για τη νόσο και τα μέσα πρόληψης, υποχρεωτικά πριν την έναρξη της συμμετοχής τους.
2. Το διδακτικό προσωπικό και οι φοιτητές των ΑΕΙ εφαρμόζουν υποχρεωτικά όλα τα αναγκαία μέτρα ατομικής προστασίας, όπως η χρήση ιατρικής μάσκας, που προβλέπονται για το προσωπικό των οικείων χώρων.
3. Σε κάθε ομάδα δύναται να συμμετέχουν έως 15 ασκούμενοι φοιτητές, αλλιώς δημιουργούνται περισσότερες ομάδες με δυνατότητα μείωσης του χρόνου της κλινικής άσκησης.
4. Οι φοιτητές των ΑΕΙ δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε κλινικές ασκήσεις εξέτασης και παρακολούθησης ασθενών με COVID-19 και διαχείρισης εργαστηριακών δειγμάτων τους.
5. Σε περίπτωση εκδήλωσης ύποπτων συμπτωμάτων νόσησης φοιτητή, άμεσα ενημερώνεται ο υπεύθυνος διδάσκων του μαθήματος, προς αξιολόγηση της κατάστασης και μη προσέλευσης του φοιτητή.

Κατά την εργαστηριακή άσκηση φοιτητών εκτός χώρων παροχής υπηρεσιών υγείας, εφόσον είναι αδύνατη η διεξαγωγή με εξ αποστάσεως μεθόδους, η ορθή τήρηση των μέτρων και κανόνων ασφαλείας παρακολουθείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και το διδακτικό προσωπικό ανάθεσης του διδακτικού έργου και εφαρμόζονται τα εξής:

1. Η άσκηση πραγματοποιείται υποχρεωτικά σε ολιγομελείς ομάδες φοιτητών, διατηρώντας απόσταση ενός και μισού (1,5) μέτρου μεταξύ όλων των ατόμων, αλλιώς δημιουργούνται περισσότερες ομάδες με δυνατότητα μείωσης του χρόνου της εργαστηριακής άσκησης.
2. Αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα απαιτείται να υπάρχει στο χώρο της άσκησης προς χρήση από φοιτητές και διδακτικό προσωπικό.
3. Η χρήση μη ιατρικής μάσκας κατά τη διάρκεια της εργαστηριακής άσκησης είναι προσωπική ευθύνη.
4. Ο εργαστηριακός εξοπλισμός πρέπει να καθαρίζεται σχολαστικά μετά την ολοκλήρωση της άσκησης από κάθε ομάδα φοιτητών.
5. Ο χώρος πρέπει να παραμένει κενός τουλάχιστο για μισή (1/2) ώρα μεταξύ εναλλαγής των ασκούμενων ομάδων φοιτητών, ώστε να αερίζεται επαρκώς και να προετοιμάζεται για την επόμενη ομάδα.
6. Ο χώρος της άσκησης πρέπει να καθαρίζεται επιμελώς.

Κατά την εξεταστική περίοδο του εαρινού εξαμήνου 2019-2020 δύνανται να προβλέπονται εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης με εξ αποστάσεως μεθόδους. Όπου είναι απαραίτητη η εξέταση με φυσική παρουσία, εφαρμόζονται τα εξής:

Ι. Γραπτές εξετάσεις

1. Ο χώρος εξέτασης πρέπει να έχει φυσικό αερισμό και να αερίζεται κατά τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης.
2. Ο χώρος πρέπει να παραμένει κενός τουλάχιστο για μία ώρα μεταξύ διαδοχικών εξετάσεων.

3. Το μέγιστο πλήθος εξεταζόμενων φοιτητών ανά χώρο εξετάσεων καθορίζεται από το Πρυτανικό Συμβούλιο ΑΕΙ ή την Κοσμητεία Σχολής, ανάλογα με τις διαστάσεις του χώρου και τη διατήρηση απόστασης ενάμισι μέτρου μεταξύ των φοιτητών προς κάθε κατεύθυνση.
 4. Η διάρκεια εξέτασης συστήνεται να είναι μειωμένη.
 5. Αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα απαιτείται να υπάρχει στο χώρο εξέτασης, ενώ συστήνεται το διδακτικό προσωπικό και οι φοιτητές να διαθέτουν και προσωπικό αντισηπτικό διάλυμα.
 6. Η χρήση μη ιατρικής μάσκας καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης είναι προσωπική ευθύνη.
- Ι. Προφορικές εξετάσεις
1. Οι εξετάσεις γίνονται σε χώρο με φυσικό αερισμό.
 2. Πραγματοποιούνται αποκλειστικά σε μικρές ομάδες φοιτητών, εξασφαλίζοντας απόσταση ενός και μισού (1,5) μέτρου μεταξύ όλων των ατόμων προς κάθε κατεύθυνση.
 3. Η χρονική διάρκεια εξέτασης συστήνεται να είναι μειωμένη.
 4. Διδακτικό προσωπικό και φοιτητές συστήνεται να χρησιμοποιούν αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα και, προαιρετικά, μη ιατρική μάσκα κατά τη διάρκεια της εξέτασης.

Οι φοιτητικές εστίες λειτουργούν για τη διαμονή όσων φοιτητών απαιτείται να έχουν φυσική παρουσία στα ΑΕΙ και με πιστή εφαρμογή των τρεχουσών υγειονομικών οδηγιών. Τα φοιτητικά εστιατόρια και τα κυλικεία των ΑΕΙ παραμένουν κλειστά έως το τέλος του εαρινού εξαμήνου 2019-2020, ενώ η σίτιση των φοιτητών γίνεται με παραλαβή του φαγητού σε πακέτου και χωρίς συνωστισμό.

Η ασφαλής λειτουργία των ΑΕΙ πραγματοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής προστασίας της Δημόσιας Υγείας, όπως εξειδικεύονται με τις οικείες εγκυκλίους του ΥΠΑΙΘΑ. Η ορθή εφαρμογή και η εποπτεία της τήρησης των αναγκαίων μέτρων κατά την εκπαιδευτική λειτουργία γίνεται από το Πρυτανικό Συμβούλιο του ΑΕΙ. Το διδακτικό και λοιπό προσωπικό του ΑΕΙ οφείλει να συστήνει την αποφυγή τυχόν συνωστισμού και συγχρωτισμού φοιτητών στους κοινόχρηστους χώρους του Ιδρύματος. Το ΑΕΙ μεριμνά για παροχή των αναγκαίων υπηρεσιών καθαριότητας και την προμήθεια και διανομή των αναγκαίων μέσων προστασίας στους χώρους δια ζώσης εκπαιδευτικής παρουσίας, ενώ επιτρέπεται η χρήση κλιματιστικών μονάδων αποκλειστικά χωρίς ανακύκλωση αέρα (ανοικτού τύπου). (ΦΕΚ Β' 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, 2020)

Για την ρύθμιση της επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου του Σεπτεμβρίου του ακαδημαϊκού έτους 2019-2020, εκδόθηκε Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 23 Ιουλίου 2020, όπου επιβεβαιώνεται η ισχύς των ρυθμίσεων της 20^{ης} Μαΐου 2020 και καθορίζεται ότι οι επαναληπτικές εξετάσεις μπορεί να διεξαχθούν με τους τρόπους και τα μέσα που ορίζεται στην Απόφαση Συγκλήτου ΑΕΙ για το εαρινό εξάμηνο ή να εκδοθεί νέα σχετική Απόφαση Συγκλήτου. (ΦΕΚ Β' 3073 / 23-7-2020 (ΚΥΑ 98540) Διεξαγωγή Επαναληπτικής Εξεταστικής Σεπτεμβρίου 2019-2020, 2020)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 20 Αυγούστου 2020 επικαιροποιούνται τα μέτρα προστασίας έναντι COVID-19 κατά την επαναληπτική εξεταστική Σεπτεμβρίου 2019-2020. Αποφασίζεται η εφαρμογή των μέτρων που ίσχυαν στην εξεταστική του εαρινού εξαμήνου, όμως με χαρακτηριστικές διαφοροποιήσεις. Η χρήση μη ιατρικής μάσκας είναι υποχρεωτική για προσωπικό και φοιτητές στις εξετάσεις με φυσική παρουσία, καθώς επίσης, στους κλειστούς και ανοικτούς κοινόχρηστους χώρους λόγω συγχρωτισμού. Συστήνεται η χρήση αιθουσών και αμφιθεάτρων με φυσικό αερισμό, αλλά εάν δεν είναι εφικτό, συστήνεται η χρήση

όσων έχουν εξαερισμό ή κλιματισμό που λειτουργεί σύμφωνα με τις υγειονομικές οδηγίες. Επίσης, συστήνεται η λήψη ειδικής μέριμνας για φοιτητές και προσωπικό που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Η ορθή εφαρμογή και τήρηση των προβλεπόμενων μέτρων παρακολουθείται από τον Πρόεδρο και τους διδάσκοντες του μαθήματος. (ΦΕΚ Β' 3473 / 20-8-2020 (ΚΥΑ 107981) Μέτρα Για Την Επαναληπτική Εξεταστική Του Σεπτεμβρίου 2019-2020, 2020)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 29 Αυγούστου 2020 καθορίζει ότι οι δημόσιες υπηρεσίες, συνεπώς και οι διοικητικές υπηρεσίες των ΑΕΙ, λειτουργούν πλήρως για την περίοδο 1-15 Σεπτεμβρίου 2020, η εξυπηρέτηση κοινού γίνεται κατά προτίμηση με προγραμματισμένο ραντεβού και τηρώντας απόσταση ενάμισι μέτρο μεταξύ των ατόμων. Επίσης, για τη διοργάνωση οποιουδήποτε συνεδρίου με φυσική παρουσία είναι υποχρεωτική η χρήση μη ιατρικής μάσκας και η εμφανής τοποθέτηση απολυμαντικής ουσίας, ενώ το μέγιστο επιτρεπόμενο πλήθος συμμετεχόντων είναι 50 άτομα, υπολογίζοντας 2,2 m² ανά άτομο σε εσωτερικό χώρο ή 2 m² ανά άτομο σε εξωτερικό χώρο και ενάμιση μέτρο απόσταση μεταξύ τους. (ΦΕΚ Β' 3611 / 29-8-2020 (ΚΥΑ 53080) Κανόνες Τήρησης Αποστάσεων Και Άλλα Μέτρα Σε Συνέδρια, κ.ά., 2020)

2.2. Ακαδημαϊκό έτος 2020-2021

2.2.1. Χειμερινό εξάμηνο

Με την έναρξη του νέου ακαδημαϊκού έτους 2020-2021, εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 4 Σεπτεμβρίου 2020 προς επικαιροποίηση και αναλυτική ρύθμιση της λειτουργίας των ΑΕΙ. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα «τίθενται σε πλήρη λειτουργία» και εφαρμόζουν τα μέτρα που καθορίζονται στη συγκεκριμένη απόφαση.

Η χρήση μη ιατρικής μάσκας είναι υποχρεωτική για το διδακτικό και λοιπό προσωπικό, τους φοιτητές και τους επισκέπτες, σε όλους τους κλειστούς χώρους παροχής εκπαιδευτικού έργου, σε βιβλιοθήκες, αναγνωστήρια και αίθουσες πολυμέσων, σε φοιτητικές εστίες, εστιατόρια, κυλικεία και στους εσωτερικούς κοινόχρηστους χώρους, καθώς και στους εξωτερικούς χώρους των ΑΕΙ με έντονο συνωστισμό ατόμων. Η υποχρεωτική χρήση μάσκας εξαιρείται μόνο στις περιπτώσεις που είναι ανέφικτο το εκπαιδευτικό έργο ή αντενδείκνυται για προσωπικούς ιατρικούς λόγους, οπότε και απαιτείται η διατήρηση τριών μέτρων απόστασης μεταξύ των συμμετεχόντων. Όσοι φοιτητές δεν τηρούν τη χρήση μάσκας, δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και η άρνηση αποχώρησης αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. Στους χώρους των διοικητικών υπηρεσιών ΑΕΙ ισχύουν τα μέτρα έναντι COVID-19 αντίστοιχα με τους άλλους δημόσιους φορείς, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των Υπουργείων Υγείας και Εσωτερικών.

Η εκπαιδευτική διαδικασία, που αφορά μαθήματα και σεμινάρια του πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών, γίνεται:

1. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον αντίστοιχο κανονισμό του προγράμματος σπουδών, με φυσική παρουσία, εάν το πλήθος των συμμετεχόντων φοιτητών δεν υπερβαίνει τους 50 ανά δραστηριότητα, ενώ παρέχεται η δυνατότητα οργάνωσης πολλαπλών τμημάτων προς εκπλήρωση του μέγιστου επιτρεπτού πλήθους συμμετεχόντων φοιτητών.
2. Σε περίπτωση που το πλήθος εγγεγραμμένων φοιτητών ανά δραστηριότητα μαθήματος ή σεμιναρίου υπερβαίνει τους 50, καθώς και μεταβατικά μέχρι την 26^η Οκτωβρίου 2020 που ολοκληρώνεται η προθεσμία δήλωσης μαθημάτων, εάν δεν μπορεί να υπολογιστεί με ασφάλεια το πλήθος

συμμετοχών στο μάθημα, τότε η εκπαιδευτική διαδικασία πραγματοποιείται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με εξαίρεση τις εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις. Για την διοργάνωση εξ αποστάσεως εκπαίδευσης απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση της Συγκλήτου του ΑΕΙ, κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης Τμήματος, η οποία κοινοποιείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Στην περίπτωση εξ αποστάσεως διδασκαλίας μαθημάτων, συστήνεται η διοργάνωση δια ζώσης φροντιστηρίων μέγιστου πλήθους 30 φοιτητών, με υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας από επικοινωνιακό διδακτικό προσωπικό, υποψήφιους διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Η κλινική άσκηση των φοιτητών πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών των Τμημάτων Επιστημών Υγείας σε χώρους παροχής υγειονομικών υπηρεσιών, έχοντας την ευθύνη παρακολούθησης της ορθής τήρησης των μέτρων και των κανόνων ασφαλείας ο Πρόεδρος του Τμήματος και το διδακτικό προσωπικό με ανάθεση του διδακτικού έργου, πραγματοποιείται τηρώντας τα εξής:

1. Με επιμέλεια της Συνέλευσης του Τμήματος, το διδακτικό προσωπικό ενημερώνει υποχρεωτικά τους φοιτητές για τη νόσο COVID-19 και τα μέσα πρόληψης πριν τη συμμετοχής τους στην κλινική άσκηση.
2. Οι φοιτητές υποβάλλονται υποχρεωτικά σε προληπτικό εργαστηριακό έλεγχο PCR για COVID-19 πριν την έναρξη της συμμετοχής τους στην άσκηση, οφείλοντας να γνωστοποιήσουν το αποτέλεσμα του ελέγχου στο υπεύθυνο διδακτικό προσωπικό.
3. Το διδακτικό προσωπικό και οι φοιτητές εφαρμόζουν υποχρεωτικά όλα τα αναγκαία μέτρα ατομικής προστασίας που προβλέπονται για το προσωπικό των συγκεκριμένων χώρων.
4. Σε κάθε ομάδα δύναται να συμμετέχουν έως 30 φοιτητές. Σε περίπτωση υπέρβασης δημιουργούνται περισσότερες ομάδες, με δυνατότητα μείωσης της διάρκειας της κλινικής άσκησης εάν κρίνεται απολύτως αναγκαίο.
5. Οι φοιτητές δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε κλινικές ασκήσεις σχετικές με εξέταση και παρακολούθηση ασθενών COVID-19 και στη διαχείριση εργαστηριακών δειγμάτων τους.

Η εργαστηριακή άσκηση φοιτητών πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών εκτός των χώρων παροχής υπηρεσιών υγείας, έχοντας ο Πρόεδρος του Τμήματος και το αρμόδιο διδακτικό προσωπικό την ευθύνη παρακολούθησης της ορθής τήρησης των μέτρων και των κανόνων ασφαλείας, πραγματοποιείται εφαρμόζοντας τα εξής:

1. Η άσκηση πραγματοποιείται υποχρεωτικά σε ολιγομελείς ομάδες φοιτητών, μέγιστου αριθμού 30 εγγεγραμμένων συμμετοχών, όπου το ακριβές πλήθος καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη ότι στο χώρο της άσκησης θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διατήρηση των αποστάσεων προς αποφυγή συγχρωτισμού. Για το σκοπό αυτό συστήνεται η διοργάνωση περισσότερων ασκούμενων ομάδων.
2. Ο εργαστηριακός εξοπλισμός και οι αντίστοιχοι χώροι πρέπει να καθαρίζονται σχολαστικά μετά την ολοκλήρωση της άσκησης μεταξύ κάθε ομάδας φοιτητών.
3. Ο χώρος πρέπει να παραμένει κενός τουλάχιστο για 15 λεπτά μεταξύ της εναλλαγής των ασκούμενων ομάδων, ώστε να αερίζεται επαρκώς και να προετοιμάζεται για την επόμενη ομάδα φοιτητών.

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών των ΑΕΙ διεξάγεται κανονικά σύμφωνα με τις ισχύουσες οδηγίες έναντι COVID-19 στους χώρους υλοποίησης της άσκησης.

Τα φοιτητικά εστιατόρια λειτουργούν πλήρως, αποκλειστικά με παραλαβή του φαγητού σε πακέτο και διευρυμένο ωράριο προς αποφυγή συνωστισμού. Επίσης, τα κυλικεία των ΑΕΙ λειτουργούν κανονικά για φοιτητές και πανεπιστημιακό προσωπικό,

αποκλειστικά με διανομή των προϊόντων ή παραλαβή σε πακέτο από το κατάστημα, χωρίς παραμονή στο χώρο του κυλικείου. Κατά τη διάρκεια αναμονής σε εστιατόρια και κυλικεία συστήνεται απόσταση ενάμιση μέτρου μεταξύ των παρισταμένων. Επίσης, το προσωπικό χρησιμοποιεί μάσκα υποχρεωτικά καθ' όλη τη διάρκεια εργασίας του, εφαρμόζει σχολαστικά τους γενικούς κανόνες ατομικής υγιεινής, καθαριότητας και απολύμανσης των χώρων και τηρεί τα γενικά μέτρα προφύλαξης έναντι COVID-19. Παράβαση των μέτρων αυτών επιφέρει κυρώσεις στην επιχείρηση. Οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες λειτουργούν πλήρως για δανεισμό βιβλίων και μελέτη στους χώρους τους, εφαρμόζοντας ελάχιστη υποχρεωτική απόσταση παρισταμένων ενάμιση (1,5) μέτρο, ενώ συστήνεται επιμελής καθαρισμός και απολύμανση των επιφανειών μελέτης.

Στα γυμναστήρια, τις αθλητικές εγκαταστάσεις και τους χώρους άθλησης των ΑΕΙ ισχύουν οι ειδικότεροι όροι και τα μέτρα έναντι COVID-19 των αντιστοίχων χώρων.

Οι τελετές αποφοίτησης δεν επιτρέπεται να διεξάγονται με φυσική παρουσία κατά την περίοδο που ισχύουν περιοριστικά μέτρα συνάθροισης πολιτών πανελλαδικά ή τοπικά στην έδρα του ΑΕΙ, αλλά δύνανται να διενεργούνται με εξ αποστάσεως μεθόδους.

Συνέδρια και ημερίδες δύνανται να διεξάγουν τα ΑΕΙ σύμφωνα με τις οδηγίες και τα υγειονομικά πρωτόκολλα που ισχύουν κάθε φορά, αλλά συστήνεται να γίνονται με εξ αποστάσεως ηλεκτρονικά μέσα.

Τα Όργανα Διοίκησης και όλα τα συλλογικά όργανα λειτουργίας των ΑΕΙ συνεδριάζουν μέσω τηλεδιάσκεψης, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία για το Δημόσιο Τομέα.

Κάθε ΑΕΙ συντάσσει «Σχέδιο/Πρωτόκολλο διαχείρισης πιθανά ύποπτου ή επιβεβαιωμένου κρούσματος», με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου και σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές οδηγίες, το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΑΕΙ, δημοσιεύεται προς το προσωπικό και τους φοιτητές του και κοινοποιείται στο ΥΠΑΙΘ. Για την ορθή εφαρμογή του σχεδίου ορίζονται ως υπεύθυνοι ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα ανά Σχολή, Τμήμα ή φοιτητική εστία, κατά προτίμηση με ειδικότητα των επιστημών υγείας. Κάθε κρούσμα, φοιτητής ή προσωπικό, ανακοινώνεται υποχρεωτικά στον υπεύθυνο εφαρμογής του σχεδίου/πρωτοκόλλου, όπου ενημερώνεται ο ΕΟΔΥ και η Επιτροπή Προστασίας της Δημόσιας Υγείας. Σε περίπτωση ύποπτου κρούσματος εκτιμάται ο κίνδυνος πιθανών επαφών και υποδεικνύονται τα αναγκαία μέτρα, ενώ σε περίπτωση επιβεβαίωσης της λοίμωξης λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα απομόνωσης του κρούσματος και απολύμανσης του εξοπλισμού και των χώρων επαφής του, ώστε να εξελιχθεί κανονικά η εκπαιδευτική διαδικασία.

Ο φοιτητής που τυχόν εκδηλώσει συμπτώματα λοίμωξης υποχρεούται άμεσα να ενημερώσει τους διδάσκοντες όσων μαθημάτων συμμετείχε, καθώς και τον υπεύθυνο εφαρμογής του σχεδίου/πρωτοκόλλου διαχείρισης κρουσμάτων της οικείας μονάδας. Οι φοιτητές και το προσωπικό του ΑΕΙ οφείλουν να τηρούν τα αναγκαία υγειονομικά μέτρα και συστήνεται να διαθέτουν αλκοολούχο διάλυμα για προσωπική χρήση. Το προσωπικό οφείλει να συστήνει στους φοιτητές την αποφυγή συνωστισμού στους κοινόχρηστους πανεπιστημιακούς χώρους. Για την εκπαιδευτική διαδικασία συστήνεται η χρήση χώρων με φυσικό αερισμό, και όπου δεν είναι εφικτό, επιτρέπεται η χρήση κλιματισμού σύμφωνα με τις σχετικές εγκυκλίους. Εάν ο διδάσκων σε κλινική ή εργαστηριακή άσκηση ανήκει αποδεδειγμένα σε ευπαθή ομάδα αυξημένου κινδύνου νόσησης, το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό έργο δύναται να ανατίθεται σε άλλον διδάσκοντα με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος.

Γενικά, η ασφαλής λειτουργία των ΑΕΙ ρυθμίζεται σύμφωνα με τις οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής προστασίας της Δημόσιας υγείας έναντι COVID-19, όπως εξειδικεύονται και εκδίδονται στις εγκυκλίους του ΥΠΑΙΘ. Το Πρυτανικό Συμβούλιο πραγματοποιεί κεντρικά την ενιαία και ορθή εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων και

κανόνων στην εκπαιδευτική λειτουργία του ΑΕΙ, έχοντας τη δυνατότητα λήψης απόφασης για τους τρόπους παρακολούθησης και εφαρμογής των μέτρων ανά ακαδημαϊκή μονάδα. Ο Πρόεδρος κάθε Τμήματος είναι υπεύθυνος για την ορθή εφαρμογή των μέτρων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία στο Τμήμα. Οι φοιτητές, το διδακτικό και λοιπό προσωπικό κάθε μονάδας του ΑΕΙ είναι αποκλειστικά υπεύθυνοι για την καλή εφαρμογή των μέτρων έναντι COVID-19, ιδίως για τη χρήση μη ιατρικής μάσκας. (ΦΕΚ Β' 3707 / 4-9-2020 (ΚΥΑ 115744) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Έναντι COVID-19, 2020)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 15 Σεπτεμβρίου 2020 διατηρεί για την περίοδο 16-30 Σεπτεμβρίου 2020 τις ίδιες συνθήκες λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, συνεπώς και της λειτουργίας των υπηρεσιών των Πανεπιστημίων, ήτοι εξυπηρέτηση κοινού κατά προτίμηση με προγραμματισμένο ραντεβού και απόσταση ενάμισι μέτρο μεταξύ των ατόμων. Η χρήση μάσκας είναι υποχρεωτική στους χώρους γραφείων, καθώς και σε κλειστούς και ανοιχτούς χώρους συνάθροισης κοινού. Επίσης, για τη διοργάνωση οποιουδήποτε συνεδρίου με φυσική παρουσία διατηρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις, δηλαδή υποχρεωτική χρήση μη ιατρικής μάσκας και εμφανής τοποθέτηση συσκευασίας με απολυμαντική ουσία, ενώ το μέγιστο επιτρεπόμενο πλήθος συμμετεχόντων παραμένει 50 άτομα, υπολογίζοντας 2,2 m² ανά άτομο σε εσωτερικό χώρο ή 2 m² ανά άτομο σε εξωτερικό χώρο και 1,5 μέτρο απόσταση μεταξύ τους. (ΦΕΚ Β' 3958 / 15-9-2020 (ΚΥΑ 56435) Κανόνες Τήρησης Αποστάσεων Και Άλλα Μέτρα Προστασίας Σε Ιδιωτικές Επιχειρήσεις, Δημόσιες Υπηρεσίες Και Άλλους Χώρους Συνάθροισης Κοινού Στο Σύνολο Της Επικράτειας, Προς Περιορισμό Της Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, 2020)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 18 Σεπτεμβρίου 2020 καθορίζονται οι ομάδες αυξημένου κινδύνου για σοβαρή λοίμωξη COVID-19, καθώς και οι υπαγόμενοι σε ομάδες αυξημένου κινδύνου λόγω συνύπαρξης παραγόντων. Οι εργαζόμενοι που εμπίπτουν στις ομάδες αυτές δύνανται να λαμβάνουν ειδική άδεια και να απουσιάζουν δικαιολογημένα από την υπηρεσία τους. (ΦΕΚ Β' 4011 / 18-9-2020 (ΚΥΑ 16446) Καθορισμός Ομάδων Αυξημένου Κινδύνου Για Σοβαρή Λοίμωξη COVID-19, 2020)

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 δημοσιεύεται Κοινή Υπουργική Απόφαση με παράταση ισχύος των υφιστάμενων μέτρων (ΦΕΚ Β' 3958/15-9-2020) έως 12 Οκτωβρίου 2020. Μεταξύ άλλων, παρατείνονται οι ρυθμίσεις για την υποχρέωση χρήσης μάσκας, τη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και των υπηρεσιών των ΑΕΙ, καθώς και τη διοργάνωση συνεδρίων. (ΦΕΚ Β' 4259 / 30-9-2020 (ΚΥΑ 60943) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.56435/14.9.2020 Κοινής Απόφασης Των Υπουργών ... (Β' 3958), 2020)

Ειδικά για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών εκδίδεται νεότερη Υπουργική Απόφαση στις 5 Οκτωβρίου 2020, όπου καθορίζει ότι η διδασκαλία των μαθημάτων τους κατά το χειμερινό εξάμηνο 2020-2021 δύναται να διενεργείται με εξ αποστάσεως μεθόδους, ανεξάρτητα του πλήθους φοιτητών, κατά παρέκκλιση προηγούμενων διατάξεων. Εξαιρείται η εκπαιδευτική διαδικασία εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων, η οποία πραγματοποιείται αποκλειστικά με φυσική παρουσία. (ΦΕΚ Β' 4383 / 5-10-2020 (ΥΑ 132695) Ρυθμίσεις Σχετικά Με Την Οργάνωση Της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας Των Προγραμμάτων Σπουδών Δεύτερου Κύκλου Των Α.Ε.Ι. Κατά Το Χειμερινό Εξάμηνο 2020-2021, 2020)

Η διαφαινόμενη αύξηση των κρουσμάτων οδήγησε στην έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης στις 11 Οκτωβρίου 2020. Ορίζονται τέσσερα επίπεδα προληπτικών μέτρων, χαμηλό, μέτριο, υψηλό και πολύ υψηλό, όπου κατατάσσεται κάθε Περιφερειακή Ενότητα για την περίοδο 12-25 Οκτωβρίου 2020 ανάλογα με την

επιδημιολογική της κατάσταση. Για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παραμένουν σε ισχύ ειδικές διατάξεις με περιοριστικά μέτρα και οι δύο Αποφάσεις στις 4 Σεπτεμβρίου και 5 Οκτωβρίου 2020 (ΦΕΚ Β'3707/2020 και Β'4383/2020). Στα τρία χαμηλότερα επιδημιολογικά επίπεδα προβλέπεται:

1. Χρήση μάσκας υποχρεωτικά.
2. Διαλέξεις με δια ζώσης διδασκαλία έως μέγιστο πλήθος 50 φοιτητών.
3. Εργαστήρια, κλινικές ασκήσεις και φροντιστηριακά μαθήματα με φυσική παρουσία σε ομάδες μέγιστου πλήθους 30 φοιτητών.
4. Εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε κάθε άλλη περίπτωση.

Στο πολύ υψηλό επιδημιολογικό επίπεδο προβλέπεται τηλεκπαίδευση και αναστολή της δια ζώσης εκπαιδευτικής διαδικασίας στα εργαστήρια και τις κλινικές ασκήσεις.

Οι υπηρεσίες των ΑΕΙ λειτουργούν σύμφωνα με τις δημόσιες υπηρεσίες, με υποχρέωση χρήσης μάσκας για υπαλλήλους και κοινό, απόσταση ενάμιση μέτρου μεταξύ ατόμων και εξυπηρέτηση κοινού ανάλογα με την κλιμάκωση των επιδημιολογικών επιπέδων:

- I. Χαμηλό επίπεδο: Οι υπάλληλοι ευπαθών ομάδων χωρίς άμεση επαφή με το κοινό ή με τηλεργασία.
- II. Μέτριο επίπεδο: Τηλεργασία 20% υποχρεωτικά και επιπλέον των υπαλλήλων αυξημένου κινδύνου, εξυπηρέτηση κοινού κατόπιν ραντεβού κατά προτίμηση.
- III. Υψηλό επίπεδο: Τηλεργασία 40% υποχρεωτικά και επιπλέον των υπαλλήλων αυξημένου κινδύνου, εξυπηρέτηση κοινού κατόπιν ραντεβού υποχρεωτικά.
- IV. Πολύ υψηλό επίπεδο: Τηλεργασία ανεξαρτήτως ποσοστού και με το απολύτως απαραίτητο προσωπικό δια ζώσης, υποχρεωτική τηλεργασία υπαλλήλων αυξημένου κινδύνου ή χορήγηση ειδικής άδειας, εξυπηρέτηση κοινού υποχρεωτικά κατόπιν ραντεβού και μόνο σε επείγουσες περιπτώσεις.

Γενικά, η χρήση μη ιατρικής μάσκας στα τρία χαμηλότερα επιδημιολογικά επίπεδα επιβάλλεται σε όλους τους εσωτερικούς χώρους εργασίας δύο ή περισσότερων ατόμων και στους εξωτερικούς χώρους που δεν δύναται η τήρηση απόστασης ενάμιση μέτρου μεταξύ των ατόμων, ενώ στο πολύ υψηλό επίπεδο επιβάλλεται η χρήση μάσκας σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους εργασίας. (ΦΕΚ Β'4484 / 11-10-2020 (ΚΥΑ 64450) Κανόνες Τήρησης Αποστάσεων Και Άλλα Μέτρα Προστασίας Στο Σύνολο Της Επικράτειας, Προς Περιορισμό Της Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, 2020)

Με διαδοχικές τροποποιητικές Αποφάσεις στις 15 και 22 Οκτωβρίου 2020 αποφασίζονται επικαιροποιήσεις του επιδημιολογικού επιπέδου κάθε Περιφερειακής Ενότητας συνολικά μέχρι τις 6 Νοεμβρίου 2020. Οι Περιφερειακές Ενότητες της Κοζάνης, αρχικά, και της Καστοριάς, στη συνέχεια, εντάσσονται στο πολύ υψηλό επιδημιολογικό επίπεδο και τα τοπικά Τμήματα ΑΕΙ στο υψηλότερο επίπεδο προληπτικών μέτρων. (ΦΕΚ Β'4566 / 15-10-2020 (ΚΥΑ 65910) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.64450/11.10.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4484), 2020; ΦΕΚ Β'4681 / 22-10-2020 (ΚΥΑ 67723) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.64450/11.10.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4484), 2020)

Η επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης το τρίτο δεκαήμερο Οκτωβρίου οδήγησε άμεσα στην έκδοση νέας Κοινής Υπουργικής Απόφασης στις 23 Οκτωβρίου 2020, με νεότερη επικαιροποίηση του επιδημιολογικού επιπέδου κάθε Περιφερειακής Ενότητας και αναπροσαρμογή προληπτικών μέτρων για την περίοδο 24 Οκτωβρίου έως 6 Νοεμβρίου 2020. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα συνεχίζουν την προσαρμοσμένη εκπαιδευτική και διοικητική λειτουργία τους με τους υφιστάμενους περιορισμούς και επιπλέον:

1. Σε περιπτώσεις χαμηλού, μεσαίου και υψηλού επιπέδου αναγκαίων μέτρων, οι εξετάσεις των φοιτητών διενεργούνται με φυσική παρουσία με μέγιστο πλήθος 50 συμμετεχόντων ανά αίθουσα ή αμφιθέατρο.
2. Σε περιπτώσεις ανάγκης μέτρων πολύ υψηλού επιπέδου, αναστέλλεται η διενέργεια εξετάσεων με φυσική παρουσία, καθώς και η λειτουργία των βιβλιοθηκών, των αναγνωστηρίων, των αιθουσών κοινόχρηστων υπολογιστών και των αθλητικών εγκαταστάσεων των Πανεπιστημίων. Επίσης, απαγορεύονται συνέδρια, ημερίδες και όλες οι εκδηλώσεις εντός των Ιδρυμάτων.

Γενικά, η υποχρέωση χρήσης μάσκας επεκτείνεται και σε όλους τους εξωτερικούς χώρους, ανεξάρτητα από τη δυνατότητα αποστασιοποίησης, στις περιπτώσεις υψηλού και πολύ υψηλού επιπέδου αναγκαίων μέτρων.

Επιπλέον, όταν μια περιοχή εντάσσεται σε υψηλό ή πολύ υψηλό επιδημιολογικό επίπεδο, επιβάλλεται απαγόρευση της νυχτερινής κυκλοφορίας των πολιτών από 00:30 έως 5:00, με συγκεκριμένες εξαιρέσεις τήρησης του μέτρου. (ΦΕΚ Β'4709 / 23-10-2020 (ΚΥΑ 67924) Κανόνες Τήρησης Αποστάσεων Και Άλλα Μέτρα Προστασίας Στο Σύνολο Της Επικράτειας, Προς Περιορισμό Της Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, 2020)

Διαδοχικά, με Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις στις 28 και 29 Οκτωβρίου 2020, που τροποποιούν την αρχική (ΦΕΚ Β'4709/23.10.2020), επικαιροποιείται το επιδημιολογικό επίπεδο κάθε Περιφερειακής Ενότητας μέχρι τις 6 Νοεμβρίου 2020. Οι Περιφερειακές Ενότητες, αρχικά, Κοζάνης, Καστοριάς, Ιωαννίνων και Σερρών, και στη συνέχεια, Κοζάνης, Καστοριάς, Ιωαννίνων, Σερρών, Λάρισας, Θεσσαλονίκης και Ροδόπης, εντάσσονται στο πολύ υψηλό επιδημιολογικό επίπεδο και οι τοπικές Σχολές ΑΕΙ στο αντίστοιχο επίπεδο προληπτικών μέτρων. (ΦΕΚ Β'4757 / 28-10-2020 (ΚΥΑ 68952) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.67924/23.10.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4709), 2020; ΦΕΚ Β'4777 / 29-10-2020 (ΚΥΑ 69239) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.67924/23.10.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4709), 2020)

Η κατακόρυφη αύξηση των κρουσμάτων COVID-19 στα τέλη Οκτωβρίου 2020 οδήγησε στην έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης στις 2 Νοεμβρίου 2020 προς περιορισμό της δια ζώσης λειτουργίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με ισχύ από 3 έως 30 Νοεμβρίου 2020. Τα επίπεδα κλιμακούμενων μέτρων περιορίζονται σε δύο, «επιτήρησης» και «αυξημένου κινδύνου», όπου υπάγεται κάθε Περιφερειακή Ενότητα ανάλογα με την επιδημιολογική της κατάσταση. Γενικά, ανεξάρτητα επιδημιολογικού επιπέδου, επιβάλλεται η χρήση μη ιατρικής μάσκας σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, καθώς και περιορισμός της νυχτερινής κυκλοφορίας των πολιτών από 00:00 μέχρι 05:00 σε όλη την επικράτεια, προβλέποντας παράλληλα ρητές εξαιρέσεις και σχετικά πρόστιμα παραβάσεων. Στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παραμένουν οι ειδικές διατάξεις με έκτακτα μέτρα και περιορισμούς στη λειτουργία τους και αποφασίζεται:

1. Τηλεκπαίδευση, με αναστολή κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας δια ζώσης, εκτός των εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων του τελευταίου έτους του πρώτου κύκλου σπουδών.
2. Εξετάσεις χωρίς φυσική παρουσία.
3. Πρακτική άσκηση σύμφωνα με τα μέτρα που προβλέπονται στο φορέα υποδοχής.
4. Αναστολή λειτουργίας των αναγνωστηρίων, των βιβλιοθηκών, των αιθουσών με κοινόχρηστους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και των πανεπιστημιακών αθλητικών εγκαταστάσεων.
5. Απαγόρευση διοργάνωσης συνεδρίων, ημερίδων και εκδηλώσεων στα ΑΕΙ.

Η λειτουργία των υπηρεσιών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ρυθμίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν αντίστοιχα για τις υπηρεσίες του δημοσίου τομέα και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, ανάλογα με το επιδημιολογικό επίπεδο:

1. Υποχρεωτική προστασία υπαλλήλων ευπαθών ομάδων με τηλεργασία, όπου είναι εφικτό, ή χορηγώντας ειδική άδεια απουσίας.
2. Υποχρεωτική τηλεργασία κατά 50%, ανάλογα με τη φύση της εργασίας, επιπλέον της τηλεργασίας των ευπαθών ομάδων.
3. Εξυπηρέτηση κοινού κατά προτίμηση με ραντεβού.
4. Απόσταση ενάμισι μέτρου μεταξύ των ατόμων.
5. Συναντήσεις εργασίας μέγιστου πλήθους 50 ατόμων, όπως ισχύει στις συναθροίσεις και τις εκδηλώσεις.

Σε περίπτωση αυξημένου επιδημιολογικού επιπέδου, αναστέλλονται όλες οι συναθροίσεις, ενώ στις υπηρεσίες επιτρέπονται οι συναντήσεις εργασίας έως εννέα άτομα και η εξυπηρέτηση κοινού γίνεται υποχρεωτικά με ραντεβού και μόνο εάν επείγει. (ΦΕΚ Β΄ 4829 / 2-11-2020 (ΚΥΑ 69863) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, 2020)

Η ραγδαία επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης οδήγησε σε νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 6 Νοεμβρίου 2020 προς επιπλέον περιορισμό της κοινωνικής δραστηριότητας, με ισχύ 7-30 Νοεμβρίου 2020. Για επιτακτικούς λόγους δημόσιας υγείας λόγω COVID-19 επιβάλλεται αναστολή συναθροίσεων και εκδηλώσεων, περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών όλο το 24ωρο σε όλη την επικράτεια, εκτός συγκεκριμένων ρητών εξαιρέσεων «για την εξυπηρέτηση ζωτικών, προσωπικών ή επαγγελματικών αναγκών τους που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν με άλλο τρόπο», προβλέποντας και σχετικά πρόστιμα παραβάσεων. Στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παραμένουν ειδικές διατάξεις και προηγούμενα μέτρα περιορισμού της λειτουργίας τους και συμπληρωματικά αναστέλλεται:

1. Συνολικά η εκπαιδευτική διαδικασία δια ζώσης, συμπεριλαμβανομένων όλων των εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων, καθώς και
2. η πρακτική άσκηση των φοιτητών.

Για τη λειτουργία των υπηρεσιών τους ισχύουν τα πρόσθετα περιοριστικά μέτρα που προβλέπονται για τις δημόσιες υπηρεσίες και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις:

1. Λειτουργία με το απολύτως απαραίτητο προσωπικό για την παροχή των αναγκαίων υπηρεσιών.
2. Τηλεργασία στο μέγιστο δυνατό ποσοστό υποχρεωτικά, ανάλογα με τη φύση της εργασίας.
3. Εξυπηρέτηση κοινού αποκλειστικά σε επείγουσες περιπτώσεις και μόνο κατόπιν ραντεβού.
4. Συναντήσεις εργασίας έως επτά ατόμων με αποστασιοποίηση ενάμισι μέτρου.
5. Συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων με τηλεδιάσκεψη.

Επίσης, αποφασίζεται αναστολή της δια ζώσης εκπαιδευτικής λειτουργίας Γυμνασίων και Λυκείων, ενώ νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία συνεχίζουν να λειτουργούν με φυσική παρουσία και χρήση μάσκας. (ΦΕΚ Β΄ 4899 / 6-11-2020 (ΚΥΑ 71342) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 7-30 Νοεμβρίου 2020, 2020)

Λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της επιδημιολογικής κατάστασης, εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 28 Νοεμβρίου 2020 με την οποία παρατείνονται τα έκτακτα περιοριστικά μέτρα έναντι COVID-19 για την περίοδο 30 Νοεμβρίου έως και 7 Δεκεμβρίου 2020. Στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παραμένει η γενική

αναστολή της εκπαιδευτικής διαδικασίας με φυσική παρουσία, καθώς και τα έκτακτα μέτρα περιορισμού της φυσικής λειτουργίας των υπηρεσιών τους σύμφωνα με τις αποφάσεις για τις δημόσιες υπηρεσίες, διευκρινίζοντας ότι τυχόν συνεντεύξεις που προβλέπονται κατά τη λειτουργία συλλογικών οργάνων διενεργούνται εξ αποστάσεως με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων. Επιπλέον, αναστέλλεται η δια ζώσης εκπαιδευτική λειτουργία νηπιαγωγείων, δημοτικών και ολοήμερων σχολείων, ενώ διαφοροποιείται ο γενικός περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών κατά τη διάρκεια του 24ώρου, ελαχιστοποιώντας τις εξαιρέσεις εφαρμογής κατά τις νυχτερινές ώρες 21:00 έως 5:00. (ΦΕΚ Β΄ 5255 / 28-11-2020 (ΚΥΑ 76629) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Από 30/11 Έως Και 7/12/2020, 2020)

Στη συνέχεια, εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 5 Δεκεμβρίου 2020, που παρατείνει τα ισχύοντα περιοριστικά μέτρα έναντι COVID-19 σε όλη την Ελληνική Επικράτεια για την επόμενη περίοδο 7-14 Δεκεμβρίου 2020. Ειδικά, στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παρέχεται η δυνατότητα πραγματοποίησης κλινικών ασκήσεων φοιτητών του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών στις Επιστήμες Υγείας, μετά από απόφαση της Συγκλήτου, οπότε επιτρέπεται και η σχετική μετακίνηση των συμμετεχόντων φοιτητών. (ΦΕΚ Β΄ 5350 / 5-12-2020 (ΚΥΑ 78363) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 7-14/12/2020, 2020)

Στις 12 Δεκεμβρίου 2020 δημοσιεύεται Κοινή Υπουργική Απόφαση για την περίοδο 13 Δεκεμβρίου 2020 μέχρι 7 Ιανουαρίου 2021, χωρίς αλλαγές στα προληπτικά μέτρα για την εκπαιδευτική και διοικητική λειτουργία των Πανεπιστημίων, καθώς και στον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών σε όλη την Επικράτεια. Μάλιστα, τρεις ημέρες αργότερα, στις 15 Δεκεμβρίου 2020, αντικαθίσταται από όμοια Απόφαση που συμπεριλαμβάνει τη δυνατότητα μετακινήσεων των πολιτών με σκοπό τη συμμετοχή σε θρησκευτικές τελετές και μικρές συγγενικές συναθροίσεις τις ημέρες των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων, με τήρηση συγκεκριμένων προδιαγραφών. (ΦΕΚ Β΄5486 / 12-12-2020 (ΚΥΑ 80189) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13.12.2020 - 7.1.2021, 2020; ΦΕΚ Β΄5509 / 15-12-2020 (ΚΥΑ 80588) Αντικατάσταση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.80189/12.12.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β΄5486), 2020)

2.2.2. Εαρινό εξάμηνο 2020-2021

Με την έναρξη του νέου έτους, στις 2 Ιανουαρίου 2021, εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση που παρατείνει την εφαρμογή όλων των περιοριστικών μέτρων μέχρι τη Δευτέρα 11 Ιανουαρίου 2021, μετά από σχετική εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας Δημόσιας Υγείας. Ειδικά για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παρατείνονται τα μέτρα:

1. Τηλεκπαίδευση. Αναστέλλεται κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα με φυσική παρουσία, εκτός των κλινικών ασκήσεων του τελευταίου έτους του πρώτου κύκλου σπουδών.
2. Εξετάσεις χωρίς φυσική παρουσία.
3. Αναστολή της πρακτικής άσκησης των φοιτητών.
4. Αναστολή της λειτουργίας των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών και των αναγνωστηρίων, των αιθουσών με κοινόχρηστους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, καθώς και των πανεπιστημιακών αθλητικών εγκαταστάσεων.
5. Απαγόρευση διοργάνωσης ημερίδων, συνεδρίων και εκδηλώσεων στα ΑΕΙ.

Οι υπηρεσίες των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, αντίστοιχα με τις υπηρεσίες του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα:

1. Λειτουργούν με τον απολύτως αναγκαίο αριθμό υπαλλήλων και
2. εξυπηρετούν το κοινό μόνο εάν επείγει, αποκλειστικά με ραντεβού.
3. Σε κάθε περίπτωση τηρείται αποστασιοποίηση ενάμιση μέτρου.
4. Η εργασία παρέχεται εξ αποστάσεως στο μέγιστο δυνατό ποσοστό,
5. όπου οι υπάλληλοι που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες προστατεύονται υποχρεωτικά με τηλεργασία ή ειδική άδεια απουσίας.
6. Συναντήσεις εργασίας μέχρι επτά ατόμων δύνανται να πραγματοποιούνται με διατήρηση αποστασιοποίησης ενάμιση μέτρου, ενώ
7. τα συλλογικά όργανα συνεδριάζουν μέσω τηλεδιάσκεψης.

Γενικά, η χρήση μη ιατρικής μάσκας παραμένει υποχρεωτική σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, καθώς και ο πανελλαδικός περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας, με συγκεκριμένες εξαιρέσεις. Η μετακίνηση των δημοσίων υπαλλήλων για λόγους αναγκαίας εργασίας βεβαιώνεται μέσω εφαρμογής του Μητρώου Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου. (ΦΕΚ Β'1 / 2.1.2021 (ΚΥΑ 2) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 3-11.1.2021, 2021)

Τα συγκεκριμένα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας έναντι της πανδημίας COVID-19 παρατείνονται μέχρι τέλη Ιανουαρίου με την έκδοση διαδοχικών Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων στις 8, 16 και 23 Ιανουαρίου 2021. (ΦΕΚ Β'30 / 8.1.2021 (ΚΥΑ 1293) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 11-18.1.2021, 2021; ΦΕΚ Β'89 / 16.1.2021 (ΚΥΑ 3060) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 18-25.1.2021, 2021; ΦΕΚ Β'186 / 23.1.2021 (ΚΥΑ 4992) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα Από 25.1.2021 Έως 1.2.2021, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 29 Ιανουαρίου 2021 θεσπίζει έκτακτα προστατευτικά μέτρα ανά πεδίο επαγγελματικής δραστηριότητας με διαβάθμιση δύο επιπέδων επιδημιολογικής επιβάρυνσης, «επιτήρησης» ή «αυξημένου κινδύνου», όπου εντάσσεται κάθε περιοχή της Επικράτειας για την περίοδο 30 Ιανουαρίου έως και 8 Φεβρουαρίου 2021. Αναφορικά με την εκπαιδευτική και υπηρεσιακή λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων δεν επέρχεται καμία αλλαγή στα ήδη εφαρμοζόμενα μέτρα, ανεξάρτητα από το επιδημιολογικό επίπεδο της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. Γενικά, παραμένει η υποχρέωση χρήσης μη ιατρικής μάσκας σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, καθώς και ο περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών σε όλη την Επικράτεια με συγκεκριμένες εξαιρέσεις που διαφοροποιούνται κατά την διάρκεια της ημέρας και της νύχτας. Μεταξύ των εξαιρέσεων αυτών περιλαμβάνεται η μετακίνηση φοιτητών για λόγους συμμετοχής σε κλινικές ασκήσεις του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών, καθώς και η μεταφορά της οικοσκευής στις περιπτώσεις λύσης της σύμβασης μίσθωσης της φοιτητικής κατοικίας. (ΦΕΚ Β'341 / 29.1.2021 (ΚΥΑ 6877) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 30.1.2021 Έως 8.2.2021, 2021)

Στις 5 Φεβρουαρίου 2021 εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση προς ρύθμιση της επαγγελματικής και κοινωνικής δραστηριότητας κατά την περίοδο 6 έως 15 Φεβρουαρίου 2021. Οι Περιφερειακές Ενότητες κατατάσσονται σε τέσσερα επίπεδα προληπτικών μέτρων, ανάλογα με την επιδημιολογική κατάσταση και τον πληθυσμό, ήτοι «επιτήρησης», «αυξημένου κινδύνου», «πολύ αυξημένου κινδύνου» και «μητροπολιτικών περιοχών». Η υποχρεωτική χρήση μάσκας και ο περιορισμός της κυκλοφορίας στο σύνολο της Επικράτειας παραμένει, με διαφοροποίηση στην έναρξη της νυχτερινής περιόδου ανάλογα με το επίπεδο επιδημιολογικού κινδύνου της περιοχής. Η εξ αποστάσεως εκπαιδευτική και υπηρεσιακή λειτουργία των Ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης συνεχίζεται χωρίς αλλαγές και χωρίς διαφοροποίηση των μέτρων στα τέσσερα επιδημιολογικά επίπεδα, γεγονός που δεν ισχύει στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. (ΦΕΚ Β'454 / 5.2.2021 (ΚΥΑ 8378) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 6-15.2.2021, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 10 Φεβρουαρίου 2021 διατηρεί τα τέσσερα επίπεδα προληπτικών μέτρων, τους περιορισμούς της κυκλοφορίας των πολιτών σε όλη την Επικράτεια, καθώς και την ίδια εκπαιδευτική λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, από 11 Φεβρουαρίου έως 1 Μαρτίου 2021. Μοναδική αλλαγή στην λειτουργία των υπηρεσιών των Πανεπιστημίων και του υπόλοιπου Δημόσιου Τομέα αποτελεί η δυνατότητα συνεδρίασης των συλλογικών οργάνων έως επτά ατόμων, είτε μέσω τηλεδιάσκεψης είτε με αποστασιοποίηση ενάμιση μέτρου, ομοίως με τις συναντήσεις εργασίας. (ΦΕΚ Β'534 / 10.2.2021 (ΚΥΑ 9147) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 11.2.2021 Έως 1.3.2021, 2021)

Δέκα ημέρες αργότερα, στις 20 Φεβρουαρίου 2021, εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση για την περίοδο έως την 1^η Μαρτίου 2021, όπου καθορίζονται συνολικά τρία επιδημιολογικά επίπεδα, «επιτήρησης», «αυξημένου κινδύνου» και «πολύ αυξημένου κινδύνου». Η εκπαιδευτική και υπηρεσιακή λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων συνεχίζεται χωρίς αλλαγές και χωρίς διαβάθμιση μέτρων στα τρία επιδημιολογικά επίπεδα. (ΦΕΚ Β'648 / 20.2.2021 (ΚΥΑ 10969) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 22.2.2021 Έως 1.3.2021, 2021)

Για την εύρυθμη διεξαγωγή και ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στα Πανεπιστήμια κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021, ο αρμόδιος Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων εκδίδει Υπουργική Απόφαση στις 24 Φεβρουαρίου 2021 που καθορίζει, κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων και αποφάσεων, ότι:

1. Το διδακτικό έργο στα προγράμματα πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης παρέχεται αποκλειστικά με σύγχρονες και ασύγχρονες μεθόδους εξ αποστάσεως διδασκαλίας σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Εξαιρείται η εκπαιδευτική διαδικασία των κλινικών, εργαστηριακών και πρακτικών ασκήσεων, όπως ρυθμίζεται με τις σχετικές Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις για τα έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας σε κάθε χρονική περίοδο.
2. Οι εβδομάδες διδασκαλίας, ενός μαθήματος δύναται να είναι λιγότερες από δεκατρείς, όμως δέκα τουλάχιστο, αρκεί να έχουν ολοκληρωθεί όλες οι προβλεπόμενες ώρες διδασκαλίας.

3. Η διάρκεια του συγκεκριμένου εξαμήνου δύναται να παραταθεί περισσότερο από δύο εβδομάδες.

Η ακριβής χρονική διάρκεια του εξαμήνου, με τυχόν χρονική παράταση ή μείωση των εβδομαδών διδασκαλίας, καθορίζεται με απόφαση του Πρύτανη του Ιδρύματος, μετά από εισήγηση του Προέδρου του Τμήματος ή του Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών. (ΦΕΚ Β'722 / 24.2.2021 (ΥΑ 20877) Ρυθμίσεις Σχετικά Με Την Εκπαιδευτική Διαδικασία Των Προγραμμάτων Σπουδών Πρώτου Και Δεύτερου Κύκλου Κατά Το Εαρινό Εξάμηνο Του Ακαδημαϊκού Έτους 2020-2021, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 27 Φεβρουαρίου 2021 διατηρεί χωρίς αλλαγές την εκπαιδευτική και υπηρεσιακή λειτουργία των Πανεπιστημίων, καθώς επίσης, τα τρία επιδημιολογικά επίπεδα και τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών σε όλη την Επικράτεια, για την περίοδο 1-8 Μαρτίου 2021. (ΦΕΚ Β'793 / 27.2.2021 (ΚΥΑ 12639) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 1-8.3.2021, 2021)

Διαδοχική σειρά Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων στις 3, 6, 13, 20 και 27 Μαρτίου και στις 3, 10 και 17 Απριλίου 2021 παρατείνει μέχρι 26 Απριλίου 2021 τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών σε όλη την Επικράτεια, συνεχίζει χωρίς αλλαγές την εκπαιδευτική και υπηρεσιακή εξ αποστάσεως λειτουργία των Ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, επαναφέρει τηλεκπαίδευση συνολικά στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση εκτός ειδικών εξαιρέσεων και καθορίζει δύο επιδημιολογικά επίπεδα, «αυξημένου κινδύνου» και «πολύ αυξημένου κινδύνου», όπου εντάσσονται κάθε φορά οι Περιφερειακές Ενότητες όλης της Επικράτειας. (ΦΕΚ Β'843 / 3.3.2021 (ΚΥΑ 13805) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 4-16.2.2021, 2021; ΦΕΚ Β'895 / 6.3.2021 (ΚΥΑ 14453) Αντικατάσταση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.13805/3.3.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'843), 2021; ΦΕΚ Β'996 / 13.3.2021 (ΚΥΑ 16320) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 16-22.3.2021, 2021; ΦΕΚ Β'1076 / 20.3.2021 (ΚΥΑ 17698) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 20-29.3.2021, 2021; ΦΕΚ Β'1194 / 27.3.2021 (ΚΥΑ 18877) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 29.3 - 5.4.2021, 2021; ΦΕΚ Β'1308 / 3.4.2021 (ΚΥΑ 20651) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 5-12.4.2021, 2021; ΦΕΚ Β'1441 / 10.4.2021 (ΚΥΑ 22439) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 12-19.4.2021, 2021; ΦΕΚ Β'1558 / 17.4.2021 (ΚΥΑ 24489) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 19-26.4.2021, 2021)

Στις 24 και 29 Απριλίου 2021 εκδίδονται δύο Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις αντίστοιχα για τις περιόδους 26 Απριλίου έως 3 Μαΐου και 3 έως 10 Μαΐου 2021. Η απαγόρευση κυκλοφορίας και συναθροίσεως των πολιτών διατηρείται σε όλη την Επικράτεια, με εξαίρεση την ημέρα του Πάσχα υπό συγκεκριμένους όρους, ενώ η νυχτερινή ζώνη αρχίζει δύο ώρες αργότερα, τελικά στις 23:00. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα συνεχίζουν να λειτουργούν χωρίς φυσική παρουσία,

με εξαίρεση τις δια ζώσης κλινικές ασκήσεις του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών στις Επιστήμες Υγείας. Επιπλέον, επιτρέπεται η διεξαγωγή κατατακτηρίων εξετάσεων στα Πανεπιστήμια με φυσική παρουσία, με υποχρέωση επίδειξης χειρόγραφης δήλωσης αρνητικού αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self-test) ή άλλου είδους διαγνωστικής εξέτασης (rapid test, PCR test). Από τις 26 Απριλίου 2021 καθιερώνεται η υποχρέωση εβδομαδιαίου αυτοδιαγνωστικού ελέγχου όσων υπαλλήλων εργάζονται με φυσική παρουσία στις υπηρεσίες των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και γενικά του Δημοσίου Τομέα. Στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση επανέρχεται η φυσική εκπαιδευτική λειτουργία των Λυκείων με υποχρεωτική εφαρμογή δωρεάν αυτοδιαγνωστικού ελέγχου. (ΦΕΚ Β'1682 / 24.4.2021 (ΚΥΑ 26380) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 26.4 - 3.5.2021, 2021; ΦΕΚ Β'1814 / 29.4.2021 (ΚΥΑ 27683) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 3-10.5.2021, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται στις 24 Απριλίου 2021, και η μεταβατική εφαρμογή της τροποποιείται στις 7 Μαΐου 2021, καθιερώνει και ρυθμίζει τον υποχρεωτικό διαγνωστικό έλεγχο νόσησης από κορωνοϊό COVID-19 σε όσους υπαλλήλους του Δημοσίου Τομέα εργάζονται με φυσική παρουσία. Στο πεδίο εφαρμογής της συμπεριλαμβάνονται οι υπάλληλοι των υπηρεσιών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ενώ εξαιρούνται οι εργαζόμενοι μέσω των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας. Ρητά δεν υπάγεται το σύνολο του διδακτικού και εκπαιδευτικού προσωπικού των Πανεπιστημίων. Σύμφωνα με τα στοιχεία των εργαζομένων που είναι καταχωρημένα και επικαιροποιημένα από την υπηρεσία στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου, προσδιορίζονται οι υπάλληλοι που υποχρεούνται να προβούν σε διαγνωστικό έλεγχο και δικαιούνται δωρεάν χορήγηση συσκευασίας αυτοδιαγνωστικού ελέγχου από το φαρμακείο. Ο διαγνωστικός έλεγχος διενεργείται κατ' οίκον μία φορά την εβδομάδα, υποχρεωτικά πριν την προσέλευση στο χώρο εργασίας. Το αποτέλεσμα υποχρεούται να καταχωρήσει ο εργαζόμενος σε ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα (self-testing.gov.gr) που είναι προσβάσιμη από την Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ). Στη συνέχεια, εάν το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι αρνητικό, ο υπάλληλος εκδίδει από την πλατφόρμα σχετική δήλωση που χρησιμοποιεί ως νόμιμο αποδεικτικό για την προσέλευση δια ζώσης στην εργασία του. Εάν το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι θετικό, ο υπάλληλος εκδίδει αντίστοιχη δήλωση και απευθύνεται εντός 24ώρου σε δημόσια δομή υγείας για δωρεάν επαναληπτική διαγνωστική εξέταση μέσω rapid test ή PCR test, ενώ παραμένει περιορισμένος στο σπίτι μέχρι την τελική διάγνωση. Η υγειονομική δομή χορηγεί στον υπάλληλο σχετική βεβαίωση με το αποτέλεσμα της επαναληπτικής εξέτασης, ώστε να λάβει σχετική αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού για απομόνωση στο σπίτι, εάν το αποτέλεσμα είναι θετικό, ή να επιστρέψει στην εργασία, εάν το αποτέλεσμα είναι αρνητικό. Ο υπάλληλος υποχρεούται να καταχωρήσει το αποτέλεσμα αυτό στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και να ενημερώσει την υπηρεσία. Δεν επιτρέπεται η παροχή δια ζώσης εργασίας από όσους αρνούνται το διαγνωστικό έλεγχο ή την καταχώρηση του αποτελέσματος, γεγονός που συνεπάγεται την περικοπή αποδοχών λόγω υπαίτιας μη παροχής εργασίας. Υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι το Υπουργείο Εσωτερικών και η «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ Ανώνυμη Εταιρεία» με τίτλο «ΗΔΙΚΑ ΑΕ», ενώ συλλέγονται και επεξεργάζονται τα απολύτως απαραίτητα δεδομένα για την υλοποίηση της Απόφασης. (ΦΕΚ Β'1686 / 24.4.2021 (ΚΥΑ 26390) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό

COVID-19 Σε Υπαλλήλους Του Δημοσίου Που Παρέχουν Εργασία Με Φυσική Παρουσία Στον Τόπο Εργασίας, 2021; ΦΕΚ Β'1870 / 7.5.2021 (ΚΥΑ 28499) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ./26390/24.4.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'1686), 2021)

Στη συνέχεια, στις 7 Μαΐου 2021, εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση, που το πεδίο εφαρμογής της διευρύνεται με νεότερη Απόφαση στις 14 Μαΐου 2021, με τις οποίες καθιερώνεται ο υποχρεωτικός διαγνωστικός έλεγχος νόσησης από κορωνοϊό COVID-19 σε φοιτητές και διδακτικό προσωπικό που αναμένεται να συμμετέχουν με φυσική παρουσία σε συγκεκριμένες κλινικές, εργαστηριακές και πρακτικές ασκήσεις των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Ειδικότερα, καθιερώνεται η υποχρέωση δωρεάν διαγνωστικού ελέγχου:

1. Στους φοιτητές του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών στις Επιστήμες Υγείας που συμμετέχουν σε κλινικές ασκήσεις.
2. Στους φοιτητές του πέμπτου και έκτου έτους προπτυχιακών σπουδών και στους επί πτυχίω φοιτητές των Ιατρικών Σχολών που θα συμμετέχουν σε κλινικές ασκήσεις από 15 Μαΐου 2021.
3. Στους φοιτητές του τέταρτου και πέμπτου έτους προπτυχιακών σπουδών σε Τμήματα/Σχολές Πολυτεχνείου που συμμετέχουν σε ασκήσεις από 14 Μαΐου 2021.
4. Στους φοιτητές του τελευταίου έτους σπουδών, επί πτυχίω φοιτητές και μεταπτυχιακούς φοιτητές, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών όλων των Τμημάτων, που θα πραγματοποιούν πρακτική άσκηση από 10 Μαΐου 2021, καθώς επίσης, εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις, ασκήσεις πεδίου και υπαίθρου και αθλητικές εφαρμογές από 15 Μαΐου 2021.
5. Στα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ), Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ), λοιπού επικουρικού διδακτικού προσωπικού και προσωπικού που απασχολείται με εργασιακές συμβάσεις στους Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων Έρευνας για την πραγματοποίηση των ασκήσεων.

Κάθε αρμόδιο Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, υπουργείο ή φορέας διαβιβάζει στην ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα «ΗΔΙΚΑ Α.Ε.», που ενεργεί με την ιδιότητα του Υπευθύνου Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων, τα στοιχεία των φοιτητών και των μελών διδακτικού προσωπικού που εμπλέκονται δια ζώσης στην προαναφερόμενη εκπαιδευτική διαδικασία με σκοπό τον προσδιορισμό όσων υποχρεούνται να υποβληθούν σε διαγνωστικό έλεγχο και δικαιούνται τη δωρεάν χορήγηση της σχετικής συσκευασίας αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self-test) από τα φαρμακεία. Ο έλεγχος νόσησης γίνεται μία φορά την εβδομάδα, κατ' οίκον από τον υπόχρεο και έως 24ώρες πριν την πρώτη προσέλευση στην άσκηση ή σε υγειονομική δομή (rapid test ή PCR test) και έως 72ώρες πριν την πρώτη προσέλευση στην εκπαιδευτική διαδικασία. Το θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα του ελέγχου υποχρεούται να καταχωρήσει ο υπόχρεος φοιτητής ή διδάσκων στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα (self-testing.gov.gr) και να ακολουθήσει αντίστοιχη διαδικασία που προαναφέρθηκε για τους δημόσιους υπαλλήλους, εξασφαλίζοντας τελικά τη σχετική δήλωση αυτοδιαγνωστικού ελέγχου ή τη βεβαίωση ελέγχου από υγειονομική δομή. Τα στοιχεία που καταχωρούνται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα διαγράφονται οριστικά μετά από μία εβδομάδα. Ο υπεύθυνος της άσκησης υποχρεούται να διαπιστώσει ότι όλοι οι συμμετέχοντες έχουν υποβληθεί σε αρνητικό διαγνωστικό έλεγχο και να μην επιτρέψει τη συμμετοχή όσων:

1. Δεν έχουν ελεγχθεί για νόσηση COVID-19 ή δεν επιδεικνύουν το σχετικό αποδεικτικό.
2. Προσκομίζουν δήλωση ή βεβαίωση θετικού αποτελέσματος νόσησης.

Όσοι φοιτητές δεν έχουν ελεγχθεί όπως προβλέπεται ή δεν επιδεικνύουν το σχετικό αποδεικτικό λαμβάνουν απουσία από την εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ για τους υπόχρεους διδάσκοντες, που δεν συμμορφώνονται, εφαρμόζονται αντίστοιχα οι διατάξεις για τους υπαλλήλους του Δημοσίου με περικοπή αποδοχών λόγω υπαίτιας μη παροχής εργασίας. (ΦΕΚ Β'1866 / 7.5.2021 (ΚΥΑ 28259) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό COVID-19 Σε Φοιτητές, Διδακτικό Και Λοιπό Προσωπικό Των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, 2021; ΦΕΚ Β'2014 / 14.5.2021 (ΚΥΑ 30097) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α.Γ.Π.Οικ.28259/7.5.2021 Κοινής Απόφασης ... (Β'1866), 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 8 Μαΐου 2021 διατηρεί έως τις 14 Μαΐου τα δύο επιδημιολογικά επίπεδα, αυξημένου και πολύ αυξημένου κινδύνου, καθώς επίσης, τον ημερήσιο και νυχτερινό περιορισμό της κυκλοφορίας σε όλη την Επικράτεια. Η τηλεργασία στις υπηρεσίες των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων μειώνεται σε ποσοστό 10% της εξ αποστάσεως εργασίας που έχει καθοριστεί με το πλάνο εργασιών, σύμφωνα με τις υπηρεσιακές ανάγκες και τη φύση των καθηκόντων. Όπως προαναγγέλθηκε στην Απόφαση καθιέρωσης του αυτοδιαγνωστικού ελέγχου σε διδάσκοντες και φοιτητές, οι πρακτικές ασκήσεις των φοιτητών του τελευταίου έτους σπουδών, των επί πτυχίω φοιτητών και των μεταπτυχιακών φοιτητών όλων των Τμημάτων, κατ' εξαίρεση, αποφασίζεται να γίνονται με φυσική παρουσία από 10 Μαΐου 2021, επιπλέον των κλινικών ασκήσεων του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών στις επιστήμες υγείας. Επίσης, η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση λειτουργεί δια ζώσης με εφαρμογή του υποχρεωτικού αυτοδιαγνωστικού ελέγχου νόσησης από τον κορωνοϊό COVID-19. (ΦΕΚ Β'1872 / 8.5.2021 (ΚΥΑ 28503) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 10-14.5.2021, 2021)

Με διαδοχικές Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις στις 13, 22 και 29 Μαΐου και στις 5 Ιουνίου 2021 για τη συνολική περίοδο 14 Μαΐου 2021 έως 14 Ιουνίου 2021 αποφασίζεται ότι τα έκτακτα μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας καθορίζονται χωρίς διαβάθμιση επιδημιολογικού επιπέδου και εξειδικεύονται μόνο ανά πεδίο δραστηριότητας ενιαία για την Επικράτεια. Επίσης, παύει η απαγόρευση συναθροίσεων και ο ημερήσιος περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών, ενώ παραμένει ο περιορισμός της κυκλοφορίας κατά τις νυχτερινές ώρες 00:30' έως 5:00'.

Για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παρέχεται η δυνατότητα στη Συνέλευση κάθε Τμήματος να αποφασίζει τη διενέργεια με φυσική παρουσία:

1. Κλινικών ασκήσεων του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών σε Τμήματα Επιστημών Υγείας.
2. Κλινικών ασκήσεων του πέμπτου και έκτου έτους προπτυχιακών και επί πτυχίω σπουδών σε Τμήματα/Σχολές Ιατρικής.
3. Κλινικών και εργαστηριακών ασκήσεων του τελευταίου έτους προπτυχιακών και επί πτυχίω σπουδών σε όλα τα Τμήματα και τις Σχολές. Συμπεριλαμβάνονται πρακτικά μαθήματα, αθλητικές εφαρμογές, ασκήσεις πεδίου και ασκήσεις υπαίθρου.
4. Ασκήσεων του τέταρτου και πέμπτου έτους προπτυχιακών σπουδών σε Τμήματα και Σχολές Πολυτεχνείων.
5. Κλινικών και εργαστηριακών ασκήσεων όλων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών.
6. Πρακτικών ασκήσεων του τελευταίου έτους προπτυχιακών, επί πτυχίω και μεταπτυχιακών σπουδών σε όλα τα Τμήματα και τις Σχολές.

Καθορίζεται ότι οι εξετάσεις του εαρινού εξαμήνου 2020-2021 διενεργούνται με φυσική παρουσία ή εξ αποστάσεως, κατ' επιλογή των Τμημάτων και Σχολών κάθε Ιδρύματος.

Επίσης, αποφασίζεται η διεξαγωγή επιστημονικών, επαγγελματικών και λοιπών συνεδρίων εκτός πανεπιστημιακών χώρων με υβριδικό τρόπο, μέσω διαδικτύου και με φυσική παρουσία, σύμφωνα με καθορισμένα υγειονομικά πρωτόκολλα. Οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες λειτουργούν με φυσική παρουσία από τις 22 Μαΐου 2021, χωρίς τα αναγνωστήρια εντός των βιβλιοθηκών. Από τις 31 Μαΐου 2021 η εξ αποστάσεως εργασία στις υπηρεσίες των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και του λοιπού Δημοσίου Τομέα καθορίζεται σε ποσοστό 20% της τηλεργασίας που έχει καθοριστεί με το πλάνο εργασιών, σύμφωνα με τις υπηρεσιακές ανάγκες και τη φύση των εργασιακών καθηκόντων. Επίσης, οι εκλογές ανάδειξης οργάνων διοίκησης και εκπροσώπων στα συλλογικά όργανα, καθώς και οι γενικές συνελεύσεις, διενεργούνται με φυσική παρουσία εφόσον τα εγγεγραμμένα μέλη είναι έως 150, αλλιώς διενεργούνται με ψηφιακά μέσα. (ΦΕΚ Β'1944 / 13.5.2021 (ΚΥΑ 29922) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 14-24.5.2021, 2021; ΦΕΚ Β'2141 / 22.5.2021 (ΚΥΑ 31950) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 24-31.5.2021, 2021; ΦΕΚ Β'2233 / 29.5.2021 (ΚΥΑ 33506) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 31.5 - 7.6.2021, 2021; ΦΕΚ Β'2366 / 5.6.2021 (ΚΥΑ 35169) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 7-14.6.2021, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 10 Ιουνίου 2021 για την περίοδο 14 έως 21 Ιουνίου 2021 μεταφέρει την έναρξη των περιορισμών νυχτερινής κυκλοφορίας μία ώρα αργότερα, 1:30'– 5:00', ενώ για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα αποφασίζεται ότι:

1. Η Συνέλευση Τμήματος έχει τη δυνατότητα επιλογής πραγματοποίησης με φυσική παρουσία των κλινικών, εργαστηριακών και πρακτικών ασκήσεων ή μαθημάτων όλων των ετών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών σε όλα τα Τμήματα και Σχολές, όπως και στα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης των ΑΕΙ, ενώ η υπόλοιπη εκπαιδευτική δραστηριότητα συνεχίζεται με τηλεκπαίδευση.
2. Οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες και τα αναγνωστήρια τους, λειτουργούν κανονικά με τα προβλεπόμενα μέτρα προστασίας.
3. Ημερίδες, συνέδρια και επιστημονικές εκδηλώσεις επιτρέπεται να διοργανώνονται με υβριδική λειτουργία και στα ΑΕΙ, με περιορισμένη φυσική παρουσία στους πανεπιστημιακούς χώρους και διαδικτυακή συμμετοχή, σύμφωνα με αναλυτικά καθορισμένα υγειονομικά πρωτόκολλα.

(ΦΕΚ Β'2476 / 10.6.2021 (ΚΥΑ 36587) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 14-21.6.2021, 2021)

Επίσης, Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 18 Ιουνίου 2021 για την περίοδο 19-28 Ιουνίου 2021 επιτρέπει την πραγματοποίηση εκδηλώσεων αποφοίτησης και ορκωμοσίας φοιτητών σε ανοιχτούς χώρους από 27 Ιουνίου 2021, με καθορισμένες προϋποθέσεις και μέτρα προστασίας, ενώ τροποποίηση της Απόφασης στις 23 Ιουνίου περιορίζει την υποχρεωτική χρήση μάσκας στους εξωτερικούς χώρους μόνο στις περιπτώσεις συνωστισμού. (ΦΕΚ Β'2660 / 18.6.2021 (ΚΥΑ 38197) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω

Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 19-28.6.2020, 2021; ΦΕΚ Β'2671 / 23.6.2021 (ΚΥΑ 39151) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.38197/18.6.2021 ... (Β'2660), 2021)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 26 Ιουνίου 2021 και όμοιες Αποφάσεις στις 2, 9, 14, 16 και 24 Ιουλίου 2021, για τη συνολική περίοδο 28 Ιουνίου έως 2 Αυγούστου 2021, παύει γενικά ο περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών σε όλη την Επικράτεια, ενώ για τις πανεπιστημιακές και υπόλοιπες δημόσιες υπηρεσίες αποφασίζεται:

1. Επιστροφή δια ζώσης στην εργασία των υπαλλήλων που ανήκουν ή υπάγονται σε ομάδες αυξημένου κινδύνου νόσησης και τοποθέτηση της πρώτης κατηγορίας σε θέσεις εργασίας χωρίς επαφή με το κοινό, ενώ το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό αξιοποιείται ανάλογα της κατηγορίας κινδύνου που βρίσκεται.
2. Η εξυπηρέτηση του κοινού γίνεται κατόπιν προγραμματισμένης συνάντησης, κατά προτίμηση, αλλά όχι αποκλειστικά.
3. Οι υπάλληλοι, που έχουν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό πριν τουλάχιστο 15 ημέρες, εξαιρούνται από την υποχρέωση αυτοδιαγνωστικού ελέγχου, επιδεικνύοντας το προβλεπόμενο πιστοποιητικό εμβολιασμού.

(ΦΕΚ 3117 /16.7.2021 (ΚΥΑ 44779) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 16-26.7.2021, 2021; ΦΕΚ Β'2744 / 26.6.2021 (ΚΥΑ 39842) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 28.6 - 5.7.2021, 2021; ΦΕΚ Β'2879 / 2.7.2021 (ΚΥΑ 41332) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 5-12.7.2021, 2021; ΦΕΚ Β'3066 / 9.7.2021 (ΚΥΑ 43319) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 12-15.7.2021, 2021; ΦΕΚ Β'3112 / 14.7.2021 (ΚΥΑ 44391) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.43319/9.7.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'3066), 2021; ΦΕΚ Β'3276 / 24.7.2021 (ΚΥΑ 46819) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 26.7 - 2.8.2021, 2021)

Απόφαση του αρμόδιου Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων στις 30 Ιουλίου 2021 ρυθμίζει τον τρόπο διεξαγωγής της επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου Σεπτεμβρίου του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021 για τα προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Οι εξετάσεις διεξάγονται εξ αποστάσεως ή δια ζώσης, σύμφωνα με απόφαση του οικείου Τμήματος ή Σχολής. Στις εξετάσεις με φυσική παρουσία:

1. Φοιτητές και διδάσκοντες πρέπει να κατέχουν πιστοποιητικό εμβολιασμού ή νόσησης ή βεβαίωση αρνητικού διαγνωστικού ελέγχου (self-test, rapid test ή PCR test).
2. Πρέπει να τηρούνται τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας από τον κορωνοϊό COVID-19.

Στις εξ αποστάσεως εξετάσεις, γραπτές ή προφορικές, είναι απαραίτητο να καλύπτονται οι προϋποθέσεις:

1. Αδιάβλητο και αξιοπιστία της εξέτασης με τις συγκεκριμένες μεθόδους και μέσα.
2. Ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

3. Απόφαση Συγκλήτου του οικείου ΑΕΙ, αναρτημένη στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και κοινοποιημένη στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων και στην Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης, που καθορίζει αναλυτικά:

1. Τα τεχνικά μέσα και τον τρόπο εξέτασης των φοιτητών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών.
2. Την πολιτική του Ιδρύματος για την συλλογή, επεξεργασία και τήρηση των προσωπικών δεδομένων κατά την υλοποίηση των εξ αποστάσεως εξετάσεων.
3. Τις ασφαλιστικές δικλίδες και τα μέσα του Ιδρύματος προς ενιαία εξασφάλιση του αδιάβλητου και της αξιοπιστίας των εξετάσεων.
4. Τον υπεύθυνο παρακολούθησης και καλής υλοποίησης των εξ αποστάσεως εξετάσεων, όπου δύναται να είναι ο Κοσμήτορας κάθε Σχολής ή ενιαία ο Πρύτανης ή ένας από τους Αντιπρυτάνεις του Ιδρύματος.

(ΦΕΚ Β'3483 / 30.7.2021 (ΥΑ 94102) Διεξαγωγή Των Εξετάσεων Κατά Την Επαναληπτική Εξεταστική Περίοδο Σεπτεμβρίου Για Το Ακαδημαϊκό Έτος 2020-2021, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται την ίδια μέρα, στις 30 Ιουλίου 2021, καθώς επίσης, όμοιες Αποφάσεις που εκδίδονται στις 7, 13, 21 και 27 Αυγούστου 2021, για τη συνολική περίοδο 2 Αυγούστου έως 6 Σεπτεμβρίου 2021, καθορίζουν ότι όσοι εργαζόμενοι έχουν νοσήσει από κορωνοϊό το τελευταίο εξάμηνο εξαιρούνται από την υποχρέωση διαγνωστικού ελέγχου νόσησης για την φυσική παρουσία τους στην εργασία, όπως συμβαίνει και με όσους έχουν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό πριν τουλάχιστο 14 ημέρες, επιδεικνύοντας το σχετικό πιστοποιητικό. Επίσης, οι συγκεκριμένοι πλήρως εμβολιασμένοι ή πρόσφατα νοσήσαντες μπορούν να συμμετέχουν σε συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων χωρίς περιορισμό του μέγιστου αριθμού επτά ατόμων, με χρήση μάσκας, αντισηπτικού και τηρώντας τα μέτρα αποστασιοποίησης ενάμιση μέτρου απόστασης και ενός ατόμου ανά πέντε τετραγωνικά μέτρα επιφάνειας. (ΦΕΚ Β'3481 / 30.7.2021 (ΚΥΑ 48487) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 2-9.8.2021, 2021; ΦΕΚ Β'3660 / 7.8.2021 (ΚΥΑ 49762) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 9-16.8.2021, 2021; ΦΕΚ Β'3793 / 13.8.2021 (ΚΥΑ 50907) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 16-23.8.2021, 2021; ΦΕΚ Β'3899 / 21.8.2021 (ΚΥΑ 51684) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 23-30.8.2021, 2021; ΦΕΚ Β'3958 / 27.8.2021 (ΚΥΑ 52666) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 30.8 - 6.9.2021, 2021)

2.3. Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022

2.3.1. Χειμερινό εξάμηνο

Κατά την έναρξη του νέου ακαδημαϊκού εξαμήνου, εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 4 Σεπτεμβρίου για την ερχόμενη περίοδο 6-13 Σεπτεμβρίου 2021 χωρίς αλλαγές των μέτρων προστασίας από την πανδημία COVID-19 για τις

υπηρεσίες και την εκπαιδευτική λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. (ΦΕΚ Β'4054 / 4.9.20 (ΚΥΑ 53950) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 6-13.9.2021, 2021)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση (Δ1α/Γ.Π.οικ.55570, ΦΕΚ Β'4207/12.9.2021) στις 12 Σεπτεμβρίου 2021 αποφασίζεται ότι οι υπάλληλοι του Δημοσίου Τομέα, που παρέχουν έργο με φυσική παρουσία, υποχρεούνται να υποβάλλονται μία φορά την εβδομάδα σε διαγνωστικό έλεγχο νόσησης από κορωνοϊό COVID-19 με τη μέθοδο PCR ή με τη χρήση rapid test, εάν:

1. Δεν είναι πλήρως εμβολιασμένοι, δηλαδή δεν έχουν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό πριν τουλάχιστο 14 ημέρες ή δεν έχουν λάβει μία δόση εμβολίου πριν τουλάχιστο 14 ημέρες επιπλέον νόσησης, ή
2. Δεν έχουν νοσήσει από κορωνοϊό το τελευταίο εξάμηνο.

Ο διαγνωστικός έλεγχος των υπόχρεων υπαλλήλων γίνεται αποκλειστικά με προσωπική δαπάνη σε ιδιωτικές δομές υγείας. Όταν υπάρχει αντένδειξη εμβολιασμού, κατόπιν απόφασης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, παρέχεται η δυνατότητα δωρεάν διαγνωστικού ελέγχου σε δημόσιες δομές. Όλες οι μονάδες διάγνωσης υποχρεούνται να καταχωρίζουν κάθε διαγνωστικό έλεγχο και το αποτέλεσμα του εντός 24ώρου στο «Εθνικό Μητρώο Ασθενών COVID-19». Εάν το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης βεβαίωσης αρνητικού διαγνωστικού ελέγχου από την πλατφόρμα gov.gr ή από τη μονάδα διάγνωσης, που αποτελεί αποδεικτικό για την προσέλευση του υπαλλήλου στην υπηρεσία. Εάν το αποτέλεσμα είναι θετικό, παρέχεται η δυνατότητα αντίστοιχης βεβαίωσης από τη μονάδα που έκανε τη διάγνωση ή από την πλατφόρμα gov.gr μετά την παρέλευση 20 ημερών. Ο υπάλληλος οφείλει να ενημερώσει άμεσα την υπηρεσία, απέχει δικαιολογημένα από την εργασία με αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού και τίθεται σε οικιακό περιορισμό. Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης στην υποχρέωση διαγνωστικού ελέγχου για νόσηση COVID-19, προβλέπεται διοικητικό πρόστιμο 300 ευρώ για κάθε εβδομαδιαία παράβαση. (ΦΕΚ Β'4207 / 12.9.2021 (ΚΥΑ 55570) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό COVID-19 Σε Υπαλλήλους Του Δημοσίου Που Παρέχουν Εργασία Με Φυσική Παρουσία Στον Τόπο Εργασίας, 2021)

Επίσης, Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 12 Σεπτεμβρίου 2021, που αντικαταστάθηκε με όμοια στις 13 Σεπτεμβρίου, καθώς και Απόφαση στις 18 Σεπτεμβρίου, εφαρμόζουν για τη συνολική περίοδο 13-27 Σεπτεμβρίου 2021 το προαναφερόμενο μέτρο του διαγνωστικού ελέγχου νόσησης από κορωνοϊό COVID-19 των υπαλλήλων στις υπηρεσίες των Πανεπιστημίων, εφόσον δεν έχουν εμβολιαστεί ή νοσήσει και εργάζονται με φυσική παρουσία.

Για την ίδια περίοδο αποφασίζεται ότι το σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας των προγραμμάτων πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών διενεργείται με φυσική παρουσία μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα, εκτός όσων υλοποιούνται εξ αποστάσεως σύμφωνα με τον Κανονισμό λειτουργίας τους. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή φοιτητών και διδακτικού προσωπικού στη δια ζώσης εκπαιδευτική διαδικασία είναι η κατοχή και επίδειξη:

- Πιστοποιητικού ολοκλήρωσης εμβολιασμού για κορωνοϊό COVID-19 πριν 14 ημέρες τουλάχιστον.
- Πιστοποιητικού ολοκλήρωσης εμβολιασμού πριν 14 ημέρες τουλάχιστον, κατόπιν μίας δόσης εμβολίου λόγω νόσησης από κορωνοϊό COVID-19.
- Πιστοποιητικού νόσησης από COVID-19 που εκδίδεται 30 ημέρες μετά την πρώτη θετική διάγνωση και διαρκεί έξι μήνες.

- Βεβαίωσης αρνητικής διάγνωσης για νόσηση COVID-19, μέσω ιδίας δαπάνης εργαστηριακού ελέγχου με τη μέθοδο PCR ή με τη χρήση rapid test, δύο φορές την εβδομάδα, πριν από Τρίτη και την Παρασκευή, το μέγιστο 24ώρες πριν την εκπαιδευτική διαδικασία.

(ΦΕΚ Β'4206 / 12.9.2021 (ΚΥΑ 55400) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13-20.9.2021, 2021; ΦΕΚ Β'4214 / 13.9.2021 (ΚΥΑ 55732) Αντικατάσταση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/ΓΠ.Οικ.55400/10.9.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4206), 2021; ΦΕΚ Β'4337 / 18.9.2021 (ΚΥΑ 57069) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 20-27.9.2021, 2021)

Στις 24 Σεπτεμβρίου 2021 εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση (11984/ΓΔ6, ΦΕΚ Β'4406/24.9.2021) που ρυθμίζει συνολικά και αναλυτικά τη λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022, όπου καθορίζεται ότι για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος τα ΑΕΙ λειτουργούν σύμφωνα με τα μέτρα έναντι COVID-19 που περιγράφονται στην παρούσα Απόφαση και τις οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής προστασίας της Δημόσιας Υγείας που γνωστοποιούνται με εγκυκλίους του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Όλες οι εκπαιδευτικές, ερευνητικές, διοικητικές και υπόλοιπες λειτουργίες των Ιδρυμάτων και των μονάδων τους διεξάγονται κανονικά σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομοθετικές διατάξεις, τον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος και τα μέτρα έναντι COVID-19 της παρούσας Απόφασης.

Εκπαιδευτική διαδικασία

Το σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων πραγματοποιείται με φυσική παρουσία φοιτητών και διδασκόντων, συμπεριλαμβανομένων όλων των μαθημάτων, των σεμιναρίων, των εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων και της πρακτικής εξάσκησης, με εξαίρεση όσων προγραμμάτων σπουδών προβλέπεται εξ αποστάσεως λειτουργία στο ιδρυτικό τους πλαίσιο. Η πρακτική άσκηση των φοιτητών σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς υλοποιείται δια ζώσης σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις κάθε προγράμματος σπουδών και τους Κανονισμούς του Ιδρύματος, καθώς και τα μέτρα έναντι COVID-19 που ισχύουν στο συγκεκριμένο φορέα. Τα επιμορφωτικά και λοιπά εκπαιδευτικά προγράμματα που διοργανώνονται από τα Πανεπιστήμια και τις μονάδες των Πανεπιστημίων υλοποιούνται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως σύμφωνα με το πλαίσιο λειτουργίας τους.

Προϋποθέσεις συμμετοχής με φυσική παρουσία

Για τη συμμετοχή διδασκόντων και διδασκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία με φυσική παρουσία θα πρέπει υποχρεωτικά να πιστοποιείται ή να βεβαιώνεται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Ολοκληρωμένος εμβολιασμός για κορωνοϊό COVID-19 πριν 14 ημέρες τουλάχιστον.
2. Ολοκληρωμένος εμβολιασμός πριν 14 ημέρες τουλάχιστον, έχοντας λάβει μία δόση εμβολίου λόγω νόσησης από κορωνοϊό COVID-19.
3. Νόσηση από COVID-19 το τελευταίο εξάμηνο, έχοντας παρέλθει τουλάχιστο 20 ημέρες από την πρώτη θετική εργαστηριακή διάγνωση.
4. Εργαστηριακός έλεγχος με αρνητική διάγνωση για νόσηση COVID-19, που έχει γίνει με τη μέθοδο PCR ή με τη χρήση rapid test, αποκλειστικά με προσωπική δαπάνη, που επαναλαμβάνεται περιοδικά δύο φορές την εβδομάδα, το μέγιστο 48ώρες πριν από Τρίτη και Παρασκευή.

Η συγκεκριμένη υποχρέωση αφορά όλα τα άτομα που συμμετέχουν με φυσική παρουσία σε οποιαδήποτε εκπαιδευτική δραστηριότητα που διεξάγεται εντός ή εκτός πανεπιστημιακών χώρων με αρμοδιότητα του Πανεπιστημίου:

1. Φοιτητές προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών.
2. Τακτικό διδακτικό προσωπικό των Πανεπιστημίων (ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ).
3. Έκτακτο διδακτικό προσωπικό (επισκέπτες καθηγητές, διδάσκοντες ΠΔ 407/1980, συνεργάτες, ακαδημαϊκοί υπότροφοι, κτλ)
4. Προσωπικό που επικουρεί το διδακτικό έργο ή συμμετέχει σε οποιαδήποτε εκπαιδευτική διαδικασία.
5. Σπουδαστές και προσωπικό των επιμορφωτικών και λοιπών προγραμμάτων (ΚΕΔΙΒΙΜ, Διδασκαλείου, κ.τ.λ.)

Ειδικά, για τη συμμετοχή των φοιτητών Ιατρικής, Νοσηλευτικής, Οδοντιατρικής και Μαιευτικής στην εκπαιδευτική δραστηριότητα και παροχή υπηρεσιών υγείας στα νοσοκομεία και άλλους χώρους των Τμημάτων αυτών από 30 Σεπτεμβρίου 2021, αρκεί η λήψη της πρώτης δόσης εμβολίου για κορωνοϊό COVID-19 έως την ημερομηνία αυτή και ολοκλήρωση του εμβολιασμού όπως προβλέπεται στη συνέχεια. Μέχρι την ολοκλήρωση του εμβολιασμού απαιτείται αρνητικός διαγνωστικός έλεγχος νόσησης από COVID-19, όπως προαναφέρεται. Επίσης, απαιτείται αρνητικός διαγνωστικός έλεγχος δύο φορές την εβδομάδα όσων φοιτητών έχουν εξαιρεθεί από τον εμβολιασμό για διαπιστωμένους λόγους υγείας.

Χρήση μάσκας

Η χρήση απλής χειρουργικής ή υφασμάτινης με κατάλληλης προδιαγραφές μάσκας είναι υποχρεωτική:

1. Σε όλους τους χώρους εκπαιδευτικής δραστηριότητας με φυσική παρουσία.
2. Σε όλους τους εσωτερικούς χώρους των Πανεπιστημίων.
3. Σε όλους τους εσωτερικούς χώρους κοινής χρήσης των φοιτητικών εστιών και τους χώρους αναμονής φοιτητικών εστιατορίων και κυλικείων.
4. Στους εξωτερικούς χώρους των Πανεπιστημίων με έντονο συνωστισμό.

Εξαιρούνται από τη χρήση προστατευτικής μάσκας οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που είναι αδύνατη η διεξαγωγή τους με μάσκα, όπως αθλήματα, τραγούδι και πνευστά μουσικά όργανα, καθώς επίσης, τα άτομα που δεν ενδείκνυται να φορούν μάσκα για διαπιστωμένους ιατρικούς λόγους.

Διαχείριση περιστατικών COVID-19

Το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα συντάσσει «Σχέδιο διαχείρισης πιθανώς ύποπτου ή επιβεβαιωμένου κρούσματος COVID-19», εξειδικεύοντας τις οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας, του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας και του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ορίζεται «Υπεύθυνος διαχείρισης COVID-19» με τον αναπληρωτή του, ανά Σχολή ή Τμήμα ή άλλη μονάδα του Ιδρύματος, για την ενιαία και ορθή εφαρμογή του σχεδίου.

Αν φοιτητής, διδάσκων ή μέλος Διοικητικού Προσωπικού εκδηλώσει ύποπτα συμπτώματα νόσησης, ενημερώνεται υποχρεωτικά ο υπεύθυνος COVID-19 που ενεργεί σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης και ενημερώνει την Επιτροπή Προστασίας της Δημόσιας Υγείας και τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας ως αρμόδιο ιχνηλάτησης των κρουσμάτων. Ο φοιτητής υποχρεούται να ενημερώσει τους διδάσκοντες όλων των μαθημάτων που συμμετείχε. Εκτιμάται ο κίνδυνος πιθανών επαφών του ύποπτου κρούσματος και υποδεικνύονται τα αναγκαία μέτρα σε κάθε περίπτωση. Εάν τελικά επιβεβαιωθεί νόσηση από κορωνοϊό COVID-19, άμεσα απολυμαίνονται οι χώροι, ο εξοπλισμός και γενικά οι υποδομές που χρησιμοποίησε το κρούσμα και υποχρεωτικά τίθεται σε οικιακό περιορισμό σύμφωνα με την προβλεπόμενη υπηρεσιακή διαδικασία, ώστε να συνεχιστεί ακώλυτα η εκπαιδευτική και υπηρεσιακή λειτουργία της μονάδας.

Διεξαγωγή εξετάσεων

Για τη συμμετοχή δια ζώσης σε εξετάσεις όλων των προγραμμάτων σπουδών των Πανεπιστημίων, καθώς και σε εξετάσεις αρμοδιότητας άλλων φορέων που διενεργούνται σε πανεπιστημιακούς χώρους, απαιτείται η διαρκής χρήση προστατευτικής μάσκας, καθώς επίσης, η κατοχή και επίδειξη πιστοποιητικού εμβολιασμού ή πιστοποιητικού νόσησης ή βεβαίωσης αρνητικού εργαστηριακού ελέγχου COVID-19 το μέγιστο 48 ώρες πριν την εξέταση. Ειδικά οι επαναληπτικές εξετάσεις της περιόδου Σεπτεμβρίου 2020-2021, κατ' εξαίρεση, διεξάγονται σύμφωνα με την παλαιότερη Κοινή Υπουργική Απόφαση από 30 Ιουλίου 2021.

Βιβλιοθήκες – Σπουδαστήρια – Αναγνωστήρια – Αίθουσες πολυμέσων – Μουσεία

Οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες και τα σπουδαστήρια, τα αναγνωστήρια, οι αίθουσες πολυμέσων και τα Μουσεία των Πανεπιστημίων για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 λειτουργούν σύμφωνα με το αντίστοιχο κανονιστικό πλαίσιο κάθε χώρου. Για την είσοδο και χρήση των υποδομών απαιτείται πιστοποιητικό νόσησης το τελευταίο εξάμηνο ή πιστοποιητικό εμβολιασμού ή βεβαίωση αρνητικού διαγνωστικού ελέγχου COVID-19, καθώς και αδιάκοπη χρήση μη ιατρικής μάσκας κατά την παραμονή στο χώρο.

Φοιτητικά εστιατόρια - Κυλικεία

Τα φοιτητικά εστιατόρια και τα κυλικεία που στεγάζονται σε πανεπιστημιακούς χώρους λειτουργούν σύμφωνα με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις για την προστασία από τον κορωνοϊό COVID-19 στους τομείς της εστίασης και της αγοράς τροφίμων και ροφημάτων, καθώς και τα ειδικότερα μέτρα της παρούσας Απόφασης. Ο ιδιοκτήτης κάθε επιχείρησης είναι υπεύθυνος για την καλή εφαρμογή των έκτακτων μέτρων προστασίας στους χώρους της. Τα φοιτητικά εστιατόρια διατηρούν τραπέζοκαθίσματα στο χώρο για αποκλειστική χρήση από άτομα που διαθέτουν πιστοποιητικό νόσησης ή εμβολιασμού. Εναλλακτικά, παρέχουν το φαγητό σε πακέτο προς παραλαβή και απομάκρυνση, χωρίς κατανάλωση του φαγητού σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο του εστιατορίου. Τα κυλικεία των Πανεπιστημίων διαθέτουν τα προϊόντα ομοίως σε πακέτο προς παραλαβή και απομάκρυνση από το χώρο ή με διανομή τους στο χώρο του καταναλωτή. Σύμφωνα με τα έκτακτα μέτρα προστασίας κάθε περιόδου που ισχύουν για τα αντίστοιχα καταστήματα, τα κυλικεία στα πανεπιστήμια δύνανται να τοποθετούν τραπέζοκαθίσματα σε εσωτερικούς ή εξωτερικούς χώρους του κυλικείου. Η χρήση μη ιατρικής μάσκας είναι υποχρεωτική για όλους κατά την αναμονή στο εστιατόριο ή στο κυλικείο για παραλαβή του φαγητού, καθώς και για το προσωπικό της επιχείρησης.

Φοιτητικές εστίες

Οι φοιτητικές εστίες για την ακαδημαϊκή περίοδο 2021-2022 λειτουργούν σύμφωνα με το πλαίσιο διατάξεων και κανόνων λειτουργίας τους, καθώς και με τις ειδικές διατάξεις της παρούσας Απόφασης. Απαγορεύεται η προσέλευση επισκεπτών όσο διαρκούν τα έκτακτα μέτρα λόγω της πανδημίας. Σε κάθε εστία ορίζεται ένας «υπεύθυνος διαχείρισης COVID-19» με τον αναπληρωτή του και συντάσσεται «πρωτόκολλο διαχείρισης κρουσμάτων εντός της εστίας» που κοινοποιείται στα μέλη της. Σε περίπτωση που μέλος της εστίας εκδηλώσει συμπτώματα νόσησης οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον υπεύθυνο και να απομονωθεί σε μονόκλινο δωμάτιο, εάν τελικά διαγνωστεί με COVID-19.

Φοιτητικά γυμναστήρια

Η λειτουργία των φοιτητικών γυμναστηρίων, των αθλητικών εγκαταστάσεων και όλων των χώρων άθλησης των Πανεπιστημίων γίνεται σύμφωνα με τα έκτακτα υγειονομικά μέτρα και τα πρωτόκολλα λειτουργίας των αντίστοιχων δομών, στις περιπτώσεις που δεν αφορά εκπαιδευτική δραστηριότητα.

Επιστημονικά Συνέδρια - Ορκωμοσίες φοιτητών

Επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες επιτρέπεται να διεξάγονται από τα Πανεπιστήμια σύμφωνα με τις οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας για κάθε περίοδο και με τα σχετικά πρωτόκολλα λειτουργίας. Την τρέχουσα περίοδο τα συνέδρια και οι ημερίδες διεξάγονται με υβριδικό τρόπο.

Οι τελετές αποφοίτησης και ορκωμοσίας φοιτητών διεξάγονται με φυσική παρουσία των συμμετεχόντων και με μέτρα προστασίας από την πανδημία σύμφωνα με το πρωτόκολλο οδηγιών. Η προσέλευση στο χώρο της εκδήλωσης γίνεται με επίδειξη πιστοποιητικού εμβολιασμού ή νόσησης ή βεβαίωση αρνητικού διαγνωστικού ελέγχου COVID-19 και έλεγχο ταυτοπροσωπίας.

Μετακινήσεις φοιτητών και προσωπικού ΑΕΙ στο πλαίσιο διεθνών συνεργασιών

Φοιτητές και προσωπικό των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής μπορούν να μετακινούνται σε ανάλογα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού και τα Ελληνικά ΑΕΙ να υποδέχονται φοιτητές και προσωπικό αλλοδαπών ιδρυμάτων στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων ανταλλαγής και μετακίνησης μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Τα προγράμματα υλοποιούνται σύμφωνα με τα μέτρα προστασίας έναντι της πανδημίας COVID-19 που ισχύουν για τις μετακινήσεις και μεταφορές εσωτερικού και εξωτερικού και τις προϋποθέσεις εισόδου στην Ελλάδα.

Πανεπιστημιακοί χώροι και αρμοδιότητα μέτρων

Όλοι οι πανεπιστημιακοί χώροι που διεξάγεται εκπαιδευτική δραστηριότητα, όπως τα αμφιθέατρα, οι αίθουσες και τα εργαστήρια, λειτουργούν στη μέγιστη πληρότητα. Οι χώροι των διοικητικών υπηρεσιών των Πανεπιστημίων λειτουργούν σύμφωνα με τα έκτακτα μέτρα που ισχύουν για τις δημόσιες υπηρεσίες σε κάθε περίοδο.

Το Πανεπιστήμιο μεριμνά για την καλή εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων υγιεινής, καθαριότητας, απολύμανσης και επαρκούς αερισμού των χώρων του, ιδίως όπου διεξάγεται εκπαιδευτική δραστηριότητα.

Η ενιαία και ορθή εφαρμογή και παρακολούθηση των μέτρων προστασίας κατά την εκπαιδευτική λειτουργία του Ιδρύματος γίνεται κεντρικά από το Πρυτανικό Συμβούλιο, που δύναται να αποφασίζει τους τρόπους εφαρμογής και παρακολούθησης σε κάθε ακαδημαϊκή μονάδα.

Ο Πρόεδρος κάθε Τμήματος είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση των μέτρων προστασίας στην εκπαιδευτική λειτουργία του Τμήματος.

Γενικές υποχρεώσεις προσωπικού λόγω έκτακτων μέτρων

Το διδακτικό και υπόλοιπο προσωπικό των Ιδρυμάτων, όπως και οι φοιτητές, συνιστάται να διαθέτουν ατομικό αλκοολούχο διάλυμα για απολύμανση των χεριών τους κάθε στιγμή και οφείλουν να εφαρμόζουν πλήρως τα μέτρα ατομικής υγιεινής και προστασίας από την πανδημία, όντας οι ίδιοι αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ορθή και συνεπή τήρηση των μέτρων.

Το τακτικό διδακτικό προσωπικό των Πανεπιστημίων (ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΕΠ, ΕΤΕΠ), καθώς επίσης, το έκτακτο διδακτικό προσωπικό (επισκέπτες καθηγητές, διδάσκοντες ΠΔ 407/1980, ακαδημαϊκοί υπότροφοι, επιστημονικοί συνεργάτες, κ.τ.λ.), το προσωπικό που επικουρεί το διδακτικό έργο στα Πανεπιστήμια και οι εισηγητές επιμορφωτικών προγραμμάτων (Διδασκαλείου, ΚΕΔΙΒΙΜ, κ.τ.λ.), που εργάζονται με φυσική παρουσία, εάν δεν εκπληρώνουν τις προϋποθέσεις εμβολιασμού ή νόσησης για παροχή δια ζώσης εκπαιδευτικού έργου, υποχρεούνται σε εργαστηριακό διαγνωστικό έλεγχο νόσησης από κορωνοϊό COVID-19 με τη μέθοδο PCR ή με τη χρήση rapid test, αποκλειστικά με προσωπική δαπάνη σε ιδιωτικούς φορείς υγείας. Ο έλεγχος επαναλαμβάνεται περιοδικά δύο φορές την εβδομάδα, έως 48ώρες πριν από Τρίτη και Παρασκευή.

Το διοικητικό προσωπικό των Πανεπιστημίων που εργάζεται με οποιαδήποτε εργασιακή σχέση, καθώς επίσης, το έκτακτο επιστημονικό, ερευνητικό και τεχνικό προσωπικό, εφαρμόζουν τα έκτακτα μέτρα που προβλέπει η Κοινή Υπουργική

Απόφαση Δ1α/Γ.Π.οικ.55570 (ΦΕΚ Β'4207/12.9.2021) για τους υπαλλήλους του Δημοσίου Τομέα, όπως αυτά επικαιροποιούνται κάθε φορά με τις αποφάσεις που εκδίδονται για τις διαδοχικές χρονικές περιόδους.

Έλεγχος εφαρμογής των μέτρων

Οι συμμετέχοντες δια ζώσης στην εκπαιδευτική δραστηριότητα οφείλουν να έχουν μαζί τους έντυπη μορφή του πιστοποιητικού ή της βεβαίωσης που διαθέτουν και οι φοιτητές το τοποθετούν σε εμφανές σημείο του εδράνου τους. Ο διδάσκων δύναται να ζητήσει επίδειξη του πιστοποιητικού ή της βεβαίωσης στην έναρξη ή κατά τη διάρκεια του μαθήματος, ενώ στις εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις ελέγχει οπωσδήποτε την εκπλήρωση της υποχρέωσης, με παράλληλο έλεγχο ταυτοπροσωπίας.

Επιπλέον, ο έλεγχος τήρησης των έκτακτων μέτρων COVID-19 στα Πανεπιστήμια, ιδίως ο έλεγχος των προϋποθέσεων φυσικής παρουσίας κατά την προσέλευση στους χώρους δια ζώσης εκπαιδευτικής δραστηριότητας, δύναται να ανατεθεί σε διοικητικό, τεχνικό και λοιπό προσωπικό ή σε προσωπικό που προσλαμβάνεται με δημόσια σύμβαση απευθείας ανάθεσης για το σκοπό αυτό, με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου του Ιδρύματος.

Η ανάγνωση και επαλήθευση των πιστοποιητικών εμβολιασμού ή νόσησης ή των βεβαιώσεων αρνητικού διαγνωστικού ελέγχου κατά τη διαδικασία ελέγχου της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων φυσικής παρουσίας από τα αρμόδια άτομα πραγματοποιείται με χρήση της ψηφιακής εφαρμογής Covid Free GR του 33^{ου} άρθρου του Ν.4816/2021 (ΦΕΚ Α'118/2021), συνδυαστικά με έλεγχο ταυτοπροσωπίας.

Επίσης, η παρακολούθηση εκπλήρωσης των προϋποθέσεων φυσικής παρουσίας για κάθε άτομο που συμμετέχει στη δια ζώσης εκπαιδευτική δραστηριότητα μπορεί να γίνεται με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας edurass.gov.gr του 68^{ου} άρθρου του Ν.4830/2021 (ΦΕΚ Α'169/2021), μόλις ολοκληρωθεί η αναμενόμενη λειτουργία της.

Κυρώσεις μη ανταπόκρισης

Ο διδάσκων κάθε μαθήματος ή άλλο αρμόδιο άτομο που έχει αναλάβει τον έλεγχο, υποχρεούται να μην επιτρέπει την πρόσβαση στο χώρο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας όσων φοιτητών δεν εκπληρώνουν καμία από τις προϋποθέσεις συμμετοχής τους με φυσική παρουσία.

Φοιτητές που συμμετέχουν δια ζώσης σε εκπαιδευτική δραστηριότητα, απομακρύνονται από τον χώρο εάν διαπιστωθεί ότι δεν χρησιμοποιούν με συνέπεια προστατευτική μάσκα ή δεν διαθέτουν ή δεν επιδεικνύουν τα προβλεπόμενα πιστοποιητικά εμβολιασμού ή νόσησης ή βεβαίωση αρνητικού διαγνωστικού ελέγχου COVID-19 σε συνδυασμό με έλεγχο ταυτοπροσωπίας. Η άρνηση αποχώρησης αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

Η παράλειψη δήλωσης στην ψηφιακή πλατφόρμα edurass.gr δεν συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του υπόχρεου ατόμου και συμμετέχει στην εκπαιδευτική δραστηριότητα, εφόσον διαπιστωθεί ότι εκπληρώνεται η προϋπόθεση φυσικής παρουσίας επιδεικνύοντας τα προβλεπόμενα παραστατικά.

Οι κυρώσεις που προβλέπονται για τους υπαλλήλους του Δημοσίου Τομέα στο 6^ο άρθρο της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Δ1α/Γ.Π.οικ.55570/12.9.2021 (ΦΕΚ Β'4207/2021) εφαρμόζονται αναλογικά για το διδακτικό και υπόλοιπο προσωπικό των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, μεταξύ άλλων, καθορίζοντας διοικητικό πρόστιμο 300 ευρώ για κάθε εβδομαδιαία παράβαση. Η παρακολούθηση της ανταπόκρισης σχετικά με την υποχρέωση διαγνωστικού ελέγχου και η επιβολή προστίμων όταν διαπιστώνονται παραβάσεις, γίνεται με την επιμέλεια της αρμόδιας διοικητικής υπηρεσίας του Πανεπιστημίου, ανάλογα με την εργασιακή σχέση και το φορέα απασχόλησης του εργαζομένου.

(ΦΕΚ Β'4406 / 24.9.2021 (ΚΥΑ 119847) Λειτουργία Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 25 Σεπτεμβρίου 2021, με ισχύ από 27 Σεπτεμβρίου έως 4 Οκτωβρίου 2021, και επόμενες διαδοχικές Αποφάσεις, με ισχύ συνολικά μέχρι τέλους του έτους, εφαρμόζουν χωρίς αλλαγές τα έκτακτα μέτρα COVID-19 που καθορίστηκαν με την Απόφαση της 24^{ης} Σεπτεμβρίου 2021 για την εκπαιδευτική λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Επίσης, σταδιακά εισάγονται τροποποιήσεις που επηρεάζουν την υπηρεσιακή και γενικότερη λειτουργία των Πανεπιστημίων και του Δημόσιου Τομέα. (ΦΕΚ Β'4441 / 25.9.2021 (ΚΥΑ 58531) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 27.9 - 4.10.2021, 2021; ΦΕΚ Β'4577 / 3.10.2021 (ΚΥΑ 60400) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 4-11.10.2021, 2021; ΦΕΚ Β'4674 / 8.10.2021 (ΚΥΑ 61910) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 9-25.10.2021, 2021; ΦΕΚ Β'4919 / 24.10.2021 (ΚΥΑ 66436) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 25.10 - 8.11.2021, 2021; ΦΕΚ Β'5138 / 5.11.2021 (ΚΥΑ 69136) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 6-22.11.2021, 2021; ΦΕΚ Β'5401 / 20.11.2021 (ΚΥΑ 72486) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 22.11 - 6.12.2021, 2021; ΦΕΚ Β'5673 / 4.12.2021 (ΚΥΑ 75414) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 4-13.12.2021, 2021; ΦΕΚ Β'5816 / 11.12.2021 (ΚΥΑ 77146) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13-20.12.2021, 2021; ΦΕΚ Β'5973 / 18.12.2021 (ΚΥΑ 78616) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 20.12 - 10.1.2022, 2021; ΦΕΚ Β'6214 / 23.12.2021 (ΚΥΑ 80417) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 24.12 - 3.1.2022, 2021)

Στις 3 Οκτωβρίου 2021 αποφασίζεται ότι οι γενικές συνελεύσεις και όλες οι εκλογές οργάνων διοίκησης και εκπροσώπων διεξάγονται με φυσική παρουσία και σύμφωνα με το πρωτόκολλο που εφαρμόζεται στα συνέδρια, ενώ στις 24 Οκτωβρίου παρέχεται η δυνατότητα και υβριδικής λειτουργίας, με ηλεκτρονικά μέσα και δια ζώσης ταυτόχρονα, με υποχρέωση επίδειξης πιστοποιητικού εμβολιασμού ή νόσησης ή βεβαίωσης αρνητικού εργαστηριακού ελέγχου νόσησης από COVID-19 όσων συμμετέχουν με φυσική παρουσία. (ΦΕΚ Β'4577 / 3.10.2021 (ΚΥΑ 60400) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 4-11.10.2021, 2021; ΦΕΚ Β'4919 / 24.10.2021 (ΚΥΑ 66436) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 25.10 - 8.11.2021, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 5 Νοεμβρίου 2021 καθορίζει ότι οι υπάλληλοι των υπηρεσιών που εργάζονται με φυσική παρουσία και δεν είναι πλήρως εμβολιασμένοι

ή δεν έχουν νοσήσει το τελευταίο εξάμηνο υποχρεούνται να υποβάλλονται σε εργαστηριακό έλεγχο νόσησης από COVID-19 με μοριακή μέθοδο PCR ή με τη χρήση rapid test, με ιδιωτική δαπάνη, δύο φορές την εβδομάδα, όπως ήδη ισχύει για το διδακτικό προσωπικό. Επίσης, το κοινό προσέρχεται για εξυπηρέτηση, αφού επιδείξει πιστοποιητικό εμβολιασμού ή νόσησης του τελευταίου εξαμήνου ή βεβαίωση αρνητικού εργαστηριακού ελέγχου PCR ή rapid test για νόσηση από COVID-19. (ΦΕΚ Β'5138 / 5.11.2021 (ΚΥΑ 69136) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 6-22.11.2021, 2021)

Στις 20 Νοεμβρίου 2021 καθιερώνεται η σταδιακή προσέλευση των εργαζομένων στην εργασία, κατόπιν υπόδειξης του αρμόδιου Προϊσταμένου και ανάλογα των υπηρεσιακών αναγκών. Επίσης, αποφασίζεται ότι οι συναντήσεις εργασίας και οι συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων, επιπλέον της υλοποίησης δια ζώσης ή με τηλεδιάσκεψη, δύνανται να πραγματοποιούνται και με υβριδικό τρόπο. Στην υβριδική υλοποίηση δύνανται να συμμετέχουν δια ζώσης άτομα πλήρως εμβολιασμένα ή με νόσηση το τελευταίο εξάμηνο χωρίς όριο πλήθους, ή εναλλακτικά μέχρι 7 άτομα, εάν συνυπάρχουν μη εμβολιασμένα ή χωρίς πρόσφατη νόσηση άτομα. Όλα τα υπόλοιπα άτομα συμμετέχουν μέσω τηλεδιάσκεψης. (ΦΕΚ Β'5401 / 20.11.2021 (ΚΥΑ 72486) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 22.11 - 6.12.2021, 2021)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 4 Δεκεμβρίου 2021 αποφασίζει ότι το πιστοποιητικό νόσησης από κορωνοϊό COVID-19 παρέχεται μετά από θετικό εργαστηριακό έλεγχο αποκλειστικά με τη μοριακή μέθοδο PCR, ενώ στις 11 Δεκεμβρίου 2021 καθορίζεται ότι η διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού εφεξής υποδιπλασιάζεται στις 90 ημέρες από την πρώτη θετική διάγνωση. Επίσης, τα άτομα άνω των 65 ετών, εάν έχει παρέλθει διάστημα επτά μηνών από τον πλήρη εμβολιασμό τους, θεωρούνται πλήρως εμβολιασμένα όταν λάβουν και την αναμνηστική δόση. (ΦΕΚ Β'5673 / 4.12.2021 (ΚΥΑ 75414) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 4-13.12.2021, 2021; ΦΕΚ Β'5816 / 11.12.2021 (ΚΥΑ 77146) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13-20.12.2021, 2021)

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 23 Δεκεμβρίου 2021, που αντικατέστησε προηγούμενη της 18^{ης} Δεκεμβρίου, καθιερώνεται ξανά η χρήση μάσκας σε όλους τους εξωτερικούς χώρους ανεξαρτήτως συνωστισμού. (ΦΕΚ Β'5973 / 18.12.2021 (ΚΥΑ 78616) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 20.12 - 10.1.2022, 2021; ΦΕΚ Β'6214 / 23.12.2021 (ΚΥΑ 80417) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 24.12 - 3.1.2022, 2021)

2.3.2. Εαρινό εξάμηνο 2021-2022

Με την έναρξη του νέου έτους 2022, στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παραμένουν σε ισχύ τα ίδια μέτρα προστασίας κατά της πανδημίας COVID-19, εκτός του ποσοστού τηλεργασίας των υπηρεσιών που προσδιορίζεται σε ποσοστό 50% βάσει πλάνου εργασιών, σύμφωνα με Κοινή Υπουργική Απόφαση της 29^{ης} Δεκεμβρίου 2021, που αντικαταστάθηκε με όμοια στις 8 Ιανουαρίου, για τη χρονική περίοδο έως 17 Ιανουαρίου 2022. (ΦΕΚ Β'32 (ΚΥΑ 746) Αντικατάσταση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/ΓΠ.Οικ.81558/29.12.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'6290),

2022; ΦΕΚ Β'6290 / 29.12.2021 (ΚΥΑ 81558) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 30.12.2021 - 17.1.2022, 2021)

Διαδοχικές Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις στις 14, 21 και 29 Ιανουαρίου, καθώς και στις 5, 12, 18 και 25 Φεβρουαρίου, για τη συνολική περίοδο 17 Ιανουαρίου έως 8 Μαρτίου 2022, εισάγουν μεμονωμένες τροποποιήσεις μέτρων, που κάποιες επηρεάζουν μερικώς τη λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Ειδικότερα:

- Στις 14 Ιανουαρίου 2022 αποφασίζεται ότι η πρακτική άσκηση των φοιτητών δύναται να διενεργείται και εξ αποστάσεως στις περιπτώσεις που ο φορέας της πρακτικής άσκησης εφαρμόζει παράλληλα και εξαρτημένη τηλεργασία, εφόσον συναινεί ο υπεύθυνος και δικαιολογείται από τη φύση της άσκησης.
- Στις 5 Φεβρουαρίου 2022 διευρύνεται η ανάγκη λήψης επαναληπτικής δόσης εμβολίου COVID-19 και στους ενήλικες κάτω των 60 ετών. Αποφασίζεται ότι οι ενήλικες θεωρούνται πλήρως εμβολιασμένοι μόνο εάν έχουν λάβει και επαναληπτική δόση εμβολίου, στις περιπτώσεις που έχει παρέλθει διάστημα άνω των επτά μηνών από τη λήψη της δεύτερης εμβολιαστικής δόσης ή άνω των τριών μηνών από τη λήψη μονοδοσικού εμβολίου.
- Στις 18 Φεβρουαρίου 2022 περιορίζεται ο αριθμός των εργαζομένων με τηλεργασία στο δημόσιο και καθορίζεται ποσοστό έως 20%, σύμφωνα με το πλάνο εργασιών κάθε υπηρεσίας. Επίσης, αποφασίζεται ότι τα επιστημονικά και λοιπά συνέδρια μπορούν να διεξάγονται με φυσική παρουσία και, προαιρετικά, με ταυτόχρονη διαδικτυακή μετάδοση.

(ΦΕΚ Β'67 / 14.1.2022 (ΚΥΑ 2158) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας, Για Το Διάστημα 17-24.1.2022, 2022; ΦΕΚ Β'155 / 21.1.2022 (ΚΥΑ 3608) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 24-31.1.2022, 2022; ΦΕΚ Β'290 / 29.1.2022 (ΚΥΑ 4761) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 31.1 - 7.2.2022, 2022; ΦΕΚ Β'430 / 5.2.2022 (ΚΥΑ 6756) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 7-14.2.2022, 2022; ΦΕΚ Β'607 / 12.2.2022 (ΚΥΑ 8681) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Έως 21.2.2022, 2022; ΦΕΚ Β'766 / 18.2.2022 (ΚΥΑ 10343) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 19-28.2.2022, 2022; ΦΕΚ Β'891 / 25.2.2022 (ΚΥΑ 11974) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 28.2 - 8.3.2022, 2022)

Στη συνέχεια, Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις στις 4, 11, 18 και 25 Μαρτίου, καθώς επίσης, στις 2, 9 και 16 Απριλίου 2022, με συνολική διάρκεια ισχύος από 5 Μαρτίου έως 1 Μαΐου 2022, μεταξύ άλλων, τροποποιούν μέτρα που επηρεάζουν και τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα:

- Στις 4 Μαρτίου περιορίζεται η χρήση προστατευτικής μάσκας μόνο στους εσωτερικούς χώρους.
- Στις 2 Απριλίου διπλασιάζεται η διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού νόσησης στις 180 ημέρες. Στις περιπτώσεις που μη εμβολιασμένα άτομα εμφανίζουν θετικό αποτέλεσμα διαγνωστικού ελέγχου PCR μετά την πάροδο των 180 ημερών, τότε δεν εκδίδεται πιστοποιητικό επαναμόλυνσης. Όμως, στις περιπτώσεις που εμβολιασμένα άτομα επαναμολύνονται από COVID-19

δεύτερη φορά εντός της περιόδου ισχύος του πιστοποιητικού εμβολιασμού, τότε εκδίδεται πιστοποιητικό επαναμόλυνσης με διάρκεια 180 ημερών. Επίσης, αυξάνεται κατά δύο μήνες η διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού εμβολιασμού και καθορίζεται στους εννέα μήνες. Μετά την πάροδο εννέα μηνών από τη χορήγηση της δεύτερης εμβολιαστικής δόσης ή του μονοδοσικού εμβολίου, οι ενήλικες θεωρούνται πλήρως εμβολιασμένοι εφόσον λάβουν και αναμνηστική δόση εμβολίου COVID-19.

- Στις 16 Απριλίου αποφασίζεται η πλήρης λειτουργία των υπηρεσιών στα Πανεπιστήμια και στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα με φυσική παρουσία όλου του προσωπικού και χωρίς σταδιακή προσέλευση αυτού. Επίσης, οι υπάλληλοι που ανήκουν ή υπάγονται σε ομάδες αυξημένου κινδύνου νόσησης συμμετέχουν με φυσική παρουσία, αλλά η πρώτη κατηγορία τοποθετείται κατά προτίμηση σε θέσεις εργασίας χωρίς επαφή με το κοινό. Ειδικά, το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό αξιοποιείται στις κατάλληλες θέσεις σύμφωνα με την κρίση της Διοίκησης του Φορέα. Η εξυπηρέτηση του κοινού μπορεί να γίνεται και με προγραμματισμένο ραντεβού, όμως, όχι αποκλειστικά και χωρίς προτίμηση.

(ΦΕΚ Β'1011 / 4.3.2022 (ΚΥΑ 13654) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 5-14.3.2022, 2022; ΦΕΚ Β'1099 / 11.3.2022 (ΚΥΑ 14709) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 12-21.3.2022, 2022; ΦΕΚ Β'1302 / 18.3.2022 (ΚΥΑ 16506) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 21-28.3.2022, 2022; ΦΕΚ Β'1454 / 25.3.2022 (ΚΥΑ 17567) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 26.3 - 4.4.2022, 2022; ΦΕΚ Β'1547 / 2.4.2022 (ΚΥΑ 18959) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 4-11.4.2022, 2022; ΦΕΚ Β'1724 / 9.4.2022 (ΚΥΑ 20354) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 11-18.4.2022, 2022; ΦΕΚ Β'1882 / 16.4.2022 (ΚΥΑ 22206) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 18.4 - 1.5.2022, 2022)

Στις 30 Απριλίου 2022 εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση για τη λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων κατά το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022, όπου επικαιροποιείται η προηγούμενη υπ. αριθμ.119847/ΓΔ6, ΦΕΚ Β'4406/24.9.2021 αντίστοιχη Απόφαση. Εισάγονται ελάχιστες τροποποιήσεις στα μέτρα κατά της πανδημίας COVID-19 που προσδιόριζε η προηγούμενη Απόφαση για τα Πανεπιστήμια και οι επόμενες διαδοχικές Αποφάσεις ανά δραστηριότητα σε όλη την Ελληνική Επικράτεια:

- Το σύνολο του τακτικού και έκτακτου διδακτικού προσωπικού των ΑΕΙ, του προσωπικού που ασκεί επικουρικό διδακτικό έργο και γενικά του εκπαιδευτικού προσωπικού που συμμετέχει δια ζώσης σε κάθε είδους εκπαιδευτική διαδικασία εντός των πανεπιστημιακών χώρων, εφόσον δεν είναι πλήρως εμβολιασμένοι ή δεν έχουν νοσήσει την τελευταία περίοδο 20-180 ημερών, υποχρεούνται σε εργαστηριακό διαγνωστικό έλεγχο νόσησης από τον κορωνοϊό COVID-19 με τη μέθοδο PCR ή τη χρήση rapid test, με προσωπική οικονομική επιβάρυνση. Ο έλεγχος αυτός διενεργείται περιοδικά και με τη νέα Υπουργική Απόφαση περιορίζεται σε μία φορά την εβδομάδα.
- Αντίθετα, δεν γίνεται αναφορά στην αντίστοιχη υποχρέωση των φοιτητών, ούτε περιγράφεται υποχρέωση επίδειξης των σχετικών πιστοποιητικών

εμβολιασμού/νόσησης ή βεβαίωσης διαγνωστικού ελέγχου κατά την προσέλευση σε εξετάσεις, σε τελετές αποφοίτησης, καθώς και σε αίθουσες πολυμέσων, Αναγνωστήρια, Βιβλιοθήκες και Μουσεία των ΑΕΙ.

- Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται με φυσική παρουσία των φοιτητών, χωρίς πρόβλεψη εναλλακτικής επιλογής.
- Η χρήση προστατευτικής μάσκας είναι υποχρεωτική σε όλους τους εξωτερικούς χώρους των ΑΕΙ όπου παρατηρείται συνωστισμός, επιπλέον όλων των εσωτερικών χώρων και διαφορετικά από ότι προβλέπεται στην υπόλοιπη Ελληνική Επικράτεια.

(ΦΕΚ Β'2131 / 30.4.2022 (ΚΥΑ 48760) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2022)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 30 Απριλίου 2022 και όμοια Απόφαση στις 14 Μαΐου 2022, για την περίοδο συνολικά 1 Μαΐου έως 1 Ιουνίου 2022, καθορίζουν ότι η εξυπηρέτηση του κοινού στις υπηρεσίες των Πανεπιστημίων και του υπόλοιπου Δημοσίου Τομέα γίνεται κανονικά σύμφωνα με τις πάγιες διατάξεις, χωρίς έλεγχο πιστοποιητικού/βεβαίωσης κατά την προσέλευση, ενώ δύναται να εφαρμόζονται προγραμματισμένα ραντεβού μόνο όταν διαπιστώνεται συνωστισμός σε εσωτερικούς χώρους εξυπηρέτησης. Παύει η υποχρέωση τήρησης αποστάσεων 1,5 μέτρου και ο διαγνωστικός έλεγχος για COVID-19 περιορίζεται σε μία φορά την εβδομάδα όσων υπαλλήλων δεν έχουν εμβολιαστεί πλήρως ή δεν έχουν νοσήσει την τελευταία περίοδο 20-180 ημερών. Επίσης, εστιατόρια, κυλικεία, γυμναστήρια και αθλητικές εγκαταστάσεις στους πανεπιστημιακούς χώρους λειτουργούν ανεξάρτητα της εμβολιαστικής κατάστασης των πελατών ή χρηστών, όπως και οι αντίστοιχες εγκαταστάσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. (ΦΕΚ Β'2137 / 30.4.2022 (ΚΥΑ 23983) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-16.5.2022, 2022; ΦΕΚ Β'2369 / 14.5.2022 (ΚΥΑ 27397) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 16.5 - 1.6.2022, 2022)

Στις 14 Ιουνίου 2022 εκδίδεται Οδηγία από τον Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων προς τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, όπου επισημαίνεται ότι οι φοιτητές που απουσιάζουν υποχρεωτικά από εξετάσεις της εξεταστικής περιόδου Ιουνίου ή Σεπτεμβρίου 2022 λόγω νόσησης από κορωνοϊό COVID-19, θα εξεταστούν σε άλλη ημερομηνία με επιμέλεια του διδάσκοντος. (ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 73010/Ζ1/14.6.2022 Σχετικά Με Τη Διεξαγωγή Των Εξετάσεων Του Εαρινού Εξαμήνου Ακαδ. Έτους 2021-2022 Και Των Επαναληπτικών Εξετάσεων Του Σεπτεμβρίου Στα ΑΕΙ Και Στις ΑΕΑ, 2022)

Κοινή Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται στις 31 Μαΐου 2022 και όμοιες Αποφάσεις στις 14 και 30 Ιουνίου, καθώς και στις 14, 23 και 30 Ιουλίου, για την περίοδο συνολικά μέχρι τέλους του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022, παύουν την υποχρέωση χρήσης προστατευτικής μάσκας γενικά σε όλους τους εσωτερικούς χώρους, καθορίζοντας υποχρεωτική χρήση της σε συγκεκριμένες δραστηριότητες. Στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα η χρήση προστατευτικής μάσκας είναι υποχρεωτική για όλα τα άτομα που εισέρχονται σε πανεπιστημιακούς χώρους όπου διεξάγονται εξετάσεις. (ΦΕΚ Β'2676 / 31.5.2022 (ΚΥΑ 30819) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-15.6.2022, 2022; ΦΕΚ Β'3004 / 14.6.2022 (ΚΥΑ 34692) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 15.6 - 1.7.2022, 2022; ΦΕΚ Β'3367 / 30.6.2022 (ΚΥΑ 38083) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-15.7.2022, 2022; ΦΕΚ Β'3734 /

14.7.2022 (ΚΥΑ 41628) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.38083/30.6.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'3367), 2022; ΦΕΚ Β'3891 / 23.7.2022 (ΚΥΑ 43107) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 25.7 - 1.8.2022, 2022; ΦΕΚ Β'4088 / 30.7.2022 (ΚΥΑ 44590) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.43107/22.7.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Περί Έκτακτων Μέτρων Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Έως 1.9.2022, 2022)

2.4. Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

2.4.1. Χειμερινό εξάμηνο 2022-2023

Με την έναρξη του νέου ακαδημαϊκού έτους 2022-2023, στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα παρατείνεται η ισχύς των ίδιων μέτρων προστασίας κατά της πανδημίας COVID-19 έως 9 Σεπτεμβρίου 2022, σύμφωνα με Κοινή Υπουργική Απόφαση της 31^{ης} Αυγούστου. (ΦΕΚ Β'4604 / 31.8.2022 (ΚΥΑ 49665) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.43107/22.7.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 9.9.2022, 2022)

Στις 9 Σεπτεμβρίου 2022 εκδίδεται νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση, ενώ στις 23 Σεπτεμβρίου, στις 1, 14 και 27 Οκτωβρίου και στις 11 Νοεμβρίου 2022 διαδοχικά παρατείνεται η ισχύς της για την περίοδο 9 Σεπτεμβρίου έως 21 Νοεμβρίου 2022 συνολικά. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα λειτουργούν κανονικά και σύμφωνα με τον πρόσφατο Ν.4957/2022. Η χρήση προστατευτικής μάσκας από όλα τα άτομα είναι προαιρετική σε όλους τους πανεπιστημιακούς χώρους, συμπεριλαμβανομένων των χώρων εξετάσεων. Ειδικά, οι φοιτητές των προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Νοσηλευτικής και Μαιευτικής για τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική δραστηριότητα εντός νοσοκομείων, καθώς και στις κλινικές ασκήσεις και στην παροχή υπηρεσιών υγείας εντός των πανεπιστημιακών χώρων, υποχρεούνται να εμβολιαστούν αντίστοιχα με το υγειονομικό προσωπικό. (ΦΕΚ Β'4756 / 9.9.2022 (ΚΥΑ 51236) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 9-26.9.2022, 2022; ΦΕΚ Β'4977 / 23.9.2022 (ΚΥΑ 53937) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 3.10.2022, 2022; ΦΕΚ Β'5129 / 1.10.2022 (ΚΥΑ 55384) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 17.10.2022, 2022; ΦΕΚ Β'5335 / 14.10.2022 (ΚΥΑ 58309) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 31.10.2022, 2022; ΦΕΚ Β'5563 / 27.10.2022 (ΚΥΑ 61055) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 14.11.2022, 2022; ΦΕΚ Β'5783 / 11.11.2022 (ΚΥΑ 64786) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 21.11.2022, 2022)

Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 19 Νοεμβρίου 2022, που παρατείνεται στις 2 και 9 Δεκεμβρίου, καθώς και επόμενη Απόφαση στις 16 Δεκεμβρίου, που αφορούν αθροιστικά την περίοδο 21 Νοεμβρίου 2022 έως 2 Ιανουαρίου 2023, διατηρούν χωρίς αλλαγές τα τελευταία μέτρα προστασίας κατά της πανδημίας COVID-19 στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. (ΦΕΚ Β'5874 / 19.11.2022 (ΚΥΑ 66528) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 21.11 - 5.12.2022, 2022; ΦΕΚ Β'6135 / 2.12.2022 (ΚΥΑ 69439) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.66528/18.11.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως

12.12.2022, 2022; ΦΕΚ Β'6240 / 9.12.2022 (ΚΥΑ 71042) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.66528/18.11.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 19.12.2022, 2022; ΦΕΚ Β'6445 / 16.12.2022 (ΚΥΑ 72546) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 19.12.2022 - 2.1.2023, 2022)

2.4.2. Εαρινό εξάμηνο 2022-2023

Από 1 έως 30 Ιανουαρίου 2023 εφαρμόζονται τα έκτακτα μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας που καθορίστηκαν με την Κοινή Υπουργική Απόφαση της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2022. Το μη εμβολιασμένο προσωπικό των πανεπιστημιακών και λοιπών νοσοκομείων επιστρέφει στην εργασία, με υποχρέωση διενέργειας διαγνωστικού ελέγχου COVID-19 μέσω rapid test δύο φορές την εβδομάδα, χρήσης μάσκας υψηλής αναπνευστικής προστασίας και χωρίς απασχόληση σε κλινικές κλειστής νοσηλείας π.χ. Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Αντίστοιχες προβλέψεις ισχύουν και για τους προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές της Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Νοσηλευτικής και Μαιευτικής σχετικά με τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική δραστηριότητα εντός νοσοκομείων ή τη συμμετοχή τους σε κλινικές ασκήσεις και παροχή υπηρεσιών υγείας σε χώρους των Τμημάτων και Σχολών των ΑΕΙ εκτός νοσοκομείων. (ΦΕΚ Β'7005 / 31.12.2022 (ΚΥΑ 75297) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-30.1.2023, 2022)

Στις 28 Ιανουαρίου 2023 εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση, της οποίας η ισχύς παρατείνεται στις 10 και 24 Φεβρουαρίου, καθώς επίσης, στις 3 και 10 Μαρτίου, με συνολική διάρκεια 30 Ιανουαρίου έως 27 Μαρτίου 2023, χωρίς αλλαγές στα τελευταία μέτρα προστασίας για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. (ΦΕΚ Β'389 / 28.1.2023 (ΚΥΑ 5432) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 30.1 - 13.2.2023, 2023; ΦΕΚ Β'703 / 10.2.2023 (ΚΥΑ 8506) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.5432/27.1.2023 (Β'389) Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 27.2.2023, 2023; ΦΕΚ Β'1076 / 24.2.2023 (ΚΥΑ 11991) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.5432 (Β'389) Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 6.3.2023, 2023; ΦΕΚ Β'1192 / 3.3.2023 (ΚΥΑ 13498) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.5432/27.1.2023 (Β'389) Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 13.3.2023, 2023; ΦΕΚ Β'1429 / 10.3.2023 (ΚΥΑ 15102) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.5432/27.1.2023 (Β'389) Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 27.3.2023, 2023)

Μετά από εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας Δημόσιας Υγείας στις 14 Μαρτίου 2023, εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 26 Μαρτίου με έκτακτα μέτρα προστασίας έναντι της πανδημίας COVID-19 αποκλειστικά και μόνο για δομές υγείας και κλειστές δομές κοινωνικής φροντίδας. Έτσι, σηματοδοτείται η λήξη των έκτακτων μέτρων στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και στους υπόλοιπους φορείς της Ελληνικής Επικράτειας, εκτός των παραπάνω δομών, όπου συμπεριλαμβάνονται τα πανεπιστημιακά νοσοκομεία και οι πανεπιστημιακές κλινικές και τα εργαστήρια που λειτουργούν στα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας. (ΦΕΚ Β'1954 / 26.3.2023 (ΚΥΑ 17849) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Σε Δομές Υγείας Και Κλειστές Δομές Κοινωνικής Φροντίδας 27.3 - 10.4.2023, 2023)

Κεφάλαιο 3^ο

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

3.1. Γενικά

Τα αρμόδια Όργανα Διοίκησης των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων δύνανται να λαμβάνουν αποφάσεις για την ορθή εφαρμογή και εξειδίκευση των Νόμων, Διαταγμάτων, Αποφάσεων και Οδηγιών της Πολιτείας για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, σύμφωνα με τις σχετικές εξουσιοδοτικές διατάξεις. Έτσι, κατά την παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή της Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ Β'3707/4.9.2020) για τα μέτρα COVID-19 στην έναρξη του Ακαδημαϊκού Έτους 2020-2021, ο Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων επισημαίνει ξεκάθαρα ότι «τα συλλογικά όργανα των Α.Ε.Ι. δύνανται να λαμβάνουν αποφάσεις για την ορθή εφαρμογή και παρακολούθηση των μέτρων που ορίζονται ..., σε καμία περίπτωση όμως δεν μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις που αντίκεινται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένης της υπ' αριθμ.115744/Ζ1/4.9.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'3707), το περιεχόμενο της οποίας είναι εφαρμοστέο και δεσμευτικό για όλα τα Α.Ε.Ι.». (Εγκύκλιος ΥΠΑΙΘ Αρ. Πρωτ. 327 / 24.9.2020 - Παροχή Διευκρινήσεων Ως Προς Την Εφαρμογή Της Υπ. Αριθμ.115744 / 4.9.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'3707), 2020)

Όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο, η Ελληνική Πολιτεία κατά την τριετή περίοδο από Φεβρουάριο 2020 έως Μάρτιο 2023 χρειάστηκε να εκδώσει δέκα Υπουργικές Αποφάσεις και Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις αποκλειστικά για τη διεξοδική ρύθμιση της λειτουργίας των Α.Ε.Ι., περισσότερες από 140 διαδοχικές Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, Νόμους και Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου για την διαρκή επικαιροποίηση των μέτρων κατά της πανδημίας COVID-19, όπου διακριτά συμπεριλαμβάνονταν μέτρα για τη λειτουργία των Α.Ε.Ι., καθώς και πλήθος Εγκυκλίων Οδηγιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Μετά από εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19, με Κοινή Υπουργική Απόφαση ενός και μοναδικού άρθρου, απαγορεύτηκε προσωρινά η λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων από την Τετάρτη 11 Μαρτίου 2020, μόλις δύο εβδομάδες μετά την επιβεβαίωση του πρώτου θετικού κρούσματος COVID-19 στην Ελλάδα. Η εκπαίδευση με φυσική παρουσία επανήλθε πλήρως στις 13 Σεπτεμβρίου 2021, ενώ η κανονική λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων αποκαταστάθηκε στις 27 Μαρτίου 2022, με εξαίρεση τις νοσοκομειακές πανεπιστημιακές μονάδες. (ΦΕΚ Β'783 / 10-3-2020 (ΚΥΑ 16838) Αναστολή Λειτουργίας ΑΕΙ & Λοιπής Εκπαίδευσης 11-24.3.2020, 2020; ΦΕΚ Β'1954 / 26.3.2023 (ΚΥΑ 17849) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Σε Δομές Υγείας Και Κλειστές Δομές Κοινωνικής Φροντίδας 27.3 - 10.4.2023, 2023; ΦΕΚ Β'4206 / 12.9.2021 (ΚΥΑ 55400) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13-20.9.2021, 2021)

3.2. Έκτακτα μέτρα και ρυθμίσεις

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα χρειάστηκε να λάβουν έκτακτα μέτρα και να προβούν σε πρωτόγνωρες ρυθμίσεις στο πλαίσιο της ανάγκης περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού SARS-CoV-2 και με στόχο τη διατήρηση της ασφαλούς και εύρυθμης λειτουργίας τους.

3.2.1. Έκτακτες προμήθειες

Με την αναστολή της δια ζώσης εκπαιδευτικής δραστηριότητας το Μάρτιο 2020 προέκυψε επιτακτική ανάγκη προμήθειας πληροφορικών συστημάτων και λογισμικού για την ευρεία και συστηματική εφαρμογή εξ αποστάσεως μεθόδων διδασκαλίας στα Τμήματα και τις Σχολές.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας αυξήθηκαν κατακόρυφα οι ανάγκες υλικών και υπηρεσιών καθαριότητας και απολύμανσης, καθώς επίσης, χρειάστηκε η μαζική προμήθεια μέσων προστασίας, ιδίως προστατευτικών масκών και αλκοολούχων διαλυμάτων για τα χέρια.

Ειδικά, στις πανεπιστημιακές κλινικές και τα πανεπιστημιακά νοσοκομεία ήταν επιτακτική η προμήθεια μεγάλων ποσοτήτων υγειονομικού υλικού και φαρμάκων, ώστε να ανταπεξέλθουν στην έντονη ζήτηση υπηρεσιών υγείας.

Μάλιστα, σε πολλούς εκπαιδευτικούς και υγειονομικούς χώρους ήταν απαραίτητη η εγκατάσταση και λειτουργία ειδικών υποδομών, όπως συστημάτων εξαερισμού και φίλτρων αέρα, για εξασφάλιση ειδικών και αναβαθμισμένων συνθηκών προστασίας.

Η έκτακτη προμήθεια υλικών και υπηρεσιών υλοποιήθηκε κυρίως με διαδικασίες απευθείας ανάθεσης κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων, σύμφωνα με σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων και εξουσιοδοτήσεων, όπως της 2^{ης} και 4^{ης} Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου στις 11 και 20 Μαρτίου 2020 αντίστοιχα. Μάλιστα, με την 4^η ΠΝΠ δόθηκε η δυνατότητα έκτακτης χρήσης έως 60.000 € από τα ταμειακά διαθέσιμα των Πανεπιστημίων, χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, για τις ανάγκες πληροφορικής υποστήριξης της τηλεεκπαίδευσης. (ΦΕΚ Α' 55 / 11-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020; ΦΕΚ Α' 68 / 20-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Χαρακτηριστικά, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών κατά τον πρώτο χρόνο της πανδημίας διανεμήθηκαν περισσότερες από 3.000 συσκευασίες αντισηπτικού διαλύματος 250 ml, 234.000 χειρουργικές μάσκες, τουλάχιστο 100.000 ζεύγη γαντιών και 160.000 χειροπετσέτες. Επιπλέον, στο Τμήμα Οδοντιατρικής, λόγω του υψηλού κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού, διανεμήθηκαν ασπίδες προσώπου ως πρόσθετος προσωπικός εξοπλισμός, εγκαταστάθηκαν προστατευτικά διαχωριστικά σε γραμματείες και σπουδαστήριο, τοποθετήθηκαν στις κλινικές 20 συσκευές καθαρισμού του αέρα και, επίσης, εγκαταστάθηκε νέο σύστημα εξαερισμού ή έγιναν σημαντικές παρεμβάσεις στο υπάρχον. Στο Εργαστήριο Μικροβιολογίας της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ χρηματοδοτήθηκε η προμήθεια κρίσιμου εξοπλισμού (Real Time PCR Cycler, με κεφαλή 384 θέσεων), ώστε να ενισχυθεί το σημαντικό διαγνωστικό έργο του Εργαστηρίου με την εργαστηριακή εξέταση δειγμάτων για SARS-CoV-2. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

3.2.2. Έκτακτες ανάγκες ανθρώπινου δυναμικού

Επιπλέον των αυξημένων αναγκών για παροχή υπηρεσιών καθαριότητας και απολύμανσης κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19, η αναγκαία εκπαίδευση

σε ολιγομελείς ομάδες φοιτητών οδήγησε σε αύξηση υποχρεώσεων για διδακτικό και επικουρικό διδακτικό προσωπικό.

Παράλληλα, η εκτίναξη των υγειονομικών αναγκών για επιστημονική υποστήριξη, διάγνωση και περίθαλψη στις πανεπιστημιακές μονάδες υγείας, δεδομένης και της διαχρονικής υποστελέχωσης, επέβαλε την έκτακτη πρόσληψη υγειονομικού προσωπικού.

Η 3^η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου στις 14 Μαρτίου 2020 παρείχε τη δυνατότητα πρόσληψης για ένα έτος επικουρικού ιατρικού, νοσηλευτικού και λοιπού βοηθητικού προσωπικού στα πανεπιστημιακά νοσοκομεία. Αντίστοιχα, η Κοινή Υπουργική Απόφαση στις 4 Σεπτεμβρίου 2020 (Β'3707) για τη λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων καθόριζε την οργάνωση φροντιστηριακών μαθημάτων με φυσική παρουσία ολιγομελών ομάδων φοιτητών και τη συμμετοχή επικουρικού διδακτικού προσωπικού, υποψηφίων διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας κατά τον πρώτο χρόνο της πανδημίας, μερίμνησε για την απασχόληση τριών ακαδημαϊκών Υποτρόφων προς υποστήριξη των Κλινικών Εντατικής Θεραπείας της Ιατρικής Σχολής του, που είναι εγκατεστημένες στα Νοσοκομεία αναφοράς για την πανδημία COVID-19: Σωτηρία, Ευαγγελισμός και Αττικόν. Επίσης, αποφασίστηκε η απασχόληση τριών ακαδημαϊκών Υποτρόφων προς υποστήριξη του έργου των Καθηγητών Λοιμωξιολογίας, του Εργαστηρίου Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής, καθώς και της Β' Κλινικής Λοιμώξεων της Γ' Παθολογικής Κλινικής του Ε.Κ.Π.Α.. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

3.2.3. Καθαριότητα, απολύμανση, αερισμός

Πολυσύχναστοι χώροι, όπως οι κοινόχρηστοι και οι χώροι εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, είναι σημαντικό να διατηρούνται καθαροί, να απολυμαίνονται τακτικά και να αερίζονται σωστά για τον περιορισμό της διασποράς λοιμώξεων, μάλιστα πολύ περισσότερο σε περίοδο πανδημίας.

Σύμφωνα με τις σχετικές Αποφάσεις της Πολιτείας και των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, τα αντίστοιχα Όργανα Διοίκησης και οι αρμόδιες υπηρεσίες κάθε Ιδρύματος είχαν την ευθύνη για την μέριμνα και την εποπτεία των μέτρων υγιεινής και καθαριότητας κατά την περίοδο λειτουργίας της εκπαιδευτικής και εξεταστικής διαδικασίας με φυσική παρουσία:

- Διασφάλιση επαρκούς αερισμού και καθαρισμό με χρήση απολυμαντικών των αιθουσών, αμφιθεάτρων, εργαστηρίων, κτλ.
- Χρήση φυσικού αερισμού και, σε περίπτωση μη επάρκειας διαθέσιμων χώρων, χρήση εξαερισμού ή προβλεπόμενου κλιματισμού.
- Οι εργαστηριακοί χώροι να παραμένουν κενοί τουλάχιστο για ένα τέταρτο ή μισή ώρα κατά την εναλλαγή των φοιτητικών ομάδων, ώστε να αερίζονται επαρκώς και να απολυμαίνεται σχολαστικά το σύνολο του χρησιμοποιημένου εργαστηριακού εξοπλισμού, πάγκοι, όργανα και εργαλεία.
- Οι χώροι διεξαγωγής εξετάσεων να παραμένουν κενοί τουλάχιστο για μία ώρα κατά την εναλλαγή των φοιτητικών ομάδων και να αερίζονται καλά, επιπλέον του αερισμού κατά τη διάρκεια εξέτασης.

Γενικά, ο εξαερισμός των χώρων με φυσικό ή προβλεπόμενο τεχνητό τρόπο ήταν κοινό μέτρο κατά της πανδημίας COVID-19 σε όλες σχεδόν τις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις μέχρι την παύση των γενικών μέτρων τον Μάρτιο 2023.

(ΦΕΚ Β΄ 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, 2020; ΦΕΚ Β΄ 3473 / 20-8-2020 (ΚΥΑ 107981) Μέτρα Για Την Επαναληπτική Εξεταστική Του Σεπτεμβρίου 2019-2020, 2020; ΦΕΚ Β΄ 3707 / 4-9-2020 (ΚΥΑ 115744) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Έναντι COVID-19, 2020; ΦΕΚ Β΄ 4406 / 24.9.2021 (ΚΥΑ 119847) Λειτουργία Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2021)

Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, με συνδρομή της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του, το Τμήμα Χημείας εφοδιάστηκε με χημικά αντιδραστήρια και παρασκεύασε μεγάλη ποσότητα απολυμαντικού για τις ανάγκες των μονάδων του Ιδρύματος. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

3.2.4. Αποστασιοποίηση

Η αποστασιοποίηση υπήρξε βασική επιλογή της Πολιτείας σε όλη την Ελληνική Επικράτεια, ιδίως στις πρώτες περιόδους της πανδημίας, όταν δεν υπήρχαν πολλά δεδομένα και φαρμακευτικά όπλα για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού 2019-nCoV. Η άμεση αναστολή της δια ζώσης εκπαιδευτικής λειτουργίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων εκπλήρωνε το συγκεκριμένο στόχο.

Η διατήρηση αποστάσεων μεταξύ των ατόμων ήταν κοινή και πρωταρχική διάταξη στην πλειονότητα των Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων. Στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, όπως και στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, η υποχρεωτική διατήρηση απόστασης 1,5 μέτρου παρέμεινε σε ισχύ μέχρι το τέλος Απριλίου 2022. (ΦΕΚ Β΄ 1882 / 16.4.2022 (ΚΥΑ 22206) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 18.4 - 1.5.2022, 2022)

Χαρακτηριστικά, στις περιπτώσεις κατ' εξαίρεση υλοποίησης κλινικών και εργαστηριακών ασκήσεων με φυσική παρουσία κατά την περίοδο αναστολής της δια ζώσης λειτουργίας των Πανεπιστημίων, οι ασκήσεις πραγματοποιούνταν σε ολιγομελείς ομάδες φοιτητών, ώστε να είναι εφικτή η διατήρηση αποστάσεων 1,5 μέτρου μεταξύ όλων των συμμετεχόντων. (ΦΕΚ Β΄ 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, 2020; ΦΕΚ Β΄ 3707 / 4-9-2020 (ΚΥΑ 115744) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Έναντι COVID-19, 2020)

3.2.5. Χρήση προστατευτικής μάσκας

Ομολογουμένως, η προστατευτική μάσκα σε διάφορες εκδόσεις υπήρξε το ευρύτερα χρησιμοποιημένο μέσο ατομικής προστασίας κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19. Μαζί με τον αερισμό των χώρων και την τήρηση αποστάσεων, η χρήση μάσκας αποτέλεσε ένα από τα κύρια μέτρα επιλογής, ιδίως κατά την περίοδο πριν τη διάθεση των εμβολίων.

Με κοινή Υπουργική Απόφαση για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα στις 21 Μαΐου 2020, αρχικά προσδιορίστηκε ότι η χρήση μη ιατρικής μάσκας αποτελεί προσωπική ευθύνη φοιτητών και διδακτικού προσωπικού στις δια ζώσης εργαστηριακές ασκήσεις και εαρινές εξετάσεις 2019-2020, υποδηλώνοντας ότι δεν είναι υποχρεωτική. Όμως, επόμενη Απόφαση για την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2020 επαναπροσδιόρισε ως υποχρεωτική τη χρήση μάσκας. Τα επόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα διατηρήθηκε η υποχρέωση χρήσης μη ιατρικής μάσκας σε όλους τους εσωτερικούς χώρους των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων έως το τέλος Μαΐου 2022 και μόνο στους χώρους εξέτασης έως τις αρχές

Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους. Στους εξωτερικούς ακαδημαϊκούς χώρους η χρήση μη ιατρικής μάσκας καθορίστηκε ανάλογα με το βαθμό συνωστισμού και την επιδημιολογική κατάσταση, παραμένοντας σε όλους τους χώρους των πανεπιστημίων υποχρεωτική κατά τη μεγαλύτερη χρονική περίοδο. Από τις αρχές Σεπτεμβρίου 2022 παύτηκε η υποχρεωτική χρήση μάσκας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, με εξαίρεση τους χώρους των νοσοκομειακών δομών.

Από τη χρήση μάσκας εξαιρέθηκαν οι φοιτητές και το διδακτικό προσωπικό κατά τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που είναι αδύνατη η διεξαγωγή με τη χρήση μάσκας, όπως αθλήματα, τραγούδι και πνευστά μουσικά όργανα. Επίσης, εξαιρέθηκαν τα άτομα που η χρήση μάσκας δεν ενδείκνυται για διαπιστωμένους ιατρικούς λόγους.

(ΦΕΚ Β΄ 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, 2020; ΦΕΚ Β΄ 3473 / 20-8-2020 (ΚΥΑ 107981) Μέτρα Για Την Επαναληπτική Εξεταστική Του Σεπτεμβρίου 2019-2020, 2020; ΦΕΚ Β΄ 3707 / 4-9-2020 (ΚΥΑ 115744) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Έναντι COVID-19, 2020; ΦΕΚ Β΄ 2676 / 31.5.2022 (ΚΥΑ 30819) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-15.6.2022, 2022; ΦΕΚ Β΄ 4406 / 24.9.2021 (ΚΥΑ 119847) Λειτουργία Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2021; ΦΕΚ Β΄ 4756 / 9.9.2022 (ΚΥΑ 51236) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 9-26.9.2022, 2022)

Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, επιπλέον των 234.000 χειρουργικών масκών που προαναφέρθηκε ότι διανεμήθηκαν κατά τον πρώτο χρόνο της πανδημίας, αναπτύχθηκε δίκτυο εθελοντών για την κατασκευή ασπίδων προσώπου. Με τη χρήση 25 εκτυπωτών τρισδιάστατης εκτύπωσης, παρήχθησαν και διανεμήθηκαν περισσότερα από 2.000 τεμάχια ασπίδων προσώπου μέχρι το Φεβρουάριο 2021. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

3.2.6. Προστασία ευπαθών ομάδων

Από την έναρξη της πανδημίας COVID-19 υπήρξε επιτακτική ανάγκη λήψης ειδικής πρόνοιας για την προστασία όσων ατόμων διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο για σοβαρή λοίμωξη COVID-19.

Αρχικά, με την 3^η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου στις 14 Μαρτίου 2020 αποφασίστηκε ότι καρκινοπαθείς που υποβάλλονται σε χημειοθεραπείες ή μεταμοσχευμένοι υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου δύνανται να απουσιάζουν δικαιολογημένα από την υπηρεσία με ειδική άδεια. Επιπλέον, δόθηκε εξουσιοδότηση επέκτασης του δικαιώματος αυτού και σε άλλες ευπαθείς ομάδες, με έκδοση Κοινής Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Υγείας. (ΦΕΚ Α΄ 64 / 14-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Έτσι, στις 15 Μαΐου 2020 εκδόθηκε Κοινή Υπουργική Απόφαση, καθορίζοντας τις ομάδες αυξημένου κινδύνου για σοβαρή λοίμωξη COVID-19, η οποία τροποποιήθηκε σημαντικά τέσσερις μήνες αργότερα. (ΦΕΚ Β΄ 1856 / 15.5.2020 (ΚΥΑ 9011) Καθορισμός Ομάδων Αυξημένου Κινδύνου Για Σοβαρή Λοίμωξη COVID-19, 2020)

Στις 21 Μαΐου 2020 αποφασίστηκε ότι το διδακτικό έργο κλινικών ή εργαστηριακών ασκήσεων, που έχει αναλάβει διδασκων που ανήκει σε ευπαθή ομάδα, δύναται να ανατίθεται σε άλλον διδάσκοντα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ενώ, με Κοινή Υπουργική Απόφαση τον Αύγουστο 2020 για την εξεταστική Σεπτεμβρίου, συστήνεται τα Α.Ε.Ι. να λαμβάνουν ειδική μέριμνα για τους φοιτητές και τους διδάσκοντες που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, προκειμένου να αποφευχθεί

ο συγχρωτισμός τους στις εξετάσεις με φυσική παρουσία. (ΦΕΚ Β' 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, 2020; ΦΕΚ Β' 3473 / 20-8-2020 (ΚΥΑ 107981) Μέτρα Για Την Επαναληπτική Εξεταστική Του Σεπτεμβρίου 2019-2020, 2020)

Στις 18 Σεπτεμβρίου 2020 εκδόθηκε Κοινή Υπουργική Απόφαση με την οποία καθορίζονται εκ νέου οι ομάδες αυξημένου κινδύνου για σοβαρή λοίμωξη COVID-19, καθώς και οι ομάδες που, επίσης, συγκροτούν αυξημένο κίνδυνο σε περίπτωση συνύπαρξης τουλάχιστο δύο παθήσεων. Οι εργαζόμενοι που εμπίπτουν στις δύο αυτές κατηγορίες ομάδων δύνανται να λαμβάνουν ειδική άδεια και να απουσιάζουν δικαιολογημένα από την υπηρεσία τους. (ΦΕΚ Β' 4011 / 18-9-2020 (ΚΥΑ 16446) Καθορισμός Ομάδων Αυξημένου Κινδύνου Για Σοβαρή Λοίμωξη COVID-19, 2020)

Μάλιστα, στη συνέχεια καθορίστηκε ότι η ειδική άδεια παρέχεται υποχρεωτικά στα άτομα ευπαθών ομάδων, εάν δεν υπάρχει δυνατότητα εξ αποστάσεως παροχής υπηρεσιών, καθεστώς που διατηρήθηκε μέχρι τέλους Ιουνίου 2021. (ΦΕΚ Β' 4829 / 2-11-2020 (ΚΥΑ 69863) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, 2020)

Από το τέλος Ιουνίου 2021 όλοι οι εργαζόμενοι επέστρεψαν δια ζώσης στην εργασία. Τα άτομα που εντάσσονται στις ευπαθείς ομάδες της πρώτης κατηγορίας παρείχαν τις υπηρεσίες τους υποχρεωτικά χωρίς επαφή με το κοινό μέχρι τον Απρίλιο 2022 και στη συνέχεια, μέχρι την πλήρη παύση των εκτάκτων μέτρων κατά της πανδημίας COVID-19, παρείχαν τις υπηρεσίες τους χωρίς επαφή με το κοινό κατά προτίμηση. (ΦΕΚ Β' 1882 / 16.4.2022 (ΚΥΑ 22206) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 18.4 - 1.5.2022, 2022; ΦΕΚ Β' 2744 / 26.6.2021 (ΚΥΑ 39842) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 28.6 - 5.7.2021, 2021)

Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, από την αρχή της πανδημίας, συγκροτήθηκε Επιτροπή Θεμάτων Υγείας, αποτελούμενη από τον Αντιπρύτανη Διοικητικών Υποθέσεων, την Κοσμήτορα της Σχολής Επιστημών Υγείας και τους ιατρούς που υπηρετούσαν στη Φοιτητική Λέσχη και στα ιατρεία των Σχολών του Ιδρύματος. Μεταξύ άλλων, η συγκεκριμένη Επιτροπή επιλήφθηκε των περιπτώσεων όσων υπαλλήλων του Ε.Κ.Π.Α. έπρεπε να εργαστούν υποχρεωτικά εξ αποστάσεως για σοβαρούς λόγους υγείας λόγω της πανδημίας COVID-19. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

3.2.7. Πρωτόκολλα λειτουργίας, διαχείριση κρούσματος COVID-19

Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, από την Εθνική Επιτροπή Προστασίας της Δημόσιας Υγείας συντάχθηκαν αναλυτικές οδηγίες και πρωτόκολλα για την ασφαλή λειτουργία συγκεκριμένων φορέων και δραστηριοτήτων ανάλογα με την επιδημιολογική κατάσταση και διατάχθηκαν οι φορείς για εξειδίκευση και εφαρμογή με τις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν το πρωτόκολλο διαχείρισης πιθανού ή επιβεβαιωμένου περιστατικού COVID-19 στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, οι οδηγίες διεξαγωγής εκδηλώσεων αποφοίτησης και ορκωμοσίας φοιτητών, καθώς και το πρωτόκολλο διεξαγωγής επιστημονικών, επαγγελματικών και λοιπών συνεδρίων.

Όπως προαναφέρθηκε στο 2^ο κεφάλαιο, κάθε Α.Ε.Ι. όφειλε να καταρτίσει «Σχέδιο/Πρωτόκολλο διαχείρισης πιθανά ύποπτου ή επιβεβαιωμένου κρούσματος», με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου και σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές οδηγίες, να το αναρτήσει στην ιστοσελίδα του Α.Ε.Ι., να το δημοσιεύσει προς το προσωπικό και τους φοιτητές του και να το κοινοποιήσει στο ΥΠΑΙΘ. Για την ορθή

και ενιαία εφαρμογή του πρωτοκόλλου έπρεπε να οριστεί ο «Υπεύθυνος διαχείρισης COVID-19» και ο αναπληρωτής του ανά Σχολή, Τμήμα ή άλλη δομή του Α.Ε.Ι., κατά προτίμηση με ειδικότητα των επιστημών υγείας.

Ο φοιτητής που τυχόν εκδήλωνε συμπτώματα λοίμωξης υποχρεούνταν άμεσα να ενημερώσει τους διδάσκοντες όσων μαθημάτων συμμετείχε. Κάθε κρούσμα, φοιτητής ή προσωπικό, έπρεπε να ανακοινωθεί υποχρεωτικά στον υπεύθυνο εφαρμογής του σχεδίου/πρωτοκόλλου, προς ενημέρωση του ΕΟΔΥ και της Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας. Σε περίπτωση ύποπτου κρούσματος, έπρεπε να εκτιμηθεί ο κίνδυνος πιθανών επαφών και να υποδειχθούν τα αναγκαία μέτρα, ενώ σε περίπτωση επιβεβαίωσης της λοίμωξης έπρεπε να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα απομόνωσης του κρούσματος και απολύμανσης του εξοπλισμού και των χώρων επαφής του, ώστε να συνεχιστεί απρόσκοπτα η εκπαιδευτική διαδικασία. (ΦΕΚ Β΄ 3707 / 4-9-2020 (ΚΥΑ 115744) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Έναντι COVID-19, 2020; ΦΕΚ Β΄ 4406 / 24.9.2021 (ΚΥΑ 119847) Λειτουργία Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2021)

Το Πρυτανικό Συμβούλιο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αφού έλαβε υπόψη την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β΄ 3707/4.9.2020), εξέδωσε και κοινοποίησε οδηγίες για την έγκαιρη διάγνωση και τη διαχείριση κρουσμάτων COVID-19 στο Ίδρυμα. Μεταξύ άλλων, όρισε Συντονιστική Επιτροπή COVID-19 του Ε.Κ.Π.Α. για το Ακαδημαϊκό Έτος 2020-2021, αποτελούμενη από τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις, Διευθυντές Πανεπιστημιακών Κλινικών και Εργαστηρίων COVID, επιφανείς Καθηγητές και Καθηγήτριες της Ιατρικής Σχολής και την Διευθύντρια Εκπαίδευσης και Έρευνας του Ε.Κ.Π.Α.. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

3.2.8. Ελεγχόμενη πρόσβαση, προϋποθέσεις φυσικής παρουσίας

Για την προστασία των φοιτητών και του εκπαιδευτικού προσωπικού στην κατ' εξαίρεση πραγματοποίηση κλινικών και εργαστηριακών ασκήσεων με φυσική παρουσία κατά την περίοδο αναστολής της κανονικής λειτουργίας, καθώς και κατά την σταδιακή επαναλειτουργία με φυσική παρουσία της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των υπηρεσιών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, αποφασίστηκε η υποχρέωση διενέργειας τακτικών διαγνωστικών ελέγχων από όλους τους συμμετέχοντες με φυσική παρουσία, φοιτητές και προσωπικό. Μετά τη δυνατότητα εμβολιασμού του συνόλου της πανεπιστημιακής κοινότητας, η υποχρέωση τακτικού διαγνωστικού ελέγχου, με ιδιωτική δαπάνη, περιορίστηκε σε όσους τυπικά δεν ήταν πλήρως εμβολιασμένοι ή δεν είχαν ανοσία από πρόσφατη νόσηση.

Το χειμερινό εξάμηνο 2020-2021, οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Επιστημών Υγείας, πριν την έναρξη συμμετοχής τους σε κλινικές ασκήσεις, έπρεπε να υποβληθούν σε υποχρεωτικό διαγνωστικό έλεγχο στοματοφαρυγγικού ή ρινοφαρυγγικού επιχρίσματος με τη μέθοδο PCR για νόσηση COVID-19. (ΦΕΚ Β΄ 3707 / 4-9-2020 (ΚΥΑ 115744) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Έναντι COVID-19, 2020)

Το εαρινό εξάμηνο 2020-2021, αποφασίστηκε ο υποχρεωτικός διαγνωστικός έλεγχος νόσησης από κορωνοϊό COVID-19, με τη χρήση συσκευασίας αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self-test) μια φορά την εβδομάδα, σε φοιτητές και διδακτικό προσωπικό που θα συμμετείχαν με φυσική παρουσία σε καθορισμένες κλινικές, εργαστηριακές και πρακτικές ασκήσεις των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. (ΦΕΚ Β΄ 1866 / 7.5.2021 (ΚΥΑ 28259) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό COVID-19 Σε Φοιτητές, Διδακτικό Και Λοιπό Προσωπικό Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, 2021; ΦΕΚ Β΄ 2014 /

14.5.2021 (ΚΥΑ 30097) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α.Γ.Π.Οικ.28259/7.5.2021 Κοινής Απόφασης ... (Β'1866), 2021)

Το χειμερινό εξάμηνο 2021-2022, όπου επανήλθε η εκπαιδευτική λειτουργία με φυσική παρουσία στα Πανεπιστήμια, καθορίστηκε ότι φοιτητές και διδάσκοντες έπρεπε υποχρεωτικά να εκπληρώνουν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Ολοκληρωμένος εμβολιασμός για κορωνοϊό COVID-19, τουλάχιστον πριν από 14 ημέρες.
2. Ολοκληρωμένος εμβολιασμός πριν 14 ημέρες τουλάχιστον, έχοντας λάβει μία δόση εμβολίου λόγω νόσησης από κορωνοϊό COVID-19.
3. Νόσηση από COVID-19 το τελευταίο εξάμηνο, έχοντας παρέλθει τουλάχιστο 20 ημέρες από την πρώτη θετική εργαστηριακή διάγνωση.
4. Εργαστηριακός έλεγχος με αρνητική διάγνωση για νόσηση COVID-19, που είχε γίνει με τη μέθοδο PCR ή με τη χρήση rapid test, αποκλειστικά με προσωπική δαπάνη, με περιοδική επανάληψη δύο φορές την εβδομάδα, το μέγιστο 48ώρες πριν από Τρίτη και Παρασκευή.

(ΦΕΚ Β'4406 / 24.9.2021 (ΚΥΑ 119847) Λειτουργία Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2021)

Το εαρινό εξάμηνο 2021-2022 παρέμειναν οι προηγούμενες προϋποθέσεις που έπρεπε να εκπληρώνει το διδακτικό προσωπικό για τη συμμετοχή με φυσική παρουσία στην εκπαιδευτική διαδικασία των Α.Ε.Ι., με μοναδική αλλαγή τον περιοδικό διαγνωστικό έλεγχο μόνο μία φορά την εβδομάδα. (ΦΕΚ Β'2131 / 30.4.2022 (ΚΥΑ 48760) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2022)

Το χειμερινό εξάμηνο 2022-2023, οι προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές των επιστημών υγείας έπρεπε να είναι υποχρεωτικά εμβολιασμένοι για τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία που αφορούσε κλινικές ασκήσεις και παροχή υπηρεσιών υγείας σε νοσοκομεία και άλλους χώρους των Α.Ε.Ι.. (ΦΕΚ Β'4756 / 9.9.2022 (ΚΥΑ 51236) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 9-26.9.2022, 2022)

Οι υπάλληλοι των υπηρεσιών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, που εργάζονταν με φυσική παρουσία, έπρεπε να διενεργούν αυτοδιαγνωστικό έλεγχο (self-test) σύμφωνα με τα μέτρα που ίσχυαν για τις δημόσιες υπηρεσίες. Ειδικότερα, από:

- 26 Απριλίου 2021 έπρεπε να ελέγχονται μία φορά την εβδομάδα,
- 28 Ιουνίου 2021 έπρεπε να ελέγχονται μία φορά την εβδομάδα, όσοι δεν είχαν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό πριν 14 ημέρες,
- 2 Αυγούστου 2021 έπρεπε να ελέγχονται μία φορά την εβδομάδα, όσοι δεν είχαν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό 14 ημέρες πριν ή δεν είχαν νοσήσει το τελευταίο εξάμηνο.

Στη συνέχεια έπρεπε να διενεργούν διαγνωστικό έλεγχο με μέθοδο PCR ή με χρήση rapid test, με ιδιωτική δαπάνη, μόνο όσοι υπάλληλοι δεν είχαν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό 14 ημέρες πριν ή δεν είχαν νοσήσει το τελευταίο εξάμηνο, από:

- 13 Σεπτεμβρίου 2021 μία φορά την εβδομάδα,
- 6 Νοεμβρίου 2021 δύο φορές την εβδομάδα,
- 1 Ιουνίου 2022 μία φορά την εβδομάδα και

μέχρι την παύση των έκτακτων μέτρων λόγω COVID-19 τον Μάρτιο 2023.

(ΦΕΚ Β'1682 / 24.4.2021 (ΚΥΑ 26380) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 26.4 - 3.5.2021, 2021; ΦΕΚ Β'2137 / 30.4.2022 (ΚΥΑ 23983) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον

Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-16.5.2022, 2022; ΦΕΚ Β'2744 / 26.6.2021 (ΚΥΑ 39842) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 28.6 - 5.7.2021, 2021; ΦΕΚ Β'3481 / 30.7.2021 (ΚΥΑ 48487) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 2-9.8.2021, 2021; ΦΕΚ Β'4207 / 12.9.2021 (ΚΥΑ 55570) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό COVID-19 Σε Υπαλλήλους Του Δημοσίου Που Παρέχουν Εργασία Με Φυσική Παρουσία Στον Τόπο Εργασίας, 2021; ΦΕΚ Β'5138 / 5.11.2021 (ΚΥΑ 69136) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 6-22.11.2021, 2021)

Για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων συμμετοχής με φυσική παρουσία στη λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων οργανώθηκαν και λειτούργησαν ψηφιακές πλατφόρμες καταχώρησης και ελέγχου των σχετικών βεβαιώσεων και πιστοποιητικών.

Όπως προαναφέρεται στο 2^ο κεφάλαιο, κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, είχε υποχρέωση να διαβιβάσει στην ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα «ΗΔΙΚΑ Α.Ε.», που ενεργεί με την ιδιότητα του Υπευθύνου Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων, τα στοιχεία των φοιτητών και των μελών διδακτικού προσωπικού που εμπλέκονταν δια ζώσης στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και να έχει καταχωρήσει επικαιροποιημένα τα στοιχεία των υπαλλήλων στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου, με σκοπό τον προσδιορισμό όσων υποχρεούνταν να υποβληθούν σε διαγνωστικό έλεγχο και δικαιούνταν τη δωρεάν χορήγηση της σχετικής συσκευασίας αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self-test) από τα φαρμακεία. Ο έλεγχος νόσησης γινόταν μία φορά την εβδομάδα, κατ' οίκον από τον υπόχρεο και έως 24ώρες πριν την πρώτη προσέλευση στην άσκηση ή την εργασία. Εναλλακτικά, μπορούσε να γίνει έλεγχος μέσω rapid test ή PCR test σε υγειονομική δομή και έως 72ώρες πριν την πρώτη προσέλευση στην εργασία ή την εκπαιδευτική διαδικασία. Ο υπόχρεος φοιτητής, διδάσκων ή υπάλληλος είχε υποχρέωση να καταχωρήσει το θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα του ελέγχου σε ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα **self-testing.gov.gr** που ήταν προσβάσιμη από την Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ). Στη συνέχεια, εάν το αποτέλεσμα του ελέγχου ήταν αρνητικό, ο υπόχρεος εξέδιδε από την πλατφόρμα σχετική δήλωση που χρησιμοποιούσε ως νόμιμο αποδεικτικό για την προσέλευση δια ζώσης στην εργασία ή την εκπαίδευση. Εάν το αποτέλεσμα του ελέγχου ήταν θετικό, ο υπόχρεος εξέδιδε αντίστοιχη δήλωση και έπρεπε να απευθυνθεί εντός 24ώρου σε δημόσια δομή υγείας για δωρεάν επαναληπτική διαγνωστική εξέταση μέσω rapid test ή PCR test, ενώ παρέμεινε περιορισμένος στο σπίτι μέχρι την τελική διάγνωση. Η υγειονομική δομή χορηγούσε στον υπόχρεο σχετική βεβαίωση με το αποτέλεσμα της επαναληπτικής εξέτασης, ώστε να λάβει σχετική αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού για απομόνωση στο σπίτι, εάν το αποτέλεσμα ήταν θετικό, ή να επιστρέψει στην εργασία ή την εκπαίδευση, εάν το αποτέλεσμα ήταν αρνητικό. Ο υπόχρεος όφειλε να καταχωρήσει το αποτέλεσμα και να ενημερώσει την υπηρεσία. Τα στοιχεία που καταχωρούνταν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα διαγράφονταν οριστικά μετά από μία εβδομάδα. (ΦΕΚ Β'1866 / 7.5.2021 (ΚΥΑ 28259) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό COVID-19 Σε Φοιτητές, Διδακτικό Και Λοιπό Προσωπικό Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, 2021; ΦΕΚ Β'2014 / 14.5.2021 (ΚΥΑ 30097) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α.Γ.Π.Οικ.28259/7.5.2021 Κοινής Απόφασης ... (Β'1866), 2021)

Ο έλεγχος συνδρομής όλων των νόμιμων προϋποθέσεων για τη δυνατότητα της φυσικής παρουσίας στις εκπαιδευτικές δομές, στο πλαίσιο εφαρμογής μέτρων κατά της πανδημίας COVID-19, μπορούσε να διενεργηθεί μέσω της ειδικής πλατφόρμας **edupass.gov.gr**, που ήταν προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ). Η πρόσβαση των φυσικών προσώπων γινόταν κατόπιν ταυτοποίησης με χρήση κωδικών taxisnet. Μετά από αρχική αίτηση του υπόχρεου φυσικού προσώπου, η πλατφόρμα περιοδικά αντλούσε προσωπικά δεδομένα σχετικά με την εμβολιαστική κατάσταση, τα αποτελέσματα της τελευταίας διαγνωστικής εξέτασης (self-test, rapid test, PCR test) ή τη νόσηση COVID-19 του προσώπου. Για το σκοπό αυτό, η πλατφόρμα συνδεόταν με το Εθνικό Μητρώο Ασθενών COVID-19, το Εθνικό Μητρώο Εμβολιασμών κατά του κορωνοϊού SARS-CoV-2, την πλατφόρμα Ψηφιακού Πιστοποιητικού COVID-19, την πλατφόρμα καταχώρησης των αυτοδιαγνωστικών ελέγχων (self-test) και δια-λειτουργούσε με το Εθνικό Μητρώο ΑΜΚΑ. Από την επεξεργασία των συλλεγμένων δεδομένων η πλατφόρμα απέδιδε λεκτικό χαρακτηρισμό σχετικά με την εκπλήρωση των προϋποθέσεων φυσικής παρουσίας του υπόχρεου φυσικού προσώπου και ενημέρωνε τη θυρίδα που διατηρεί το Α.Ε.Ι. στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης, χωρίς παροχή πληροφοριών για τα συλλεγμένα δεδομένα και την υγεία του προσώπου. Τα εξαγόμενα δεδομένα στην θυρίδα του Α.Ε.Ι. διατηρούνταν επτά ημέρες, έχοντας διαβαθμισμένη πρόσβαση στις θυρίδες εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι του Ιδρύματος. Στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, υπόχρεοι υποβολής αίτησης στην πλατφόρμα «**edupass.gov.gr**», για τον έλεγχο της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων φυσικής παρουσίας τους και την ενημέρωση της υπηρεσίας, ήταν:

- οι φοιτητές και φοιτήτριες,
- το τακτικό και έκτακτο διδακτικό προσωπικό,
- οι επιστημονικοί συνεργάτες που παρείχαν διδακτικό έργο και
- κάθε άλλο φυσικό πρόσωπο, που συμμετείχε δια ζώσης σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία στους πανεπιστημιακούς χώρους.

(ΦΕΚ Β΄ 4558 / 1-10-2021 (ΚΥΑ 124068) Edupass - Τήρηση Προϋποθέσεων Φυσικής Παρουσίας Στην Εκπαίδευση, 2021)

Για την αποθήκευση των σχετικών πιστοποιητικών σε κινητές συσκευές και τον έλεγχο της γνησιότητας, της εγκυρότητας και της ακεραιότητάς τους δια της σάρωσης του σχετικού κωδικού QR, θεσπίστηκε η δυνατότητα και αναπτύχθηκαν ειδικές εφαρμογές για κινητές συσκευές. Το προσωπικό στο οποίο είχαν ανατεθεί καθήκοντα ελέγχου των σχετικών πιστοποιητικών στους πανεπιστημιακούς χώρους κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19 χρησιμοποίησε την ψηφιακή εφαρμογή **Covid Free GR**. (ΦΕΚ Β΄4406 / 24.9.2021 (ΚΥΑ 119847) Λειτουργία Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2021; ΦΕΚ Β΄6269 / 28.12.2021 (ΥΑ 6000) Ειδικότερα Ζητήματα Λειτουργίας Της Ειδικής Ηλεκτρονικής Εφαρμογής Του Άρθρου 182 Του ν.4876/2021 (Α΄251), 2021)

Εναλλακτικά και σε κάθε περίπτωση, οι συμμετέχοντες με φυσική παρουσία στην εκπαιδευτική διαδικασία έπρεπε να φέρουν σε έντυπη μορφή και να επιδεικνύουν το απαραίτητο πιστοποιητικό ή βεβαίωση προς τεκμηρίωση της κάλυψης των προϋποθέσεων της δια ζώσης συμμετοχής, καθώς και σχετικό έγγραφο ταυτοπροσωπίας. Ο υπεύθυνος της άσκησης ή άλλο αρμόδιο άτομο, είχε υποχρέωση να διαπιστώνει ότι όλοι οι συμμετέχοντες εκπλήρωναν τις απαραίτητες προϋποθέσεις. (ΦΕΚ Β΄2131 / 30.4.2022 (ΚΥΑ 48760) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2022)

3.2.9. Κυρώσεις

Όλα τα φυσικά πρόσωπα, που συμμετείχαν δια ζώσης στη λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων κατά την περίοδο της πανδημίας, ήταν υποχρεωμένα να διαθέτουν και να επιδεικνύουν τα σχετικά πιστοποιητικά και τις βεβαιώσεις εκπλήρωσης των απαραίτητων προϋποθέσεων φυσικής παρουσίας και ταυτοπροσωπίας τους.

Ο διδάσκων κάθε μαθήματος ή το προσωπικό στο οποίο είχε ανατεθεί η αρμοδιότητα ελέγχου είχαν υποχρέωση να αποκλείουν από το χώρο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας όσους φοιτητές δεν κάλυπταν τις απαραίτητες προϋποθέσεις φυσικής παρουσίας.

Οι φοιτητές, που διαπιστωνόταν ότι συμμετείχαν στην εκπαιδευτική διαδικασία παραβιάζοντας τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις φυσικής παρουσίας, απομακρύνονταν από το χώρο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας με ανάλογη απουσία.

Σε περίπτωση άρνησης αποχώρησής τους, παραπέμπονταν αρμοδίως για την διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4777/2021 (Α'25).

(ΦΕΚ Β'4406 / 24.9.2021 (ΚΥΑ 119847) Λειτουργία Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2021)

Στα υπόχρεα μέλη του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού των Α.Ε.Ι., που δεν εκπλήρωναν τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις φυσικής παρουσίας τους κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19, απαγορευόταν η συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία ή στην υπηρεσία και επιβαλλόταν περικοπή αποδοχών για μη παροχή εργασίας λόγω υπαιτιότητας. (ΦΕΚ Β'2131 / 30.4.2022 (ΚΥΑ 48760) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, 2022)

Γενικά, στα φυσικά πρόσωπα που δεν τηρούσαν την υποχρέωση χρήσης μάσκας και τους κανόνες τήρησης αποστάσεων, προβλεπόταν η επιβολή διοικητικού προστίμου 300 € για κάθε παράβαση. Στην περίπτωση μη αντιστοίχισης των αναγραφόμενων στοιχείων του επιδεικνυόμενου πιστοποιητικού εμβολιασμού ή νόσησης με τα στοιχεία του αποδεικτικού ταυτοπροσωπίας, επιβαλλόταν διοικητικό πρόστιμο 3.000 € στο φυσικό πρόσωπο και στο νομικό πρόσωπο/επιχείρηση επιβαλλόταν πρόστιμο 5.000 € και αναστολή εργασίας για 15 ημέρες. (ΦΕΚ Β'6214 / 23.12.2021 (ΚΥΑ 80417) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 24.12 - 3.1.2022, 2021)

3.2.10. Συγγράμματα

Κατά την περίοδο αναστολής της λειτουργίας με φυσική παρουσία των φοιτητών στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα χρειάστηκε να χρησιμοποιηθούν εναλλακτικοί τρόποι διανομής των πανεπιστημιακών συγγραμμάτων.

Με την 5^η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου στις 30 Μαρτίου 2020, δόθηκε η δυνατότητα επιλογής και δωρεάν προμήθειας δεύτερου διδακτικού συγγράμματος σε ηλεκτρονική μορφή, αποκλειστικά για το χρονικό διάστημα προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας των Α.Ε.Ι., σε όσους φοιτητές το επιλεγέν διδακτικό σύγγραμμα για το διδασκόμενο μάθημα προσφερόταν μόνο σε έντυπη μορφή. (ΦΕΚ Α' 75 / 30-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Στη συνέχεια, με Κοινή Υπουργική Απόφαση, καθορίστηκε ότι η διανομή των έντυπων διδακτικών συγγραμμάτων για το εαρινό εξάμηνο 2019-2020 να γίνει κατ' οίκον προς όλους τους δικαιούχους φοιτητές των Α.Ε.Ι. μέσω εταιρειών ταχυμεταφοράς, με επιμέλεια και δαπάνη των εκδοτικών οίκων. (ΦΕΚ Β' 1271 / 9-4-2020 (ΚΥΑ 44726) Διανομή Εντύπων Συγγραμμάτων, 2020)

3.3. Εξέλιξη της εκπαιδευτικής λειτουργίας

Για έκτακτους λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, η εκπαιδευτική λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με φυσική παρουσία αναστάληκε σε όλη την Ελληνική Επικράτεια από τις 11 Μαρτίου 2020 μέχρι τις 12 Σεπτεμβρίου 2021.

Κατά την περίοδο αναστολής της διδασκαλίας με φυσική παρουσία, εφαρμόστηκε σύγχρονη και ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση με χρήση διαφόρων ψηφιακών εργαλείων, όπως ανάρτηση μαθημάτων στο e-class κάθε Α.Ε.Ι., μετάδοση μαθήματος μέσω της πλατφόρμας Delos από αίθουσες εξοπλισμένες με κάμερα, μετάδοση μαθήματος μέσω της υπηρεσίας You Tube Live και, κυρίως, χρησιμοποιήθηκαν ειδικές πλατφόρμες σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, όπως ZOOM, Google Meet, Cisco Webex Meetings, Microsoft Skype for Business και Big Blue Button.

3.3.1. Ακαδημαϊκό Έτος 2019-2020

3.3.1.1. Εαρινό εξάμηνο

Μετά από εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19, απαγορεύτηκε για δύο εβδομάδες η λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων από την **Τετάρτη 11 Μαρτίου 2020**, ημερομηνία κατά την οποία η νόσος COVID-19 χαρακτηρίστηκε ως πανδημία. Η αναστολή λειτουργίας αφορούσε:

- κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα με φυσική παρουσία στα Α.Ε.Ι.,
- κάθε πανεπιστημιακό χώρο συνάθροισης κοινού, όπως βιβλιοθήκες, αναγνωστήρια, αίθουσες κοινόχρηστων ηλεκτρονικών υπολογιστών, φοιτητικά εστιατόρια και κυλικεία,
- πάσης φύσεως εκδηλώσεις και δραστηριότητες, όπως τελετές, ημερίδες και συνέδρια.

Από την αναστολή εξαιρούνταν:

- οι διοικητικές λειτουργίες και υπηρεσίες,
- η λειτουργία των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας,
- η ερευνητική δραστηριότητα και
- η λειτουργία των εστιών στέγασης φοιτητικών.

(ΦΕΚ Β' 783 / 10-3-2020 (ΚΥΑ 16838) Αναστολή Λειτουργίας ΑΕΙ & Λοιπής Εκπαίδευσης 11-24.3.2020, 2020)

Άμεσα εκδόθηκε Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου που καθόριζε ότι «Σε περίπτωση προσωρινής απαγόρευσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ... και για όσο χρονικό διάστημα ισχύει η προσωρινή απαγόρευση, η εκπαιδευτική διαδικασία στο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών α' και β' κύκλου των Α.Ε.Ι., δύναται να διενεργείται με μεθόδους και μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά παρέκκλιση κάθε άλλης σχετικής εθνικής διάταξης.» (ΦΕΚ Α' 55 / 11-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, 2020)

Στις **21 Μαρτίου** αναστάλθηκε επιπλέον η πρακτική άσκηση των φοιτητών και τα συνολικά μέτρα απαγόρευσης διατηρήθηκαν διαδοχικά έως τις 24 Μαΐου, επισημαίνοντας ότι στη συγκεκριμένη περίοδο είχε επιβληθεί και περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών. (ΦΕΚ Β΄ 956 / 21-3-2020 (ΚΥΑ 20021) Νέα Αναστολή Λειτουργίας ΑΕΙ & Λοιπής Εκπαίδευσης (21-3 Έως 10-4), 2020)

Στην **αρχή του τρίτου δεκαημέρου του Μαΐου 2020** καθορίστηκε ότι η παροχή διδακτικού έργου στα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών πραγματοποιείται αποκλειστικά με την εφαρμογή σύγχρονων και ασύγχρονων μέσων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθ' όλο το χρονικό διάστημα αναστολής της λειτουργίας των Πανεπιστημίων. Επίσης, για το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό εξάμηνο αποφασίστηκε ότι οι εβδομάδες διδασκαλίας μπορούσε να είναι λιγότερες από δεκατρείς, αλλά περισσότερες από δέκα, αρκεί να έχει υλοποιηθεί το σύνολο των διδακτικών ωρών και η διάρκεια του εξαμήνου μπορούσε να παραταθεί περισσότερο από δύο εβδομάδες, κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων. (ΦΕΚ Β΄ 1935 / 20-5-2020 (ΥΑ 59181) Ρυθμίσεις Εκπαιδευτικής Διαδικασίας ΑΕΙ 2019-2020, 2020)

Κατ' εξαίρεση, οι κλινικές και εργαστηριακές ασκήσεις των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, που ήταν αδύνατη η υλοποίηση με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, μπορούσαν να πραγματοποιηθούν δια ζώσης από τις 25 Μαΐου 2020 έως και τη λήξη του εξαμήνου, με αναπλήρωση και όσων είχαν ανασταλεί λόγω πανδημίας. Οι ασκήσεις θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν και κατά τις ημέρες Σαββάτου και Κυριακής, καθώς και κατά την εξεταστική περίοδο. (ΦΕΚ Β΄ 1935 / 20-5-2020 (ΥΑ 59181) Ρυθμίσεις Εκπαιδευτικής Διαδικασίας ΑΕΙ 2019-2020, 2020)

Ειδικότερα, για την ασφαλή υλοποίηση των κλινικών ασκήσεων στις επιστήμες υγείας καθορίστηκαν ως απαραίτητα:

- Αρχική ενημέρωση των φοιτητών για τη νόσο και τα μέτρα πρόληψης.
- Ανώτατος αριθμός 15 φοιτητών ανά ομάδα άσκησης, με δυνατότητα μείωσης του χρόνου άσκησης.
- Υποχρεωτική εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων ατομικής προστασίας, που προβλέπονταν για τους χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Αποκλεισμός ασθενών COVID-19 από τις κλινικές ασκήσεις των φοιτητών.
- Σε περίπτωση εκδήλωσης συμπτωμάτων νόσησης, απαιτούνταν άμεση ενημέρωση του υπευθύνου διδασκαλίας προς αξιολόγηση του περιστατικού και διακοπή της συμμετοχής του φοιτητή.

(ΦΕΚ Β΄ 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, 2020)

Αντίστοιχα, για την ασφαλή υλοποίηση των εργαστηριακών ασκήσεων καθορίστηκαν ως απαραίτητα:

- Υποχρεωτικά ολιγομελείς ομάδες φοιτητών και διατήρηση απόστασης 1,5 μέτρου μεταξύ των συμμετεχόντων.
- Ύπαρξη και χρήση αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος στο χώρο της άσκησης.
- Χρήση μη ιατρικής μάσκας με προσωπική ευθύνη.
- Παραμονή των χώρων κενών τουλάχιστο για μισή ώρα, μεταξύ της άσκησης διαδοχικών ομάδων φοιτητών, προς απαραίτητο αερισμό, προετοιμασία και σχολαστική απολύμανση του εξοπλισμού.
- Τακτική καθαριότητα των χώρων εργαστηριακών ασκήσεων.

(ΦΕΚ Β΄ 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, 2020)

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών, που αναστάλη από 11 Μαρτίου έως 10 Μαΐου, ήταν δυνατό να ξεκινήσει ή να συνεχιστεί, εάν οι φορείς λειτουργούσαν νόμιμα χωρίς προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας λόγω της πανδημίας. Εναλλακτικά, η πρακτική άσκηση μπορούσε να συνεχιστεί σε άλλο φορέα, εφόσον ο αρχικός παρέμεινε σε αναστολή λειτουργίας ή ήταν αδύνατη η άσκηση εκεί για άλλους λόγους. Σε περιπτώσεις που η υπολειπόμενη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου δεν επαρκούσε για την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης, καθορίστηκαν οι δυνατότητες:

- παράτασης της περιόδου άσκησης μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020,
- μεταφοράς του υπολειπόμενου χρόνου άσκησης σε επόμενο εξάμηνο,
- μείωσης έως 30% του ελάχιστου απαραίτητου χρόνου πρακτικής άσκησης, εάν υπήρχαν αντικειμενικοί λόγοι αδυναμίας ολοκλήρωσης της άσκησης,
- επιλογής εναλλακτικών τρόπων άσκησης ή υποκατάστασης της πρακτικής άσκησης, αποκλειστικά για τους επί πτυχίω φοιτητές που η πρακτική άσκηση προβλεπόταν ως μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών, εάν ο φορέας άσκησης παρέμεινε σε αναστολή λειτουργίας και ήταν αδύνατες οι προαναφερόμενες εναλλακτικές επιλογές.

(ΦΕΚ Β΄ 1935 / 20-5-2020 (ΥΑ 59181) Ρυθμίσεις Εκπαιδευτικής Διαδικασίας ΑΕΙ 2019-2020, 2020)

Οι εξετάσεις του εαρινού εξαμήνου 2019-2020 στα μαθήματα των προγραμμάτων σπουδών α΄ και β΄ κύκλου, κατόπιν Απόφασης Συγκλήτου, μπορούσαν να διεξαχθούν με έναν ή περισσότερους τρόπους:

- ασκήσεις ή/και γραπτή εργασία
- εργαστηριακές ασκήσεις
- δια ζώσης γραπτή εξέταση
- δια ζώσης προφορική εξέταση
- εξ αποστάσεως γραπτή ή προφορική εξέταση, υπό την προϋπόθεση διασφάλισης του αδιάβλητου και της αξιοπιστίας της, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

(ΦΕΚ Β΄ 1935 / 20-5-2020 (ΥΑ 59181) Ρυθμίσεις Εκπαιδευτικής Διαδικασίας ΑΕΙ 2019-2020, 2020)

Στις περιπτώσεις που ήταν απαραίτητη η εξέταση με φυσική παρουσία, εφαρμόζονταν τα εξής μέτρα προστασίας από την πανδημία COVID-19:

I. Γραπτές εξετάσεις

- Ο χώρος έπρεπε να αερίζεται με φυσικό τρόπο κατά τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης.
- Ο χώρος έπρεπε να παραμένει κενός τουλάχιστο για μία ώρα μεταξύ διαδοχικών εξετάσεων.
- Το μέγιστο πλήθος εξεταζόμενων φοιτητών ανά χώρο καθοριζόταν από το Πρυτανικό Συμβούλιο ΑΕΙ ή την Κοσμητεία Σχολής, ανάλογα με τις διαστάσεις και τη διατήρηση απόστασης 1,5 μέτρου μεταξύ των φοιτητών.
- Η διάρκεια εξέτασης συστηνόταν να είναι μειωμένη.
- Αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα απαιτούνταν να υπάρχει στο χώρο εξέτασης, ενώ συστηνόταν το διδακτικό προσωπικό και οι φοιτητές να διαθέτουν και προσωπικό αντισηπτικό διάλυμα.
- Η χρήση μη ιατρικής μάσκας καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης ήταν προσωπική ευθύνη.

II. Προφορικές εξετάσεις

- Οι εξετάσεις γίνονταν σε χώρο με φυσικό αερισμό.
- Πραγματοποιούνταν αποκλειστικά σε μικρές ομάδες φοιτητών, εξασφαλίζοντας απόσταση 1,5 μέτρου μεταξύ των ατόμων.
- Η χρονική διάρκεια εξέτασης συστηνόταν να είναι μειωμένη.

- Διδακτικό προσωπικό και φοιτητές συστήνονταν να χρησιμοποιούν αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα και, προαιρετικά, μη ιατρική μάσκα κατά τη διάρκεια της εξέτασης.

(ΦΕΚ Β΄ 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, 2020)

Για την υποστήριξη της συγκεκριμένης δια ζώσης εκπαιδευτικής λειτουργίας, των εξετάσεων και όσων φοιτητών συμμετείχαν με φυσική παρουσία, λειτούργησαν ανάλογα τα εργαστήρια, οι αίθουσες ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι αθλητικές εγκαταστάσεις και οι φοιτητικές εστίες, ενώ τα κυλικεία και τα φοιτητικά εστιατόρια παρέμειναν κλειστά μέχρι τέλους του ακαδημαϊκού έτους, με παραλαβή του φαγητού σε πακέτο. (ΦΕΚ Β΄ 1699 / 5-5-2020 (ΚΥΑ 28237) Παράταση Αναστολής ΑΕΙ Έως 31-5 & Μερική Λειτουργία Από 25-5, 2020)

3.3.2. Ακαδημαϊκό Έτος 2020-2021

3.3.2.1. Χειμερινό εξάμηνο

Με την έναρξη του νέου ακαδημαϊκού έτους, οι εξετάσεις της επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου του Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκαν όπως και οι εξετάσεις του Ιουνίου, με πρόσθετα μέτρα την υποχρεωτική χρήση μάσκας και την σύσταση για προστασία των ευπαθών ομάδων φοιτητών και διδασκόντων με αποφυγή συγχρωτισμού. Εάν οι αίθουσες με φυσικό αερισμό δεν επαρκούσαν για τις εξετάσεις, συστήθηκε η χρήση αιθουσών με εξαερισμό ή εγκεκριμένο κλιματισμό. (ΦΕΚ Β΄ 3473 / 20-8-2020 (ΚΥΑ 107981) Μέτρα Για Την Επαναληπτική Εξεταστική Του Σεπτεμβρίου 2019-2020, 2020)

Στις **4 Σεπτεμβρίου 2020** αποφασίστηκε ότι η εκπαιδευτική διαδικασία, που αφορούσε μαθήματα και σεμινάρια του πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών, το χειμερινό ακαδημαϊκό εξάμηνο θα γινόταν:

- Κανονικά, με φυσική παρουσία, σύμφωνα με τον κανονισμό του προγράμματος σπουδών, για πλήθος έως 50 συμμετεχόντων φοιτητών ανά δραστηριότητα, ενώ παρέχονταν η δυνατότητα οργάνωσης πολλαπλών τμημάτων προς εκπλήρωση του μέγιστου επιτρεπτού πλήθους.
- Σε περίπτωση που το πλήθος εγγεγραμμένων φοιτητών ανά δραστηριότητα μαθήματος ή σεμιναρίου υπερέβαινε τους πενήντα ή εάν δεν μπορούσε να υπολογιστεί με ασφάλεια το πλήθος συμμετοχών στο μάθημα, τότε, με αιτιολογημένη Απόφαση Συγκλήτου του Α.Ε.Ι., η εκπαιδευτική διαδικασία θα πραγματοποιούνταν με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με εξαίρεση τις εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις.
- Στην περίπτωση εξ αποστάσεως διδασκαλίας μαθημάτων, συστήνονταν η διοργάνωση δια ζώσης φροντιστηρίων μέγιστου πλήθους 30 φοιτητών, με υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας από επικοινωνιακό διδακτικό προσωπικό, υποψήφιους διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Η κλινική άσκηση των φοιτητών πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών των Τμημάτων Επιστημών Υγείας σε χώρους παροχής υγειονομικών υπηρεσιών θα πραγματοποιούνταν τηρώντας τα εξής:

- Αρχική ενημέρωση των φοιτητών για τη νόσο και τα μέτρα πρόληψης.
- Ανώτατος αριθμός 30 φοιτητών ανά ομάδα άσκησης, με δυνατότητα μείωσης του χρόνου άσκησης, εάν κρίνονταν απολύτως αναγκαίο.
- Πρόληπτικός εργαστηριακός έλεγχος φοιτητών και διδασκόντων με μέθοδο PCR για COVID-19, υποχρεωτικά πριν την έναρξη της άσκησης.
- Υποχρεωτική εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων ατομικής προστασίας, που προβλέπονταν για τους χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας.
- Αποκλεισμός ασθενών COVID-19 από τις κλινικές ασκήσεις των φοιτητών.

Η εργαστηριακή άσκηση φοιτητών πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών, εκτός των χώρων παροχής υπηρεσιών υγείας, θα πραγματοποιούνταν εφαρμόζοντας τα εξής:

- Υποχρεωτικά ολιγομελείς ομάδες φοιτητών έως 30 εγγεγραμμένων συμμετοχών και διατήρηση αποστάσεων προς αποφυγή συγχρωτισμού.
- Υποχρεωτική χρήση μη ιατρικής μάσκας.
- Παραμονή των χώρων κενών τουλάχιστο για 15 λεπτά, μεταξύ της άσκησης διαδοχικών ομάδων φοιτητών, για επαρκή αερισμό και προετοιμασία.
- Σχολαστικός καθαρισμός του εξοπλισμού και των εργαστηριακών χώρων, μετά την άσκηση κάθε ομάδας φοιτητών.

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών των ΑΕΙ θα διεξαγόταν κανονικά σύμφωνα με τις ισχύουσες οδηγίες έναντι COVID-19 στους χώρους υλοποίησης της άσκησης.

(ΦΕΚ Β΄ 3707 / 4-9-2020 (ΚΥΑ 115744) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Έναντι COVID-19, 2020)

Όμως, **ένα μήνα αργότερα**, αποφασίστηκε ότι η διδασκαλία των μαθημάτων του β΄ κύκλου σπουδών θα μπορεί να πραγματοποιείται με μεθόδους εξ αποστάσεως, ανεξάρτητα από τον αριθμό των φοιτητών. Στη συνέχεια καθορίστηκε ότι, στις περιπτώσεις που κάποια Περιφερειακή Ενότητα θα βρεθεί σε πολύ υψηλό επιδημιολογικό επίπεδο, τότε θα εφαρμόζεται τηλεεκπαίδευση στα τοπικά Ιδρύματα, με αναστολή της κλινικής και εργαστηριακής άσκησης των φοιτητών.

(ΦΕΚ Β΄ 4383 / 5-10-2020 (ΥΑ 132695) Ρυθμίσεις Σχετικά Με Την Οργάνωση Της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας Των Προγραμμάτων Σπουδών Δεύτερου Κύκλου Των Α.Ε.Ι. Κατά Το Χειμερινό Εξάμηνο 2020-2021, 2020)

Μετά την επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης πανελλαδικά, αποφασίστηκε ξανά γενική αναστολή της εκπαιδευτικής λειτουργίας με φυσική παρουσία στα Α.Ε.Ι. από τις **3 Νοεμβρίου 2020** και διατηρήθηκε **μέχρι τα τέλη του χειμερινού εξαμήνου**. Αρχικά, από την αναστολή της δια ζώσης λειτουργίας εξαιρέθηκαν οι κλινικές και εργαστηριακές ασκήσεις του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών, αλλά μία εβδομάδα αργότερα αποφασίστηκε γενική τηλεεκπαίδευση σε όλη την τριτοβάθμια εκπαίδευση μέχρι τα τέλη του χειμερινού εξαμήνου, με μοναδική εξαίρεση την κλινική άσκηση του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών στις επιστήμες υγείας μετά την πρώτη εβδομάδα του Δεκεμβρίου. (ΦΕΚ Β΄ 4829 / 2-11-2020 (ΚΥΑ 69863) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, 2020)

3.3.2.2. Εαρινό εξάμηνο

Για την ομαλή διεξαγωγή και ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας των προγραμμάτων α΄ και β΄ κύκλου σπουδών των Α.Ε.Ι. κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021 αποφασίστηκε ότι οι εβδομάδες διδασκαλίας μπορούσε να είναι λιγότερες από δεκατρείς, αλλά περισσότερες από δέκα, αρκεί να έχει υλοποιηθεί το σύνολο των διδακτικών ωρών και η διάρκεια του εξαμήνου μπορούσε να παραταθεί περισσότερο από δύο εβδομάδες, κατά παρέκκλιση άλλων διατάξεων. (ΦΕΚ Β΄ 722 / 24.2.2021 (ΥΑ 20877) Ρυθμίσεις Σχετικά Με Την Εκπαιδευτική Διαδικασία Των Προγραμμάτων Σπουδών Πρώτου Και Δεύτερου Κύκλου Κατά Το Εαρινό Εξάμηνο Του Ακαδημαϊκού Έτους 2020-2021, 2021)

Σε όλη τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου 2020-2021 το διδακτικό έργο στα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά με μεθόδους εξ αποστάσεως διδασκαλίας.

Ειδικά, η εκπαιδευτική διαδικασία που αφορούσε τις κλινικές και εργαστηριακές ασκήσεις, με φυσική παρουσία, παρέμεινε σε αναστολή μέχρι τις 13 Μαΐου 2021, με εξαίρεση τις κλινικές ασκήσεις του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών στις επιστήμες υγείας. Στη συνέχεια δόθηκε η δυνατότητα υλοποίησης κλινικών και εργαστηριακών ασκήσεων του τελευταίου έτους προπτυχιακών σπουδών όλων των Τμημάτων, των δύο τελευταίων ετών προπτυχιακών σπουδών της Ιατρικής και των Τμημάτων Πολυτεχνείου. Επίσης, δόθηκε η δυνατότητα υλοποίησης των κλινικών και εργαστηριακών ασκήσεων όλων των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών. (ΦΕΚ Β'1944 / 13.5.2021 (ΚΥΑ 29922) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 14-24.5.2021, 2021)

Από τις **14 Ιουνίου 2021** δόθηκε η δυνατότητα πραγματοποίησης με φυσική παρουσία **όλων** των κλινικών, εργαστηριακών και πρακτικών ασκήσεων των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. (ΦΕΚ Β'2476 / 10.6.2021 (ΚΥΑ 36587) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 14-21.6.2021, 2021)

Οι εξετάσεις των μαθημάτων κατά την εξεταστική περίοδο του εαρινού εξαμήνου 2020-2021 πραγματοποιήθηκαν είτε με φυσική παρουσία είτε εξ αποστάσεως, κατ' επιλογή κάθε Τμήματος ή Σχολής του Α.Ε.Ι.. (ΦΕΚ Β'1944 / 13.5.2021 (ΚΥΑ 29922) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 14-24.5.2021, 2021)

3.3.3. Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022

3.3.3.1. Χειμερινό εξάμηνο

Η επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2021-2022 πραγματοποιήθηκε όπως και η προηγούμενη εξεταστική του Ιουνίου, είτε με φυσική παρουσία είτε εξ αποστάσεως.

Η εκπαίδευση με φυσική παρουσία επανήλθε στις **13 Σεπτεμβρίου 2021** πλήρως, ενώ η κανονική λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων αποκαταστάθηκε στις 27 Μαρτίου 2022, με εξαίρεση τις νοσοκομειακές πανεπιστημιακές μονάδες. (ΦΕΚ Β'4206 / 12.9.2021 (ΚΥΑ 55400) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13-20.9.2021, 2021)

3.4. Η ανταπόκριση του Ε.Κ.Π.Α. στην τηλεκπαίδευση

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, διαπιστώθηκε ότι στα περισσότερα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου 2019-2020 και του χειμερινού εξαμήνου 2020-2021 σε όλα τα Τμήματα του Ιδρύματος, πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως διδασκαλία των μαθημάτων με χρήση όλων των διαθέσιμων σύγχρονων και ασύγχρονων μέσων τηλεκπαίδευσης. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

Ειδικότερα, σε σύνολο 1.762 προπτυχιακών μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου 2019-2020 και αντιστοίχου αριθμού μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου 2020-2021 των 42 Τμημάτων και Σχολών του Ιδρύματος:

- Ποσοστό 86% του συνόλου των μαθημάτων καλύφθηκαν ολοκληρωτικά με εξ αποστάσεως διδασκαλία.
- Ποσοστό 8% του συνόλου των μαθημάτων καλύφθηκαν μερικώς με εξ αποστάσεως διδασκαλία, δεδομένου ότι αποτελούνται από θεωρητικό μέρος, που διδάσκεται κανονικά, και από εργαστηριακές ή κλινικές ασκήσεις, που δεν είχαν ολοκληρωθεί λόγω απαγορευτικών μέτρων κατά την καταγραφή των στοιχείων.
- Ποσοστό περίπου 6% του συνόλου των μαθημάτων δεν καλύφθηκαν με εξ αποστάσεως διδασκαλία λόγω της φύσης του μαθήματος, το οποίο προϋποθέτει φυσική παρουσία διδασκόντων και διδασκόμενου, όπως η πρακτική άσκηση, εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις, ασκήσεις υπαίθρου, κ.ά.

Κατά το χειμερινό εξάμηνο 2020-2021 πραγματοποιήθηκαν μόνο κλινικές ασκήσεις στους φοιτητές του τελευταίου έτους σπουδών. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

Στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α., σε σύνολο 1.583 μεταπτυχιακών μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου 2019-2020 και αντιστοίχου αριθμού μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου 2020-2021 των Τμημάτων και Σχολών του Ιδρύματος:

- Ποσοστό 86% του συνόλου των μαθημάτων καλύφθηκαν ολοκληρωτικά με εξ αποστάσεως διδασκαλία.
- Ποσοστό 3% του συνόλου των μαθημάτων καλύφθηκαν μερικώς με εξ αποστάσεως διδασκαλία, δεδομένου ότι τα μαθήματα αυτά, όπως και τα προπτυχιακά, αποτελούνται από θεωρητικό μέρος, που διδάσκεται κανονικά, και από εργαστηριακές ή κλινικές ασκήσεις, που δεν είχαν ολοκληρωθεί λόγω απαγορευτικών μέτρων κατά την καταγραφή των στοιχείων.
- Ποσοστό περίπου 11% του συνόλου των μαθημάτων δεν καλύφθηκαν με εξ αποστάσεως διδασκαλία λόγω της φύσης του μαθήματος, το οποίο προϋποθέτει φυσική παρουσία διδασκόντων και διδασκόμενου, όπως η πρακτική άσκηση, εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις, ασκήσεις υπαίθρου ή αφορούν Διδρυματικά Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών.

(Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

Δεδομένων των συνθηκών, υπήρξε σημαντική ανταπόκριση και συμμετοχή φοιτητών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση του Ε.Κ.Π.Α. κατά την περίοδο αναστολής της λειτουργίας με φυσική παρουσία, γεγονός που δηλώνει την επιτυχία του έργου των διδασκόντων και του μηχανισμού υποστήριξης που αναπτύχθηκε στο Ίδρυμα.

(Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

3.5. Βαθμός ικανοποίησης και γνώμη των φοιτητών

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά την επιβολή των μέτρων COVID-19 ήταν πρωτόγνωρη, λόγω εκτάκτων συνθηκών, αναγκαστικής εφαρμογής και πανεθνικής εμβέλειας, αν και η τηλεεκπαίδευση βρίσκεται στην επικαιρότητα παγκοσμίως τις τελευταίες δεκαετίες. Η πρωτόγνωρη εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19, ιδίως στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, υπήρξε ιδανική θεματική ευκαιρία για ευρεία ερευνητική δραστηριότητα. Ειδικά, η καταγραφή του βαθμού ικανοποίησης και της γνώμης των φοιτητών έχει ιδιαίτερη βαρύτητα για την εκτίμηση της ανταπόκρισης των πανεπιστημίων στις έκτακτες συνθήκες της πανδημίας.

Τον Μάιο και Ιούνιο 2020 πραγματοποιήθηκε διεθνής έρευνα από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, με τη συμμετοχή 585 φοιτητών από διάφορα πανεπιστημιακά ιδρύματα στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, κ.ά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας στην Ελλάδα, το ακαδημαϊκό άγχος αυξήθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 και σχετιζόταν κυρίως με το φόρτο εργασίας και την ανασφάλεια για την επιτυχή ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού έτους. Ποσοστό άνω του 70% έμειναν ικανοποιημένοι από τα προληπτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν στο πανεπιστήμιο και περίπου οι μισοί φοιτητές δήλωσαν ικανοποιημένοι από τις πληροφορίες που παρείχε το ίδρυμα σχετικά με τις αλλαγές στην ακαδημαϊκή λειτουργία. Όμως, ήταν λιγότερο ικανοποιημένοι με την ποιότητα της εκπαίδευσης και περίπου οι μισοί είπαν ότι δεν είχαν τη δυνατότητα επικοινωνίας για τις ανησυχίες τους λόγω της πανδημίας. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι φοιτητές άνω των 25 ετών ήταν περισσότερο ικανοποιημένοι και λιγότερο αγχωμένοι από τους νεότερους. (Stathopoulou et al., 2020)

Επίσης, έρευνα το Μάιο και Ιούνιο 2020, με τη συμμετοχή 341 προπτυχιακών φοιτητών από 25 ακαδημαϊκά ιδρύματα στην Ελλάδα, προσπάθησε να εντοπίσει τα κύρια ζητήματα που δημιούργησαν εμπόδια στους φοιτητές και να διερευνήσει αλλαγές προς βελτίωση της τηλεεκπαίδευσης. Όλοι σχεδόν οι ερωτώμενοι μπόρεσαν να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, με εξαίρεση ένα μικρό ποσοστό 2%. Όμως, μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων, άνω του 51%, δήλωσε ότι δεν είχε αξιόπιστη σύνδεση κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής διδασκαλίας. Ποσοστό περίπου 97% είχαν πρόσβαση σε υπολογιστή, αλλά μόνο 58% περίπου των φοιτητών διέθεταν υπολογιστή για αποκλειστικά προσωπική χρήση. Σημαντικό ποσοστό των φοιτητών, 42% περίπου, χρησιμοποιούσε το κινητό του τηλέφωνο για την συμμετοχή στα διαδικτυακά μαθήματα. Είναι θετικό ότι περίπου 72% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι παρακολουθούσε τα θεωρητικά μαθήματα συνεχώς ή πολύ συχνά, ενώ για τα εργαστηριακά μαθήματα το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής ήταν μεγαλύτερο από 89%. Ως στρεσογόνοι παράγοντες αναφέρθηκαν η πολύωρη παρακολούθηση στην οθόνη, η κόπωση και αδυναμία συγκέντρωσης, το αίσθημα απομόνωσης και η διατάραξη της οικογενειακής ζωής. Η πλειοψηφία δήλωσε ότι περισσότερο έλλειψε η επικοινωνία με τους συμμαθητές και με τους διδάσκοντες. Ποσοστό άνω του 47% αξιολόγησε αρνητικά τις μεγάλες διαλέξεις και περίπου 40% την έλλειψη αλληλεπίδρασης. Αρνητική αξιολόγηση υπήρξε για τη συχνή χρήση διαφανειών, την έλλειψη ανατροφοδότησης και την ανεπαρκή οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού. Μικρό ποσοστό φοιτητών αναφέρθηκε στην ανάγκη στήριξης όσων έχουν μαθησιακές δυσκολίες ή οικονομικά προβλήματα. (Giannoulas et al., 2021)

Ποσοτική έρευνα σε πέντε ελληνικά πανεπιστήμια, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και στα Πανεπιστήμια Ιωαννίνων, Πατρών και Πελοποννήσου, κατέγραψε τη στάση 807 φοιτητών, διαπιστώνοντας την ισχυρή συμφωνία ότι η δια ζώσης διδασκαλία δεν μπορεί να αντικατασταθεί από την τηλεεκπαίδευση, ιδίως όταν αφορά εργαστηριακή εκπαίδευση. Η διαδικτυακή εκπαίδευση έχει υποβαθμίσει τις παιδαγωγικές σχέσεις μεταξύ καθηγητών - φοιτητών και μεταξύ φοιτητών. Επίσης, οι ελλείψεις τεχνολογικού εξοπλισμού και η ανεπαρκής ψηφιακή υποδομή επιδείνωσαν τις εκπαιδευτικές ανισότητες. Πάντως, στους πρωτοετείς και

δευτεροετείς φοιτητές καταγράφεται μεγαλύτερη αποδοχή της τηλεεκπαίδευσης συγκριτικά με τους φοιτητές των μεγαλύτερων ετών. (Zagkos et al., 2022)

Έρευνα με τη συμμετοχή 978 προπτυχιακών φοιτητών 5^{ου} και 6^{ου} έτους σπουδών στις επτά Σχολές Ιατρικής της Ελλάδας, που αντιστοιχεί περίπου στο ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού φοιτητών 5^{ου} και 6^{ου} έτους σπουδών Ιατρικής πανελλαδικά, κατέγραψε επιπολασμό κλινικής κατάθλιψης 21,3%, διαπιστώνοντας κατάθλιψη σε έναν στους πέντε φοιτητές κατά τον Ιανουάριο 2021. Περίπου οι μισοί συμμετέχοντες φοιτητές ανέφεραν αλλαγή σχεδίων σχετικά με την ιατρική σταδιοδρομία τους και ποσοστό περίπου 17% δήλωσαν μειωμένη προθυμία για άσκηση κλινικής ιατρικής. Μεταξύ των παραγόντων που συνδέθηκαν με την κατάθλιψη ήταν το γυναικείο φύλλο, η φοίτηση σε μία από τις τρεις μεγαλύτερες ιατρικές σχολές, η αρνητική αξιολόγηση της προσαρμογής του διδακτικού προσωπικού στη διαδικτυακή διδασκαλία και της ανταπόκρισης του πανεπιστημίου στην πανδημία COVID-19. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων φοιτητών αξιολόγησε ως αναποτελεσματική ή πολύ αναποτελεσματική και αργή ή πολύ αργή την ανταπόκριση του πανεπιστημίου στην πανδημία. Μάλιστα, ποσοστό φοιτητών άνω του 70% δήλωσε ότι η ανταπόκριση του πανεπιστημίου στο δεύτερο κύμα της πανδημίας δεν ήταν καλύτερη συγκριτικά με το πρώτο κύμα. (Styliari et al., 2023)

Τον Ιούνιο 2021 πραγματοποιήθηκε μελέτη με τη συμμετοχή 1005 φοιτητών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και 98 φοιτητών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όλων των ακαδημαϊκών ετών, κυρίως σε γενικές επιστήμες και επιστήμες υγείας. Στόχος ήταν η διερεύνηση των επιπτώσεων της τηλεεκπαίδευσης λόγω COVID-19 στις πεποιθήσεις και τις δεξιότητες των φοιτητών για την εξ αποστάσεως μάθηση. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων ήταν κάτοικοι Αθηνών κατά την περίοδο της πανδημίας, μαζί με τις οικογένειές τους. Ποσοστό μεγαλύτερο του 50% δήλωσε ότι είχε τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στο διαδίκτυο και τις αναγκαίες δεξιότητες για αποτελεσματική χρήση των εργαλείων εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Μάλιστα οι άνδρες ανέφεραν μεγαλύτερη άνεση στις βασικές δεξιότητες από τις γυναίκες, όπως και οι ηλικίες άνω των 21 ετών συγκριτικά με τις μικρότερες ηλικίες. Χαμηλά ποσοστά συμμετεχόντων συμφώνησαν ότι ήταν αποτελεσματική η διαδικτυακή επικοινωνία μεταξύ φοιτητών και διδασκόντων, καθώς και μεταξύ φοιτητών. Περίπου ποσοστό 55% εξέφρασε την πεποίθηση ότι τα θεωρητικά μαθήματα μπορούν να διδαχθούν εξ αποστάσεως χωρίς δυσκολία, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ήταν πολύ χαμηλό αναφορικά με τα εργαστηριακά μαθήματα. (Andrie et al., 2023)

Μελέτη που πραγματοποιήθηκε κατά τον Απρίλιο 2021, με τη συμμετοχή 107 φοιτητών του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Πατρών και 86 φοιτητών του Τμήματος Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, προσπάθησε να καταγράψει τις αντιλήψεις των φοιτητών για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση μετά από ενάμισι έτος έκτακτης εφαρμογής της στα πανεπιστήμια λόγω COVID-19. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι φοιτητές φαίνονταν μάλλον κουρασμένοι και ήθελαν να επιστρέψουν στην εκπαιδευτική τους κανονικότητα, ειδικά στα εργαστηριακά μαθήματα, που είχαν στερηθεί τη δια ζώσης επικοινωνία. Θεωρούν ότι η εξ αποστάσεως διδασκαλία είναι σύγχρονη, ενδιαφέρουσα και βολική. Όμως, η τηλεεκπαίδευση δεν μπορεί να εκπληρώσει τις ανάγκες της εκπαιδευτικής και κοινωνικής αλληλεπίδρασης σε τάξεις και εργαστήρια με φυσική παρουσία, η οποία είναι προτιμότερη. (Kedra et al., 2022)

Επίσης, τον Απρίλιο 2021 έγινε μελέτη με τη συμμετοχή 250 φοιτητών τρίτου και τετάρτου έτους προπτυχιακών σπουδών της Οδοντιατρικής Σχολής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και 85 φοιτητών τρίτου έτους προπτυχιακών σπουδών της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Κοπεγχάγης. Κατά την περίοδο της πανδημίας και στις δύο Σχολές πραγματοποιούνταν εξ αποστάσεως διδασκαλία, ενώ είχε ανασταλεί η εργαστηριακή και κλινική άσκηση. Σχεδόν το 50% των φοιτητών και των δύο ετών σπουδών Οδοντιατρικής Αθηνών και το 64% των φοιτητών Οδοντιατρικής Κοπεγχάγης δήλωσαν γρήγορη προσαρμογή στην τηλεκπαίδευση. Ποσοστό περίπου 51% των τριτοετών και 47% των τεταρτοετών φοιτητών στην Οδοντιατρική Σχολή Αθηνών και 43% των τριτοετών φοιτητών στην Οδοντιατρική Σχολή Κοπεγχάγης συμφώνησε ή συμφώνησε απόλυτα ότι η τηλεκπαίδευση ήταν καλά οργανωμένη και δομημένη. Όμως, υπήρξε σημαντική διαφωνία εάν η τηλεκπαίδευση είναι κατάλληλη μέθοδος για τη θεωρητική μάθηση στην Οδοντιατρική, όπου συμφώνησε απόλυτα ποσοστό 90% των τριτοετών έναντι μόνο 7% των τεταρτοετών φοιτητών στην Αθήνα, αλλά και 16% των τριτοετών φοιτητών στην Κοπεγχάγη. Ποσοστό περίπου 49% των τριτοετών και 64% των τεταρτοετών φοιτητών της Αθήνας, έναντι 22% των τριτοετών φοιτητών της Οδοντιατρικής Σχολής Κοπεγχάγης, συμφώνησε απόλυτα ότι προτιμούσε τη δια ζώσης διδασκαλία. (Antoniadou et al., 2022)

Έρευνα μεταξύ 160 φοιτητών της Ιατρικής Σχολής και της Οδοντιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ τον Ιούνιο 2020 αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα και τη χρησιμότητα των διαδικτυακών εργαστηρίων ανατομίας, που αποτελούνταν από βιντεοσκοπημένες επιδείξεις αποκομμένων πτωμάτων με δυνατότητα εξ αποστάσεως σύγχρονου διαλόγου μεταξύ διδάσκοντος και φοιτητών κατά την περίοδο της πανδημίας. Ποσοστό περίπου 64% των συμμετεχόντων απάντησαν θετικά στη διατήρηση των βιντεοσκοπημένων επιδείξεων και μετά την πανδημία. Όμως, η πλειονότητα άνω του 75% των φοιτητών, με προηγούμενη εμπειρία δια ζώσης ανατομής, δήλωσε ότι τα συγκεκριμένα μαθήματα δεν μπορούν να υποκαταστήσουν την εκπαίδευση με φυσική παρουσία. Προφανώς, θα μπορούσαν να λειτουργήσουν βοηθητικά, ειδικά σε περιπτώσεις έλλειψης πτωμάτων. (Antonopoulos et al., 2022)

Επίσης, έρευνα μεταξύ 207 φοιτητών της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ το Φεβρουάριο 2021 αξιολογεί την ηλεκτρονική μάθηση στο μάθημα της παθολογίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Τα εξ αποστάσεως μαθήματα αξιολογήθηκαν θετικά από ποσοστό άνω του 70% των συμμετεχόντων, εκτός δύο ενοτήτων, που άγγιξαν ποσοστό 60% των φοιτητών. Ειδικά, η πρακτική της καταγραφής των μαθημάτων σύγχρονης τηλεκπαίδευσης και της μεταφόρτωσής τους στο χαρτοφυλάκιο της ηλεκτρονικής τάξης αξιολογήθηκε θετικά περίπου από το 93% των φοιτητών. Επίσης, οι φοιτητές αξιολόγησαν την ασύγχρονη τηλεκπαίδευση με υψηλό βαθμό ως προς τη συνολική ικανοποίηση, την ευελιξία και τον προσωπικό χρόνο μελέτης. (Manou et al., 2022)

Σύμφωνα με την ετήσια έρευνα ικανοποίησης χρηστών του Κέντρου Πληροφορικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης για το έτος 2020, το Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο 2020 καταγράφηκε η γνώμη 8.225 συμμετεχόντων, αριθμός μεγαλύτερος από κάθε άλλη χρονιά, όπου εκφράστηκε η θετική ικανοποίηση των χρηστών αναφορικά με τον τρόπο ανταπόκρισης του Ιδρύματος στις τεχνολογικές ανάγκες της τηλεκπαίδευσης. Ειδικότερα, ποσοστό 77% των χρηστών

δήλωσε ότι δεν αντιμετώπισε τεχνικά προβλήματα και ποσοστό 89% δήλωσε ότι βοηθήθηκε από τα διαθέσιμα τεχνολογικά εργαλεία να ξεπεράσει τις επιπτώσεις της πανδημίας. Παράλληλα, περίπου οι μισοί συμμετέχοντες αναγνώριζαν την ανάγκη περαιτέρω βελτιώσεων προς επίτευξη μεγαλύτερης διαθεσιμότητας. (Kalfa et al., 2021)

Σε έρευνα με τη συμμετοχή 368 φοιτητών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής το Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2021 αξιολογήθηκε η ικανοποίηση των φοιτητών από την ψηφιακή τεχνολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Τα αποτελέσματα αποτυπώνουν υψηλή ικανοποίηση των συμμετεχόντων από την τηλεεκπαίδευση στο Πανεπιστήμιο. Η συνολική ικανοποίηση ανήλθε σε ποσοστό περίπου 94%, σύμφωνα με τα κριτήρια της αξιοπιστίας, της ευχρηστίας, της λειτουργικότητας, της εμπιστοσύνης – ενσυναίσθησης και της αποδοτικότητας της ψηφιακής πλατφόρμας. (Ntanos et al., 2024)

Έρευνα με τη συμμετοχή 155 φοιτητών του Τμήματος Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων μελέτησε τους παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιλήψεις και τις στάσεις των φοιτητών για την τηλεεκπαίδευση κατά την πανδημία. Επιπλέον της τεχνολογικής πρόσβασης και της τεχνικής υποστήριξης, εξαιρετικά σημαντικός παράγοντας αναδείχθηκε η παρουσία και η ανταπόκριση των διδασκόντων στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Ως μεγαλύτερη έλλειψη της τηλεεκπαίδευσης κατά την πανδημία COVID-19 καταγράφηκε αυτή της διαπροσωπικής επαφής με τον διδάσκοντα και ακολούθησε της διαπροσωπικής επαφής με συμμαθητές. Ποσοστό περίπου 62% των συμμετεχόντων δήλωσε ύπαρξη συναισθημάτων άγχους προερχόμενα από την εξ αποστάσεως διαδικασία, σχετικά με την εκπαίδευση, τις εξετάσεις και τον κίνδυνο απώλειας του ακαδημαϊκού εξαμήνου. (Karavida et al., 2021)

Μελέτη μεταξύ 800 φοιτητών του Πανεπιστημίου Αιγαίου στα τέλη Απριλίου 2020 διερεύνησε την προσαρμογή και την ικανοποίηση των φοιτητών κατά την πρώτη περίοδο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης λόγω COVID-19. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι συμμετέχοντες φοιτητές έδειξαν μέτρια προσαρμογή και κάτω του μετρίου ικανοποίηση από τα διαδικτυακά μαθήματα μέχρι τα μέσα του εξαμήνου. Αξίζει να αναφερθεί ότι το πλήθος παρακολούθησης μαθημάτων πριν και κατά τη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης αυξήθηκε σχετικά με την παρακολούθηση μία ή δύο φορές την εβδομάδα, ενώ μειώθηκαν όσοι παρακολουθούσαν τέσσερις ή πέντε ημέρες. Επίσης, αυξήθηκε το ποσοστό των φοιτητών που δεν παρακολουθούσαν καθόλου. Οι φοιτητές μεγαλύτερης ηλικίας επέδειξαν καλύτερη προσαρμογή και ικανοποίηση. Τα στοιχεία που επηρέασαν αρνητικά την ικανοποίηση ήταν η αίσθηση απομόνωσης, η τεχνολογική αυτοαποτελεσματικότητα και πρόσβαση, καθώς και συναισθηματικοί παράγοντες, όπως η κούραση λόγω τηλεεκπαίδευσης και η προτίμηση φυσικής παρουσίας. Μέτρια θετική επίδραση καταγράφηκε για το αίσθημα να ανήκει κάποιος στην ομάδα, το κίνητρο, την κοινωνική σύνδεση και την ποιότητα του περιεχομένου διδασκαλίας. (Sideri & Chiou, 2021)

Επίσης, έρευνα σε 269 φοιτητές του Τμήματος Μηχανικών και Πληροφοριακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου αξιολόγησε τις πολιτικές της Ελληνικής Κυβέρνησης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά την περίοδο της πανδημίας, αναφορικά με τις άμεσες εκροές για εκπαιδευτικούς πόρους, τεχνολογικούς και ανθρώπινους, καθώς και με τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα. Πρέπει να επισημανθεί ότι η έρευνα αφορά Τμήμα που διδάσκοντες και φοιτητές είναι

αρκετά εξοικειωμένοι με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και τα εργαστήρια μπορούν να πραγματοποιηθούν διαδικτυακά. Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων καταγράφηκε ένα μέτριο έως καλό επίπεδο επιτυχίας των πολιτικών σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς πόρους που παρέχονταν στους φοιτητές, αλλά χωρίς πλήρη και επαρκή κάλυψη. Παράλληλα, εκφράστηκαν σημαντικές αδυναμίες εμπειρίας και γνώσης του διδακτικού προσωπικού σχετικά με αποτελεσματικές μεθόδους και πρακτικές διαδικτυακής διεξαγωγής θεωρητικής διδασκαλίας και εργαστηρίων, καθώς επίσης, αντίστοιχες αδυναμίες του διοικητικού προσωπικού της ακαδημαϊκής γραμματείας. (Kyriakou et al., 2023)

Μελέτη μεταξύ 92 προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών καθώς και 10 καθηγητών του Τμήματος Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς αξιολόγησε την αποδοχή και την αποτελεσματικότητα της ηλεκτρονικής μάθησης μετά την πάροδο ενός έτους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά την πανδημία COVID-19. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι φοιτητές ήταν πολύ ικανοποιημένοι με τα διαδικτυακά μαθήματα, όμως προτιμούσαν την παρακολούθηση μαθημάτων με φυσική παρουσία. Οι φοιτητές πίστευαν ότι η απόδοσή τους βελτιώθηκε, αν και οι εκπαιδευτές δεν παρατήρησαν σημαντική βελτίωση στην απόδοσή τους. Η αυτοπεποίθηση και η αυτοπειθαρχία των φοιτητών δείχνει σημαντική βελτίωση. Η κούραση και η απόσπαση προσοχής αυξήθηκε, αλλά έγινε πιο ενεργή η συμμετοχή τους σε μαθησιακές δραστηριότητες. Τελικά, η τηλεκπαίδευση είχε αρνητική επίδραση στις διαπροσωπικές σχέσεις και την ένταξη των φοιτητών στην εκπαιδευτική κοινότητα. (Chrysafiadi et al., 2023)

Έρευνα κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2019-2020 κατέγραψε τις τεχνοφιλικές και τις τεχνοσκεπτικιστικές εμπειρίες και στάσεις μεταξύ 328 φοιτητών κοινωνικών επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Συνολικά, καταγράφηκε σημαντικό επίπεδο ικανοποίησης για την επιταχυνόμενη ψηφιοποίηση του πανεπιστημίου εξαιτίας των μέτρων COVID-19, αλλά, ταυτόχρονα, σημαντικό πλήθος των φοιτητών φαίνεται να στερούνταν των κατάλληλων συνθηκών, της αναγκαίας υποδομής και των σχετικών δεξιοτήτων για αποδοτική εξ αποστάσεως μάθηση. Περίπου 18% των συμμετεχόντων δεν διέθετε προσωπικό υπολογιστή και χρησιμοποιούσε κινητό τηλέφωνο ή κοινόχρηστο υπολογιστή της οικογένειας ή φίλων, ενώ 28% αξιολόγησε τον τεχνολογικό εξοπλισμό του μέτριο έως πολύ κακό. Επίσης, ποσοστό 26% δεν είχε τη δυνατότητα προσωπικού χώρου και ποσοστό 15% δεν διέθετε απεριόριστο χρόνο για ηλεκτρονική εκπαίδευση, λόγω εργασίας ή κοινής χρήσης των μέσων. Οκτώ στους δέκα φοιτητές αξιολόγησαν τις ψηφιακές τους δεξιότητες επαρκείς ή μάλλον επαρκείς για την τηλεκπαίδευση. Τα αποτελέσματα της έρευνας αποτυπώνουν και τη διαφορετικότητα των φοιτητών στην αξιολόγηση της εφαρμοζόμενης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ποσοστό 55% εκτίμησε την μέχρι τότε εμπειρία εξ αποστάσεως μάθησης ως καλή ή πολύ καλή. Ως σημαντικό ή μείζον εμπόδιο στην τηλεκπαίδευση, περίπου 55% των συμμετεχόντων θεωρούσε την έλλειψη κατάλληλα προσαρμοσμένου εκπαιδευτικού υλικού και την αδυναμία αλληλεπίδρασης με τους διδάσκοντες, περίπου 46% θεωρούσε την αδυναμία αλληλεπίδρασης με συμφοιτητές και ποσοστό 42% θεωρούσε την αίσθηση της απομόνωσης από την μαθησιακή διαδικασία. (Zaimakis & Papadaki, 123 C.E.)

Το φθινόπωρο 2021, αμέσως μετά τον τερματισμό της τηλεκπαίδευσης στα πανεπιστήμια λόγω COVID-19, έρευνα με τη συμμετοχή 809 φοιτητών από πέντε επιλεγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ελλάδα, Ιταλία, Βουλγαρία, Πολωνία

και Σουηδία, σκόπευσε στην αξιολόγηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά την περίοδο της πανδημίας. Επιχείρησε να εντοπίσει διαφορές μεταξύ διαφορετικών κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να συγκρίνει την έκτακτη τηλεεκπαίδευση έναντι της προηγούμενης εκπαιδευτικής διαδικασίας στις κοινωνικές, οικονομικές, φυσικές, θετικές και άλλες επιστήμες. Την καλύτερη προετοιμασία για διαδικτυακή εκπαίδευση δήλωσαν οι φοιτητές σε Ιταλία (77%) και Βουλγαρία (69%) και τη χειρότερη σε Ελλάδα (42%) και Σουηδία (46%). Η πλειοψηφία 54% των φοιτητών στην Ιταλία είχαν προηγούμενη εμπειρία σε διαδικτυακά μαθήματα, σε αντίθεση με τους φοιτητές από Ελλάδα (21%) και Πολωνία (11%). Μεγαλύτερη ικανοποίηση των φοιτητών κατά την τηλεεκπαίδευση καταγράφηκε σε Ιταλία (4,3 /5) και Βουλγαρία (4,0 /5), ενώ μικρότερη σε Ελλάδα (3,2 /5) και Σουηδία (3,3 /5). Γενικά, η αξιολόγηση της συμμετοχής των φοιτητών υπήρξε χαμηλότερη από την παραδοσιακή δια ζώσης εκπαίδευση. Όμως, καταγράφηκαν διαφορές μεταξύ των κρατών. Στη Σουηδία, την Ελλάδα και την Πολωνία η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών ήταν στατιστικά χαμηλότερη με αντίστοιχες διαφορές 0,72, 0,70 και 0,55. Αντίθετα, στη Βουλγαρία η δραστηριότητα εκτιμήθηκε στατιστικά υψηλότερη κατά την τηλεεκπαίδευση, περίπου 0,22 μονάδες, ενώ στην Ιταλία ελάχιστα υψηλότερη κατά 0,08 μονάδες. Σχετικά με την ελκυστικότητα των διαδικτυακών μαθημάτων, οι φοιτητές αξιολόγησαν καλύτερα τα μαθήματα στην Ιταλία, καθώς επίσης, στην Πολωνία και στη Βουλγαρία. Η ελκυστικότητα των διαδικτυακών μαθημάτων επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την κατάλληλη προετοιμασία των διδασκόντων. Σχετικά με την αξιολόγηση της προετοιμασίας του διδακτικού προσωπικού, η Ελλάδα ξεχωρίζει για την χαμηλότερη αρνητική διάκριση. Ποσοστό 63% των φοιτητών στην Ελλάδα συμφώνησαν ή συμφώνησαν πλήρως ότι οι διδάσκοντες δεν ήταν προετοιμασμένοι για τα διαδικτυακά μαθήματα, ενώ αντίθετα στην Ιταλία και στη Βουλγαρία το ποσοστό ήταν 16% περίπου. Οι φοιτητές αυτοί ανέφεραν κυρίως ότι οι καθηγητές αντιμετώπισαν δυσκολίες προσαρμογής στη νέα κατάσταση και ότι δεν γνώριζαν καλά τα εργαλεία εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Συνολικά, οι φοιτητές αξιολόγησαν πολύ καλύτερα τα διαδικτυακά μαθήματα σε χώρες με μεγάλη παράδοση στην τηλεεκπαίδευση και τη χρήση διαδραστικών εφαρμογών έναντι των χωρών με μικρότερη παράδοση. (Ochnio et al., 2022)

Συμπερασματικά, η πλειοψηφία των μελετών επικεντρώθηκε στα τεχνολογικά ζητήματα που αναδείχτηκαν, στο βαθμό ικανοποίησης και στις ψυχολογικές επιπτώσεις των φοιτητών, αλλά και στην προοπτική εφαρμογής μεθόδων τηλεεκπαίδευσης μετά την πανδημία. Σύμφωνα με την εκτίμηση των φοιτητών, κατά την επείγουσα εφαρμογή της διαδικτυακής εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα λόγω των εκτάκτων μέτρων COVID-19, υπήρξαν αρκετά ζητήματα ελλείψεων σε αναγκαία τεχνολογικά μέσα πληροφορικής και διαδικτύου, καθώς επίσης, ζητήματα επάρκειας των απαραίτητων δεξιοτήτων, γνώσεων και εμπειριών για εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όπου διδάσκοντες, διοικητικό προσωπικό και διδασκόμενοι έπρεπε να προσαρμοστούν και να ανταπεξέλθουν πολύ σύντομα. Αυξήθηκαν τα επίπεδα άγχους και περιορίστηκε η εκπαιδευτική και κοινωνική διάδραση μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών, καθώς και μεταξύ φοιτητών. Γενικά, οι φοιτητές αξιολόγησαν ότι η δια ζώσης διδασκαλία είναι καλύτερη από την τηλεεκπαίδευση, σύμφωνα με τις εμπειρίες από την περίοδο της πανδημίας τουλάχιστον.

3.6. Επιστημονική παρουσία, ερευνητική δραστηριότητα, παροχή υπηρεσιών υγείας και κοινωνική δράση

Από την πρώτη στιγμή της πανδημίας χρειάστηκε να συσταθούν από την Πολιτεία αρμόδια Όργανα και Επιστημονικές Επιτροπές για την αποτελεσματική διαχείριση και αντιμετώπισή της. Η στελέχωσή τους έγινε σε μεγάλο ποσοστό από ακαδημαϊκό και επιστημονικό προσωπικό των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ιδίως της Ιατρικής Επιστήμης, με υψηλή επιστημονική επάρκεια, εξειδίκευση και γνώση των πιο πρόσφατων επιστημονικών δεδομένων.

Παράλληλα, το υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκό προσωπικό καθημερινά καλούνταν να δώσει απαντήσεις στις απορίες των πολιτών, αντιμετωπίζοντας την αγωνία, τους φόβους και την ανασφάλεια με έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, διαθέτοντας διεθνούς βεληνεκούς ακαδημαϊκό και επιστημονικό προσωπικό, είχε εμβληματική συμμετοχή σε αρμόδια Όργανα και Επιστημονικές Επιτροπές, αλλά και καθημερινή παρουσία στην ενημέρωση της κοινωνίας. Χαρακτηριστικά, στην Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, που συγκροτήθηκε από την Πολιτεία, συμμετείχαν 13 μέλη ΔΕΠ του Ε.Κ.Π.Α., γεγονός που τιμά το Πανεπιστήμιο και αναγνωρίζει το έργο και την προσφορά του. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

Η πανδημία COVID-19 υπήρξε μια εξαιρετικά σπάνια ευκαιρία μαζικής ερευνητικής δραστηριότητας, δεδομένων της πρωτόγνωρης εμπειρίας και των πολυδιάστατων επιδράσεων, με κορωνίδα την ερευνητική προσπάθεια για παραγωγή εμβολίων και αποτελεσματικών φαρμάκων. Τα Πανεπιστήμια, παράλληλα με την βασική εκπαιδευτική αποστολή τους, βρέθηκαν στην πρωτοπορία της ερευνητικής προσπάθειας σχετικά με τον κορωνοϊό SARS-CoV-2 και τον έλεγχο, την εξέλιξη και τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19.

Σύμφωνα με βιβλιομετρική ανάλυση του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης για το 2020 και χρήση του αριθμού δημοσιευμένων εργασιών ως δείκτη ερευνητικών επιτευγμάτων, η Ελλάδα ήταν στην 27^η θέση σχετικά με το πλήθος επιστημονικών δημοσιεύσεων για την πανδημία COVID-19, σε σύνολο 207 χωρών διεθνώς, ενώ οι ΗΠΑ είχαν τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην παγκόσμια έρευνα, με κορυφαίο το Harvard Medical School. (Σαραντοπούλου, 2020)

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών ήταν στην πρώτη θέση μεταξύ όλων των Ελληνικών Φορέων, με ποσοστό 37,8% των δημοσιεύσεων, συμβάλλοντας σημαντικά σε Εθνικό Επίπεδο με ερευνητικό έργο και επιστημονικές δημοσιεύσεις για την πανδημία COVID-19. Ακολούθησαν το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (14,4%) και τα Πανεπιστήμια Θεσσαλίας (10,4%), Πάτρας (9,6%) και Κρήτης (9,1%). (Σαραντοπούλου, 2020)

Τα δύο πρώτα χρόνια της πανδημίας υπήρξαν περισσότερες από 1.000 επιστημονικές δημοσιεύσεις με τη συμμετοχή μελών του Ε.Κ.Π.Α.. Μάλιστα, σημαντικός αριθμός μελών του Ιδρύματος συμμετείχαν σε διεθνείς ερευνητικές μελέτες. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2022)

Η έντονη εγχώρια και διεθνής ερευνητική παρουσία και αναγνώριση του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών μαρτυρά την επιστημονική εξειδίκευση και επάρκεια του ερευνητικού προσωπικού και την υψηλή ποιότητα ερευνητικού έργου που επιτεύχθηκε κατά την πανδημία στα πολλά και ποικίλα πανεπιστημιακά Τμήματα, Εργαστήρια, Κλινικές και λοιπές ερευνητικές Μονάδες του Ιδρύματος. Ενδεικτικά αναφέρονται, τα Εργαστήρια Μικροβιολογίας, Κλινικής Μικροβιολογίας, Υγιεινής-Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής της Ιατρικής Σχολής, τα Εργαστήρια του Τμήματος Βιολογίας και το Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας του Τμήματος Χημείας. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα με Σχολές, Τμήματα και Μονάδες Υγείας, όντας κοινωνοί των σύγχρονων επιστημονικών ανακαλύψεων, βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή της μάχης από την αρχή της πανδημίας COVID-19, συμβάλλοντας στην προσπάθεια αντιμετώπισης των τεράστιων υγειονομικών αναγκών και παρέχοντας καθημερινά ποιοτικές και εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας στα πανεπιστημιακά εργαστήρια, τις κλινικές και τα πανεπιστημιακά νοσοκομεία.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών με το πλήθος των κλινικών και τα εργαστήριά του και, κυρίως, με το υψηλού επιπέδου επιστημονικό προσωπικό του, κάλυψε μεγάλο μέρος των υγειονομικών αναγκών στην Αττική.

Στις κλινικές αναφοράς του Ε.Κ.Π.Α. νοσηλεύτηκε περίπου το ένα τρίτο των διασωληνωμένων ασθενών με λοίμωξη COVID-19 και τουλάχιστο οι μισοί μη διασωληνωμένοι ασθενείς κατά τον πρώτο χρόνο της πανδημίας. Στις αρχές 2021, οι κλινικές αναφοράς COVID-19 του Ιδρύματος διέθεταν 807 κλίνες COVID και 138 κλίνες ΜΕΘ. Ειδικότερα, είχαν αναπτυχθεί ανά Νοσοκομείο: Λαϊκό 120 κλίνες, «Αττικόν» 267 κλίνες και 55 κλίνες ΜΕΘ, «Αγία Βαρβάρα» 58 κλίνες με την υποστήριξη του ΠΓΝ «Αττικόν», «Αλεξάνδρα» 102 κλίνες, «Σωτηρία» 47 κλίνες και 17 κλίνες ΜΕΘ, «Ευαγγελισμός» 66 κλίνες ΜΕΘ, «Ιπποκράτειο» 143 κλίνες, Παίδων «Αγία Σοφία» 50 κλίνες και Παίδων «Π. & Α. Κυριακού» 20 κλίνες. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021a)

Τα εργαστήρια του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, διαθέτοντας υψηλής τεχνολογίας εξοπλισμό και εξειδικευμένο εργαστηριακό προσωπικό, ανέλυσαν εκατοντάδες χιλιάδες δείγματα πολλών Νοσοκομείων και Κέντρων Υγείας των ευρύτερων γεωγραφικών περιοχών για SARS-CoV-2 με τη μέθοδο RT-PCR.

Το Εργαστήριο Μικροβιολογίας της Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α. λειτούργησε ως ένα από τα τρία εθνικά εργαστήρια αναφοράς από την αρχή της πανδημίας, επωμιζόμενο μεγάλο μέρος των μοριακών διαγνώσεων. Μεταξύ άλλων, συμμετείχε στην Εμβληματική Δράση του ελέγχου μεταλλαγμένων στελεχών SARS-CoV-2 και χαρτογράφησης του γονιδιώματος του ιού.

Το Εργαστήριο Κλινικής Μικροβιολογίας του Ε.Κ.Π.Α. στο «Αττικό» Νοσοκομείο αποτέλεσε κέντρο αναφοράς COVID-19 στη 2^η Υγειονομική Περιφέρεια, καλύπτοντας τις διαγνωστικές ανάγκες νοσοκομείων και Κέντρων Υγείας της Αττικής και των νησιών του Αιγαίου, με δυνατότητα μοριακής διάγνωσης και δειγμάτων σιέλου.

Το Εργαστήριο Ιστολογίας-Εμβρυολογίας της Ιατρικής Σχολής αποτέλεσε εργαστήριο αναφοράς με μοριακή ανάλυση μεγάλου όγκου δειγμάτων COVID-19 και συμμετείχε στην Εμβληματική Δράση για την αντιμετώπιση του ιού SARS-CoV-2. Ανέπτυξε την πρώτη ελληνική τεχνική ταχείας δοκιμασίας αντισωμάτων (rapid test) κατά την πρώτη περίοδο της πανδημίας, που υπήρχε έλλειψη εμπορικών συσκευασιών.

Το Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής της Ιατρικής Σχολής παρείχε διαγνωστικές εξετάσεις μοριακής ανίχνευσης SARS-CoV-2, ανίχνευση αντισωμάτων και ανίχνευση μεταλλάξεων του ιού. Συμμετείχε στην Εμβληματική Δράση για τον SARS-CoV-2, καθώς και σε πλήθος μελετών για την πανδημία.

Επίσης, πολλά άλλα Εργαστήρια του Ε.Κ.Π.Α. πρωτοστάτησαν κατά της πανδημίας, όπως το Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας, με αναλύσεις λυμάτων για ανίχνευση γενετικού υλικού του ιού SARS-CoV-2 προς παρακολούθηση της εξέλιξης και των τάσεων της πανδημίας. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021b)

Παράλληλα, διάφορες Μονάδες του Ιδρύματος οργάνωσαν ή συμμετείχαν σε πρωτοβουλίες και κοινωνικές δράσεις, όπως οι εθελοντικές ομάδες υποστήριξης «Μένω στο σπίτι με βοήθεια» και «Μειώνουμε το άγχος μαζί», η ανοιχτή Γραμμή Ψυχιατρικής και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης, που στη συνέχεια μετεξελίχθηκε στη γραμμή «10306», καθώς επίσης, η Γραμμή παρέμβασης για την αυτοκτονία 1018 και η Γραμμή SOS 15900 για την ενδοοικογενειακή βία. (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2021c)

3.7. Συμπεράσματα

Η πανδημία COVID-19 ήταν μια διεθνής κρίση και καταστροφή με έντονες επιπτώσεις και στην Ελληνική Επικράτεια. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα αντιμετώπισαν μια πρωτόγνωρη και έντονη κρίση. Ανέστειλαν τη λειτουργία τους για πρώτη φορά στις 11 Μαρτίου 2020, μόλις 2 εβδομάδες μετά την επιβεβαίωση του πρώτου θετικού κρούσματος COVID-19 στην Ελλάδα. Η εκπαίδευση με φυσική παρουσία στις πανεπιστημιακές δομές επανήλθε πλήρως στις 13 Σεπτεμβρίου 2021, μετά από διάστημα τριών ακαδημαϊκών εξαμήνων εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Η κανονική λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων αποκαταστάθηκε πλήρως στις 27 Μαρτίου 2022, με εξαίρεση τις νοσοκομειακές πανεπιστημιακές μονάδες.

Η διαδικτυακή διδασκαλία βρίσκεται στην επικαιρότητα για εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς, εμπορικούς και πολιτικούς λόγους αρκετά έτη πριν την πανδημία COVID-19. Όμως, κατά την έκτακτη επιβολή των μέτρων της πανδημίας, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ήταν πρωτόγνωρη, λόγω εκτάκτων καταστάσεων, πρωτοφανών συνθηκών, αναγκαστικής εφαρμογής και πανεθνικής εμβέλειας.

Λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες συγχρωτισμού στα Ελληνικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, καθώς επίσης, ότι σε κάθε Ίδρυμα υπάρχει μεγάλη γεωγραφική διασπορά των φοιτητών και οι μαζικές μετακινήσεις αντενδείκνυνται σε περιόδους πανδημίας, η εξ αποστάσεως διδασκαλία στα Πανεπιστήμια παρέμεινε συνεχώς και για μεγάλο διάστημα, ανεξάρτητα από τις ενδιάμεσες περιόδους βελτίωσης της επιδημιολογικής κατάστασης.

Προφανώς, το διάστημα τριών εξαμήνων αναστολής ήταν ιδιαίτερα μεγάλο σχετικά με την τυπική διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τις Ακαδημαϊκές Μονάδες να προσαρμόσουν ανάλογα τα Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Η αναστολή της εκπαιδευτικής λειτουργίας με φυσική παρουσία επηρέασε ιδιαίτερα την κλινική και εργαστηριακή εκπαίδευση των φοιτητών, αφού αυτή δεν μπορεί να αναπληρωθεί αποτελεσματικά με εξ αποστάσεως μεθόδους. Έτσι, δόθηκε προτεραιότητα στην κλινική και εργαστηριακή άσκηση φοιτητών, ιδίως των τελευταίων εξαμήνων σπουδών, κατά τις περιόδους υφέσεων της πανδημίας, λαμβάνοντας ιδιαίτερα μέτρα προστασίας ανάλογα με τις εκπαιδευτικές και τις επιδημιολογικές συνθήκες. Γενικά, η κλινική και εργαστηριακή εκπαίδευση με φυσική παρουσία αποκαταστάθηκε νωρίτερα από την υπόλοιπη πανεπιστημιακή διδασκαλία, όμως παραμένοντας δυσαναπλήρωτες εκπαιδευτικές απώλειες.

Η προ υπάρχουσα εξοικείωση του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών με την καθημερινή χρήση σύγχρονων μέσων τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, το προετοιμασμένο εκπαιδευτικό υλικό σε ψηφιακή μορφή και η εγκατεστημένη ηλεκτρονική λειτουργία σημαντικού ποσοστού των υπηρεσιών, επέτρεψε την γρήγορη μετάβαση στην τηλεεκπαίδευση και διευκόλυνε την καθημερινή λειτουργία. Έτσι, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα μπόρεσαν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά κατά την περίοδο της πανδημίας και εφάρμοσαν εξ αποστάσεως διδασκαλία για πολύ μεγαλύτερο διάστημα σε σχέση με την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η έκτακτη μετάβαση των Πανεπιστημίων σε οργανωμένη διαδικτυακή διδασκαλία αποτέλεσε σημαντική πρόκληση για το σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας, το διδακτικό προσωπικό, το προσωπικό τεχνικής και διοικητικής υποστήριξης, καθώς και τους φοιτητές. Σύμφωνα με την καταγεγραμμένη αξιολόγηση

από δείγματα του φοιτητικού πληθυσμού, η αποτελεσματικότητα της ανταπόκρισης των Ιδρυμάτων ήταν καλή και διακυμάνθηκε ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του δείγματος, την Ακαδημαϊκή Μονάδα και τη χρονική στιγμή της καταγραφής. Σημαντικό μέρος του ακαδημαϊκού πληθυσμού της χώρας μας στερούνταν των κατάλληλων συνθηκών, της αναγκαίας τεχνολογικής υποδομής, αλλά και των απαραίτητων δεξιοτήτων, γνώσεων και εμπειριών για αποτελεσματική και αποδοτική εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η πρωτόγνωρη εκπαιδευτική κατάσταση αύξησε το καθημερινό άγχος, ενώ η φυσική αποστασιοποίηση υποβάθμισε τις παιδαγωγικές και κοινωνικές σχέσεις μεταξύ καθηγητών και φοιτητών, καθώς και μεταξύ των φοιτητών. Αν και η διαδικτυακή διδασκαλία είναι σχετικά βολική σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η εφαρμογή της κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19 επιβεβαίωσε ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν μπορεί να εκπληρώσει τις εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Παράλληλα με τον πρωτόγνωρο και εναλλακτικό εκπαιδευτικό ρόλο τους, τα Ελληνικά Πανεπιστήμια υπήρξαν πηγές επιστημονικής γνώσης, πρωτοποριακής έρευνας και έγκυρης ενημέρωσης της κοινωνίας, καθώς και φορείς παροχής υψηλής ποιότητας εργαστηριακών και νοσοκομειακών υπηρεσιών στη μάχη κατά της πανδημίας COVID-19.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου στην κρίσιμη περίοδο της πανδημίας, κατάφερε σύντομα να προσαρμοστεί και να αναπτύξει αποτελεσματική εκπαιδευτική, επιστημονική και διοικητική δραστηριότητα με εναλλακτικές μεθόδους, καθώς και μεγάλο υγειονομικό και κοινωνικό έργο.

Εκτός των κρίσιμων καταστάσεων και των αρνητικών εκβάσεων της πανδημίας COVID-19 στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και την κοινωνία, αξίζει να επισημανθούν χαρακτηριστικά σημεία θετικής και ελπιδοφόρας εξέλιξης, όπως συνήθως συμβαίνει μετά από κρίσεις και καταστροφές.

Ο πανδημία COVID-19 ανέδειξε αδιαμφισβήτητα την αξία και την αναγκαιότητα ύπαρξης ισχυρού Δημόσιου Συστήματος Υγείας και Δομών Κοινωνικής Πρόνοιας. Αναγκαστικά επιταχύνθηκε η ηλεκτρονική διακυβέρνηση του Ελληνικού Κράτους, καθώς επίσης, η μηχανοργάνωση και η εξ αποστάσεως λειτουργία των υπηρεσιών στα Πανεπιστήμια και τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, επιπλέον της εφαρμογής σύγχρονων μέσων και μεθόδων στην εκπαίδευση. Η πανδημία ανέδειξε νέες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες, αφού, μεταξύ άλλων, υπήρξε εύφορο έδαφος για ανάπτυξη νέων επαγγελματιών και οικονομικών δραστηριοτήτων.

Μεγάλο μέρος του πληθυσμού απέκτησε σημαντική εξοικείωση με τις σύγχρονες τεχνολογίες στην εκπαίδευση και την επικοινωνία, συνειδητοποιώντας τον χρυσό κανόνα «παν μέτρον άριστον».

Κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19, σημαντικότερη όλων των εξελίξεων ήταν η αναθεώρηση Αρχών και Αξιών.

Βιβλιογραφία

- Akritidis, D., Zanis, P., Georgoulas, A. K., Papakosta, E., Tzoumaka, P., & Kelessis, A. (2021). Implications of COVID-19 Restriction Measures in Urban Air Quality of Thessaloniki, Greece: A Machine Learning Approach. *Atmosphere* 2021, Vol. 12, Page 1500, 12(11), 1500. <https://doi.org/10.3390/ATMOS12111500>
- Alygizakis, N., Galani, A., Rousis, N. I., Aalizadeh, R., Dimopoulos, M. A., & Thomaidis, N. S. (2021). Change in the chemical content of untreated wastewater of Athens, Greece under COVID-19 pandemic. *Science of the Total Environment*, 799. <https://doi.org/10.1016/J.SCITOTENV.2021.149230>
- Andrie, E. K., Kostaki, E.-G., Sakellari, E., Leontopoulou, S., & Lagiou, A. (2023). *Online Learning Experience of University Students during the COVID-19 Pandemic Quarantine in Greece*. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-3106600/v1>
- Antoniadou, M., Rahiotis, C., & Kakaboura, A. (2022). Sustainable Distance Online Educational Process for Dental Students during COVID-19 Pandemic. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(15). <https://doi.org/10.3390/ijerph19159470>
- Antonopoulos, I., Pechlivanidou, E., Piagkou, M., Panagouli, E., Chrysikos, D., Drosos, E., & Troupis, T. (2022). Students' perspective on the interactive online anatomy labs during the COVID-19 pandemic. *Surgical and Radiologic Anatomy*, 2022 • Springer, 44(8), 1193–1199. <https://doi.org/10.1007/s00276-022-02974-z>
- Bamias, G., Lagou, S., Gizis, M., Karampekos, G., Kyriakoulis, K. G., Pontas, C., & Mantzaris, G. J. (2020). The Greek response to COVID-19: A true success story from an IBD perspective. *Inflammatory Bowel Diseases*, 26(8), 1144–1148. <https://doi.org/10.1093/ibd/izaa143>
- Bank of Greece. Governor's Annual Report - 2019: From Crisis to Pandemic to Growth. (n.d.). Retrieved January 25, 2022, from <https://www.bankofgreece.gr/en/news-and-media/press-office/news-list/news?announcement=49748136-1841-47d7-b5a5-e6a49bc99b6d>
- Bhattacharyya, R. P., & Hanage, W. P. (2022). Challenges in Inferring Intrinsic Severity of the SARS-CoV-2 Omicron Variant. <https://doi.org/10.1056/NEJMp2119682>. <https://doi.org/10.1056/NEJMp2119682>
- Botetzagias, I., & Malesios, C. (2021). Do single-use facemask users' care for the effects on the (marine) environment during the COVID-19 pandemic? Preliminary results from Greece. *Marine Pollution Bulletin*, 167, 112320. <https://doi.org/10.1016/J.MARPOLBUL.2021.112320>
- Brandal, L. T., MacDonald, E., Veneti, L., Ravlo, T., Lange, H., Naseer, U., Feruglio, S., Bragstad, K., Hungnes, O., Ødeskaug, L. E., Hagen, F., Hanch-Hansen, K. E., Lind, A., Wattle, S. V., Taxt, A. M., Johansen, M., Vold, L., Aavitsland, P.,

- Nygård, K., & Madslien, E. H. (2021). Outbreak caused by the SARS-CoV-2 Omicron variant in Norway, November to December 2021. *Eurosurveillance*, 26(50), 2101147. <https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2021.26.50.2101147/CITE/PLAINTEXT>
- Capital.gr. (2020). *Η κατάσταση στον κλάδο των ταχυμεταφορών την περίοδο της πανδημίας*. <https://www.capital.gr/epikairoτητα/3501031/i-katastasi-ston-klado-ton-taxumetaforon-tin-periodo-tis-pandimias>
- Chrysafiadi, K., Virvou, M., & Tsihrintzis, G. A. (2023). A Fuzzy-Based Evaluation of E-Learning Acceptance and Effectiveness by Computer Science Students in Greece in the Period of COVID-19. *Electronics (Switzerland)*, 12(2). <https://doi.org/10.3390/electronics12020428>
- CNN. (2020). *Το σχέδιο για την «επόμενη ημέρα» - Πότε ανοίγουν καταστήματα, σχολεία, εστιατόρια, ξενοδοχεία*. <https://www.cnn.gr/ellada/story/217227/to-sxedio-gia-tin-epomeni-imera-pote-anoigoun-katastimata-sxoleia-estiatoria-xen>
- COVID Live - Coronavirus Statistics - Worldometer. (n.d.). Retrieved January 21, 2022, from https://www.worldometers.info/coronavirus/#main_table
- Dianeosis.org. (2021). Πανελλαδική Έρευνα Κοινής Γνώμης για την Πανδημία του Κορωνοϊού-7ο κύμα. *Dianeosis.Org*.
- Fehr, A. R., & Perlman, S. (2015). Coronaviruses: An overview of their replication and pathogenesis. *Coronaviruses: Methods and Protocols*, 1–23. https://doi.org/10.1007/978-1-4939-2438-7_1
- Forgie, S., & Marrie, T. J. (2009). Healthcare-associated atypical pneumonia. *Seminars in Respiratory and Critical Care Medicine*, 30(1), 67–85. <https://doi.org/10.1055/s-0028-1119811>
- Giannoulas, A., Stampoltzis, A., Kounenou, K., & Kalamatianos, A. (2021). How Greek Students Experienced Online Education during Covid-19 Pandemic, in Order to Adjust to a post-lockdown Period. *The Electronic Journal of E-Learning*, 19(4), 222–232. www.ejel.org
- GrantThornton. (2020). Μελέτη επίδρασης του Covid-19 στις Ελληνικές Επιχειρήσεις & την Ελληνική Οικονομία. *Grant Thornton*.
- Grodzinska-Jurzak, M., Krawczyk, A., Jurczak, A., Strzelecka, M., Rechcinski, M., & Bockowski, M. (2020). ENVIRONMENTAL CHOICES VS. COVID-19 PANDEMIC FEAR – PLASTIC GOVERNANCE RE-ASSESSMENT. *Society Register*, 4(2 SE-Articles), 49–66. <https://doi.org/10.14746/sr.2020.4.2.04>
- Haleem, A., Javaid, M., Vaishya, R., & Deshmukh, S. G. (2020). Areas of academic research with the impact of COVID-19. *The American Journal of Emergency Medicine*, 38(7), 1524–1526. <https://doi.org/10.1016/J.AJEM.2020.04.022>
- ICTV. (n.d.). Retrieved January 17, 2022, from <https://talk.ictvonline.org/>

- Iefimerida.gr. (2020). *Ιστορικές στιγμές: Εμβολιάστηκαν οι δύο πρώτοι Έλληνες στον «Ευαγγελισμό»*. <https://www.iefimerida.gr/politiki/istorikes-stigmes-emboliastikan-oi-dyo-protoi-ellines>
- Iftekhar, E. N., Priesemann, V., Balling, R., Bauer, S., Beutels, P., Calero Valdez, A., Cuschieri, S., Czypionka, T., Dumpis, U., Glaab, E., Grill, E., Hanson, C., Hotulainen, P., Klimek, P., Kretzschmar, M., Krüger, T., Krutzinna, J., Low, N., Machado, H., ... Willeit, P. (2021). A look into the future of the COVID-19 pandemic in Europe: an expert consultation. *The Lancet Regional Health - Europe*, 8, 100185. <https://doi.org/10.1016/J.LANEPE.2021.100185>
- Index Mundi. Greece Age structure - Demographics*. (n.d.). Retrieved January 25, 2022, from https://www.indexmundi.com/greece/age_structure.html
- Kalfa, V., Roussos, G. K., Charidimou, D., & Agorogianni, A. Z. (2021). Coping with the COVID-19 challenges in a comprehensive university: learning tools and procedures adopted by Aristotle University of Thessaloniki. *Researchgate.Net* V Kalfa, G Roussos, D Charidimou, A Agorogianni *Proceedings of the European Univer, 2021*•*researchgate.Net*. <https://doi.org/10.29007/hhvq>
- Karavida, V., Charissi, A., & Tympa, E. (2021). Greek university students' attitudes about distance education due to emergency circumstances. *European Journal of Open Education and E-Learning Studies*, 6(1). <https://doi.org/10.46827/ejoe.v6i1.3529>
- Kedra, K., & Kaltsidis, C. (2020). EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON UNIVERSITY PEDAGOGY: STUDENTS' EXPERIENCES AND CONSIDERATIONS. *European Journal of Education Studies*, 7(8). <https://doi.org/10.46827/EJES.V7I8.3176>
- Kedra, K., Kaltsidis, C., Raikou, N., & Karalis, T. (2022). Considerations for university pedagogy: distance learning one year after the COVID-19 pandemic outbreak. *Journal of Education and Training Studies*, 10. <https://doi.org/10.11114/jets.v10i3.5445>
- King, A., & King, Anthony. (2020). An uncommon cold. *New Scientist* (1971), 246(3280), 32–35. [https://doi.org/10.1016/S0262-4079\(20\)30862-9](https://doi.org/10.1016/S0262-4079(20)30862-9)
- Kousi, T., Mitsi, L. C., & Simos, J. (2021). The early stage of COVID-19 outbreak in Greece: A review of the national response and the socioeconomic impact. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(1), 1–17. <https://doi.org/10.3390/ijerph18010322>
- Kyriakou, N., Kompos, N., Loukis, E., & Leoutsakos, T. (2023). Evaluating Greek Government Digital Distance Learning Policies in Higher Education for the Covid-19 Period. *Lecture Notes in Business Information Processing*, 464 LNBIP, 365–380. https://doi.org/10.1007/978-3-031-30694-5_27/TABLES/8
- Lytras, T., Kontopidou, F., Lambrou, A., & Tsiodras, S. (2022). Comparative effectiveness and durability of COVID-19 vaccination against death and severe disease in an ongoing nationwide mass vaccination campaign. *Journal of Medical Virology*, 94(10), 5044–5050. <https://doi.org/10.1002/jmv.27934>

- Lytras, T., & Tsiodras, S. (2021). Total patient load, regional disparities and in-hospital mortality of intubated COVID-19 patients in Greece, from September 2020 to May 2021. *Scandinavian Journal of Public Health*, 14034948211059968. <https://doi.org/10.1177/14034948211059968>
- Manou, E., Lazari, E.-C., Lazaris, A. C., Agrogiannis, G., Kavantzias, N. G., & Thomopoulou, G.-E. (2022). Evaluating e-learning in the pathology course during the COVID-19 pandemic. *Taylor & FrancisE Manou, EC Lazari, AC Lazaris, G Agrogiannis, NG Kavantzias, GE ThomopoulouAdvances in Medical Education and Practice, 2022•Taylor & Francis, 13, 285–300.* <https://doi.org/10.2147/AMEP.S353935>
- Maslo, C., Friedland, R., Toubkin, M., Laubscher, A., Akaloo, T., & Kama, B. (2022). Characteristics and Outcomes of Hospitalized Patients in South Africa During the COVID-19 Omicron Wave Compared With Previous Waves. *JAMA*, 327(6), 583–584. <https://doi.org/10.1001/JAMA.2021.24868>
- Mofijur, M., Fattah, I. M. R., Alam, M. A., Islam, A. B. M. S., Ong, H. C., Rahman, S. M. A., Najafi, G., Ahmed, S. F., Uddin, M. A., & Mahlia, T. M. I. (2021). Impact of COVID-19 on the social, economic, environmental and energy domains: Lessons learnt from a global pandemic. *Sustainable Production and Consumption*, 26, 343–359. <https://doi.org/10.1016/J.SPC.2020.10.016>
- Monajjemi, M., Kandemirli, F., & Mollaamin, F. (2022). Delta Variant of Covid-19 Study, and Why it is a Concern: An Overview. *Review*, 12(5), 5797–5810. <https://doi.org/10.33263/BRIAC125.57975810>
- Murray, P. R., Pfaller, M. A., & Rosenthal, K. S. (2012). *Ιατρική Μικροβιολογία*. Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε.
- Nanographics. (n.d.). *Visualization of cryo-electron tomography scan of a real SARS-CoV-2 virion*. Retrieved January 28, 2022, from <https://nanographics.at/projects/coronavirus-3d/>
- NEWSCENTER. (n.d.). *Άγιος Δημήτριος Θεσσαλονίκης: Χωρίς μάσκες ιερείς, κανονικά η Θεία Κοινωνία - Συνωστισμός πιστών (video)*. Retrieved February 4, 2022, from <https://www.newscenter.gr/ellada/908631/prospatheia-metra-agios-dimitrios-thessaloniki-masks-iereis-synostismos-piston/>
- Ntanos, S., Drosos, D., Gkika, E. C., Kargas, A., & Komisopoulos, F. (2024). Evaluation of University Students' Satisfaction from e-Learning During the COVID Pandemic: A Multi-criteria Approach. *Springer Proceedings in Business and Economics*, 505–512. https://doi.org/10.1007/978-3-031-51038-0_55
- Ochnio, L., Rokicki, T., Czech, K., Koszela, G., Hamulczuk, M., & Perkowska, A. (2022). Were the Higher Education Institutions Prepared for the Challenge of Online Learning? Students' Satisfaction Survey in the Aftermath of the COVID-19 Pandemic Outbreak. *Sustainability 2022, Vol. 14, Page 11813, 14(19), 11813.* <https://doi.org/10.3390/SU141911813>
- Parlapani, E., Holeva, V., Voitsidis, P., Blekas, A., Gliatas, I., Porfyri, G. N., Golemis, A., Papadopoulou, K., Dimitriadou, A., Chatzigeorgiou, A. F., Bairachtari, V.,

- Patsiala, S., Skoupra, M., Papigkioti, K., Kafetzopoulou, C., & Diakogiannis, I. (2020). Psychological and Behavioral Responses to the COVID-19 Pandemic in Greece. *Frontiers in Psychiatry*, 11, 821. <https://doi.org/10.3389/FPSYT.2020.00821/BIBTEX>
- Rhodes, A., Ferdinande, P., Flaatten, H., Guidet, B., Metnitz, P. G., & Moreno, R. P. (2012). The variability of critical care bed numbers in Europe. *Intensive Care Medicine*, 38(10), 1647–1653. <https://doi.org/10.1007/S00134-012-2627-8>
- Saadat, S., Rawtani, D., & Hussain, C. M. (2020). Environmental perspective of COVID-19. *Science of The Total Environment*, 728, 138870. <https://doi.org/10.1016/J.SCITOTENV.2020.138870>
- Sideri, M., & Chiou, V. (2021). University students' first experiences from online courses in COVID-19 period. *Oapub.OrgM Sideri, V ChiouEuropean Journal of Education Studies*, 2021•oapub.Org. <https://doi.org/10.46827/ejes.v8i8.3853>
- Sikaras, C., Ilias, I., Tselebis, A., Pachi, A., Zyga, S., Tsironi, M., Gil, A. P. R., & Panagiotou, A. (2022). Nursing staff fatigue and burnout during the COVID-19 pandemic in Greece. *AIMS Public Health*, 9(1), 94. <https://doi.org/10.3934/PUBLICHEALTH.2022008>
- Smith, R. D., & Smith, Richard D. (2006). Responding to global infectious disease outbreaks: Lessons from SARS on the role of risk perception, communication and management. *Social Science & Medicine*, 63(12), 3113–23. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2006.08.004>
- Stathopoulou, T., Mouriki, A., & Papaliou, O. (2020). *Student well-being during the COVID-19 pandemic in Greece: results from the C19 ISWS survey*. https://www.researchgate.net/profile/Theoni-Stathopoulou/publication/344493432_STUDENT_WELL-BEING_DURING_THE_COVID-19_PANDEMIC_IN_GREECE_RESULTS_FROM_THE_C-19_ISWS_SURVEY/links/5f7c5f4492851c14bcb17bf1/STUDENT-WELL-BEING-DURING-THE-COVID-19-PANDEMIC-IN-GREECE-RESULTS-FROM-THE-C-19-ISWS-SURVEY.pdf
- Styliari, M., Alexandrou, M., Polychronidou, G., Poulakou, G., Sypsa, V., & Foundoulakis, K. (2023). Depression in medical students during the COVID-19 lockdown in Greece. *Psychiatriki-Journal.GrM Styliari, M Alexandrou, G Polychronidou, G Poulakou, V Sypsa, K FountoulakisPsychiatriki*, 2023•psychiatriki-Journal.Gr, 34(4), 322–330. <https://www.psychiatriki-journal.gr/documents/psychiatry/34.4-EN-2023.pdf#page=64>
- Sypsa, V., Roussos, S., Engeli, V., Paraskevis, D., Tsiodras, S., & Hatzakis, A. (2022). Trends in COVID-19 Vaccination Intent, Determinants and Reasons for Vaccine Hesitancy: Results from Repeated Cross-Sectional Surveys in the Adult General Population of Greece during November 2020–June 2021. *Vaccines*, 10(3). <https://doi.org/10.3390/vaccines10030470>
- Sypsa, V., Roussos, S., Paraskevis, D., Lytras, T., Tsiodras, S., & Hatzakis, A. (2021). Effects of Social Distancing Measures during the First Epidemic Wave of

- Severe Acute Respiratory Syndrome Infection, Greece. *Emerging Infectious Diseases*, 27(2), 452–462. <https://doi.org/10.3201/eid2702.203412>
- Tsolou, O., Babalis, T., & Tsoli, K. (2021). The Impact of COVID-19 Pandemic on Education: Social Exclusion and Dropping out of School. *Creative Education*, 12(03), 529–544. <https://doi.org/10.4236/ce.2021.123036>
- Tzanis, Z. (2021). *The Impact of COVID-19 on Poverty in Greece - The Borgen Project*. The Borgen Project. <https://borgenproject.org/impact-of-covid-19-on-poverty-in-greece/>
- Vatavali, F., Gareiou, Z., Kehagia, F., & Zervas, E. (2020). Impact of COVID-19 on Urban Everyday Life in Greece. Perceptions, Experiences and Practices of the Active Population. *Sustainability* 2020, Vol. 12, Page 9410, 12(22), 9410. <https://doi.org/10.3390/SU12229410>
- Vlassopoulos, G., Karikas, G. A., Papageorgiou, E., Psaromiligos, G., Giannouli, N., & Karkalousos, P. (2021). Assessment of Greek High School Students towards Distance Learning, during the First Wave of COVID-19 Pandemic. *Creative Education*, 12(04), 934–949. <https://doi.org/10.4236/CE.2021.124067>
- WHO - Coronavirus disease (COVID-19). (n.d.). Retrieved January 18, 2022, from <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/coronavirus-disease-covid-19>
- WHO - Regional Office for Europe. (2019). *Assesment report Monitoring and documenting systemic and health effects of health reforms in Greece*.
- WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020. (n.d.). Retrieved January 19, 2022, from <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>
- WHO Statement on the second meeting of the International Health Regulations (2005) Emergency Committee regarding the outbreak of novel coronavirus (2019-nCoV). (n.d.). Retrieved January 19, 2022, from [https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov))
- WHO/Europe | Health emergencies - 2019-nCoV outbreak: first cases confirmed in Europe. (n.d.). Retrieved January 18, 2022, from <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/pages/news/news/2020/01/2019-ncov-outbreak-first-cases-confirmed-in-europe>
- Wikipedia - Χρονολόγιο κρουσμάτων της πανδημίας COVID-19 στην Ελλάδα. (n.d.). Wikipedia. Retrieved January 19, 2022, from https://el.wikipedia.org/wiki/Χρονολόγιο_κρουσμάτων_της_πανδημίας_COVID-19_στην_Ελλάδα
- Zagkos, C., Kyridis, A., Kamarianos, I., Dragouni, K. E., Katsanou, A., Kouroumichaki, E., Papastergiou, N., & Stergianopoulos, E. (2022). Emergency

- Remote Teaching and Learning in Greek Universities During the COVID-19 Pandemic: The Attitudes of University Students. *European Journal of Interactive Multimedia and Education*, 3(1), e02207. <https://doi.org/10.30935/ejimed/11494>
- Zaimakis, Y., & Papadaki, M. (123 C.E.). On the digitalisation of higher education in times of the pandemic crisis: techno-philic and techno-sceptic attitudes of social science students in Crete (Greece). *SpringerY Zaimakis, M PapadakiSN Social Sciences*, 2022•*Springer*, 2(6), 77. <https://doi.org/10.1007/s43545-022-00380-1>
- Zheng, Z., Peng, F., Xu, B., Zhao, J., Liu, H., Peng, J., Li, Q., Jiang, C., Zhou, Y., Liu, S., Ye, C., Zhang, P., Xing, Y., Guo, H., & Tang, W. (2020). Risk factors of critical & mortal COVID-19 cases: A systematic literature review and meta-analysis. *Journal of Infection*, 81(2), e16–e25. <https://doi.org/10.1016/j.jinf.2020.04.021>
- Zumla, A., Hui, D. S., & Perlman, S. (2015). Middle East respiratory syndrome. *Lancet*, 386(9997), 995–1007. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(15\)60454-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(15)60454-8)
- Βενετίδης, Π. (2021). *Οι προϋπολογισμοί στον κλάδο της υγείας σε περιόδους κρίσεων*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 73010/Z1/14.6.2022 Σχετικά Με Τη Διεξαγωγή Των Εξετάσεων Του Εαρινού Εξαμήνου Ακαδ. Έτους 2021-2022 Και Των Επαναληπτικών Εξετάσεων Του Σεπτεμβρίου Στα ΑΕΙ Και Στις ΑΕΑ, 1 (2022).
- Εγκύκλιος ΥΠΑΙΘ Αρ. Πρωτ. 327 / 24.9.2020 - Παροχή Διευκρινήσεων Ως Προς Την Εφαρμογή Της Υπ. Αριθμ.115744 / 4.9.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'3707), Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων 1 (2020).
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. (2021a). *Οι Κλινικές περιστατικών COVID-19 του ΕΚΠΑ*. Εθνικό Και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. https://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF-files/anakoinwseis/simantikes/2021/2204_NKUA-klinikes_COVID_all.pdf
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. (2021b). *Τα Εργαστήρια COVID-19 του ΕΚΠΑ*. Εθνικό Και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. https://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF-files/anakoinwseis/simantikes/2021/1904_NKUA_covid_labs_all.pdf
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. (2021c). *Το έργο του ΕΚΠΑ στην κρίση της πανδημίας COVID-19, 1ος χρόνος (3.2020 - 2.2021)*. Εθνικό Και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. https://www.uoa.gr/fileadmin/user_upload/PDF-files/anakoinwseis/simantikes/2021/covid_NKUA_enas_xronos_online_v1.pdf
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. (2022). *Το ερευνητικό έργο του ΕΚΠΑ στην κρίση της πανδημίας COVID-19, 2ος χρόνος (2.2021 - 4.2022)*. Εθνικό Και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. https://hub.uoa.gr/wp-content/uploads/2022/07/onlineNKUA_covid19_2ndyear_v1_p.pdf
- Ελληνική Κυβέρνηση. (2020a). *Μένουμε Ασφαλείς- Υποχρέωση χρήσης προστατευτικής μάσκας | CoVid19.gov.gr*. ΕΟΔΥ.

<https://covid19.gov.gr/menoume-asfalisi-ypochreosi-chrisis-prostateftikis-maskas/>

Ελληνική Κυβέρνηση. (2020b). ΦΕΚ Β' 4899 / 6-11-2020 (ΚΥΑ 71342) Έκτακτα μέτρα προστασίας COVID-19 (7-30 Νοε). *Εφημερίδα Κυβερνήσεως Ελληνικού Κράτους*.

ΕΛΣΤΑΤ. (2021). *ΕΛΣΤΑΤ Δελτίο Τύπου - Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί 2020*.

ΕΟΔΥ. (n.d.-a). *ΕΟΔΥ - Covid-19 - Οδηγίες*. Retrieved January 18, 2022, from <https://eody.gov.gr/neos-koronaioi-covid-19/>

ΕΟΔΥ. (n.d.-b). *ΕΟΔΥ - Ενημέρωση διαπιστευμένων συντακτών Υγείας για τις εξελίξεις αναφορικά με το νέο κορονοϊό*. Retrieved January 19, 2022, from <https://eody.gov.gr/enimerosi-diapisteymenon-syntakton-ygeias-gia-tis-exelixeis-anaforika-me-to-neo-koronoio/>

ΕΟΔΥ. (n.d.-c). *ΕΟΔΥ - Covid-19 - Οδηγίες*. Retrieved January 18, 2022, from <https://eody.gov.gr/neos-koronaioi-covid-19/>

ΕΟΔΥ. (2020a). *ΕΟΔΥ - Ενημέρωση διαπιστευμένων συντακτών Υγείας για τις εξελίξεις αναφορικά με το νέο κορονοϊό*. <https://eody.gov.gr/enimerosi-diapisteymenon-syntakton-ygeias-gia-tis-exelixeis-anaforika-me-to-neo-koronoio/>

ΕΟΔΥ. (2020b). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (31-12-2020) (Vol. 2020)*.

ΕΟΔΥ. (2020c). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (2020-08-31) (Vol. 2020)*. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/08/covid-gr-daily-report-20200831.pdf>

ΕΟΔΥ. (2020d). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (2020/12/31) (Vol. 2020)*. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/12/covid-gr-daily-report-20201231.pdf>

ΕΟΔΥ. (2021a). *ΕΟΔΥ - Δήλωση Αυτοδιαγνωστικών Τεστ COVID-19*. <https://self-testing.gov.gr/>

ΕΟΔΥ. (2021b). *ΕΟΔΥ - Ενημέρωση για κρούσμα μεταλλαγμένου στελέχους B.1.617 (23-4-2021)*.

ΕΟΔΥ. (2021c). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (2/12/2021) & Γονιδιωματική Επιτήρηση (13/10 - 20/11/2021)*.

ΕΟΔΥ. (2021d). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (24/6/2021) & Γονιδιωματική επιτήρηση (11/5 - 16/6/2021)*.

ΕΟΔΥ. (2021e). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (30/6/2021)*.

ΕΟΔΥ. (2021f). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (30/12/2021) & Γονιδιωματική επιτήρηση (29/11 - 20/12/2021)*.

- ΕΟΔΥ. (2021g). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (31/12/2021)*.
- ΕΟΔΥ. (2021h). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (2021/06/30)*. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2021/06/covid-gr-daily-report-20210630.pdf>
- ΕΟΔΥ. (2021i). *ΕΟΔΥ - Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (2021/12/31)*. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2021/12/covid-gr-daily-report-20211231.pdf>
- ΕΟΔΥ. (2022a). *Εβδομαδιαία έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (2022/12/12-18) (Vol. 2022)*. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2022/12/covid-gr-weekly-report-2022-50.pdf>
- ΕΟΔΥ. (2022b). *Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης COVID-19 (31/3/2022)*. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2022/03/covid-gr-daily-report-20220331.pdf>
- ΕΟΔΥ. (2023). *Εβδομαδιαία Έκθεση Επιδημιολογικής Επιτήρησης Αναπνευστικών Λοιμώξεων (2022/12/26 - 2023/1/1) (Vol. 2022)*. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2023/01/anapneustikon-ion-report-2022-52-2.pdf>
- Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. (n.d.). *Daily Telegraph: Παράδειγμα προς μίμηση η ψύχραιμη συμπεριφορά των Ελλήνων*.
- ΗΜΕΡΗΣΙΑ. (2021). Eurostat: Η Ελλάδα είχε το υψηλότερο χρέος στην Ευρωζώνη στο γ' τρίμηνο του 2021 | Ημερησία. *ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.*
- Λέκκας, Ε., & Ανδρεαδάκης, Ε. (2015). *Εισαγωγή στη Θεωρία της Διαχείρισης Καταστροφών και Κρίσεων, Μάθημα Α-01, ΠΜΣ EDCM, Τμ. Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος ΕΚΠΑ*.
- Ρούσσου, Α. (2021). *Άνοιγμα σχολείων: Πώς θα ανοίξουν τα σχολεία τη Δευτέρα - Όλες οι διευκρινίσεις*. <https://www.ipaidia.gr/paideia/anoigma-sxoleion-pos-tha-anoiksoun-ta-sxoleia-ti-deutera-oles-oi-dieukriniseis/>
- Σακκάς Γιώργος. (2020). *Κορονοϊός στην Αθήνα: Γυναίκα, σύζυγος στελέχους ναυτιλιακής το πρώτο κρούσμα - Νοσηλεύεται στο Αττικό*. News247.Gr. <https://www.news247.gr/koinonia/koronoios-stin-athina-mia-gynaika-to-proto-kroysma.7592170.html>
- Σαραντοπούλου, Ι. (2020, December 22). *Η επιστημονική παραγωγή για την COVID-19 και η συμμετοχή της Ελλάδας*. Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. <https://www.ekt.gr/el/news/25249>
- Στρατόπουλος, Γ. (2016). *Η ανατομία του δημόσιου χρέους | Protagon.gr*. Protagon.Gr. <https://www.protagon.gr/themata/focus/poioi-einai-oi-megaloi-prwtagwnistes-tis-krisis-44341082501>
- Τούντας, Γ. (2021). *Η Επίδραση Της Πανδημίας Στην Υγεία των Ελλήνων - Dianeosis*. *Dianeosis.Org*.

- Τσάπου, Κ., Ψαρρά, Ε., Κωνσταντίνου, Ι., Καβαδάς, Δ., Χεριστανίδης, Σ., & Σιδηρόπουλος, Ε. (2022). Ο κοινωνικο-ψυχολογικός αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στην ελληνική κοινωνία. Μια έρευνα ερωτηματολογίου σε ενήλικες. *ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ*, 39(1), 89–97. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2559.2002.14897.x>
- Υπουργείο Υγείας. (n.d.). *Δήλωση Υπουργού Υγείας Θάνου Πλεύρη για την άρση των μέτρων έναντι Covid 19 - Δελτίο Τύπου*. Retrieved March 6, 2024, from <https://www.moh.gov.gr/articles/ministry/grafeio-typoy/press-releases/11327-dhlwsh-ygoyrgoy-ygeias-thanoy-pleyrh-gia-thn-arsh-twn-metrwn-enanti-covid-19>
- ΦΕΚ 84 / 13-4-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 1369 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100084
- ΦΕΚ 3117 / 16.7.2021 (ΚΥΑ 44779) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 16-26.7.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 40137 (2021). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203117
- ΦΕΚ Α΄ 42 / 25-2-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, Pub. L. No. ΦΕΚ Α΄ 42, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 763 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100042
- ΦΕΚ Α΄ 55 / 11-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 997 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100055
- ΦΕΚ Α΄ 64 / 14-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 1071 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100064
- ΦΕΚ Α΄ 68 / 20-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 1129 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100068
- ΦΕΚ Α΄ 75 / 30-3-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 1265 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100075
- ΦΕΚ Α΄ 76 / 3-4-2020 (Ν.4682) Κύρωση Των ΠΝΠ 25.2.2020, 11.3.2020, 14.3.2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 1293 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100076
- ΦΕΚ Α΄ 90 / 1-5-2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 1483 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100090
- ΦΕΚ Β΄ 956 / 21-3-2020 (ΚΥΑ 20021) Νέα Αναστολή Λειτουργίας ΑΕΙ & Λοιπής Εκπαίδευσης (21-3 Έως 10-4), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 10099 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200200956

- ΦΕΚ Β΄ 986 / 22-3-2020 (ΚΥΑ 20036) Επιβολή Του Μέτρου Του Προσωρινού Περιορισμού Της Κυκλοφορίας Των Πολιτών Λόγω COVID-19, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 10367 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200200986
- ΦΕΚ Β΄ 1040 / 26-3-2020 (ΚΥΑ 20797) Συμπλήρωση Της ΚΥΑ 20036 / 22-3-2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 10685 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201040
- ΦΕΚ Β΄ 1271 / 9-4-2020 (ΚΥΑ 44726) Διανομή Εντύπων Συγγραμμάτων, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 13373 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201271
- ΦΕΚ Β΄ 1293 / 10-4-2020 (ΚΥΑ 24343) Παράταση Αναστολής Λειτουργίας ΑΕΙ Έως 10-5-2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 13565 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201293
- ΦΕΚ Β΄ 1699 / 5-5-2020 (ΚΥΑ 28237) Παράταση Αναστολής ΑΕΙ Έως 31-5 & Μερική Λειτουργία Από 25-5, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 17299 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201699
- ΦΕΚ Β΄ 1780 / 10-5-2020 (ΚΥΑ 29114) Κανόνες... Προς Περιορισμό Της Διασποράς Κορωνοϊού COVID-19, Εφημερίδα Κυβερνήσεως Ελληνικού Κράτους (2020).
- ΦΕΚ Β΄ 1935 / 20-5-2020 (ΥΑ 59181) Ρυθμίσεις Εκπαιδευτικής Διαδικασίας ΑΕΙ 2019-2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 19851 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201935
- ΦΕΚ Β΄ 1971 / 21-5-2020 (ΚΥΑ 60720) Τρόπος Μερικής Επαναλειτουργίας ΑΕΙ, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 20417 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201971
- ΦΕΚ Β΄ 3073 / 23-7-2020 (ΚΥΑ 98540) Διεξαγωγή Επαναληπτικής Εξεταστικής Σεπτεμβρίου 2019-2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 31159 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200203073
- ΦΕΚ Β΄ 3473 / 20-8-2020 (ΚΥΑ 107981) Μέτρα Για Την Επαναληπτική Εξεταστική Του Σεπτεμβρίου 2019-2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 35239 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200203473
- ΦΕΚ Β΄ 3707 / 4-9-2020 (ΚΥΑ 115744) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Έναντι COVID-19, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 38005 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200203707
- ΦΕΚ Β΄ 4011 / 18-9-2020 (ΚΥΑ 16446) Καθορισμός Ομάδων Αυξημένου Κινδύνου Για Σοβαρή Λοίμωξη COVID-19, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 42782 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204011
- ΦΕΚ Β΄ 4383 / 5-10-2020 (ΥΑ 132695) Ρυθμίσεις Σχετικά Με Την Οργάνωση Της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας Των Προγραμμάτων Σπουδών Δεύτερου Κύκλου

Των Α.Ε.Ι. Κατά Το Χειμερινό Εξάμηνο 2020-2021, Εφημερίδα της
Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 47773 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204383

ΦΕΚ Β΄ 4558 / 1-10-2021 (ΚΥΑ 124068) Edupass - Τήρηση Προϋποθέσεων Φυσικής
Παρουσίας Στην Εκπαίδευση, Εφημερίδα Κυβερνήσεως Ελληνικής Δημοκρατίας
(2021).

ΦΕΚ Β΄ 4829 / 2-11-2020 (ΚΥΑ 69863) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας
Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19,
Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 53457 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204829

ΦΕΚ Β΄ 4899 / 6-11-2020 (ΚΥΑ 71342) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας
Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο
Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 7-30 Νοεμβρίου 2020, Εφημερίδα της
Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 54557 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204899

ΦΕΚ Β΄ 5255 / 28-11-2020 (ΚΥΑ 76629) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας
Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο
Σύνολο Της Επικράτειας Από 30/11 Έως Και 7/12/2020, Εφημερίδα της
Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 58327 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200205255

ΦΕΚ Β΄ 5350 / 5-12-2020 (ΚΥΑ 78363) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας
Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο
Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 7-14/12/2020, Εφημερίδα της
Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 59309 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200205350

ΦΕΚ Β΄1 / 2.1.2021 (ΚΥΑ 2) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από
Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της
Επικράτειας Για Το Διάστημα 3-11.1.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της
Ελληνικής Δημοκρατίας 1 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200001

ΦΕΚ Β΄30 / 8.1.2021 (ΚΥΑ 1293) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας
Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο
Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 11-18.1.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως
της Ελληνικής Δημοκρατίας 227 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200030

ΦΕΚ Β΄32 (ΚΥΑ 746) Αντικατάσταση Της Υπό Στοιχεία
Δ1α/ΓΠ.Οικ.81558/29.12.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β΄6290),
Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 197 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220200032

ΦΕΚ Β΄67 / 14.1.2022 (ΚΥΑ 2158) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας
Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο
Της Επικράτειας, Για Το Διάστημα 17-24.1.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

της Ελληνικής Δημοκρατίας 865 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220200067

ΦΕΚ Β'89 / 16.1.2021 (ΚΥΑ 3060) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 18-25.1.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 809 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200089

ΦΕΚ Β'155 / 21.1.2022 (ΚΥΑ 3608) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 24-31.1.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 1671 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220200155

ΦΕΚ Β'186 / 23.1.2021 (ΚΥΑ 4992) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα Από 25.1.2021 Έως 1.2.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 1691 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200186

ΦΕΚ Β'290 / 29.1.2022 (ΚΥΑ 4761) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 31.1 - 7.2.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 2613 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220200290

ΦΕΚ Β'341 / 29.1.2021 (ΚΥΑ 6877) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 30.1.2021 Έως 8.2.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 3195 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200341

ΦΕΚ Β'389 / 28.1.2023 (ΚΥΑ 5432) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 30.1 - 13.2.2023, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 3841 (2023).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20230200389

ΦΕΚ Β'430 / 5.2.2022 (ΚΥΑ 6756) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 7-14.2.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 4309 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220200430

ΦΕΚ Β'454 / 5.2.2021 (ΚΥΑ 8378) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 6-15.2.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 4249 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200454

- ΦΕΚ Β'534 / 10.2.2021 (ΚΥΑ 9147) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 11.2.2021 Έως 1.3.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 5079 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200534
- ΦΕΚ Β'607 / 12.2.2022 (ΚΥΑ 8681) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Έως 21.2.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 6089 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220200607
- ΦΕΚ Β'648 / 20.2.2021 (ΚΥΑ 10969) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 22.2.2021 Έως 1.3.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 6751 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200648
- ΦΕΚ Β'703 / 10.2.2023 (ΚΥΑ 8506) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.5432/27.1.2023 (Β'389) Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 27.2.2023, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 6597 (2023). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20230200703
- ΦΕΚ Β'722 / 24.2.2021 (ΥΑ 20877) Ρυθμίσεις Σχετικά Με Την Εκπαιδευτική Διαδικασία Των Προγραμμάτων Σπουδών Πρώτου Και Δεύτερου Κύκλου Κατά Το Εαρινό Εξάμηνο Του Ακαδημαϊκού Έτους 2020-2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 7569 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200722
- ΦΕΚ Β'766 / 18.2.2022 (ΚΥΑ 10343) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 19-28.2.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 7773 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220200766
- ΦΕΚ Β'783 / 10-3-2020 (ΚΥΑ 16838) Αναστολή Λειτουργίας ΑΕΙ & Λοιπής Εκπαίδευσης 11-24.3.2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 8501 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200200783
- ΦΕΚ Β'793 / 27.2.2021 (ΚΥΑ 12639) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 1-8.3.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 8931 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200793
- ΦΕΚ Β'843 / 3.3.2021 (ΚΥΑ 13805) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 4-16.2.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 9991 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200843

- ΦΕΚ Β'891 / 25.2.2022 (ΚΥΑ 11974) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 28.2 - 8.3.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 8769 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220200891
- ΦΕΚ Β'895 / 6.3.2021 (ΚΥΑ 14453) Αντικατάσταση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.13805/3.3.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'843), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 10579 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200895
- ΦΕΚ Β'996 / 13.3.2021 (ΚΥΑ 16320) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 16-22.3.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 11569 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210200996
- ΦΕΚ Β'1011 / 4.3.2022 (ΚΥΑ 13654) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 5-14.3.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 10143 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220201011
- ΦΕΚ Β'1076 / 20.3.2021 (ΚΥΑ 17698) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 20-29.3.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 13021 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201076
- ΦΕΚ Β'1076 / 24.2.2023 (ΚΥΑ 11991) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.5432 (Β'389) Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 6.3.2023, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 9525 (2023).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20230201076
- ΦΕΚ Β'1099 / 11.3.2022 (ΚΥΑ 14709) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 12-21.3.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 11433 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220201099
- ΦΕΚ Β'1168 / 4.4.2020 (ΚΥΑ 22824) Παράταση Ισχύος Της ΚΥΑ 20036 / 22.3.2020 Έως 27.4.2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 11935 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201168
- ΦΕΚ Β'1192 / 3.3.2023 (ΚΥΑ 13498) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.5432/27.1.2023 (Β'389) Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 13.3.2023, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 10517 (2023). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20230201192
- ΦΕΚ Β'1194 / 27.3.2021 (ΚΥΑ 18877) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 29.3 - 5.4.2021, Εφημερίδα της

- Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 14353 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201194
- ΦΕΚ Β΄1272 / 9.4.2020 (ΚΥΑ 24112) Τροποποίηση Της ΚΥΑ 20036 / 22.3.2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 13377 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201272
- ΦΕΚ Β΄1302 / 18.3.2022 (ΚΥΑ 16506) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 21-28.3.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 13241 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220201302
- ΦΕΚ Β΄1308 / 3.4.2021 (ΚΥΑ 20651) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 5-12.4.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 15839 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201308
- ΦΕΚ Β΄1429 / 10.3.2023 (ΚΥΑ 15102) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.5432/27.1.2023 (Β΄389) Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 27.3.2023, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 12807 (2023). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20230201429
- ΦΕΚ Β΄1441 / 10.4.2021 (ΚΥΑ 22439) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 12-19.4.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 17335 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201441
- ΦΕΚ Β΄1454 / 25.3.2022 (ΚΥΑ 17567) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 26.3 - 4.4.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 14757 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220201454
- ΦΕΚ Β΄1547 / 2.4.2022 (ΚΥΑ 18959) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 4-11.4.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 15643 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220201547
- ΦΕΚ Β΄1558 / 17.4.2021 (ΚΥΑ 24489) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 19-26.4.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 18391 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201558
- ΦΕΚ Β΄1585 / 25.4.2020 (ΚΥΑ 26794) Παράταση Ισχύος Της ΚΥΑ 20036 / 22.3.2020 Έως 4.5.2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 16421 (2020). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201585

- ΦΕΚ Β'1682 / 24.4.2021 (ΚΥΑ 26380) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 26.4 - 3.5.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 20223 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201682
- ΦΕΚ Β'1686 / 24.4.2021 (ΚΥΑ 26390) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό COVID-19 Σε Υπαλλήλους Του Δημοσίου Που Παρέχουν Εργασία Με Φυσική Παρουσία Στον Τόπο Εργασίας, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 20371 (2021). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201686
- ΦΕΚ Β'1724 / 9.4.2022 (ΚΥΑ 20354) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 11-18.4.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 17229 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220201724
- ΦΕΚ Β'1814 / 29.4.2021 (ΚΥΑ 27683) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 3-10.5.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 21283 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201814
- ΦΕΚ Β'1856 / 15.5.2020 (ΚΥΑ 9011) Καθορισμός Ομάδων Αυξημένου Κινδύνου Για Σοβαρή Λοίμωξη COVID-19, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 19133 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200201856
- ΦΕΚ Β'1866 / 7.5.2021 (ΚΥΑ 28259) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό COVID-19 Σε Φοιτητές, Διδακτικό Και Λοιπό Προσωπικό Των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 21775 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201866
- ΦΕΚ Β'1870 / 7.5.2021 (ΚΥΑ 28499) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ./26390/24.4.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'1686), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 21791 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201870
- ΦΕΚ Β'1872 / 8.5.2021 (ΚΥΑ 28503) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 10-14.5.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 21795 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201872
- ΦΕΚ Β'1882 / 16.4.2022 (ΚΥΑ 22206) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 18.4 - 1.5.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 19049 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220201882

- ΦΕΚ Β'1944 / 13.5.2021 (ΚΥΑ 29922) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 14-24.5.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 22477 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210201944
- ΦΕΚ Β'1954 / 26.3.2023 (ΚΥΑ 17849) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Σε Δομές Υγείας Και Κλειστές Δομές Κοινωνικής Φροντίδας 27.3 - 10.4.2023, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 19029 (2023).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20230201954
- ΦΕΚ Β'2014 / 14.5.2021 (ΚΥΑ 30097) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α.Γ.Π.Οικ.28259/7.5.2021 Κοινής Απόφασης ... (Β'1866), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 23607 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202014
- ΦΕΚ Β'2131 / 30.4.2022 (ΚΥΑ 48760) Λειτουργία Των ΑΕΙ Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 21079 (2022). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220202131
- ΦΕΚ Β'2137 / 30.4.2022 (ΚΥΑ 23983) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-16.5.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 21129 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220202137
- ΦΕΚ Β'2141 / 22.5.2021 (ΚΥΑ 31950) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 24-31.5.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 24551 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202141
- ΦΕΚ Β'2233 / 29.5.2021 (ΚΥΑ 33506) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 31.5 - 7.6.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 25539 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202233
- ΦΕΚ Β'2366 / 5.6.2021 (ΚΥΑ 35169) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 7-14.6.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 27231 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202366
- ΦΕΚ Β'2369 / 14.5.2022 (ΚΥΑ 27397) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 16.5 - 1.6.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 23281 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220202369

- ΦΕΚ Β'2476 / 10.6.2021 (ΚΥΑ 36587) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 14-21.6.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 33069 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202476
- ΦΕΚ Β'2660 / 18.6.2021 (ΚΥΑ 38197) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 19-28.6.2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 35181 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202660
- ΦΕΚ Β'2671 / 23.6.2021 (ΚΥΑ 39151) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.38197/18.6.2021 ... (Β'2660), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 35393 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202671
- ΦΕΚ Β'2676 / 31.5.2022 (ΚΥΑ 30819) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-15.6.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 26331 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220202676
- ΦΕΚ Β'2744 / 26.6.2021 (ΚΥΑ 39842) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 28.6 - 5.7.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 36181 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202744
- ΦΕΚ Β'2879 / 2.7.2021 (ΚΥΑ 41332) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 5-12.7.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 37463 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210202879
- ΦΕΚ Β'3004 / 14.6.2022 (ΚΥΑ 34692) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 15.6 - 1.7.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 29371 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203004
- ΦΕΚ Β'3066 / 9.7.2021 (ΚΥΑ 43319) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 12-15.7.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 39599 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203066
- ΦΕΚ Β'3112 / 14.7.2021 (ΚΥΑ 44391) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.43319/9.7.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'3066), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 40077 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203112

- ΦΕΚ Β'3276 / 24.7.2021 (ΚΥΑ 46819) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 26.7 - 2.8.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 44373 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203276
- ΦΕΚ Β'3367 / 30.6.2022 (ΚΥΑ 38083) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-15.7.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 33463 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203367
- ΦΕΚ Β'3481 / 30.7.2021 (ΚΥΑ 48487) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 2-9.8.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 47069 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203481
- ΦΕΚ Β'3483 / 30.7.2021 (ΥΑ 94102) Διεξαγωγή Των Εξετάσεων Κατά Την Επαναληπτική Εξεταστική Περιόδου Σεπτεμβρίου Για Το Ακαδημαϊκό Έτος 2020-2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 47239 (2021). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203483
- ΦΕΚ Β'3611 / 29-8-2020 (ΚΥΑ 53080) Κανόνες Τήρησης Αποστάσεων Και Άλλα Μέτρα Σε Συνέδρια, κ.ά., Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 37011 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200203611
- ΦΕΚ Β'3660 / 7.8.2021 (ΚΥΑ 49762) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 9-16.8.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 48863 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203660
- ΦΕΚ Β'3734 / 14.7.2022 (ΚΥΑ 41628) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.38083/30.6.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'3367), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 37781 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203734
- ΦΕΚ Β'3793 / 13.8.2021 (ΚΥΑ 50907) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 16-23.8.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 51543 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203793
- ΦΕΚ Β'3891 / 23.7.2022 (ΚΥΑ 43107) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 25.7 - 1.8.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 39891 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203891

- ΦΕΚ Β΄3899 / 21.8.2021 (ΚΥΑ 51684) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 23-30.8.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 52673 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203899
- ΦΕΚ Β΄3958 / 15-9-2020 (ΚΥΑ 56435) Κανόνες Τήρησης Αποστάσεων Και Άλλα Μέτρα Προστασίας Σε Ιδιωτικές Επιχειρήσεις, Δημόσιες Υπηρεσίες Και Άλλους Χώρους Συνάθροισης Κοινού Στο Σύνολο Της Επικράτειας, Προς Περιορισμό Της Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 41081 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200203958
- ΦΕΚ Β΄3958 / 27.8.2021 (ΚΥΑ 52666) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 30.8 - 6.9.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 53263 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210203958
- ΦΕΚ Β΄4054 / 4.9.20 (ΚΥΑ 53950) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 6-13.9.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 54157 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204054
- ΦΕΚ Β΄4088 / 30.7.2022 (ΚΥΑ 44590) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/ΓΠ.Οικ.43107/22.7.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Περί Έκτακτων Μέτρων Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Έως 1.9.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 41673 (2022). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220204088
- ΦΕΚ Β΄4206 / 12.9.2021 (ΚΥΑ 55400) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13-20.9.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 56245 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204206
- ΦΕΚ Β΄4207 / 12.9.2021 (ΚΥΑ 55570) Εφαρμογή Του Υποχρεωτικού Μέτρου Του Διαγνωστικού Ελέγχου Νόσησης Από Τον Κορωνοϊό COVID-19 Σε Υπαλλήλους Του Δημοσίου Που Παρέχουν Εργασία Με Φυσική Παρουσία Στον Τόπο Εργασίας, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 56417 (2021). https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204207
- ΦΕΚ Β΄4214 / 13.9.2021 (ΚΥΑ 55732) Αντικατάσταση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/ΓΠ.Οικ.55400/10.9.2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β΄4206), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 56459 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204214
- ΦΕΚ Β΄4259 / 30-9-2020 (ΚΥΑ 60943) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.56435/14.9.2020 Κοινής Απόφασης Των Υπουργών ... (Β΄3958),

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 46795 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204259

ΦΕΚ Β'4337 / 18.9.2021 (ΚΥΑ 57069) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 20-27.9.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 57761 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204337

ΦΕΚ Β'4406 / 24.9.2021 (ΚΥΑ 119847) Λειτουργία Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) Και Μέτρα Για Την Αποφυγή Διάδοσης Του Κορωνοϊού COVID-19 Κατά Το Ακαδημαϊκό Έτος 2021-2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 58491 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204406

ΦΕΚ Β'4441 / 25.9.2021 (ΚΥΑ 58531) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 27.9 - 4.10.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 58817 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204441

ΦΕΚ Β'4484 / 11-10-2020 (ΚΥΑ 64450) Κανόνες Τήρησης Αποστάσεων Και Άλλα Μέτρα Προστασίας Στο Σύνολο Της Επικράτειας, Προς Περιορισμό Της Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 48681 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204484

ΦΕΚ Β'4566 / 15-10-2020 (ΚΥΑ 65910) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.64450/11.10.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4484), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 49519 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204566

ΦΕΚ Β'4577 / 3.10.2021 (ΚΥΑ 60400) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 4-11.10.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 60713 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204577

ΦΕΚ Β'4604 / 31.8.2022 (ΚΥΑ 49665) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.43107/22.7.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 9.9.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 46761 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220204604

ΦΕΚ Β'4674 / 8.10.2021 (ΚΥΑ 61910) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 9-25.10.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 61639 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204674

ΦΕΚ Β'4681 / 22-10-2020 (ΚΥΑ 67723) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.64450/11.10.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4484),

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 51313 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204681

ΦΕΚ Β'4709 / 23-10-2020 (ΚΥΑ 67924) Κανόνες Τήρησης Αποστάσεων Και Άλλα Μέτρα Προστασίας Στο Σύνολο Της Επικράτειας, Προς Περιορισμό Της Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 51497 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204709

ΦΕΚ Β'4756 / 9.9.2022 (ΚΥΑ 51236) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 9-26.9.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 48223 (2022).
www.moh.gov.gr/articles/health/dieythynsh-dhmosias-ygieinhs/metra-prolhpshs-enanti-

ΦΕΚ Β'4757 / 28-10-2020 (ΚΥΑ 68952) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.67924/23.10.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4709), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 52443 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204757

ΦΕΚ Β'4777 / 29-10-2020 (ΚΥΑ 69239) Τροποποίηση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.67924/23.10.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'4709), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 52611 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200204777

ΦΕΚ Β'4919 / 24.10.2021 (ΚΥΑ 66436) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 25.10 - 8.11.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 64431 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210204919

ΦΕΚ Β'4977 / 23.9.2022 (ΚΥΑ 53937) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 3.10.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 50931 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220204977

ΦΕΚ Β'5129 / 1.10.2022 (ΚΥΑ 55384) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 17.10.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 52557 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220205129

ΦΕΚ Β'5138 / 5.11.2021 (ΚΥΑ 69136) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 6-22.11.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 66159 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210205138

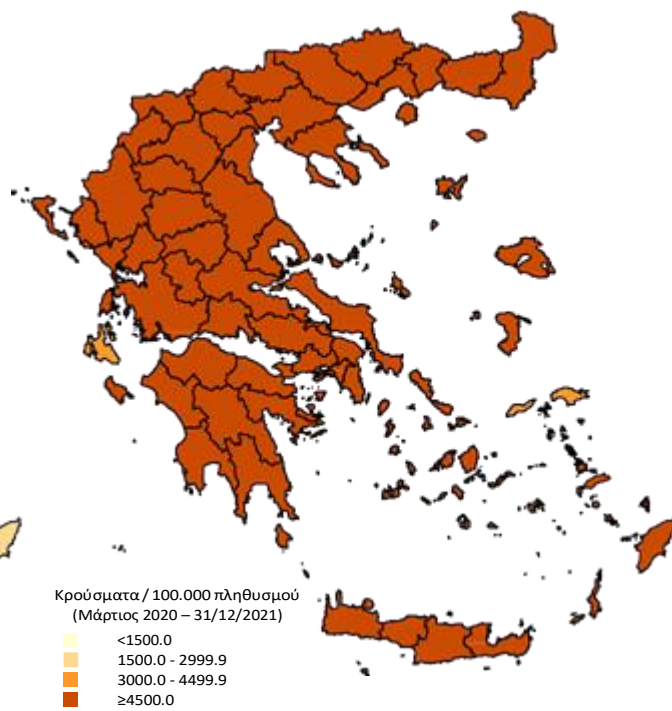
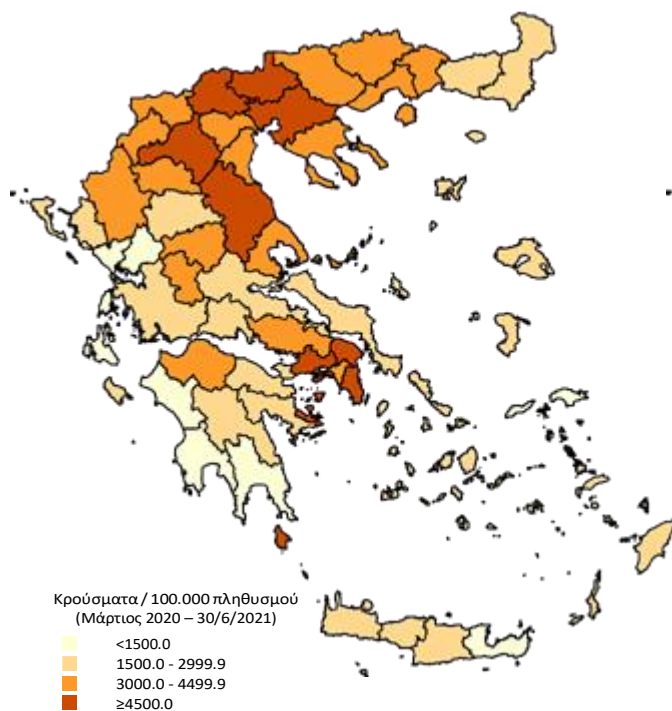
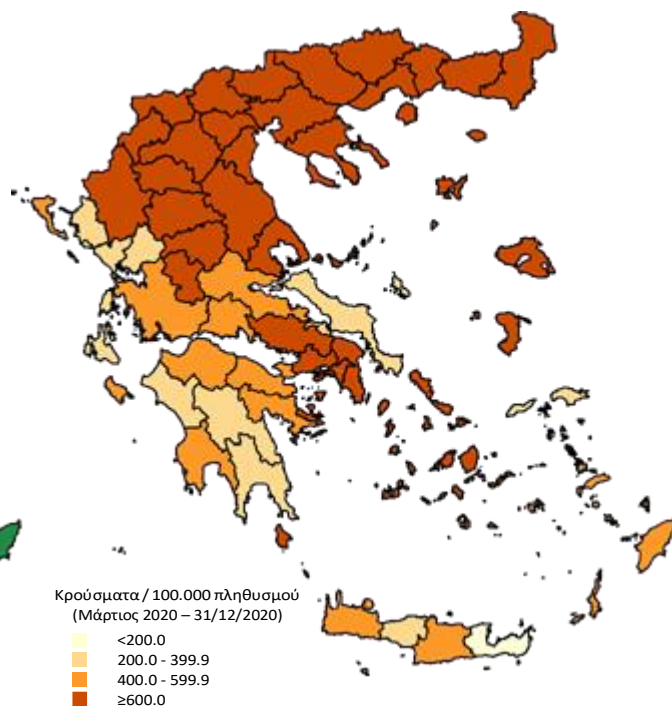
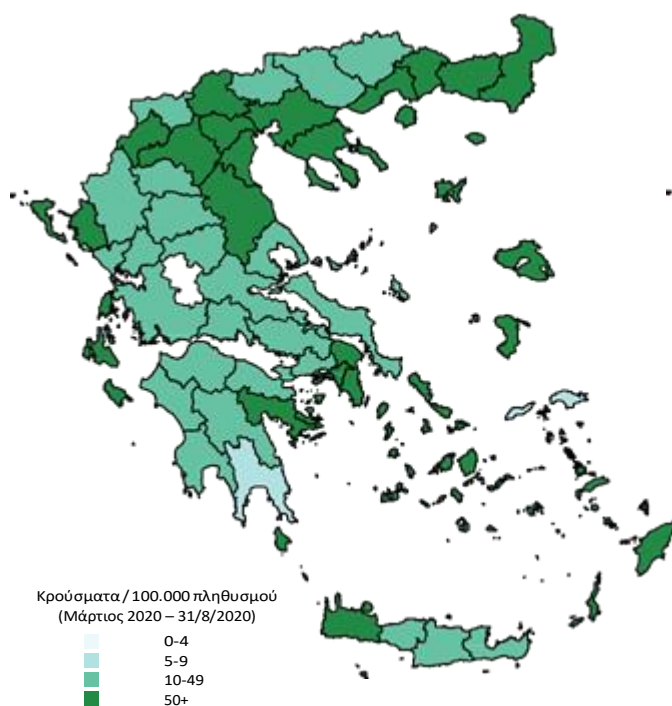
ΦΕΚ Β'5335 / 14.10.2022 (ΚΥΑ 58309) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 31.10.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 54987 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220205335

- ΦΕΚ Β'5401 / 20.11.2021 (ΚΥΑ 72486) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 22.11 - 6.12.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 69603 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210205401
- ΦΕΚ Β'5486 / 12-12-2020 (ΚΥΑ 80189) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13.12.2020 - 7.1.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 64661 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200205486
- ΦΕΚ Β'5509 / 15-12-2020 (ΚΥΑ 80588) Αντικατάσταση Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.80189/12.12.2020 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ... (Β'5486), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 64873 (2020).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200205509
- ΦΕΚ Β'5563 / 27.10.2022 (ΚΥΑ 61055) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 14.11.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 56927 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220205563
- ΦΕΚ Β'5673 / 4.12.2021 (ΚΥΑ 75414) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 4-13.12.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 72647 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210205673
- ΦΕΚ Β'5783 / 11.11.2022 (ΚΥΑ 64786) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.51236/8.9.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 21.11.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 58777 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220205783
- ΦΕΚ Β'5816 / 11.12.2021 (ΚΥΑ 77146) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 13-20.12.2021, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 74375 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210205816
- ΦΕΚ Β'5874 / 19.11.2022 (ΚΥΑ 66528) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 21.11 - 5.12.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 59521 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220205874
- ΦΕΚ Β'5973 / 18.12.2021 (ΚΥΑ 78616) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 20.12 - 10.1.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 76389 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210205973

- ΦΕΚ Β'6135 / 2.12.2022 (ΚΥΑ 69439) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.66528/18.11.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 12.12.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 62127 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220206135
- ΦΕΚ Β'6214 / 23.12.2021 (ΚΥΑ 80417) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 24.12 - 3.1.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 78767 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210206214
- ΦΕΚ Β'6240 / 9.12.2022 (ΚΥΑ 71042) Παράταση Ισχύος Της Υπό Στοιχεία Δ1α/Γ.Π.Οικ.66528/18.11.2022 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Έως 19.12.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 63153 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220206240
- ΦΕΚ Β'6269 / 28.12.2021 (ΥΑ 6000) Ειδικότερα Ζητήματα Λειτουργίας Της Ειδικής Ηλεκτρονικής Εφαρμογής Του Άρθρου 182 Του ν.4876/2021 (Α'251), Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 79495 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210206269
- ΦΕΚ Β'6290 / 29.12.2021 (ΚΥΑ 81558) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας Για Το Διάστημα 30.12.2021 - 17.1.2022, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 80067 (2021).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20210206290
- ΦΕΚ Β'6445 / 16.12.2022 (ΚΥΑ 72546) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 19.12.2022 - 2.1.2023, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 67497 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220206445
- ΦΕΚ Β'7005 / 31.12.2022 (ΚΥΑ 75297) Έκτακτα Μέτρα Προστασίας Της Δημόσιας Υγείας Από Τον Κίνδυνο Περαιτέρω Διασποράς Του Κορωνοϊού COVID-19 Στο Σύνολο Της Επικράτειας 1-30.1.2023, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας 72579 (2022).
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220207005

Παράρτημα Α

Χάρτες αθροιστικής επίπτωσης επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID-19 από
Μάρτιο 2020 έως 31/8/2020, 31/12/2020, 30/6/2021 και 31/12/2021
(ΕΟΔΥ, 2020d, 2020c, 2021i, 2021h)

Παράρτημα Β

Επιδημικές καμπύλες κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα μέχρι 12/2022
(ΕΟΔΥ, 2022a)

